

חלק ב'

מקורות

- א. דעת רבותינו - מכתבים, תשובות, ומאמרים
- ב. בירור האם השיער הינו תקרובת עבודה זרה
- ג. מקורות ייבוא השיער בעולם
- ד. בענין ההכשר הקיים כיום
- ה. תגובות על כל דברי המתירים, אחת לאחת

מבוא קצר

נסכם בקצרה מה הם הנושאים הנצרכים לבירור למעיינים במקורות אלו

הנושא הראשון

האם תגלחת ההודים הינה באמת ע"ז, והאם שערם נאסר עפ"ז כתקרובת.

ובנידון זה הבאנו (בפ"א) את מכתבי הרבנים, ופסקם של גדולי ישראל משנת תשס"ד ומהיום, וכן הוספנו (בפ"ב) ראיונות ומחקרים של כוונת העובדים כיום. ולעיל בח"א ביארנו זאת עם הרבה ראיות והוספות חשובות. [ובסוגיא עצמה האם כאשר גוזרים את השיער בתורת עבודה לע"ז - השיער נאסר, כבר פסקו כל גדו"י זצ"ל ויבדלח"ט פסקם בצורה ברורה, וכל הנידון הוא על המציאות כיום. וכבר התבטא על כך הגר"ע אויערבך שליט"א שבזמן הגריש"א זצ"ל היה מקום לדון על המציאות, ובכל אופן אסר הגריש"א, אבל כיום ע"פ הנתונים שהתבררו - יש לאסור מוודאי! וחשבנו לא להתעסק בזה, אבל בפ"ו הבאנו תשובות לדברי המתירים, וכיון שהם נגעו בזה - הזדקקנו להשלמת הענין להגיב גם עליהם, אבל אין צורך לדברינו כיון שכאמור הגריש"א כבר פסק את פסקו בענין זה, והצטרפו אליו כל גדו"י.]

הנושא השני

האם השיער שנגזז במקדשים בהודו אכן מגיע אלינו, והוא הוא הנמכר בפאות כיום.

ובזה הבאנו (בפ"ג) עדויות רבות של יבואני שיער מהגדולים בעולם, יהודים וגויים, שמעדים כולם בסיגנון אחד שלמעלה מ-90% מהשיער בעולם מקורו הראשון הוא מהודו. וכן הוכחנו לעיל בח"א את הענין באריכות ממסמכי האו"ם ועוד.

הנושא השלישי

האם ניתן לברר ולהשיג את אותו מיעוט שיער שמסתובב בעולם שבאמת אין מקורו מהודו.

ובזה הבאנו (בפ"ג) ראיונות ומכתבים של העוסקים בתחום, יהודים וגויים, רבנים וספקי שיער, וכן קטעי עיתונות, שכולם אומרים שלא ניתן לדעת ולברר על מקור הראשון של השיער, מחמת רוב הרמאויות בנידון, ומחמת גודל השוק וגודל התעשייה הפרוסה בששת היבשות, ומחמת הפעילות הרבה במשך שבעת ימי השבוע, ועוד סיבות רבות כאשר תחזנה עיניכם. [וגם לגבי שיער עצמי, ושיער סינטטי, הבאנו מידע חשוב בנידון. בפ"ג ולעיל בח"א]

הנושא הרביעי

האם ניתן לומר ששיער זול או בהיר אינו מגיע מהודו, אלא מסין.

ובזה הבאנו (בפ"ג) מחקרים החושפים את צורת עיבוד השיער היוצא מהודו, שגם השיער שנראה גולמי - עובר הוא תהליך סודי שעל אף שהוא משנה את ציבעו - הוא נשאר כלא מעובד, ולכן לא ניתן, לזהותו ולהכיר את מוצאו ע"י חוש המישוש או הריח.

וכן הבאנו (בפ"ג) ראיונות של ספקי שיער, על כך ששיער הודי ניתן למוכרו עם רווחים עצומים כפול כמה ממה שקנו אותו ועדיין המחיר ישאר פחות מ-3000 שקל.

ועוד הבאנו במכתבי הרבנים (בפ"א) [הגריש"א זצ"ל, ויבדלח"ט הגרמ"מ קארפ שליט"א ועוד] שלא הולכים אחר הרוב בנושא זה מחמת דין קבוע שיש לנידון זה.

הנושא החמישי

מהו תוקף הכשרות הקיימת כיום.

ובזה הבאנו (בפ"ד) את תגובת בד"ץ "חניכי הישיבות", וראיון עם בעל הכשרות הרב אברהם שלזינגר שליט"א, וראיון עם הרב חיים כץ ממקימי הכשרות. וכן ראיונות עם ספקים ופאניות היכן הם רואים שגוף הכשרות פועל, ובכמה הוא שומר ומבטח שאין שיער הודו בפאות שהם מוכרים.

כל הנתונים שהובאו פה הובאו מקורם בצידם למי שרוצה לבדוק בעצמו, ואם עדיין החסרנו בשגגה אי אלו פרטים ניתן לבררם ולקבלם אצלנו.

~ רוב תודות לחוקרת ש.ח. שטרך' רבות להביא לנו מידע רב מהאינטרנט. ~

ישנן כמה מסמכים שמקורם באנגלית ותורגמו (חלקם אפי' רק ע"י המחשב), והרוצה לראות דווקא את המסמכים המקוריים באנגלית, יוכל לקבלם אצלנו בפניה למערכת.

תוכן ענינים מפורט לחלק ב'

פרק א' - דעת רבותינו - מכתבים, תשובות, ומאמרים

- א. מכתב הגרש"ה ואזנר זצ"ל הגרנ"ק שליט"א..... עב
- ב. כרוז הגריש"א זצ"ל בשנת תשס"ד..... עג
- ג. פסק בית הדין שהושיב הגריש"א בענין כשרות לשיער..... עג
- ד. מכתב הגרי"ש אלישיב זצ"ל משנת תש"ן..... עד
- ה. התכתבות הגרי"ש אלישיב זצ"ל בשנת תשס"ד עם הגר"י בעלסקי..... עו
- ו. שו"ת אבני אש ח"ב..... פ
- ז. קובץ כרוזים מגדולי ישראל שפורסמו בשנת תשס"ד..... פא
- ח. תשובת הגר"מ שטרנבוך שליט"א בתשס"ד..... פד
- ט. מכתב הרב יוסף יצחק בלינוב חתן הגרמי"ל לנדאו שליט"א..... פו
- י. תשובות שענה הגר"ח קנייבסקי שליט"א בעל פה השנה..... פז
- יא. כרוז הרבנים שליט"א בבין המצרים תשע"ז..... פח
- יב. מכתב הגאון רמ"מ קארפ שליט"א בכסליו תשע"ח..... פט
- יג. מכתב מאה ועשרים רבני "התאחדות הרבנים" תשס"ד - תשע"ח..... צ
- יד. מכתב פנימי שכתב הרה"ג ר' אליעזר דינר שליט"א לעוסקים בתחום..... צא
- טו. מכתב מאת הגר"ע איערבאך שליט"א..... צא
- טז. תשובת הרה"ג איתמר מחפוד שליט"א - אשדוד..... צב

- קב חשוב שוב קבוע ואסור.....
- קד רוב ככל שער הפאות.....
- קד מקורו בתקרובת עבודה זרה.....
- קה גדרי איבוד תקרובת עבודה זרה.....
- קה השכרת בית לזוג שהאשה חובשת פאה.....
- קו לארח או להכניס לביתו.....
- קו אשה שחובשת פאה.....
- קו מוצא פאה אם מותר להכניסה לביתו.....
- קז הסתכלות בנוי פאה.....
- קז אמירת דברים שבקדושה מול פאה.....

- צב תקרובת ע"ז בגילוח השערות.....
- צב גדרי תקרובת עבודה זרה בחיתוך שער.....
- צז הספרים גם הם מעובדיה.....
- צח דין הפאות כדין לקיחה מהקבוע.....
- צט גם כשפירש ע"י גוי חשיב פירש מהקבוע.....
- ק גוי מצווה על הנאה מתקרובת ע"ז.....
- ק ישוב הקושיא.....
- קב תקרובת ע"ז אסורה מהתורה.....
- קב סוחר הקונה מגוי חשיב כקונה מהקבוע.....
- קב קניה מחנות פאות או פאנית.....

פרק ב' - בירור האם השיער הינו תקרובת עבודה זרה

- א. ראיון של העיתון 'דער בלאט' בשנת תשס"ד עם הגאון הגדול ר' אהרון דוד דונר שליט"א..... קי
- ב. קטעים מתוך דו"ח שכתב שליח בית הדין ה"ה אמיר דרומי הי"ו..... קיב
- ג. רשימת תוכן עדות שליח שנשלח לטירופטי בהודו (אמיר דרומי)..... קטו
- ד. תמלילי שיחות טלפון..... קכ
- ה. תרגום מתוך ספר הנימוסין שלהם..... קכג
- ו. תרגום סרטון ראיון עם כמרים ועובדים בטירופטי..... קכד
- ז. ליקוט ציטוטים ממחשבת המתגלחים בהודו..... קכו
- ח. תחקיר שנכתב בחו"ל על דת היהנדו ויחסה לעולם המערבי..... קלא

פרק ג' - מקורות ייבוא השיער בעולם, ונאמנות העוסקים במסחר זה

- א. חלופת מכתבים שהיתה בין הרב יצחק מרדכי הכהן רובין, לבין השגריר הישראלי בהודו. קלד
- ב. מכתב מאת רב בברזיל החפץ בעילום שמו. קלו
- ג. ראיון עם יבואן שיער חרדי גדול מאוד בתחום. קלח
- ד. תגובות סוחרי שיער ידועים ומפורסמים, מהגדולים בעולם, בענין מקור השיער בעולם בכלל. קמו
- ה. מסמך הצהרה של מסמכי האו"ם. קנג
- ו. מאמר שיכלול הפאות. קנד
- ז. מקבץ מאמרים בענין מקורות השיער כיום. קנח
- ח. למה ההודים מנסים להסתיר את העובדה ששיער הודי מגיע מהטמפלים של הינדו? קסא
- ט. קטעי עיתונות. קסב

פרק ד' - בענין ההכשר הקיים כיום

- א. מתוך קובץ "תל תלפיות" - קובץ ס' קסד
- ב. תגובת בד"ץ חניכי הישיבות. קסה
- ג. ראיון עם הרב אברהם שלזינגר מנהל הכשרות של בד"ץ חניכי הישיבות. קע
- ד. ראיון עם הרב חיים כץ. קעה
- ה. קטעים מתוך ספרי הגר"מ גרוס גאב"ד בד"ץ "חניכי הישיבות". קפה
- ו. מכתב עדות בענין דעת הגריש"א, על הכשר הניתן רק על חשש תקרובת ע"ז בלבד. קפו
- ז. מכתב מאת הגאב"ד הגר"מ שטרנבוך שליט"א, על דבר נתינת כשרות לפאות שאינן צנועות - תשס"ד. קפז
- ח. מכתב חיזוק מאת מרן הגר"ש אויערבאך זצ"ל על דבר נתינת כשרות לפאות שאינן צנועות. קפח
- ט. פירוט רמת ההשגחה בשיער - לעומת רמת ההשגחה בשאר נושאי הכשרות. קפט

פרק ה' - קונטרס תורת התקרובת - פירוט כל הצדדים להיתר, ופירכתם.

- ~ מפתח מפורט. קצד

פרק א'

דעת רבותינו -

מכתבים,

תשובות,

ומאמרים

א. מכתב הגרש"ה ואזנר זצ"ל הגרנ"ק שליט"א

שני

מכתבים

חומ

רצד

פסק הלכה**בענין פאות נכריות משער מבית ע"ז ממדינת הודו**

ב"ה, ל"ג בעומר תשס"ד לפ"ק

אשר נשאלנו מרבים אודות השייטלין [פאות נכריות] העשויות משער ממדינת הודו ויש עליהם חשש מפגם עבודה זרה ממש.

א. היות שע"פ הידיעות שהגיעו אלינו, גזיזת השערות שם נעשה לשם עבודה זרה, ויש בזה ספק תקרובת עבודה זרה האסורה בהנאה, אף שיש צדדים בהלכה בזה, דעתינו דעת תורה כיון שהדבר נוגע לפגם עבודה זרה החמור על כן אין להשתמש בכאלה מכאן ואילך.

ב. אלו שיש להם פאות שבאים ממקומות הנ"ל, ישתדלו מאד להחליפם בפאות בלי חשש הנ"ל.

ג. מובן שזה הנוגע לחשש ע"ז הנ"ל, אבל עצם לבישת פאות כל אחד יעשה כהוראת רבותיו ומנהג אבותיו.

ע"ז בעה"ח

ש. י. נסים קרליץ

שמואל הלוי ואזנר

וביום כ"ב באייר תשס"ד נתפרסם מבית דינו של רבינו שליט"א הוראות בענין הנ"ל, ובתוך הדברים נכתב "וכל שאר הפאות [חוץ מפנטמין] כל זמן שלא נתברר הם עדיין בחשש תקרובת עבודה זרה שאמורים בלבישה".

וכן נתפרסם משמיה דהגרי"ש אלישיב שליט"א בענין זה ביום ה' כ"ב באייר תשס"ד שדין השער הנ"ל כדין תקרובת עבודה זרה ואין להשתמש בהם.

ב. כרוז הגריש"א זצ"ל בשנת תשס"ד

לדורות	אגרות ריש"א רגלותא	כתבוני	שב
--------	--------------------	--------	----

- תל -

אין להשתמש בפאות הנעשות משיער אדם בהודו

בס"ד, אור לכ"ב באייר התשס"ד
 לבקשת מרן שליט"א נסע הגאון רא"ד דינר שליט"א דיין בלונדון למדינת הודו
 לברר את ההיבטים המעשיים של פאות נוכריות הנעשות משיער אדם בהודו.
 לפי הבירורים שערך עולה, כי השיער הנגזז במתחם העבודה זרה בטירופאטי,
 דינו כדין תקרובת ע"ז.
 לפיכך הורה מרן עט"ר הגרי"ש אלישיב שליט"א, שאין להשתמש בפאות
 העשויות משיער אדם שמקורו בהודו.
 יוסף י. אפרתי

- תלא -

עוד בענין הנ"ל

בס"ד, ה' סיוון תשס"ד
 לבקשתם של כמה מחשובי הרבנים בגולת אמריקא הנני שב לגלות דעתי
 כי לאור העובדות המעשיות שהביא הגרא"ד דינר שליט"א דיין בלונדון, אין
 להשתמש בפיאות נכריות העשויות משיער אדם שהובא מהודו, כפי שפורסם
 דעתי על ידי ידידי הגר"י אפרתי שליט"א ביום כ"א אייר תשס"ד.
 יוסף שלו' אלישיב

ג. פסק בית הדין שהושיב הגריש"א בענין כשרות לשיער

בס"ד כ"ט באייר תשס"ה

בענין הפיאות שמקורן בהודו

היות ונתבקשנו ע"י עטרת ראשנו מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א, ובהסכמת בית הדין שנתן הכשר לשוב ולדון אודות ההכשר שניתן על פיאות שמקורן בהודו.
 אחרי העיון בדבר הגענו למסקנא כי לחומר הענין של ע"ז יש מקום להחמיר ולא לתת הכשר אלא אם כן תיעשה השגחה במקום הייצור.
 וע"ז באנו על החתום

יצחק זילברשטיין
 נתן זוכובסקין
 שמואל אליעזר שטרן

צילום מעיתון 'יתד נאמן'
 סיון תשס"ה

ד. מכתב הגרי"ש אלישיב זצ"ל משנת תש"ן

סימן עז

פאות נכריות העשויות משערותיהן של עובדי אלילים הגרים בהודו שהם מסתפרים לע"ז שלהם

ב"ה י' כסלו תש"ן
לכבוד הרה"ג מהור"ר אליעזר סטפנסקי שליט"א
ברכה ושלו' רב

ע"ד השאלה אם מותר להשתמש בפאות נכריות העשויות משערותיהן של עובדי אלילים הגרים בהודו שהם מסתפרים לע"ז שלהם. אם אין בהם משום תקרובות ע"ז ואסורים בהנאה.

לכומרי בתי אלילים אלא היו זורקים אותן לאשפה ורק בזמן האחרון לוקח המנהל של בית ע"ז את השערות ומוכר לסוחרים. השערות מעולם לא מכניסים לבית ע"ז כי כאמור הם דבר טמא אצלם. אלו המסתפרים בכלל אין להם ענין בזה לאן הולכות השערות העיקר אצלם לגלח שערותיהם בשטח הקרוב לבית הע"ז. זה תוכן דבריו.

והנה קיי"ל ביו"ד סי' קל"ט סעי' ב' דבר שאין מקריבין ממנו בפנים אינו נאסר מדין תקרובות אא"כ עשה ממנו כעין זביחה או כעין זריקה המשתכרת, והוא דרך לעובדה באותו דבר אע"פ שאין דרך לעובדה בזה הענין כיצד עבו"ז שעובדים אותה

ודאי עצם השאלה תלוי במציאות באיזה אופן הם עושים זאת, אמנם כת"ר צירף למכתבו חו"ד של אחד הידוע כמומחה הכי גדול בעניני הודו, ד"ר... לפי"ד נתינת השערות אינם בגדר קרבן אלא גדר נדבה ואם אירע לאחד איזה צרה או שמחה נודר דבר חשוב לע"ז כגון כלי זהב וכסף כך יש שמנדבים שערותיהן. — לפי חוקי ההינדו אסור לנשים לגלח שערות ראשן כי אם באופן זה. והשערות אצלן דבר חשוב. הוא הוסיף כי השערות דבר טמא הוא לפי ההינדו ואסור להם להכניס שערות לבית ע"ז. והם מסתפרים מחוץ לבית ע"ז [רק בשטח השייך לרשות ע"ז] ובתי עכו"ם מעמידים מגלחים חוץ לבית ע"ז שלהם, והם המגלחים שערות ראשן. ובזמן הקודם לא היו נותנים השערות

קובץ

יורה דעה סימן עז

תשובות

קטו

בפנים ומעתה הוא שבירת מקל זה כזביחת מפרקת בהמה וחשיבא ליהוי תולדה דידה". ובוזה ובכיוצ"ב שפיר י"ל דבעינן שתהי דוקא בפני. וע' ריטב"א ע"ז דף נ"ט דמסתבר טעמייהו דר"י ב"ב וריב"ב שאין מנסכין אלא בפני ע"ז.

ולפי"ז במקרה דנן הרי אין מתגלחים אלא בחוץ לבית ע"ז, אכן בע"ז דף נ"א גרסינן בשלמא יינות שמנים וסלתות איכא כעין פנים ואיכא כעין זריקה המשתברת אלא פרכילי ענבים ועטרות של שבלים לא כעין בפנים איכא ולא כעין זריקה המשתברת איכא א"ר כגון שבצרן מתחלה לכך. ופירש"י שבבצירתן עבדה לעכו"ם דהוי כשבר מקל לפניו דדמי לזביחה. הרי לכאורה גם בהני לא בעינן שיהי בפני ע"ז. אכן בלא"ה הק' הראשונים על שיטת רש"י הסובר שאין המקל נאסר ע"י שבירתו אם אין עובדין את הע"ז בקישקוש מקל. ולמה א"כ נאסרו פרכילי ענבים ועטרות שבלים גם אם בצרן מתחלה לכך מ"מ הרי בע"ז של מרקוליס עסקינן ואין דרכה של מרקוליס בכל אלו כלל ות"י דהתם ליכא שום תקרובת מקל בפנים בעינן שתהא עבודתה במקל אבל הכא שכיוצא בו הוה בא לפנים בבכורים שפיר מתסר מדאורייתא אליבא דרב". ולפי"ז אכתי לא שמענו במילי אחרונא כגון שבירת מקל שיאסר אם שבר מחוץ לבית ע"ז.

שנ"ך בס' עבודת עבודה להגאון מוהר"ש קלוגר זצ"ל וזל"ש כגון שבצרן מתחלה לכך הנה כיון דנקט תחלה שיבר מקל לפני משמע דאם לא הי' בפני פטור וא"כ צ"ל דלמאי דמשני עכשיו שבצרן מתחלה לכך דעיקר איסורו מצד הבצירה א"כ צ"ל שהי' הכרם נטוע לפני ע"ז ובצרן לפני לעבודתה ולכך מתסרו אך אפשר דמאי דנקט תחלה שבר מקל לפני הוי רק דאז בסתמא אף שאינו מפרש דהוי לעבודתה מסתמא הוי לעבודתה וחייב אבל שלא בפני אינו חייב בסתמא אבל אם פירש דהוי לעבודתה חייב וא"כ שוב י"ל דמיירי כאן שלא בפני רק שבצרן מתחלה בפירוש לכך". ותירוצו השני צ"ע דלכאור' משנה שאינה צריכה היא. דאטו ס"ד בא' שבר מקל ולא אמר מידי, שייאסר משום תקרובת ע"ז גם אם שבר בפניה סתם לעבודתה בקשקש מקל פשיטא דסתמא כפירוש.

ובלאו כל הני מילי לפי המומחה הנ"ל — אין במעשה התגלחת שום סרך של עבודת עבודה לע"ז

שמקשקשים לפני במקל ושיבר מקל לפני נאסר מפני שבירת המקל דומה לזביחה אבל אם אין עובדים אותה במקל כלל אינו חייב ולא נאסר. לפי האמור, אין עובדים ע"ז שלהם בהקרבת שערות כלל, ואם כן גם אם הי' מתכוון המתגלח לעבוד בזה את הע"ז שלו, אכתי לא נאסר וכנ"ל.

והנה המגלחים הלוא יודעים שהשערות הולכות לאשפה או עומדים למסחר והא קיי"ל דאין הכל הולך אלא אחר העובד וישראל ששחט בהמתו של גוי אפי' חישוב הגוי לע"ז כשרה (יו"ד סי' ד' סעי' ג') אך בנ"ד גם הניקף מסייע, וקיי"ל מכות כ' א' המקיף וא' הניקף לוקה. אכן לדעת הש"ך בנקה"כ יו"ד סי' קצ"ח מסייע אין בו ממש ורק בלאו דלא תקיפו מדאפקיה רחמנא בלשון רבים משמע דאתרי אזהר רחמנא וגם ניקף בכלל. ודלא להוי כלאו שאין בו מעשה בזה סגי במה שהוא מסייע דבמעשה כל דהוא סגי. והא כדאמר' בעלמא עקימת פיו הוי מעשה וכ"כ הריטב"א במכות כ'. ואף להט"ז החולק ע"ז וס"ל דבזה שמטה עצמו אליו להקיפו ייחשב מעשה [וזה כתי' קמא בריטב"א הנ"ל] אכתי יש לדון אם בסיוע של הניקף ייחשב כעובד שיאסר משום תקרובת. וע' סד"ט סי' קצ"ח סקל"ט ע' בריטב"א מכות כ' בהדיא בשם ר"מ כדברי הש"ך — ואף שכ' שם עוד תי' — נראה מדבריו שתירוץ זה שכ' בשם הר"מ הוא עיקר, וכי' מתוס' בפ' המצניע" וכו' המג"א בסי' ש"מ.

והנה בע"ז דף נ' עכו"ם שעובדין אותה במקל שבר מקל בפניה וכן בדף נ"א שבר מקל בפני חייב ונאסרת. וכי' לשון הרמב"ם פ"ז מע"ז ובשו"ע סי' קל"ט. אלא דבע"ז דף נ"ט פליגי בזה תנאי אי בעינן ניסוך בפני ע"ז דוקא ועכו"ם שניסך יינו של ישראל שלא בפני עכו"ם אסור ור"י בן בבא וריב"ב מתירין משום שני דברים א' שאין מנסכין יין אלא בפני עכו"ם וקיי"ל כרבנן דנאסר אפי' שלא בפני עכו"ם. מ"מ י"ל דזה דוקא בניסוך וה"ה שחיטה זריקה הקטרה דדבר הנעשה בפנים אבל דברים שלא שייכים בפנים ורק דנאסרים בגלל דדמי שבירה לזביחת בהמה ששובר מפרקתה וזה דוקא — כאמור לעיל — באופן שעובדין אותה בקשקוש מקל — וז"ל הריטב"א שם "דכיון דליכא עבודת מקל לפני היכי חשבינן לה כעין זביחה אלא דכיון שבכך עבודתה במקל הוא מקל לדידה כבהמה

מתאימים למציאות. כי לפי"ד כת"ר קיים הכחשות וסתירות בעצם מעשה התגלחת. והדבר טעון איפוא ביורר גופא דעובדא היכי הוי.

בברכת התורה

יוסף של' אלישיב

אלא הני עובדי אלילים רק מראים במעשה התגלחת עד כמה הם אדוקים בע"ז ושהם מוכנים להשחית ולאבד את היקר להם בגללם. אבל אין שום חלות שם ע"ז על עצם השערות.

אכן כל דברינו טובבים והולכים עפ"י דברי המומחה הנ"ל. וכמובן שאין בידי לקבוע עד כמה דברינו

ה. התכתבות הגר"ש אלישיב זצ"ל בשנת תשס"ד עם הגר"י בעלסקי

סימן קיח

בענין שערות הפיאות המגיעות מאלו שמתגלחים לתקרובת ע"ז

כ"ה

שאלה

הנני בזה להציע לכבוד מרן שליט"א מה שנתעורר אצלי בענין הנ"ל ולא אאריך בהבאת מקורות וראיות כי הכל ידוע ומבורר אצל מרן שליט"א ואין צורך להוכיח על המוכח מכבר...

ג. מה שיש להעיר לע"ד:

1) נקטינן להלכה כדעת רש"י ז"ל וכן הוא בשו"ע יו"ד סקל"ט דשבירת מקל אינה אוסרת א"כ דרך עבודתה בכך או שעובדין אותם במקל ע"י קשקוש וכדו', אז אף שאין בשבירה דרך עבודה יש בה כמה לאסור. והנה כאן אין בשער שום פעולה כעין קשקוש כלל מלבד החיתוך מראשם גופיה, כי ברגע קט משנחתך השער מראשם יצא מרשותם של המתגלחים והושלך על הארץ ואח"כ שמים אותו בפח, והם - ר"ל המתגלחים פקע מהם שום התערבות בשערם מאז. ואף את"ל שיש איזה מעשה. הלוא כ"ז לאחר התגלחת, וא"כ לא היה נאסר השער רק ע"י מה שדרך עבודתם בגילוח. ולכאוי דבר פשוט הוא שדרך עבודתה מיקבע ע"י מה שהכומרים והמומחים מחליטים ועל הדרך הרשמי המובא בספריהם וע"י מה שמפרסמים בכל רחבי העולם והנודע להגרים וכו' וכו' לא ע"י מה שהפשוטים מבטאים מתוך התלהבותם. ואף שנוכל לנקוט שיש בזה כוונת עבודה ותקרובת מ"מ בלי דרך עבודה לית בזה כלום.

2) נקטינן דאין דין מחשבה וכוונה אלא אצל העובד ולא אצל הבעלים ואין הבעלים מפגלים או מחשבים כלל. והנה הרב ד. הגיד לי שהספרים אמרו שעובדים ע"פ מה שמשלמים להם שכר פעולתם והרבה ביטויים כולם מסוג זה, וברור שמשלמים ע"י ההיכל והכומרים, א"כ עושים לפי דעת אלו בדוקא ולא לפי דעת המתגלחים, והלוא הכומרים ואנשי ההיכל כולם סוברים ומצהירים על התגלחת שהיא מעשה בגוף האדם לשוייה למגולח או למגולח במקצת כעין האי עובדא דהנערות בעלות השער, ולא בשום פנים

קנב

קובץ

יורה דעה סימן קיה

תשובות

הפשוטים המתפתים. ולענין דעת הניקף כבר ביאר מרן שליט"א (נדפס בשמו בקובץ תשובות ח"א סימן ע"ז) בטוט"ו דאין במעשה דידהו ממש.

3) טעם גדול יש לי כנר' להתיר ברחבה, וגדולה היא אלי כי כן יצא לי בע"ה מעת ומאז לימודי בסוגית הגמ' ובפוסקים מימי חרפי, והוא שנראה ברור מגמרא ומסברא שא"א לעשות שום פעולה ולקבוע על ידו כלפי איזה חפץ שיהיה עליו דין תקרובת אא"כ ייחד החפץ מקודם לע"ז, ר"ל להיותו עתיד לעשות ממנו תקרובת לע"ז, ומשיהיה החפץ מוכן לכך אז יתהפך דינו להיות תקרובת ע"י קביעת מעשה. או מה שהוא כעין פנים, או הכנסה להיכל הע"ז כדעת הש"ך בדברי הרמב"ם וכו'. אבל בלי חפץ מוכן לכך א"א ליקבע בשום פנים. והמקל והפרכיל בעוד שהוא מחובר וכו' כולו מוכנים לכך בתורת חפץ לע"ז. אבל אצל שער אדם זה בלתי אפשרי, כי בהיותו מחובר לגוף האדם אי אפשר לו להיות חפץ מיוחד כי הוא חלק מגוף האדם ולא חפצא של תקרובת, דלית לן שער העומד לגורו כגורו דמי (גיטין ל"ט) ואין ראוי לעשות מגוף האדם תקרובת עד שיוסר השער ממנו ומאז א"כ מעשה שייאסר ע"י והסברא נותנת לכך, כי אין בשום עבודה מעבודות פנים שום חשיבות אא"כ ייעשו בדבר המוקדש מכבר, ואף בפרכילי ענבים שבצום מתחילה לכך, ברור שמכיון שדעתו לבצום לע"ז כבר קבעום לחפצים המיוחדים לע"ז. אבל על חלק מגוף העובד אין בדעתו זו כלום, כי לא ייחד חלק מהגוף עד אשר יבדל ממנו וייעשה חפץ לא אדם. וראוי לעיין בזה כי כנראה ראוי לסמוך עליו למעשה אף בלי להצטרף השאר.

4) שמעתי מן המומחים שאף השער הבא ממדינת הודו רובו דלא מהני של הנ"ל, ואף את"ל שיש לחשוש לדין קבוע, לא גרע מספק השקול וא"כ משנמכר ונשלח לשאר מקומות מתערב פעם ב' עם שערות המקום, ולדעת הר"מ אף ע"ז ניתרת בב' תערובות (י"ד ק"י ש"ך סקנ"ב) ומעולם לא נתברר אצל מישהו דבאלו התערובות יש רוב ברור של שער הנ"ל, א"כ לפי"ז במקום דנתערב יהא מותר להשתמש ישר בתערובת ב'.

5) סוכ"ס א"א להתחמק מהמון רבנותא דס"ל להלכה דכשביל שבירת מקל ותלישה כעין זביחה לא נאסרה שום תקרובת, דלא נקטינן להלכה כמ"ד דס"ל הכי, הלוא המה הרמב"ן ותלמידיו והרא"ש והר"ן ועוד. ואף דהמתבר בשו"ע לא הביאם הלוא לא הביא ג"כ הא דבצרן מתחילה לכך, ומידי ספיקא לא נפקינן, הרי לפנינו עוד צירוף חשוב לקולא.

אבקש שמרן עט"ר שליט"א יעיין קצת בדברים הנ"ל ואולי יתקבלו אצלו וידון עליהם כפי חכמתו כי עיני כל ישראל עליו.

ישראל הלוי בעלסקי

בענין הנ"ל כבר רבו מספור מה שדנו בזה ונעתיק בזה בקצרה מש"כ להעיר בזה כדלהלן.

ביסוד הדבר נאמר דכל שנראה לעיניים שענין זה שייך ונעשה לע"ז. ואנו מוצאים ענין ע"ז זו בעבודתה כמות שהיא היום נזכרת בראשונים בכמה וכמה דוכתי, והיינו שזאת היא עבודה מרכזית וחשובה מדור דור אצל הע"ז, ויש להניח שמאז כלל ד' שפת דור ההפלגה ונתפרדו ללשונותם במקומותם והיו עובדי ע"ז מתחילה ועד היום הזה, עובדים לאילים בעבודה זו ובענין זה, הרי תו ליכא לפקפק שמא עושים מעשה תגלחת כצורתה אצל מקום ההתאספות לע"ז שלהם, שלא לשם עבודה לע"ז.

ולתריך דיבורם, שכוונתם לא לשם עבודה לע"ז בזה. כפי שעושים זה אנשי יחסי החוץ שלהם גדוליהם ומנהיגיהם [בעיקר אלו הגרים בארצות אחרות] שמתביישים כלפי כל העולם בעבודה הנמיכות והטפשית הלזו. קשה מאד לקבל זה. זאת ועוד שהרי עתה באופן שנאספים שם במקום טומאתם דווקא! אומרים לפי תומם שכל מעשיהם הוא לשם הע"ז [וכן מוכח ממקצת מעשיהם אשר אכמ"ל], ואין לנו אלא

קובץ

יורה דעה סימן קיח

תשובות

קנג

דברי הגמ' דסתם עכו"ם לע"ז מכוין. (ועי' בכ"י בטויו"ד סי' קכ"ג סוף סעיף א' ד"ה ואני תמה על דברי הרשב"ם, ועיי"ש סימן קמ"א ובש"ך שם סק"א וסק"ו ואכמ"ל).

והנה להיות ע"ז שם תקרובת ע"ז, כבר נפסק בטור ו"שולחן ערוך" יורה דעה בסימן קל"ט דשכירת מקל דומה לזביחה וכו', והכא נמי הוי דומיא דזביחה.

גם בתקרובת ע"ז אין ענינה לאסרה מצד שייחודה לע"ז מקודם להקרבתה או עכ"פ חפץ שתהא קבועה לקרבן להע"ז שיהא מונח לפניו וכדו'. [גם א"צ לפניו מהקלקלין בגוונא דשחיטה וכעין זביחה וכמבואר לעיל].

וזאת למדנו במפורש מסוגיא דחולין דף מ' ע"א דהגמ' דנה בשוחט חטאת בשבת בחוץ לע"ז חייב שלש חטאות ופריך הגמ' הא עשה בה מעשה כל דהו - שהתחיל לחתוך סימן אחד אסרה והוי מחתך בעפר בעלמא שהרי משנעשה תקרובת ע"ז ע"י מעשה כל דהו פקע שם קדשים מיניה ואמאי יתחייב אשחוטאי חוץ, ועיי"ש רש"י שהאריך בזה.

ותי' הגמ' דמיירי באומר בגמר זביחה הוא עובדה והיינו שהתנה שלא יהא תקרובת לע"ז רק לאחר גמר זביחה ובאותו זמן עובר גם על איסור קדשים בחוץ.

והשתא אי נימא דלא שייך שם תקרובת לע"ז אא"כ יחדה קודם הזביחה לשם קרבן הו"ל לגמ' לאוקמי בפשיטות טפי דלעולם אינו מייחד כלל הבהמה לשם תקרובת ולא נאסרה הבהמה באיסור תקרובת ומשו"ה לא הוי מחתך בעפר בעלמא וחייב ג' חטאות משום עצם מעשה עבודה זרה ומשום שבת וכן משום קדשים בחוץ. ולא נעשה כלל תקרובת ע"ז ואמאי איצטריך לאוקמי שהתנה שיעשה תקרובת בגמר זביחה דל דין תקרובת מהכא משום איסור ע"ז עצמה יתחייב חטאת.

ומוכח מהכא דכל שעובר ע"ז והוי כעין ד' עבודות נעשה ממילא תקרובת ע"ז אף בלא שום יחוד כלל ושפיר מקשה דמכי עשה בה מעשה כל דהו אסרה מדין תקרובת ומחתך בעפר בעלמא הוא.

ומשו"ה איצטריך הגמ' לאוקמי באורחא דחיקא דמיירי שאומר שרק בגמר זביחה הוא עובדה ואז תעשה תקרובת.

וכל זה הוא מצד דיני תקרובת ע"ז. ולענין המעשה שלפנינו יש לדון בה מצד הבירור מחמת רוב ומיעוט, תערובת וקבוע. ויש בזה ג' נידונים א, שיש לזה דין קבוע כמבואר בשו"ת דברי חיים. ולכך אף אם הרוב הוא שלא ממקום הע"ז מ"מ הוי ספק ואסור. ב. מצד שהם שני תערובת (שיש להאריך בזה הרבה). אך פשוט דב' תערובת היינו בפירש א' מהתערובת השני ונתערב ברוב אחר. אך כאן הרי הכל מתערב שוב ונשאר הכל כתערובת הראשון. ג. דהכא חסר בשם תערובת מעיקרא, כיון שהם סוגים שונים וניכרים כל א' וא' מהם לעצמם על ידי המומחים המתעסקים בזה, ומה גם שהדמים מודיעים, שיש מחיר לכאו"א. ואפשר לקבוע סוגם ומינם ע"י דמיהם ומחירם.

תשובה

בס"ד י"א סיון תשס"ד

כבוד הרב הגאון נודע למשגב מהור"ר ישראל הלוי בעלמקי שליט"א

ברכה ושלוי רב

דברתי על מכתב כת"ר בענין הפיאות. ובו נאמר הבאים מהודו. ב' גם אם נניח שיש בהם משום טענות. א' על עצם האיסור על הפיאות תקרובות ע"ז אין מקום לאוסרם.

קנד

קובץ

יורה דעה סימן קיה

תשובות

והר"ן, הן בפירושו על הרי"ף והן בחידושו, אמנם הביא דעת הרמב"ן, אבל הביא גם דעת החולק ע"ש.

* * *

אשר לטענה הראשונה, לפי"ד הרא"ד שליט"א עצם התגלחת, עבודתה בכך. וכנראה זה עפ"מ"ש הרמב"ם בסה"מ מ' ל"ת (ה-ז) ו', זל"ש וכתנאי שיעבוד כדרכה, כלומר בדבר שדרכה שתיעבד כו' כמו פוער לפעור וזורק אבן למרקוליס ומעביר שערו לכמוש".

ובזמן התגלחת הם מזכירים שם האליל. והמגלחים אמרו לו על אף שעושים בשביל קבלת שכר עבור התגלחת מ"מ אמרו הלוא גם הם מאלה הטמאים הרואים בזה פולחן לע"ז. ובכה"ג הדבר פשוט שאומרים בזה סתם עכו"ם לע"ז (ע' חולין י"ג) שהרי עצם מטרת המתגלחים היא לע"ז.

* * *

ומ"ש כת"ר "שנראה לו ברור מגמ' ומסברא שא"א לעשות שום פעולה לקבוע על ידו כלפי איזה חפץ שיהיה עליו דין תקרובת, אא"כ ייחד החפץ מקודם לע"ז - להיותו עתיד לעשות ממנו תקרובת לע"ז - כי אין בשום עבודה מעבודת פנים שום חשיבות אא"כ ייעשו בדבר מוקדש מכבד -".

אמנם קי"ל השוחט בחוץ, חטאת העוף - לע"ז שחייב משום ע"ז כיון ששחט סימן אחד - מחתך בעפר הוא ונאסר משום ע"ז, אף שאין לו שום זכות לקבוע ולייחד את העוף לע"ז שהרי הוא הקדש, אלא עצם מעשה השחיטה שהוא עושה לע"ז חל עליו דין תקרובת.

והנה מן הראוי להאריך ובמקום שאמרו להאריך. אך בגלל הטרדות הסובבים אותי הוכרחתי להסתפק בהנ"ל

בברכת התורה

יוסף שלוי אלישיב

מקודם נדון על הבי. כת"ר כותב "שמעתי מן המומחים שאף שער הבא מהודו רובו לא מתגלחת ע"ז ואף את"ל שיש לחשוש לדין קבוע לא גרע מספק השקול, וא"כ משנמכר ונשלח לשאר מקומות מתערב פעם ב' עם שערות המקום, ולדעת הרמב"ם אף ע"ז ניתרת מב' תערובות, - יו"ד ק"י - לפי"ז במקום שנתערב יהא מותר".

הנה לפי מה שמסרו לי שראו מסמך משלטונות הודו ש-75 אחוז השערות המובאות מהודו מאלה שנתגלחו בבית ע"ז שלהם. גם אם זה להיפך דין קבוע להם כמ"ש בשו"ת דברי חיים ח"ב סי' נ"ג זל"ש כשהקונה כותב ומבקש ממנו [מן הגוי] שישלח לו כו"כ והוא שולח מביתו ככה"ג הו"ל כלקח מן הקבוע ולא יחלוק ע"ז זולת -".

והנדרון של שני תערובות, כתוב בשו"ע נתערבו באחרים ונפל מהתערובות הזאת א' לשנים אחרים כו'. ובעצם הדבר מה שייך כאן לומר שמתערבים בשערות אחרים. הלוא כל מדינה ומדינה השערות הוא מסוג אחר. ומחיר מיוחד לכ"א ואחד, ואף גם הדמים מודיעים, לדעת מאיזה סוג קונה.

* * *

עוד כתב "א"א להתחמק מהמון רבוותא דס"ל להלכה בשביל שבירת מקל כעין זביחה לא נאסרה - ה"ה הרמב"ן והרא"ש והר"ן-".

והנה הטור בסי' קל"ט פסק "אליל שעובדין אותה במקל פירוש שמקשקשין לפניו במקל ושבר מקל לפניו נאסר ששבירת מקל דומה לזביחה". וכ"כ בשו"ת שבות יעקב בהשמטות לח"א סי' י"ב. זל"ש "באשר שידוע ומפורסם הביאו הסמ"ע בדוכתי טובא - שבכל מקום שפסק הטור נגד הרא"ש אביו צריך להביאו". זאת ועוד בפרא"ש שלפנינו כתוב "והא דבעינן זריקה המשתברת היינו בדבר שאין מקריבין ממנו בפנים כגון שבירת מקל".

ו. שו"ת אבני אש ח"ב

תשובה מאת הגר"י זילברשטיין שליט"א בשם חמיו הגריש"א זצ"ל

סימן ז

אוצר החכמה

חולת פרטן הלוכשת פאה של עבודה זרה,
התפשיטנה, ויתגלה סודה

לאחר הסערה הגדולה שפרצה בציבור שאסור ללבוש פאה נכרית הבאה מהודו כיון שמקריבים את השערות לע"ז, וכפי שפסקו גדולי הדור בחודש אייר תשס"ד, אירע מקרה במורה אחת שהגיעה לבית הספר [של בית ספר של בנות מתחזקות] עם מטפחת במקום הפאה, וסיפרה לתלמידות על איסור הנאה מהפיאות המגיעות מהודו. קמה אחת מהתלמידות ופשטה מעליה את הפאה הנכרית, וגילתה בזה שהיא חולת סרטן ועוברת טיפולים כימותרפיים, ושערה נשר, ובכך גילתה סודה לרבים שהיא חולה, וגם ישבה בכיתה כשהיא מקורחת ומתביישת. [הדבר נודע לאחד מגדולי ישראל ובירכה ברכה נאמנה לרפואתה השלימה].

ויש להסתפק האם היתה חייבת לעשות זאת כשהדבר כרוך בבזיון גדול ובגילוי סוד לא נעים שעלול לפגוע בשידוכים לכל המשפחה? 1234567

תשובה

אוצר החכמה

נאמר במסכת ברכות (דף יט ע"ב) אמר רב יהודה אמר רב המוצא כלאים בבגדו פושטן אפילו בשוק. מאי טעמא? אין חכמה ואין תבונה, ואין עצה לנגד ה', במקום שיש חילול ה' אין חולקים כבוד לרב. ואם כן גם בענייננו אסור ללבוש פאת ע"ז בגלל הנאה א'. 1234567

אך יש להסתפק באופן כזה שהבחורה לא מקפידה על הבושה, וכל מה שרוצה ללבוש פאה הוא רק להנצל מהפסד של רינון בשעת שידוך, ואולי גם באיסורי הנאה מותר להבריח ארי, וכמו שדן בזה בשו"ת הר הכרמל (סימן ו) לגבי חיילים המשתוללים ובוזזים את אנשי המקום ואפשר להשתיקם ע"י יי"ש בפסת, והתיר משום דמבריח ארי אינו נחשב לאיסורי הנאה. אם כן אולי גם בענייננו מותר. או שמא ע"ז חמור שנאמר בו "ולא ידבק בידך מאומה". אם כן גם להבריח ארי אולי אסור. אולם ראייתו של הר הכרמל היא מדברי התוס' (ע"ז דף יג) שמותר להנות מתקרובת ע"ז בשביל להינצל מהמכס.

ולמעשה אמר לי מו"ח מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א שאין כל היתר לא להוריד את הפאה, משום שנאמר "ולא ידבק בך מאומה".

ז. קובץ כרוזים מגדולי ישראל שפורסמו בשנת תשס"ד

BETH DIN ZEDEK OF THE ORTHODOX COMMUNITY JERUSALEM
26 STRAUSS ST. P.O.B. 5006 TEL. 02-6246345 FAX 02-6221317

בית דין צדק
לכל מקלות האשכנזים
ע"י "הקדש החרדי"
פניח"ק ירושלים ת"כ"א
רח' שטראוס 26 מ / א
ת"ד 5006 טל 02-6246345 פקס 02-6221317

כ"ב אייר תשס"ד

הננו בשורותינו אלו בדבר הלכת סמוקה. ידוע שמקובל מדורי אחר דור על אנשי ישוב הישן מה ירושלים עירי"ק תובכ"א שנהגו כמברית הפוסקים האוסרים לבישת פיאח נכרית לנשים.

מבלי לחננם למחלוקת הפוסקים זו.

ומבלי להכנס על מה שנפריך מאד בעוה"ר בדורנו שנשים נשואות לזבשות פיאח נכרית שנראות כמתולות שעל לבישת פיאח נכרית כזו אין לזה שום היתר בדברי הפוסקים.

ועתה באנו לגלות כזה דעתנו דעית פו השערות מאריך דודו שמתמם הם מונגזזים לשם ע"ז כבית תיפלתם הן ותעורבתם יש עליהם דין תקיפות ע"ז ואמורים בהנאלמן הדין.

ולחשומעים יונעם וחבוא עליהם ברכת טוב.

וע"ז באענה"ח חב"ד"צ פניח"ק ירושלים תובכ"א

נאם *[Signature]* נאם *[Signature]*
נאם *[Signature]* נאם *[Signature]*
נאם *[Signature]* נאם *[Signature]*

RABBI MOISHE STERNBUCH
CHIEF RABBI
and Vice President of
of the Orthodox Rabbinical Court
JERUSALEM
Rechov MirKasav 13 Har-Nof Jerusalem Tel.02-651-9610

משה שמרנבוך
ראב"כ
לכל מקלות האשכנזים
גוף מועדים ועדים שולח תשובות ותורות
רב בית הכנסת התי"א, ירוש' כפר סב"א חשונה הרי"ק
מן נשיא תורת החרדי
פניח"ק ירושלים ת"א

בס"ד
ט"ב למנצח תשס"ד

בענין הפאות משען מבני מורמם כאילו כרילין אין לחוש, שכל דפריש מ"יבא פריש, הברך מעלה נטור, ומבואר בפוסקים (הגר"ש ופ"ג יוד סי' ט) שאין סוסקין ברובא פריש, אלא אם המייפות נמרות כמו הכשרות, אבל כל שהמייפות נמרות כולו יותר שוב אין לסמוך על כל הפריש, הרי השערות בודדו כולו מאד, והשיער החיוני ודמותו נמרות פי כמה משער ודודו וכן חסיד שונר, והם כן או אפשר לצרף לרוב.

והי עדי לציין שמומחים מועדים שאפשר לחזר במשטוש ומביעה עין לבק, ישוב אין לסמוך על רוב ובמסגרת באיסור עליו.

וכן בעוה"ב שומ"י מנות אפשר לשאול איתו אם קנה בודדו או קריאת, ושוב ודו קבעו ואין רוב.

ועל כולם אני תבוא אנו באיסור פרישות נסמך בבשר שמדוב תעיות אף שמעיו מיעים, והלא ישראל עם קדוש מירדוקים מכל חשש איסור וכ"ש בענין, וידוע ונתברר שבסנין וקריאת ואיסורא סנין מאד שערות ודודו.

לכן אין לסמוך על שום חרדים מרומים, וכל פי שמענו מכדור חשש ע"ז מוכיח כזה ואמעותו לאכזבו ששמים ופס"ד רב מאד, ולא ישמעו לקול המרחיב ממרות בעלמם כלי הכותה ביריות, הן קיימו ע"ש לחודי מכל וזשש ח"ו.

וזנו סנפה בבלין כמשל לישועת ח' ורחמי שמים מרובם, והנה ביעור ע"ז יעמוד לנו למליך ורישועת קריבת לבוא בס"ד.

[Signature]
נעני קניס עמון אבסחם אבכ"ו רמ"ן (נר"ק) ג"כ
נאם *[Signature]* נאם *[Signature]*

קהל קהלת יעקב ד'פאנא

מכתב מאת הרבנים הגאווה"צ
מדורי הוראה דקהלתינו שליט"א

בס"ד

לכבוד אנשי הי"ו המבקשים לידע המעטה אשר יעשון
בענין פאה נכרית (שייטלען)
אשר נתגלה לאחרונה שיש עליהן סאלה המורה

תשובה

אחרי התייענות ודיון עם כ"ק מון ארמוני שליט"א באנו לידו החלטה ולהלן:
* אין לחבוש שום פאה נכרית (שייטלען) הנפוצות כעת בטיוק הנעשות משער ארם, עד שיתחווורו הרבדים.
* אותם שהם תערוכות שער ארם עם סינסטטישע שערות הם ג"כ בכלל.
* רק הפאה נכרית (שייטלען) שהם מאה אחוז סינסטטי אין בהם חשש הנ"ל.

והסיי"ת ינילנו ממכסולות ויתקיים טם שמים על ידנו
ע"ק כה"ב ליח למב"י תסכ"ד לפ"ק

משה הלוי ראונער אהרן גרינוואלד משה מנחם ווייס
רב ובוס"י קהלת יעקב וד"ר דקהל קהלת יעקב מ"ו דקהל קהלת יעקב
מאמ"ת מאנסי מאמ"ת מאנסי מאמ"ת מאנסי

הלכה למעשה

תשובה להלכה לדעת המעשה אשר יעשון

מאת עמוד ההוראה בעל "קנה בושם"

מון הגר"מ בראנדסדאר פער שליט"א

בי"ד פניח"ק ירושלים ת"ו. ע"ש כ"ב אייר ל"ח למ"ס מניס תשס"ד לפ"ק

שוכמ"ס למע"כ הרה"ח המפ"י מרה היו

אחרש"ט הגני ערה בארץ על רבר שאלתך בנוגע למה שיצא השמועה כי הפאות הנפוצים בעולם עשויות משערות המבואים בארץ חר"ו, שיש איש נדול עליהם שהם אסורות משום הקרובת ע"ז. ואסור ללבשם. ע"כ ח"ד.

הנה נכון הדבר כי כל הפאות נכרות העשויות מהשערות הנגזזים במקום מוטאתם הן תקרובת ע"ז כמש"ו והם אסורים בהנאה, ופשוט שאסור ללבשם וצריך לבערם מן העולם כמבואר בש"ע יוד סי' קמ"ז. ובשאר פוסקים.

ולפי מה שנתבאר אחרי החקירה והדרושה לעת עתה, כי החשש הוא על כל הפאות נכרות הנפוצים בעולם בין בארצה"ב ובין בשאר המדינות, כולל כל מדינות אירופא, שהם עשויות כולו משערות הנ"ל, או שיש בהם תערובת מהנ"ל, ובכל אופן הם אסורים בהנאה ואסור ללבשם.

ובכות קיום מ"ע זו לבער ע"ז מן העולם. וקיום הלאו דלא ידבק בידך מאומה מן החרם. נוכח לגאולתן וישועתן של ישראל. כב"א.

מנא ר"ש בלונ"ה
מאיר בראנדסדאר פער

בית הוראה דקהל אור החיים ד'טאהש

במשיאת ב"ק מן ארצות ש"ס"א - כתרלה בנו תרל"ז אב"ד שליט"א

בע"ה

יום א' פסח במדבר שנת תשס"ד לפ"ק

אגב תאכדון

הנה בזה להודיע אהות הפאה נכרית הכאים מארץ איטליא שנתבר שהשעיות רב סתקובית עבדה ויהי האסדים כהנאה, ותיכום לכערם פן העולם, ויקייסם בוד י"ז ה' אריתריא של "אגב תאכדון" (דברים י"ב).

על פן מאנו בזה להודיע:

- א. אלו שנתבר עליהם שבאים מארץ איטליא, אסורים בהנאה ותיכום לכערם, אפילו כשיש בהם תערוכות בשליו משעיות אלו.
- ב. אלו שמסופס מאזה כריתיה הם כאים, יש להם נ"כ שהם מארץ איטליא ואסורים בהנאה ותיכום נ"כ לכערם.
- ג. אלו שנתבר עליהם שבאים מפרוסיא אריות כהן קאר"א מ"ן יא"א"ם וכו' ע"פ רוב סקרים הם נ"כ מאיטליא, אסור ללבושם ואסורם כהנאה, רוב סקרים כריתיה לכערם גם אלו.

ואלו שיש בהם חשש תערוכות בשליו של "אגב תאכדון", אין לקיים ואין למסך על אסדות הפרוסיא בענין זה.

לעצם ענין הליכה כהנאה נכרית, והנו בזה להודיע מה שנתבר בהקצות קריתינו ה"ן שנתקן ע"י ב"ק מן ארצות ש"ס"א, כותילו: אין רעם ענין פון שיכל אורדאי אין בעסקי או סקן זאל בכלל נישם גיין דערמיט, ועד ע"פ נ"ש יא דערמיט זאל דאס באדעקן נאר רעם קאפ, און בכלל נישם אראפגעקען (אסור בעשע"ם בלע"ז) "ערעט ספק אין רעם ענין דאך" סקן גיין להומי"א."

ובכוח כמות עשה של כערוד עבדה ויהי נכזה להנכרם גוללים פן הארץ וכל הרשעה כלה כעסק בענין הכללה ויהי זה למסך על כל הארץ כ"כ.

בית הוראה דקהל אור החיים ד'טאהש

450-979-4242

רחוב סאטנר

התאחדות הרבנים דארה"ב וקנדא

חזו"ד תורה בענין פאה נכרית

משעיות הודו (אינדיע)

באסיפה רבתי ממאה ועשרים חברינו הרבנים הגאונים הצדיקים שליט"א היום, אחרי ששמענו עדות נאמנה מאותם שבוקרו בארץ הודו (אינדיע) ואחרי מו"מ ארוך של כמה שעות, החלטנו כדלהלן:

כיון שיש חששות גדולות על השעיות הכאים משם, משום דין תקרובת עבודה זרה.

ע"כ אין להשתמש בשום פאה נכרית שיש עליהם חשש שהשעיות מקורם היא מ'אינדיע'.

וכבר יצא מאתנו פס"ד שאסור לאשה להכוש שום פאה נכרית CUSTOM MADE HUMAN HAIR הנעשית באופן שאין להבחין בין אשה נשואה לבתולה, שכבר אסורו גדולי רבותנו נ"ע ולהבחיל"ח שליט"א.

אותם המקולים לעצמם יל"ך עם פאה נכרית, צריכים לדקדק שיהיו רק "סינטימטיש"

שאין בהם תערוכות שערות בני אדם, כדי להנצל משעיות הכאים מהודו.

ואין לסמוך על דברי הסוחרים עם פאה נכרית כבירורן אם השערות הם מהודו או לא.

וה"ר שנוכח להנצל ממכשולות, וקיים מ"ש להעביר גילולים מן הארץ והאלילים כרות וכתות, ותמולך אתה ה"א לכוד מדרה על כל מעשך כדרי ציון משכן כבודך בירושלים עיר קדשך כב"א

יום ד' לסדר במדבר, כ"ה אייר תשס"ד לפ"ק

התאחדות הרבנים דארה"ב וקנדא

RABBI ARON TEITELBAUM

5 Sanz Ct. Kiryas Yoel
Monroe, N.Y. 10950
Tel. (845) 783-0994-5

אהרן טייטלבוים

רב ו"ר מ"ד ק"ק
קרית יואל והגלילות
י"צ"ו

בי"ה

החיים והשלום אל מעייכ תושבי עירנו ק"ק קרית יואל יע"א

הנה כבר נודע דעת אבותה"ק ורבותינו הקי שאסרו ללבוש פאה נכרית (שייטל), וחכי נהנו אלפי כנות ישראל החרדים לדבר הי שאין לובשות שום פאה נכרית כדברי הפוסקים שפאה נכרית אסורה לגמרי.

וכעת נתעורר ע"י הגאון הראב"ד עיה"ק ירושלים ת"יו שליט"א שמלבד האסור יש בהפאה נכרית הכאים מארץ הודו (אינדיע) משום תקרובת ע"י, ואחר שדברתי בכירור הפרטים עם הגאון רבי מאיר כראנסדארפער שליט"א חבר הביד"צ, הנני בזה להודיע דעית לכל אנ"ש שיחיו כדלהלן.

אותם הפאה נכרית הכאים מארץ הודו יש בהם דין תקרובת ע"י ואסור לבת ישראל ללבושן ואסורים כהנאה.

ולכן אין לבת ישראל ללבוש שום מין פאה נכרית הנעשה משעיות כני"א, שלא נתברר בכיריות גמור על אותה הפאה נכרית שאין בה שום תערוכות מאותן השעיות שמקורם מארץ הודו.

ובכוח שמירת דת קדשינו הרחמן הוא ישרה שכינתו בינינו, ולא ידבק בדינו מאומה מן החרם וגוי, והשי"ת יגדור פירצות עמו בית ישראל כביאת גואלינו כבי"א.

הכוי"ח היום הי לסדר בה"כ שנת תשס"ד לפ"ק

י"ג טבת תשס"ד

RABBI Y. ROTH
1556 - 53rd Street
Brooklyn, N.Y. 11219
Tel. (718) 435-1502

יוחאל ראטה

אב"ד ק"ק קאליטא
כ"ה אפריל תרע"ו, ג' יריא

בע"ה

ע"ש כרד כחקי ל"ח לנב"י ספרות המור

כדרי השעיות של השייטל ונעשו משעיות של בני אדם שיוכם מוכאים מארץ הודו, ובר נב"ק ע"י גדולי תרומים שבאי מותין של השעיות תולל שיש עליהן חשש אסור תקרובת ע"י שרעם באיבד ובשריפת זממא כש"ע ויר מי ק"ז

ואסור להשתמש בהן

(ולא ארון שנתברו וספקו משי"ת אחריו)

וכן מקום אורי לעודר למודי ולעודר שאר סאר גרתי"ם תש"ם להודר לכל יעוה ליביל שיעיתין ח"ו אפי' במקצת שקל"ן כ"י ח"א, ש"כ"י זה כבר התבל ע"י אבותינו מרד דוד שלא יעוה אפי' כותם השעיה וחלילה וחלילה לפרוץ בזה גרף, אפי' אמרנו מרד נשעם על זה בכל הנוהח.

וכבר נודע בשער בה זכום כבולות עד כמה רבתי ורעיון מין ריחוק י"ע על זה בדיעבד בהשתכח הנשע, וכבר נודע לנו שכמה בעלי בתים חשובים ירו מנכסיהם בעיתוי ע"י מה שנשחיתים ע"י צדן של אפוזיטום ח' יספרי"ת, ת"י מוה"ק מ' גא"ר ד"ק ק"ל'א ואתה"א דאנטיק משעריא ודישון לבר לאתקטא כ"י, נ"ים משכנתא לבינת, ונ"ים וכו' ע"י"ש ע"י, ולכן השבר והודרי בזה והשי"ת יגדור פרצות עמו בית ישראל.

להשומעים יזעם ותעב"ש מלה אמן.

דברי דל ודל מה מערת קה"ק קאליטא י"ע אמן

Cong. Yetev Lev
D'Satmar

קהל יטב לב
ד'סאטמאר

163 Rodney Street • Brooklyn NY 11211 • Tel. (718) 302-6720 • Fax: (718) 302-4447

מודעה נחוצה

כפי הוראת כ"ק מרן גאב"ד קרית יואל שליט"א איז בנוסף צו תקנת קהלתינו הק' וואס ערלויבט נישט אריינצוקומען אין עזרת נשים פון אונזערע בתי מדרשים מיט "לאנגע שייטלעך", נאָר געטעיעפערטע,

איז מטעם קהלתינו הק' אויך שטרענג פארבאָטן אריינצוקומען אין עזרת נשים מיט סיי וועלכע האָר-שייטלעך, סיי פון בלוזי מענטשליכע האָר און סיי פון געמישטע מיט מענטשליכע האָר.

עס איז נאָר ערלויבט אריינצוקומען אין עזרת נשים מיט הונדערט פראָצענט סינטעטישע שייטלעך, און ווי פארשטענדליך, קורק, געטעיעפערט און צוגעדעקט מיט אַ טיכל (נישט מיט קיין הוט) פולשטענדיג אויסגעהאַלטן לויט די גדרוי הצניעות, אזויווי מיר האָבן מקבל געווען פון כ"ק רבינו הקה"ט זי"ע מייסד הקהלה.

אינעם זכות פון אָפּהיטן די גדרוי הצניעות זאָלן מיר אויפגעלייזט ווערן בקרוב במהרה ומלכינו בראשינו כב"א.

כ' במדבר תשס"ד לפ"ק

הנהלת הקהלה

"ועשית ככל אשר יורוך"

אחרי שהשלוחים יצאו בשליחות הרבנים למדינת הודו, ומרנן ורבנן שמשו עדותן המצמרדת כי הדברים הרבה יותר חמורים ממה שנודע לציבור עד עכשיו, והיינו לא רק חשש של תקרובת ע"ז בלבד, אלא יותר גרוע מכך, מדובר בתקרובת עבודה זרה ממש רח"ל וע"כ הוחלט על ידי הרבנים שליט"א, כי על פי דין תורתנו הקדושה מחויבים כל אלו אשר נמצא ברשותם הפאות האסורים לבער הטומאה מביתם בשריפה או בביעורם כדין, ויפה שעה אחת קודם לאור זאת מתבקשים כל החרדים לדבר ה' להתכנס כאו"א בתוך שכונתו וסביבתו, להקהיל קהילות ברבים ולקדש ש"ש ברבים ע"י ביעור הרע מקרבם בהבערה והדלקה ברוב עם, אחרי תפילת מעריב.
על החתום לקדש קדושים בעיד הקודש ירושלים ת"ו.

ח. תשובת הגר"מ שטרנבוך שליט"א בתשס"ד

RABBI MOISHE STERNBUCH

CHIEF RABBI

and Vice President of
of the Orthodox Rabbinical Courts
JERUSALEM

Rechov Mishkalov 13 Har-Nof Jerusalem Tel:02-651-9610

משה שטרנבוך

ראב"ד

לכל מקהלות האשכנזים
מה"ס מועדים וזמנים וש"ת תשובות והנהגות
רב בית הכנסת הגר"א, ור"מ במרכז התורה הר-נוף
סגן נשיא העדה החרדית
בעיה"ק ירושלים ת"ז

בעיה"ק

ער"ה אייר תשס"ד

אודות פאות נכריות בשוק היום משער טבעי או בתערוכת שער טבעי, שנתברר שהרבה מהם שמכונים אירופאי, מקורם מהודו, ונגזרו בפולחן עבודה זרה, ולאח"כ נמכר ליצרני הפיאות שמעבדים אותו ליצור הפאות עד שמקבל החושה של שער אירופאי, ויש להם דין תקרובת ע"ז כמש כמו שיבואר לפנינו.

הנה בהודו לפי האמונה העתיקה שלהם המכונה "הינדו" הם עובדי עבודה זרה ממש כימי קדם, ואחד מדרכי פולחנם להאליל, הוא בהקרבת שערותיהם לאליל, בזה שמגלחין שערותיהם להאליל, וזה סדר פולחנם, כי אצל ההינדים השער הוא החלק החשוב - הנעלה ביותר של האדם, בפרט אצל הנשים ההינדיות שער ראשן אינו רק ענין של יופי אלא זהו גאוותן, ולא מגלחות שערותיהן אלא בדרך הקרבה להאליל, ובדרך כלל כאשר רוצה ההינדי לבקש בקשה רצינית מן האליל הוא נודר שאם תתמלא בקשתו יבוא לטירופטי - מקומו של האליל, ויקריב שם את שערו, ולדבריהם רבבות נושעו ונושעים על ידי פולחן זה, ומאות מליונים כפשוטו מאמינים באמונה טפילה זו, ובאופן ממוצע מידי יום ביומו כ- 25,000 איש מקריבים שערותיהם לאליל הנמצא שם, (מתוך כ- 50,000 איש שפוקדים את המקום), ויודעים הם שהשערות נמכרות לצורך רווחי לכומרים ולמקום, וגם מבתוך לאולם הגויזה יושבים אנשים הגרים שם ומוכרים את השערות בצורה של פאות או כל מיני מוצרים אחרים של שער, כי עיקר הפולחן הוא גוף ההתגלחות להאליל, ולא איכפת להם מה קורה עם השערות לאחר מכן, (ועי' רשב"א ע"ז נא: ד"ה ואתן).

ולפנים עובדי האלילים הסתפקו בגילוח לבד ואח"כ זרקו השערות לאשפה, וגם היום כוונתם להקריב שערם לכבוד האליל, ורק בשנים האחרונות שהתפתח שוק גדול לשערות הרי הם מוכרים את השערות של הנשים (לאחר המיון) לסוחרים ומשווקי שערות לייצרני הפאות, ומיובאות לכל המזרח הרחוק סין וקוריאה, ואירופה וארה"ב, וכפי הנשמע הנשים שמה מטפחות מאוד שערותיהן, ומידי ערב מזההות שערותיהן בשמן קוקוס ומועיל לטיב ויופי הפיאה נכרית, והתפילה מורחה מלונני דולרים בשנה מעסק זה של מכירת השערות.

והנה בפולחן זה של גזיזת השערות לעבודה זרה, נאסרו השערות בהנאה מדין תקרובת עבודה זרה, וכמפורש בשו"ע יו"ד סי' קל"ט סעיף ג' בדבר שאין מקריבין ממנו בפנים נאסר כשעשה ממנו כעין זביחה או כעין זריקה המשתברת, והוא דרך לעבודה באותו דבר, ואפילו כשאין דרך לעבודה בזה הענין, נאסר מפני ששכירת המקל דומה לזביחה, ע"ש, ומקורו מדברי הגמ' ע"ז (נא). דבשכירת מקל לע"ז או כצירת ענבים לע"ז נאסר מדין תקרובת עבודה זרה וכן פירשו רש"י והתוס' והרא"ש והטור והרמב"ם והראב"ד, [ודלא כהרמב"ן והריטב"א], וע"ע במאירי ע"ז נא ד"ה ספת שכל חתיכה תולדה דזביחה, וא"כ שערות אלו דין תקרובת ע"ז עליהן וכיין נסך שנתנסך לפני ע"ז.

וגם בשוחט או גוזז שלא בפני עבודה זרה פשיטא דנאסר מדין תקרובת עבודה זרה, וכמפורש בתוס' חולין דף מ' ע"א (ד"ה לפני) דאפילו לר' יהודה בן בתירה דס"ל בניסוך היין דלא נאסר אלא בנתנסך בפני ע"ז, בשחיטה מודה שנאסר גם שלא בפניה, וטעמא דמילתא, או כמבואר בחינוך (מצוה קיא) דשאני שחיטה דהוי מעשה גדול גם שלא בפניה ורק ניסוך היין לא הוי מעשה גדול אלא בנתנסך בפניה, או כמבואר בספר עבודת עבודה (להגרש"ק) ע"ז נט: דשאני ניסוך דאין הדרך לנסך אלא בפניה, ולכן ס"ל לריב"ב דאינו נאסר אלא בנתנסך בפניה, אבל שחיטה דדרך לשחוט גם שלא בפני ע"ז נאסר גם בנשחט שלא בפניה ע"ש, ושני טעמים אלו שייכים כמו כן בגזיזה, וק"ו דלחכמים דפליגי אר' יהודה ב"ב דנאסר, וכן מפורש בחידושי הרשב"א (ע"ז נא) דבבצירה או לישא שלא בפני הע"ז ג"כ נאסר מדין תקרובת ע"ז, וכיותר מזה מבואר בגמ' (ע"ז נא:): בסוגיא דקלקלין, ע"ש תוד"ה אפילו, ובמהר"ם שם, ועי"ע חידושי הרשב"א שם, ובשו"ע סי' קל"ט סעיף ה', והדברים ברורים. ומלבד כל זה הרי מסתפקין במקום מיוחד, ועליו מוזכר פסל גדול, ולכאורה נחשב בפניה מכש, (וק"ו כפי מה ששמעתי שמספרים מול תמונה של הפסל).

והנה גם המספר שמגלח השערות הוא א' מהכת הטמאים ושייך לדתם, ומאמין באמונתם הטפילה, וכודאי נהנה כשמספרים לכבוד האליל ומתכוין לע"ז, וכיון שהוא עושה מעשה ההתגלחות שזהו הקרבן לעבודה זרה, א"כ הוא הוא העושה עיקר העבודה להאליל והוי תקרובת ע"ז, ועוד שבתקרובת ע"ז כל שעושה מעשה לשם ע"ז אף כשאינו עיקר הפולחן, חשיב תקרובת ע"ז, וכמבואר בגמ' ע"ז (נ"א) דבצירת פרכילי ענבים נאסר משעת בצירה, כיון שבצורן מתחילה לכך, וכמבואר ברשב"א (ד"ה פרכילי וד"ה ואתן) דכל שא"א להביא מן השוק אלא צריך לבוצרן לשם ע"ז או ללוש לשם ע"ז חשיב תקרובת, אע"פ שעיקר הפולחן הוא בהבאה לפניו, והבצירה והלישה הוי מעשה לשמה גרידא, אפ"ה נאסר מדין תקרובת ע"ז, א"כ ק"ו במעשה הגילוח שהספר עושה לשם ע"ז.

ועוד דגם במעשה הטיית הראש של המתגלח לעבודה זרה נאסר השערות מדין מסייע כאילו היה מגלח בעצמו, ואף לפי הרבה פסוקים דס"ל דבכל התורה כולה [מלבד בפאות הראש] מסייע אין בו ממש, עי' נקודת הכסף יו"ד סי' קצח ס"כ ומג"א ריש סימן שמ ומ"ב ס"ק ג ובסי' שכח (ס"ק יא), כיון שהעושה המלאכה יכול לעשותו גם לולי הסיוע שלו, עי' מג"א סי' שכ"ח (סקט"ו) ומ"ב (ס"ק ט), מ"מ לגבי עבודה זרה קי"ל דאפילו בשניים שוחטין וא' מהם מסייע שאין בו ממש ומתכוין

לע"ז נאסרה הבהמה מדין תקרובת, כמבואר בתבואות שור (שמלה חדשה סי' ד' סעיף ט"ו) וטעם הדבר משם הבשוחט לע"ז אפילו במעשה כל דהו נאסר, וכ"ש לפי שיטת הט"ז והחכ"צ (סי' פב) דס"ל שגם בכל התורה כולה אמרינן דגם בסיוע של הטיית הראש או הושטת אצבעו הוי כעושה מעשה בעצמו ואסור, (ועי' הה"ס (סי' שכה וסי' שמ) שגשאר בצ"ע אי קי"ל כהט"ז או כהנקה"כ).

ואפילו אם היינו אומרים גבי עבודת פער שאין הצואה נאסרת, כיון דהעבודה היא במעשה הפעור, ולכן אין הצואה חשיבא תקרובת, הכא פשיטא דהשערות נאסרות. דהרי בפולחן גזיות השערות של ההינהוים נותנים מכבודם להאליל ולכן הוי כקרובן לע"ז, וגם מעיקרא נודדים בעת צרה להאליל שאם יורשעו יגלתו השער, ולא שהעבודה הוא אך ורק לנוול את האדם המתגלה, [ובעבודת הפעור משמע בגמ' (סנהדרין סד) וברמב"ם (פ"ב ע"ז ה"ה) ומפורש להדיא בריב"ש (סי' קי), ובכסף משנה שם, דדרך עבודתה בביזוי האליל, שכתב שם מי שעובד ומכין לבנות, כיון שדרך עבודתה באותו ביזוי וכי, שעבודתה חושבין שהע"ז היא הושקת באותו בזוי כדאמרינן בפסחים (קיא): שרא דעניותא נביל שמיא עכ"ל].

הגויים אדוקים בע"ז ומוכנים למסור כספם וזהבם ושערם. "בטוחים שאליל זה עוזר כשעושים פעולה עבורו, וידוע שיצרא דע"ז תקיף מאוד, וכאילו רואים נפלאות ממש, ואצלינו זכינו שנתבטל יצרא דע"ז ולא אצלם, אבל פלא הדבר שבחשש רחוק דטריפות חוששין ונמנעין, וכאן אף שזהו מתמורות שבחמירות לא פורשים, ומה עוד מחפשים איזה סברא קלושה להקל באיסור חמור כי האי, וכפי הנראה בדור האחרון כבזמנינו חזרו הקב"ה בנסיון דעבודה זרה, וה' יעזור ונעמוד בו.

ובעיר הנדחת נהרגין גם נשים של העובדים אף שלא עבדו, עי' רמב"ם (פ"ד מה' ע"ז ה"ו) ובכס"מ שם, ושמעתי לפרש דבעבודה זרה קפיד קוב"ה על שהיה לה למתות, וכ"ש כאן שהבעל צריך למתות באשתו ולמונעה מללבוש פאה עם ספק תקרובת ע"ז, ולא מועיל אמירת המוכר שאצלם אין מהודו שכך הטעו אותם, רק צריך בירור יסודי ומקיף במקור וכדין טריפות.

כתב הרמב"ם (פ"ז ה"ב) תקרובת עבודה זרה אסור בהנאה שנאמר ולא תביא תועבה אל ביתך, וכל הנהנה לוקה שתיים, אחת משום ולא תביא תועבה אל ביתך, ואחת משום ולא ידבק בידך מאומה מן ההרם, עכ"ל, וכן כתב בחינוך מצוה קי"א ומצוה תכ"ט, אבל הרמב"ן מצוה קצ"ב חולק וס"ל דאיסור אכילה והנאה נלמד מקרא דפן תכרות ברית וגו' וקרא לך ואכלת מזבחתי, עי"ש, וכן דעת הסמ"ג (לאוין מ"ה קמ"ח). וכל הראשונים כתבו דאיסורו מה"ת, מלבד התוס' ב"ק עב: שנסתפקו בזה.

ובברכות יט: אמר רב יהודה אמר רב המוצא כלאים בבגדו פושטן אפילו בשוק מ"ט אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה', ועי"ש דה"ה בכל ל"ת שבתורה, וע"ע שו"ע יו"ד סי' ש"ג ס"א דגם כרואה על חבירו הדין כן. וביור"ד סי' קנ"ז סעיף א' ברמ"א כתב דכלל לא תעשה שבתורה אם יוכל להציל עצמו בכל אשר לו צריך ליתן הכל ולא יעבור ל"ת, וכן הוא ברמ"א אור"ח סימן תרנ"ו.

ובשו"ע יו"ד סי' קנ"ה סעיף ב' הביא ב' שיטות אם איכא דין יהרג ואל יעבור באיסור הנאה דתקרובת ע"ז, וכתב הש"ך דהסכמת הפוסקים כסברא הראשונה להקל, וכן נוטה דברי המחבר, אבל דעת א"י הגר"א שם (סקי"ד) דגם בזה יהרג ואל יעבור כדין אביזריהו דע"ז, והריב"ש סי' רנ"ה כתב שגם באיסורי הנאה של סתם יינם דרבנן אין מתרפאין בהן כלל, והובא דבריו בחכמת אדם (כלל פ"ח), ומי יערב לבו להקל באיסור יהרג ואל יעבור !.

ומלבד איסור הנאה שיש בזה, אסור ג"כ להחזיקו בביתו לפי שיטת הרמב"ם והחינוך הנ"ל דאיסור הנאה נלמד מקרא ולא תביא תועבה אל ביתך, וע"ע רש"י ע"ז ס"ד. ד"ה רבנן, דהמצוה דאבד תאבדון הוא גם בתקרובת ע"ז כמו יין נסך ע"ע קה"י בבא קמא סוף סי' ג'. וראוי להביא בזה דברי קדוש ה' האור החיים הקדוש על הפסוק (שמות כ"ג - כ"ד) לא תשתחוה לאלהיהם ולא תעבדם וגו' כי הרס החרסם ושבר תשבר מצבתיהם, .. ולהיות שרצה לצוותם על הריסתם ושברונם לזה קדם לומר לא תשתחוה וגו' לומר שאם לא הרס ולא שיכר הנה הוא כעובד עבודה זרה, כי ה' תופס על המחשבה בעבודה זרה, וצריכין היכר לשלילת מחשבת ע"ז מלבם, ואין היכר אלא בשבר מצבותיהם עי"ש, ואע"פ דמשמעות הפסוק והאזה"ח משמע דאיירי בשבירת ע"ז עצמה, מ"מ בודאי שגם מי שנמנע מלאבד תקרובת ע"ז יש בו נגיעה מהעבירה על הלאו דלא תשתחוה, וחיל ורעדה אהזתנו כשאין אנו מקיימין מצוה זאת. וע"ע צפנת פענח שדייק ג"כ מסנהדרין צ' ע"א דבביטול מצות עשה דונתחתם מזבחותם ה"ז כעובד ע"ז ממש, ע"ש היטב, (ועי' תוי"ט ע"ז פ"ג מ"ח דתקרובת ע"ז חמור מע"ז גופא שמתמא באהל).

ועוד איכא כמה פרטי דינים אשר צריך לזהר שלא ליכשל באיסור הנאה מתקרובת ע"ז, א' מבואר בשו"ע סי' קל"ג ס"א דבאיסור הנאה דיי"ן צריך לקבור אפרן לאחר שרפתן, כדי שלא ישלשו באיסור הנאה מהאפר, ב' גם דמי התקרובת אסור בהנאה, דתקרובת עבודה זרה תופס דמיו כמבואר בשו"ע סי' קל"ג בדין יין נסך, וא"כ יש מקום לחשוש מליטול דמים מסותרי הפאות בין מהמוכרים ובין ממעצבי פאות, דדמיהן אינן בהנאה, ואם כן מי שרוצה לקנות פאה סינטטי יזהר לשלם בצייק או בדיוק כפי המחיר, שלא יכשל לקבל מהם מעות (עודף) בחשש שנחפס עליהם איסור חליפי עבודה זרה.

ודע שלפני יותר משלשים שנה הדפסתי בקונטרס "דת והלכה" בירור מקיף בחשש שערות מהודו, והבאתי שהדבר איסור גמור, אלא שכתבתי שם שמן הראוי שיבצעו חקירה יסודית ומקיפה, וכחיום נתברר הדבר מהרבה מקורות מוסמכים וגם נתברר ששערות הודו כטיב מיוחד, ואפילו בקוריאה או סין שלא חסר להם שערות מייבאים מהודו ומבררים בו ממנו שמשפר טיב הפאה, ויש מאות סוגי פאות שמעורב בהם שער מהודו, הרי נתבאר חמור האיסור ויש להזהר בזה וכמ"ש.

בנות ישראל נבראו טהורין וצדיקים ורחוקים מכל ערוב וזנות. בנות ישראל נבראו טהורין וצדיקים ורחוקים מכל ערוב וזנות. בנות ישראל נבראו טהורין וצדיקים ורחוקים מכל ערוב וזנות.

ט. מכתב הרב יוסף יצחק בלינוב התן הגרמי"ל לנדאו שליט"א

YOSEF Y. BELINOV
RABBI OF
MERKAZ BNEI BRAK
ROCH KOLEL "FA'AMEI YA'AKOV"

יוסף יצחק בלאסוויר הגרמי"ל שליט"א בלינוב
רב מרכז בני ברק
וראש כוללי "מעמי יעקב"
ופת"ס סדרת "שערי מיסוד"

כ"ה

אז כ"ה אייר תשס"ב אלה היקרות ואל - 30 במרץ 2002

שלום ורחמי מרובה

בנוגע קצנת התלמיד

אלה היכונן מעמיק (ע"י אנשים שנתבארים שיש וכו' אמיתיות וכו')
וריון חלוצי ממגע, הוגר"י כ"י אין להשתמש ב"ל"ל קצנת
יש בהם גשש (אע"פ חשב כחוק) של שיעור מהורה
(אם מעי"ש של אינו מתקטל) קצנת "גקרות ע"ש".

אין להסתמך על השיעור שמבוצעים ספקים וקצנת
וכוונת, ויש לקדח היטב לפני שמתבארים או קונוס
(אם כן, כ"י כמין מצודר דלימור חמור של ע"ש ל"ל).

כ"י ה"ל ה"ה ק"י ב"ע מ"ה כ"ה ולק"ד
ב"דני ד"ק שליט"א

הכבוד לראש הקבוצה ולתלמידי
יוסף יצחק בלינוב

י. תשובות שענה הגר"ח קנייבסקי שליט"א בעל פה השנה

(ניתן לשמוע את ההקלטות בטלפון 0795951596)

לכבוד מרן שר התורה הגאון ר' חיים קניבסקי שליט"א

א. הנה לפני כארבע עשרה שנה התעורר הענין שהפאות הנכריות שהנשים לובשות לכיסוי ראש, מגיע משיער של נשים גויות שמקירבות את השיער לע"ז, ומהאי טעמא הורה מרן הגרי"ש אלישיב שדינו כתקרובת ע"ז שדינן בשריפה. והורה מרן הגרי"ש"א שבכדי להכשיר פאות נכריות יש לקחת פאות רק משיער שהשגיוחו על זה משעת הגזיזה מהאשה שלא נגזז שלם ע"ז. וכידוע כיום יש רק הכשר אחד על פאות, ואותו הכשר לא מקפיד להשגיח שמשעת הגזיזה לא יהיה משיער נגזז לשם ע"ז. אלא מסתמך על אומדנא שיוזע להבחין איזה שיער מגיע ממקום של ע"ז ואיזה לא. ולמרות שהגרי"ש"א אמר שאין לסמוך על כך - טוענים בהכשר שכיון שאין אפשרות אחרת מוכרחים להקל לסמוך על אומדנא. השאלה האם למעשה מאחר ולא מקפידים למעשה על מה שהגרי"ש"א הורה, יש להחמיר ולא לקנות פאות מההכשר הנ"ל.

תשובה: לא לקנות.

ב. ואם נאמר שא"א לסמוך על ההכשר, נמצא שאין כיום פאות כשרות, ויש ללבוש רק מטפחת, האם נכון הדבר?

תשובה: אם זה נכון - נכון, שיעברו למטפחת.

ג. הנה מרן הגרי"ש"א פסק שהפאות שהנשים חובשות על ראשן שחלק גדול מהן מגיעות ממדינת הודו, דינן כתקרובת ע"ז, כיון שזה מגיע מבני אדם שהורידו שערותיהם לשם ע"ז. ומה"ט פסק שאפי' אם יש רק מיעוט שיער שמגיע מהודו צריך לשרפם כדין ע"ז. והנה יש כמה רבנים שסוברים שבספק אם מגיעים הפאות מהודו אפשר להקל, ומה"ט מכשירים הפאות האלו.

כעת רוצים לעשות מעמד שריפת הפאות הנ"ל בציבור ברוב עם לקדש שם שמים. אמנם כמה רבנים אמרו שלא לעשות שריפת הפאות ברוב עם, מחמת שזה יכול לגרום למחלוקת. השאלה האם מאחר שמעמד שריפת הפאות בפרסום יגרום שישמעו להגרי"ש"א ולא ישתמשו בפאות הנ"ל לכן ראוי לשרוף הפאות ברוב עם ולא צריכים לחשוש שמא יגרום למחלוקת.

תשובה: כן. שאלה - לעשות? תשובה: אפשר!

ד. במדרש רבה פרשת בהר פרשה ל"ג, ובירושלמי יבמות פט"ז ה"ג כתב ש'אביה' בנו של ירבעם נענש שמת קודם זמנו אע"פ שלא עבד ע"ז, מ"מ כיון שהיה בידו לבער ע"ז שעשה ירבעם אביו ולא ביערו נענש. מבואר שמי שאינו מבער תקרובת ע"ז גורם חרון אף בעולם כמו שכתב רש"י בפרשת ראה כל זמן שיש ע"ז בעולם חרון אף בעולם, וכיון שיש בידו לבער ואינו מבער גורם חרון אף [עפ"י טהרת יו"ט חלק ט"ו עמ' ע"א].

האם אפשר להודיע שמי שמבער הפאות שיש בהם חשש שיער אדם שהוא בספק תקרובת ע"ז שגורם להסיר חרון אף ויזכה לאריכות ימים ושנים, ומי שלא מבער הפאות הנ"ל הוא גורם חרון אף בעולם ומכניס עצמו ומשפחתו בסכנה.

תשובה: נכון.

ה. הנה לאחרונה נתברר שחלק גדול מהפאות שחובשות הנשים על ראשן מגיע משיער של תקרובת ע"ז, נמצא שהנשים שלבשו הפאות נכשלו בשוגג ר"ל בהנאה מתקרובת ע"ז. כעת שואלים איזה תיקון צריכים לעשות כדי שיתכפר להם מה שנהנו, שיתכן שאינם צריכים כלל כפרה כיון שזה היה באונס כיון שהם לא ידעו שזה מגיע מע"ז.

תשובה: יש להם בעל? השואל עונה - כן. תשובה: שהבעל ילמד עבודה זרה.

ו. הנה בענין של הפאות ישנם רבנים שמורים שאפשר להקל ללבוש את הפאות ולסמוך שהפאות לא מגיעות מבית ע"ז, אמנם מרן הגרי"ש"א הורה שלא לסמוך על זה. השאלה האם צריך למחות בנשים שלא מקפידות על הפסק של הרב אלישיב, ובפרט שמדובר כאן בספק דאורייתא של תקרובת ע"ז. או שכיון שישנם רבנים שמתירים אין צריך למחות בהם.

תשובה: ודאי צריך למחות.

ז. הנה כבר התפרסם ברבים דעת מרן הגרי"ש"א שיש חשש ע"ז בפאות של הנשים, מחמת שהשיער שממנו עושים הפאה מגיע מחשש שיער שהקריבו לע"ז, ואעפ"כ הרבה אנשים מסתמכים על רבנים אחרים שחלקו על הרב אלישיב וסברו שאין זה ע"ז. השאלה האם למעשה אפשר להקל שיש טוענים שהוא גזירה שאין הציבור יכול לעמוד בזה, כיון שאם יחמירו בזה יצטרכו ללבוש מטפחת ולא פאה, ומאוד קשה להם להיות שונים מכולם וללבוש מטפחת, מאחר שרוב הציבור לובש פאה ומסתמך על המקילים.

תשובה: לא להתיר בשום אופן.

יא. כרוז הרבנים שליט"א בבין המצרים תשע"ז

להסיר מכשול ע"ז ממחננו

נדרשנו לאשר שאלונו: בדבר פאות נוכריות אשר יש עליהם איזה שהוא הכשר שאין בהם שיער מתקרובת עבודה זרה, האם ניתן לסמוך עליהם?

תשובה: כידוע, בשנת תשס"ד נדרשו רבותינו גדולי הפוסקים שבדורנו לבירור שאלת תקרובת עבודה זרה בפיאות נוכריות המעורב בהם שיער אדם שהובא מהודו, מרן הגרי"ש אלישיב ומרן הגר"ש הלוי ואזנר צוק"ל, ולהבחיל"ח מרן הגר"נ קרליץ שליט"א, והרבנים הגאונים חברי הבד"צ העדה החרדית ובראשם הגאב"ד ר"ט וויס שליט"א, והעלו כולם לאסור פאות כאלו בלבישה.

וכתב מרן הגרי"ש אלישיב צוק"ל (בתשובתו מיום ה' סיון תשס"ד): "אסור להשתמש בפיאות נכריות העשויות משיער אדם שהובא מהודו", עכ"ל. ובמכתב נוסף (מיום י"א סיון תשס"ד כתב בתו"ד, ובקובץ תשובות ח"ג סי' קיח) ז"ל: "הדבר פשוט שאומרים בזה סתם עכו"ם לעבודה זרה שהרי עצם מטרת המתגלחים הוא לעבודה זרה", עכ"ל. ומרן הגר"ש הלוי ואזנר צוק"ל כתב במכתב, ז"ל: "מי יודע אם גם זה גרם להרבה מקרים גופניים ונפשיים בבתי ישראל", עכ"ל.

וכבר התברר בזמנם שבתעשיית השיער בעולם מצוי ריבוי גדול מאד של שיער אדם שמקורו ממאות מקדשי עבודה זרה בהודו, וקשה ביותר לברר מקור השיער שבשווקים, על כן אסרו רבותינו כל שיער - שאין בירור גמור מהיכן הוא מגיע.

וכפי שעלה בידינו בבירורים, אי אפשר לסדר בשום אופן השגחה על דבר זה, ואפילו שיער הבא ממדינות הרחוקות מהודו - יכול להיות מקורו בהודו. וכמובן שאי אפשר לסמוך על המפעלים, היבואנים והסוחרים האומרים שהם בעצמם גזזו את השיער במקומם. וחייבים ע"פ הלכה שיהיה פיקוח צמוד של משגיחים יהודים יראי שמים משעת גזיזתו ועד סוף, דבר שאינו אפשרי כלל. ועל כן דעתנו דעת תורה שכל ההכשרים שניתנו בזה אין בהם ממש ואין לסמוך עליהם, ושומר נפשו ירחק מהם. והננו מרגישים חובה בעצמינו למחות על כך שניתן הכשר מאיסור ע"ז על פאות האסורות ע"פ הלכות הצניעות, (כארוכות ופרועות ובמראה טבעי), ואשר כל גדולי ישראל אסרו לתת הכשר לפאות כאלו. וכשם שלא יעלה על הדעת לתת הכשר על בשר שהתבשל בחלב ולומר כי לכה"פ הוא נשחט 'כהלכה', כך אי אפשר לתת הכשר מעבודה זרה לדבר הנוגד את דיני הצניעות ואסור בלבישה, והרי זה גורם לביטול הצניעות של בנות ישראל.

ובזכות שבנות ישראל יזהרו ממכשולים חמורים אלו, נזכה במהרה לגאולה שלמה בב"א.

ועל זה באנו על החתום להציל רבים מעוון, "בין המצרים" תשע"ז לפ"ק

שמעתי מא"א זצ"ל שהשיטה הזאת נוגדת את יסודי הצניעות ויש גם חשש ע"ז. ואין ליראי שמים חלק בזה ח"ו. חיים מאיר הלוי ואזנר

שריאל רוזנברג יהודה סילמן שמעון בעדני

והובאו לפנינו פאות מזעזעות ומסמרות שיער, אשר לא שיערום אבותינו עם הכשר, אשר רבותינו אסרום בהחלט, ואם לא נמחה על זה, תבטל כל הצניעות מישראל. משה מרדכי קארפ

לאחר שידוע שמרן הגרי"ש זצ"ל חשש בפאות ע"כ כל שאין בירור ודאי על כשרותן יש להחמיר עזריאל אויערבך

יב. מכתב הגאון רמ"מ קארפ שליט"א בכסליו תשע"ח

בס"ד ט"ז כסלו תשע"ח

אודות חשש איסור ע"ז בפאות נוכריות בזמנו

א. אודות הפאות הבאות מבתי הע"ז שבהודו, כבר נמנו וגמרו רבותינו גדולי הדור ובראשם מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל שדינם כדין תקרובת ע"ז. ורבינו זי"ע שמע היטב כל טענות המפקפקין בזה בע"פ ובכתב, ועמד בתוקף על כך והשיב להם תשובות ניצחות במכתבו שנדפס בקובץ תשובות ח"ג סי' קי"ח. וכבר התריע ע"ז מו"ר הראב"ד דירושלים עיה"ק הגאון הגדול הגר"מ שטרנבוך שליט"א בתשובות והנהגות ח"ה סי' ר"ס – רס"א באלו המקילין בפסק זה.

ב. דעת רבינו זצ"ל מבוארת היטב בתשובתו שם דאפילו אם היה הרוב לא מהודו, אין לסמוך בזה על רוב כדי להקל. זאת מאחר שהרוב הניכר של השערות של הפאות באות מבתי הע"ז שם.

ג. גם ביאר היטב שם דגם כשהרוב שלא מהודו הדבר אסור משום קבוע, ע"פ ה'דברי חיים' ח"ב סי' נ"ג דבישראל המזמין מהגוי דינו כנמצא ביד ישראל והוי קבוע. [ראה באורך בגלאט י"ב במאמרנו בענין חשש ערלה בפירות שבשוק].

גם יש לדון דאף הגוי מצווה בע"ז ובהנאה מתקרובת ע"ז ובביעורה, ומבואר בקצוה"ח סי' רצב סק"ב דבאיסור שנוגע לגוי כגזל לא אמרי' נמצא ביד נכרי אלא הוי קבוע. וכ"כ בגליון מהרש"א סי' ק"י לגבי איסור אבר מן החי דבן נח מצווה ע"ז. ואף שהמנ"ח סי' תל"ו כ' דאין הגוי מצווה כבר הביא ה"צפנת פענח" ריש הל' ע"ז דהדבר מפורש ברמב"ם פ"ה ממלכים ה"ט "עד שיכפרו בע"ז ויאבדו את כל מקומותיה ויקבלו שאר המצות שנצטוו בני נח, שכל עכו"ם שלא קבל מצות שנצטוו בני נח הורגין אותו אם ישנו תחת ידינו". וכ"כ בחשוקי חמד ע"ז נ'. בשם רבינו הגר"ק שליט"א דאף הגוי מצווה על איבודה.

וכן לענין תקרובת ע"ז, אף דהמנ"ח סי' תכ"ו כ' דאינו מצווה, מ"מ בחי' הרמב"ן סוף ע"ז [השלמות לדף נט:] וכן בחי' הר"ן ע"ז נט: מפורש דבן נח מצווה ע"ז וז"ל: "אבל כשנסכו לע"ז ממש מחייב בתשלומין דמקלא קלייה כיון דאסיק עלי' שמא דע"ז ואסריה בין לדידיה בין לאחרים שאיסורה של ע"ז אף בבני נח הוא נוהג". עכ"ל.

ועי' גם תשו' לבושי מרדכי בליקוטי תשו' סי' מ"ד שכיון לזה. [ובזה אף להנתיבות סי' רצב שכ' דבגזל אינו מצווה על השובה, מ"מ כאן הרי מצווה על ביעורה וכדצי"ד בגב"א חגיגה יג. שהגוי מצווה על לא ידבק בידך]. ולפי"ז ברור דהוי קבוע דהאיסור מתחיל כבר אצל הגוי, [ולא שייך לומר דהגוי מכיר את האיסור, דהרי אינו מכיר מהו השער דתקרובת ע"ז] ואין מקום בזה לרוב כלל.

ד. וע"פ כל הנ"ל אין מקום להתיר כלל כל סוגי הפאות הניקנות על סמך רוב או על סמך אומדנא קלושה של מחירי הפאות דעדין לא יצאנו מחשש שער ע"ז או תערובתו.

ה. והנה זכינו שיש התעוררות כעת בבנות ישראל להתרחק מחשש שער תקרובת עבודה זרה, ובכלל, גם אם אינו עבודה זרה ממש, הוא דבר מאוס ביותר לקנות שער נשים טמאות, ולחובשן על הראש ולהכניסן לבית שיש בו תורה ויראת שמים. וידוע דמדין בעל ה'שבט הלוי' זצ"ל היה אומר דגם אם אינו ע"ז, הוא מאוס ביותר וריח ע"ז יש בו, ואין להכניסו לבית, ובוודאי לא על ראש האשה כי זה גורם הרבה היזקות לה ולביתה.

ו. כמו כן, היה דעת רבינו זצ"ל דאף הנהגות לילך עם פאה, זהו בתנאי שתהא הפאה צנועה מאד. (אמנם במקום שמנהג הוריו לילך עם מטפחת על זה אמר רבינו שגם הילדים מחויבים ב"אל תיטוש"). אבל הפאות הארוכות והפרועות והמתפשטות לצדדים אסור רבינו זצ"ל עם כל גדולי ישראל עוד לפני כשלושים שנה [קריאה נאמנה" אדר תשמ"ז] כשהיה מדובר על פאות ארוכות מעט מתחת הצוואר. ואוי לנו שיותר מתשעים אחוז מהפאות כבר עברו גבול זה ופשה הנגף שהולכות עם פאות ארוכות הרבה ומתפשטות בצידי הראש, דבר שלא עלה על דעת מאן דהוא להתירו. וכבר התריע ע"ז רבינו הראב"ד דירושלים עיה"ק שליט"א במכתבו דפאות כאלו אסורות משום פריצות, ובוודאי שאינן מהוות כיסוי הראש ודינן כשער באשה ערוה.

ז. למותר לומר דידוע דעת רבינו מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, דאף לדעת המתירים בפאה מ"מ עדיף לילך במטפחת, כמנהג נשות ישראל הצנועות מקדמת דנא, והיה מברך מעומק הלב כל אשה ששינתה למטפחת, ובעיני ראיתי איך רבינו השפיע על בעל נכה שרצה שאשתו תלך עם פאה, והרעיף עליו רוב ברכות ובלבד שלא תלך עם פאה.

ובודאי זכות עצומה היא לכל אשה אשר תמאס בכל ההיתרים הללו ותלך בדרכי אמותינו הצנועות בחבישת מטפחת המכסה כל הראש, וכבר עודדו מאד רבותינו גדולי ישראל על כך, במכתבם (מתאריך טבת תשנ"ו) ובראשם מרן הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל, מרן הגר"ש ואזנר זצ"ל, ומרן הגרמ"י הגר זצ"ל [האדמו"ר מוויזניץ] (ראה ספר משבצות זהב לבושה עמ' קנד'), וז"ל "המחזקים ומברכים את הנשים שחזרו למנהג ישראל מקדמת דנא לכסות ראשן במטפחת ולא בפאה נכרית לצאת דעת כל המוסקים" ובזכות נשים צדקניות נגאלו ובזכותן עתידין להיגאל במהרה בימינו אמן.

וע"ז באעה"ח
משה מרדכי קארפ

יג. מכתב מאה ועשרים רבני "התאחדות הרבנים" תשס"ד - תשע"ח

התאחדות הרבנים דארצות הברית וקנדה

(המכתב פורסם בעיתון "דער איד" באידיש, ותורגם ללשה"ק)

ידיעות חשובות על הפאות שיש בהן שער שמגיע מהודו

לאור ההחלטה שלנו (מיום ד' במדבר כ"ח אייר תשס"ד) בנוגע לפאות שעשויות עם שער מהודו, רצינו להבהיר כמה נקודות:

א. היות ויש הרבה חששות על השער מהודו, לגבי תקרובת ע"ז שאסורה בהנאה, לכן אין לחבוש שום סוג של פאה ששייך שיש בזה שיער מהודו.

ב. פאה משער ארופאי או משער סיני, יכולה להכיל גם שער מהודו.

ג. אם יש בפאה אפי' שיערה אחת מהודו, זה לא בטל.

ד. לא ניתן לסמוך על הסוחרים או הפאניות, שהם ביררו אם השער מגיע מהודו או לא. וכן לא ניתן לסמוך על התוית.

ה. התברר שהרשימה של הפאות, שכתוב בה באיזה פאה יש חשש ובאיזה אין, גם היא אינה אמינה.

ויה"ר שנזכה להשמר מכל מכשול, ונזכה לקבל התוה"ק באנפין נהירין, ולראות בישועת ה' הקרובה לבא בב"א.

ד' לחודש סיון תשס"ד לפ"ק

התאחדות הרבנים דארה"ב וקאנאדא

בס"ד

לאור המציאות שנתברר לנו כעת עוד ביותר שאי אפשר לברר ולהשיג ע"ז, הננו שוב מפרסמים ההוראות שהם בתוקפם, בלי שום שינוי.

טבת תשע"ח לפ"ק

טז. תשובת הרה"ג איתמר מהפוד שליט"א - אשדוד

ITAMAR MAKHPOUD HALEVI

RABBI AND MOZ

ROSH KOLLEL AND BEIT MIDRASH "TEFILLAH LE'MOSHE"
AUTHOR OF TOEFOT REEM AND KDUSHT ISRAEL

בס"ד יום חשוון תשע"ח

איתמר מהפוד הלוי

אב"ד ומו"צ

ראש כולל ובית מדרש "תפילה למושה"
מחה"ס תועפות ראם ב"ה, שו"ת ברית הלוי
ב"ה קדושת ישראל ועוד

בענין תקרובת ע"ז בפאות זמנינו והמסתעף

תקרובת ע"ז בגילוח השערות

מגלחים אותם אלא לפני עבודה זרה לפי שכשיש לאחד מהם בעיה מסויימת או קשיים או רצון להשיג קידום או כל מטרה, משאלה הוא מתפלל לאליל ואומר שאם הבעיה תיפתר אני נותן או נותנת לך קרבן או מנחה את השיער וכשנושעו "בזכותו" באים לתת את הבטחתם להתכופף, לגלח ולהקריב את שערם קרבן לכבוד האליל וברכתו תוך כדי שהם מתפללים אליו כל העת וזוהי מראים שהם מוכנים לגלח את היופי האנושי, כבודם, נויים וגאוותם לשם העבודה זרה ולהקריבו לפניו [ולא איכפת להם כלל מה נעשה אח"כ בשער] ויש שמאמינים שבמה שמגלחים שערם בשבילו הם עוזרים לו לשלם את חובו הגדול שלוה לצורך חתונתו ושאר אמונות טיפשיות ונבזות, פשוט שזה עבודה זרה ממש ואף אם לא יאמרו דבר, הנה עצם שכך דרך עבודתם משתלשלת מימי קדם מאות ואלפי שנים ודאי דאמרינן סתם מחשבת עכו"ם לעבודה זרה, מכוין כדאייתא בגמ' (חולין לח) דמהיכי תיתי לומר דהשתנה דרך עבודתה ואינם עושים לשם עבודה זרה.

וכן ראיתי למרן הגרי"ש אלישיב בקובץ תשובות (ח"ג סי' קיח) וז"ל: "ביסוד הדבר נאמר דכל שנראה לעיניי ששענין זה שייך ונעשה לע"ז ואנו מוצאים ענין עבודה זרה זו בעבודתה כמות שהיא היום נזכרת בראשונים בכמה וכמה דוכתי, והיינו שזאת היא עבודה מרכזית וחשובה מדור דור אצל הע"ז, ויש להניח שמאז בלל ה' שפת דור הפלגה ונתפרדו ללשונותם במקומותם והיו עובדי ע"ז מתחילה ועד היום הזה עובדים לאלילם בעבודה זו ובענין זה, הרי תו ליכא לפקפק שמא עושים מעשה תגלחת כצורתה אצל מקום ההתאספות לע"ז שלהם שלא לשם ע"ז. ולתרץ דיבורם שכונתם לא לשם עבודה לע"ז בזה כמו שעושים זה אנשי החוץ שלהם גדוליהם ומנהיגיהם בעיקר אלו הגרים בארצות אחרות שמתביישים כלפי כל העולם בעבודה הנבזית וטיפשית הלזו, קשה מאד לקבל זה. זאת ועוד שהרי עתה באופן שנאספים שם במקום טומאתם דוקא אומרים לפי תומם שכל מעשיהם הוא לשם הע"ז וכן מוכח ממקצת מעשיהם אשר אכמ"ל, אין לנו אלא דברי הגמרא דסתם עכו"ם לע"ז מכוין".

גדרי תקרובת עבודה זרה בחיתוך שער

והנה בגמ' (ע"ז ג) איתא אמר רב יהודה אמר רב עבודת כוכבים שעובדין אותה במקל, שבר מקל בפניה חייב, זרק מקל בפניה

הנה כתב הרמב"ם בספר המצוות (ל"ח ט) וז"ל: "כי מי שעבד אי זו עבודה זרה שתהיה באי זה מין שיהיה מן העבודות הנה הוא חייב כרת ובתנאי שיעבוד אותה כדרכה כלומר בדבר שדרכה שתיעבד בו כמו פוער לפעור וזורק אבן למרקוליס ומעביר שערו לכמוש". וכ"כ בחינוך (מצו' כט). ובמדרש הגדול (דברים ה,ט) וז"ל: "ולא תעבדם זו עבודה שהיא דרכה כגון הפוער עצמו לפעור אע"ג דקא מיכוין לבזויה וכגון הזורק אבן למרקוליס ואע"ג דקא מיכוין למרגמיה וכגון המעביר שערו לכמוש וכיוצא בזה, והוא שיהיה עבודתה בכך". והעירוני שמקורו טהור במכילתא דרשב"י (שמות כה) "ולא תעבדם שלא יעבוד ע"ז כדרך עבודתה כגון שיזרוק אבן למרקוליס או יפעור עצמו לפעור או יקריב שערו לכמוש או יעביר בנו למולך וכל כיוצא בזה". ויעויין ביד רמ"ה (סנהדרין ס) שכתב וז"ל: "והזורק אבן למרקוליס שלש אבנים יש בעיר ששמה מכה זו בצד זו ואחת על גביה ונקראין מרקוליס ועבודתה בזריקת אבנים ואף על פי שאין עבודתה בזריקה גרידתא עד שיגלח את ראשו ואת זקנו ויזרוק בין שוקיו לאחוריו כיון שעבודתו בזריקה כי זריק ליה מכל מקום מיחייב". וכמוש הוא אלוהי מואב, עיי' (במדבר כא,כט ומלכים א, יא,ז,לג וירמיהו מח,ו) וכן מצינו במשנה (ע"ז ח) גילוח זקנו או ראשו ופירש המאירי שם וז"ל: "יום תגלחת זקנו ובלוריתו ר"ל שפעם ראשונה שמגלח המולך את זקנו מגלחה בבית ע"ז שלו וקובע לו יום איד וכן בבלוריתו ופי' בגמ' בין בהנחתה בין בהעברתה והוא שבשעה שנותנין לב ליכנס במסורת של אותה בלורית מגלחים את ראשם ומניחים בלורית והיא נקראת הנחה ולסוף שנה מעבירין אותה לבדה והיא נקראת העברה והכל לשם עבודה זרה". והיינו שאין הביאור שמקריב קרבן ביום התגלחת או אזיל ומודה לע"ז, אלא שעצם התגלחת היא לשם עבודה זרה. ובפסקי הרי"ד (ע"ז י"א) כתב: "פירוש כך היה מנהגם מגלחים זקנם והשער שבראשם חוץ ממה שאחורי העורף שמניחים לשם עבודה זרה וולתקופת השנה מגלחים זקנם ומעבירים גם אותה הבלורית לשם עבודה זרה". ובפסקי הרי"א (פ"א דע"ז ה"א אות כד) וז"ל: "וכן היו רגילין לגלח זקנם ולגדל בלוריתם שאחורי העורף לשם ע"ז".

ומעתה פשוט שאם רואים אנו שהגויים עובדי דת "הינדו" מגדלים את שערם במשך כמה שנים שהם קודש ומטפחים את שערותיהן ומידי יום מושחים אותם בשמן קוקוס, ואינם

משתברת, שפיר חשיבא תולדה. אבל שבירת מקל שאין עליה שם אחת מארבע עבודות אף על גב דהוי כעין זביחה בענין השבירה, לא חשיבא תולדה אלא כשעובדין אותה איזו עבודה במקל, וכן הא דשחט לה חגב, דרבי יהודה מחייב, הוא אף על פי שאין עבודתה בחגב כלל, כיון דאיכא שם שחיטה ואיכא שבירת מפרקת כעין זביחה ורב לא פליג בזה עיי"ש.

והכי דייק לישנא דרש"י (ד"ה שחט לה חגב) וז"ל: "לכל עבודת כוכבים שבעולם, בין דרכה בין אין דרכה בכך". ולכאורה הא איכא עבודות כוכבים בעולם שאין דרכם בחגב כלל ואמאי חייב. ועכצ"ל כיון דהוי מעשה זביחה ממש לא בעינן שעובדין אותה בחגב ושאיני מזריקת מקל וכדכתב הריטב"א. ברם, יתכן לומר בדעת רש"י דבספת צואה נמי בעינן שהדרך לעבוד לה איזו עבודה בצואה, דאל"ה, כיון שהוא דרך בזיון הגם שיש כאן זריקה המשתברת היה פטור ושאיני משחיטת חגב דאין זה בזיון אמטו להכי מה דהוי זביחה ממש סגי הגם דאין עבודתה כלל בחגב וצ"ע.

והנה הגמ' (שם נט.) מקשה על רב דבעי זריקה המשתברת ועל רב גידל דס"ל דבעינן נעבד בפנים מהא דתנן מצא בראשו כסות ומעות או כלים הרי אלו מותרין. פרכילי ענבים ועטרות של שבליים ויינות, שמנים וסלתות וכל דבר שכיוצא בו קרב לגבי מזבח אסור. בשלמא יינות שמנים וסלתות, איכא כעין פנים ואיכא כעין זריקה משתברת, אלא פרכילי ענבים ועטרות של שבליים, לא כעין פנים איכא ולא כעין זריקה משתברת איכא. ועיי' בריטב"א שכתב דבעינן כעין פנים ממש וביין תלינן דנסכו או הקטירו למרקוליס ואח"כ הביאו לשם. וע"ע בתוס' הרא"ש ובחידושי הרא"ה.

ובחידושי הרשב"א ביאר בקושיית הגמ', דמה שפרכילי ענבים מקריבים אותם לפנים בכורים, לא חשיב כעין פנים, שהרי בכורים בוצרין אותם לשם בכורים ואין מביאין אותם מפירות שלקח בשוק וכעין פנים ממש בעינן. ואע"ג דחטיין מביאים למנחות וכן ענבים ליין לנסך, מ"מ את הענבים והחטיין עצמן לא מביאין והיין והסולת כמין אחר הם.

ומשני אמר רבא אמר עולא, שבצרן מתחילה לעבודת כוכבים דהוי כשבר מקל לפניה דדמי לזביחה וכדפרש"י והריטב"א, דהיה ידוע שאם מביאים לפניה ענבים הוא רק אם בצרום מתחילה לכך ולכן אף בנמצאו סתמא אסורים. ורבינו חננאל והר"ן כתבו דכיון שבצרן מתחילה לכך דמי לביכורים שבוצרין אותם לשם ביכורים והוי כעין פנים ממש. ועיי' בתוספות רבינו יהודה מפאריש.

ולשיטת רש"י דבעי שעובדין אותה במקל, הא דחייב בפרכילי ענבים שבצרן לכך דחשיב כעין זביחה, אע"ג דאין עבודת המרקוליס בענבים כלל, כתבו הריטב"א והר"ן דשאני מקל דלא שייך בעבודת המקדש כלל, משא"כ ענבים היו באים ביכורים ולכן מהני שבצרן לכך ועביד כעין זביחה. ומהרא"ש משמע דס"ל דמה שמביאין ביכורים אין זה מספיק לאסור כשאין עובדים אותה בענבים, דסו"ס אין מקריבין את הביכורים ע"ג המזבח. והא דנאסרין, הוא משום דעושין מהם שמנים וסלתות הקרבין ממש ע"ג המזבח ולזה מהני הא דעביד כעין זביחה

פטור. דשבירת מקל היא ליה כעין זביחה ששובר מפרקתה, ומפורש בגמ' (סנהדרין ס: וסב.) דכל עבודת שבפנים כגון שחיטה זריקה הקטרה וניסוך שעבד בהן ע"ז בין דרכה בכך ובין שאין דרכה בכך חייב, דמידי דחזי לשם אסור לכל ע"ז. משא"כ זרק מקל לא דמי לעבודת פנים בבית המקדש דהתם היתה זריקה המשתברת, דזריקת דם של פנים אינה מחוברת אלא משתברת ונופל טיפים טיפים וכדפרש"י שם. ובגמרא להלן מתבאר דאם זרק מקל חייב ואינה נאסרת ופרש"י שם דמיירי התם שדרך לעובדה בזריקת מקל ולכן חייב מיתה מדין עובד עבודה זרה אף שאינה זריקה המשתברת, ואפ"ה אינו נאסר המקל מדין תקרובת הגם שדרך עבודתה בכך, משום דדין תקרובת הוא רק היכא דהוי כעין פנים וזריקת מקל אינה זריקה המשתברת כעין פנים.

והא דקתני "שעובדין אותה במקל", ולכאורה הא גם אם לא היו עובדים אותה במקל ליתחייב כיון שהיא כעין עבודת פנים דשבירת המקל כעין זביחה. הנה רש"י ס"ל דהא דשבירת המקל נאסר מטעם דכעין זביחה, הוא דוקא שעובדים אותה איזה עבודה במקל על ידי ניענוע וקשקוש ולכן חייב כששבר הגם שאין עובדים אותה בשבירה. והראשונים תמהו עליו, דאמאי בעי שעובדים אותה במקל, סו"ס שבירתו חשיבה כעין פנים דזביחה וגם אם לא היתה עבודתה בכך ליתחייב, ולכן פליגי עליה עיי' בחידושי הראב"ד, ברמב"ן, ובתוספות רבינו יהודה מפריש ובמאירי שם. והא דקתני שעובדין אותה במקל, כתב בתוספות רי"ד בשם הראב"ד דלרבותא הוא, שאע"פ שעובדין אותה איזו עבודה במקל, מ"מ אם לא עובדים אותה בזריקת המקל פטור, ואה"נ גבי שבירה אע"פ שאין עובדים אותה איזו עבודה במקל, חייב דהוי כעין פנים דשבירתו כעין זביחה, וכ"כ המאירי שם.

אכן בחידושי הריטב"א כתב ליישב דעת רש"י, שאילו לא היו עובדין אותה במקל כלל היה פטור אף בשבירת מקל לפניה, דכיון דליכא עבודת מקל בפנים בבית המקדש, לא שייך לומר דהשבירה היא כעין זביחה, דשבירת מקל אין עליה שם אחת מארבע עבודות ולכן בעינן שדרך עבודתה במקל, דאז הויה לה מקל לדידה כבהמה בפנים ושבירת המקל כזביחת מפרקת בהמה וחשיבא למיהוי תולדה דידה עיי"ש.

והא דמבואר שם ספת לה צואה, או שנסך לפניה עביט של מימי רגלים חייב, הוא משום דאיכא זריקה המשתברת, ובצואה מיירי בלחה כדאיתא בסוגיא שם. ומוכרח לומר דלרש"י דס"ל גבי שבר מקל דבעי שעובדין אותה איזו עבודה במקל, הו"ה בספת לה צואה מיירי שדרכה בכך. וכ"מ בתוס' (ד"ה חיים) וכ"כ בתוספות ר' יהודה מפאריש וז"ל: "והך דספת לה צואה והך דחגב מיירי שעובדין אותה בכך, דאי אין עובדין אותה בכך, מי גרע מבהמה בע"מ דפטור וכן נמי בעינן ע"ז שעובדין אותה במקל". וכ"מ בר"ן שם.

אבל בריטב"א כתב, דגבי צואה חייב הגם דלא עובדים אותה בצואה כלל, דשאני ספת צואה דאיכא עליה שם זריקה, וכיון שיש עליו שם אחת מארבע עבודות ודומה לה במה שהיא

שקצצו מתחילה לתקרובת ע"ז דהו"ל כעין זביחה ואסור, וכ"כ במאיירי (ע"ז נא.) וז"ל: "ובלבד בשקצצו מתחלה לכך דהוה ליה כשחיטה והויה לה כעין פנים". וכן מפורש כן בשאלתות דרב אחאי גאון (שאלתא פה) וכ"כ בתוספות חד מקמאי ובספר ההשלמה (יבמות שם). וכן צ"ל בהא דפרש"י (ע"ז יב: ד"ה בורד) דורד והדס הם תקרובת ע"ז וגם התם יקשה הא בעינן זריקה המשתברת, ועכצ"ל דמיירי בבצרון מתחילה לכך, שו"מ במאיירי ובהשלמה (ע"ז מד:) שכתבו להדיא לתרץ כן.

ודברי הראשונים שכתבו דמיירי ששחט בהמה לשם עבודה זרה, הוא משום שאין צורך לדחוק דמיירי שקיצע את העור לעבודה זרה דלא מצינו אלא הקרבה לפניו או בצירת פרכילי ענבים ולא מצינו בתלמוד הקרבת העור, ולכן העמידו טפי בפשיטות דמצינו בקרא וכל הגמרות שהיו מקריבים בהמה בזביחה לעבודה זרה, אבל ודאי דהו"ה דלדידם אפשר לאוקמי בהכי אלא שאין צריך לדחוק בהכי, וליכא פלוגתא אי בקיצוע עור לשם עבודה זרה איכא כעין זביחה ולא איכפת לן כלל אם הוא שבירה של דבר קשה כשבירת מקל או שהוא חיתוך עור דהכל הוא רק כעין דמיון בעלמא וכמו שנתבאר.

והנה הרמב"ם (הל' ע"ז זט.) כתב וז"ל: "בשר או יין או פירות שהכניסם להקריבם לעבודת כוכבים לא נאסרו בהנאה אף על פי שהכניסום לבית עבודת כוכבים עד שיקריבום לפניו, הקריבום לפניו נעשו תקרובת ואף על פי שחזרו והוציאו הם אלו אסורין לעולם", ולכאורה אמאי אסר את הפירות ולא התנה דמיירי דוקא שבצרון מתחילה לכך וכבר תמהו בזה, עיי' בספר יד הקטנה (הל' ע"ז פ"ה אות כא) ועוד.

ודוחק גדול לומר דהרמב"ם ס"ל כהרא"ש (פ"ד ס"א) ותלמידי רבינו יונה (ע"ז ב:) ורבינו שמואל הו"ד בנימוקי יוסף (שם נא.) ובתוס' (ג. ד"ה בעינן) דתקרובת שכיוצא בו מקריבים בפנים כגון יינות שמנים וסלתות ומנחה ומאפה תנור ומים ומלח ונתנוה לפני עבודת כוכבים לתקרובת מיתסר אף על גב דליכא זריקה המשתברת וגם לא הקטירו ממנו כלום ולא עבדו אותו אלא נתנו לפני עבודת כוכבים לתקרובת דעצם מה שנתייחד לעבודה זרה נאסר ומיירי בפירות של שבעת המינים, דסתימת הרמב"ם לא משמע הכי דכתב פירות בסתמא. ולומר דכיון דמשכחת לה דבר הקרב בפנים בפירות שבעת המינים הו"ה כל פירות, דחוק מאד.

ועוד דמסתבר דדברי הרא"ש רק ביינות שמנים וסלתות כדכתב בדבריו שהם דברים הקרבים ממש על המזבח ולא בפירות הגם שהם משבעת המינים מ"מ אין מקריבים אותם ע"ג המזבח, ולא דמי ליינ המתנסך ע"ג המזבח או למנחה שמגיש אותה בכלי אל הקרן המערבית דרומית של המזבח ונוגע במזבח כדנתן (מנחות ט.) וכן מקטיר את הקומץ על המזבח ועיי' ברמב"ם (הל' בכורים ג"ב).

תדע שכן הוא, שהרי הגמ' מקשה מפרכילי ענבים ומשני כשבצרון מתחילה לכך והשתא יקשה להרא"ש למה לדחוק ולומר דמיירי בבצרון מתחילה, תיפו"ל דבדבר הקרב בפנים לא בעינן כעין פנים, אשר על כן מוכרח מזה דהרא"ש לא קאמר כי אם בדבר הקרב על המזבח מפרכילי ענבים ושיבולים אינם קרבים על המזבח, דהסולת והיין הם פנים חדשות וכמ"ש

שבצרון מתחילה לכך הגם שאין עבודתה בפרכילי ענבים כלל. וזה דלא כהרשב"א שכתב דמה שעושין מהם יין הוה דבר חדש ולא חשיב קרב ע"ג המזבח, ולהכי היה צריך לתרץ דהגם שאין דרכה בענבים, מ"מ סגי במה שמביאין מהם ביכורים בפנים אע"ג שאין קרבים על המזבח ממש.

וכן מצאתי במפורש בפירוש הראב"ד (ע"ז מט:) שכתב וז"ל: "יינות שמנים וכל שכיוצא בו קרב על המזבח. פי' דהוה דבר המשתבר והו"ל כעין זביחה שהיתה נעשית למזבח וכו' אבל הנך שהוא יינות שמנים וסלתות כיון דע"ג מזבח קרבי חיישינן בהו דלמא אידמי ליה כמזבח ואנחינהו עלויה תקרובת כעין מזבח. ופרכילי ענבים ועטרות שבלים נמי, כיון דיין ושמן היוצא מהן קרב ע"ג מזבח, ה"נ לגבי ארורה זו דלמא חשיב להו אקריבנהו עלויה. מיהו בעיא תקרובת משתבר".

והא דס"ל לרבי יוחנן בשוחט בעלת מום דפטור דבעינן ראויה להקרבה בפנים ממש ולכאורה קשה, מי גרע ממקל או משחט חגב דחייב לרב. כתבו הרמב"ן, הריטב"א, המאיירי ותוס' ר"ד דצ"ל דרבי יוחנן פליג אדרב דבעינן כעין פנים ממש ולדבריו פטור בשבר מקל והלכה כרבי יוחנן. אבל התוס' (ד"ה חייב) והר"ן כתבו, דרבי יוחנן לא פליג אדרב והא דפטור בשוחט בעלת מום הוא משום דמיירי בעבודה זרה שאין דרכה בשחיטת בהמה. ולא דמי לשבר מקל ושחט חגב דלרב חייב, דמיירי שעובדין אותה בניענעו וכן עובדין לה בחגב. וכ"פ השו"ע דהא דבבהמה בעלת מום פטור היינו כשאין דרכה בכך.

ויעויין בגמ' (יבמות קג) חלצה בסנדל של תקרובת ע"ז פסולה ופירש"י וז"ל: "שהקריבו ומסרוהו לפניו לשם דורון", והוא תימה הא כיון שהקריבו לשם דורון ליכא ביה איסור תקרובת וכבר הקשו כן הרמב"ן והרשב"א שם. ולכאורה צ"ע הא דעת רש"י (ע"ז ג. ד"ה כעין) דבדבר הקרב על המזבח, אסור גם בדרך דורון ולא בעי כעין פנים וזריקה המשתברת וכדכתב הרא"ש (פ"ד ס"א), ומשמע דסברי מרנן דחלוק דין התקרובת עצמה דאסורה כיון דקרבה גבי המזבח מדין העובד דפטור כיון דלא עבדה כעין פנים. ויעויין בחזו"א (ס"ו נו סק"א) דס"ל דבדבר הקרב על המזבח לא בעינן זריקה המשתברת ואף העובד חייב עיי"ש וא"כ צ"ע מה מקשי הראשונים על רש"י, הא הראש היה קרב עם העור כדאיתא בגמ' (זבחים פה) וא"כ שפיר לא בעינן זריקה המשתברת. ונראה דהרמב"ן והרשב"א ס"ל דזה לא חשיב שהעור קרב על המזבח כיון שאינו קרב לבדו אלא עם הראש.

עוד י"ל דס"ל לרש"י דכשמקריב לעבודה זרה ממש שמוסרו לו דורון חייב גם אם אינו כעין פנים ושאינו מזרק מקל לפניו שהוא אינו נותן ומקריב המקל ממש לעבודה זרה. שו"ר בעזה"י דכ"כ באבן האזל (הל' ע"ז ג"ד), ויש להוכיח כן ממ"ש רש"י (סוכה לא: ד"ה לולב) גבי לולב של עבודה זרה דאסור הוא משום דמיירי שעבודתה בלולב, להעבירו לפניו או לזרקה בו עיי"ש, הרי מפורש דלא בעינן זריקה המשתברת, וע"כ כיון שמקריבו ממש לפניו ממש לא בעינן כעין פנים ואסור, ועיי' בספר ההשלמה ובכפות תמרים (סוכה שם) ובש"ך (י"ד ס"י קלט סק"ג) ובשע"מ (הל' לולב ח"א).

ברם, עיין בפירוש הראב"ד (ע"ז מז.) שתירץ וז"ל: "ורישא כגון

הגמרא דבעינן שבירת מפרקת, וסגי בהאי טעמא דחיתוך, דלא בעינן ממש זביחה וסגי במה שיש בו ענין של חיתוך. ונראה בכונת רש"י, דהנה יקשה אמאי שבירת מקל דמיא לזביחה, הא התם היא פעולת חיתוך שמוליך ומביא הסכין, משא"כ שבירת מקל זה פעולת שבירה בלא פעולת חיתוך מדקתני "שבר" מקל ולא קתני חתך, וכהא דהתוס' שם הוצרכו לחדש דשבירת אבנים למרקוליס חשיב כעין זביחה, וביאר בלחם סתרים שם על התוס', דהוצרכו לזה, מכיון דאינו בדרך חיתוך וגם אינו שובר בידו אלא על ידי הכאה בכח, וס"ל לרש"י דלא סגי בתוצאה ובעי שעושה כעין הפעולה.

ולזה קאמר רש"י דגם בזביחה שובר את המפרקת וא"כ הו"ה שבירת מקל, ולא אתי רש"י כלל לומר דבעינן דבר קשה וכדחזינא בסלקא דעתך דגמ' (ע"ז נא) דשבירת מקל תליא בפלוגתא דתנאי, דרבי יהודה דמחייב בשחט לה חגב היינו משום דלא בעינן כעין פנים אלא סגי כעין זביחה ופרש"י (ד"ה מו) וז"ל: "רבי יהודה סבר אמרינן כעין זביחה ואף על פי דלא זביחה ממש היא דהא אין שחיטת חגבים נוהגת והיא כשבירת מקל דחייב הואיל ואיכא למימר כעין זביחה והו"ה שבירת מקל דהוא שבירה וחיתוך", הנה רש"י מדגיש דמזה דמחייב רבי יהודה בשחט לה חגב הגם דלאו שם "שחיטה" עליה וכמחתך בדבר שאין לו חיות, מזה מוכח דלא בעינן ממש זביחה דאל"כ לא היתה הגמ' מזדמה שבירת מקל לשחיטת חגב שהיא פעולה בדבר שיש בו רוח חיים ולהכי לרבי יהודה חשיב זביחה ומאי שאיטייה לשבירת מקל, ועל כרחק דגם התם אין שם "זביחה" על חגב והוי כחיתוך דעלמא ולכן גם בשבירת מקל חייב דסגי במה שיש קצת דמיון.

או כלך לדרך זו דהא לא מצינו אלא זביחה שהיא נטילת החיות של הבהמה וא"כ כיצד מדמינן לה שבירת מקל, ולזה כתב רש"י דגם בזביחה איכא איזה דמיון דשובר מפרקתה דהא כשכבר נחתכו הסימנין קרי ליה הותז הראש לפי שכל חיותו תלוי בהן וכמנח בדיקולא דמיא וכמ"ש רש"י (חולין כו. ד"ה מנין), ושבירת מקל דמיא ממש לשבירת מפרקת.

ועצם דברי רש"י הקדושים, לאיזו דרך שנבאר צע"ג, דמנא ליה לחלק עד שהוצרך לומר ששובר מפרקתה, הא גם בזביחה בפנים לא בעי כלל חתיכת מפרקת ופשטות הגמ' (חולין כו.) דילפינן מקרא דושחט שלא יעשנו גיסטרא ופרש"י (ד"ה דלא) לחד פירוש שלא יחתוך כל המפרקת לשנים דהכי משמע חטה הוצא את דמו ותו לא עיי"ש, ואם נפרש שהוא איסור, ודאי שהיא קושיא גדולה על מה שפרש"י דאדרבה הא בפנים אסור לחתוך את המפרקת והאיך פירש דבזביחה שובר מפרקתה.

ואף אם נפרש כלישנא אחרינא דפרש"י שם, דהיינו שלא ידרוס, אלא בעי הולכה והבאת הסכין דאינו חותך אלא לפי דעתו וכשהוא רוצה מושך את ידיו אבל דורס זה החותך כמו שחותכין מקל דק או דלעת או קפלוט שחותך בכח ומתיז עיי"ש, עדיין יקשה, דנהי דאין איסור, מ"מ אין זה כלל חלק ממעשה הזביחה וגם בעולה שיש דין לחתוך את הראש, מ"מ אין זה כלל חלק מהזביחה ואדרבה רק אחר שמפשיט עד החזה חותך הראש

הרשב"א ובתוספות ר"ד וכנ"ל וע"ע בראבי"ה (ע"ז פ"ד סימן אלף וסח) ולא הבנתי מה שרבינו הגר"א (יור"ד סי' קלט ס"ק יד) תמה על הרא"ש מפרכילי ענבים וכתב לדחוק דלרבנותא קאמר עיי"ש. ועיי' בחזו"א (יור"ד סי' נו סק"ז).

ולכן נראה דצ"ל כמ"ש במרכבת המשנה שם דהרמב"ם מפרש דהתרוצן מחדש דאין איסורא דפרכילין משום תקרובת כדהבין המקשן ולכן בצירתן הוי כעין זביחה, דליתא, דמה מהני זה שבצרן לכך הרי אין עובדין מרקוליס בענבים ושבליים. [ועיי' בתוספות ר"י שירלאון דכתב דמיירי בעבודתה בכך, אך עיי' ברשב"א]. אלא הביאור הוא דכיון שבצרן מתחילה לכך הו"ל הפרכילין והשבליים דברים של נוי ואסורין עולמית [כדמשמע מדתנן אסורים] כדין תשמיש ע"ז שנעשו מתחילה לשם תשמיש ונשתמש בו דאסור עולמית, דרק אם עשאו לכך מתחילה חשיב תשמיש שאסור עולמית עיי"ש שהוכיח זה ולכן איתא בירושלמי (ע"ז ד.ב.) דאפילו עטרות של ורד והיינו דאין הטעם דשיבולים אסורות משום תקרובת וענבים וחטים הוי כעין פנים דחזי לבכורים, אלא אפי' של ורד אסורות משום תשמיש ע"ז דחוששין שנתלשו ונעשו לכתחילה לשם ע"ז עיי"ש. ועיי' באבני נזר (יור"ד סי' קטז).

ונראה ראיה לזה מהא דקאמרה הגמרא שבצרן מתחילה לכך, ולכאורה יקשה אמאי בעינן שיבצור מתחילה לשם כך הא כדי שיהיה כעין פנים סגי במה שיביא פרכילין ויחתכם בפני הע"ז לשם עבודה זרה. ומוכח מזה דלאו משום תקרובת אתינן עלה, אלא מדין תשמישי העבודה זרה וכמ"ש המרכה"מ. אכן אין זה מוכרח, די"ל דהא דבעי שבצרן מתחילה לכך, משום דאל"כ לא היה נאסר כיון דאין עבודת המרקוליס בכך והא לדעת רש"י והרמב"ם בעינן שדרך לעבדה בנענוע המקל ורק אז מהני מה דשבר המקל למחשב כעין זביחה וכמ"ש הראשונים.

והא דבשבירת מקל חייב משום דכעין זביחה הוא, פשוט דלא בעינן זביחה ממש והוא רק דמיון בעלמא וסגי במה שיש בו ענין של חיתוך וכדפירש נמי רבינו חננאל: "השבירה נמי מעשה עבודה היא כגון חתיכה", וביד רמ"ה (סנהדרין סב.) וז"ל: "כגון ששבר מקל בפניה לשם עבודה שהוא חייב משום זיבוח דמה לי שובר מקל מה לי חותך בשר". וגם מפורש בחידושי הרמב"ן (ע"ז נא) וז"ל: "ויש מי שאוסר בנרות של שעוה משום תקרובת ומדמי לה לפרכילי ענבים שבצרן מתחילה לכך שהדלקתן זו היא שבירתן, ואינו נכון דהתם מתכוין לעבודה זרה באותה בצירה דהיינו שבר מקל לפניה, וכן פי' רש"י ז"ל, אבל אלו אין עבודתה בכך אלא לקלון ע"ז עשויות ומשמשיה הן", וכ"כ בחידושי תלמידי רבינו יונה שם. ובכתוב שם לראב"ד (ע"ז כג.) השיג על בעל המאור שהתיר הנרות של שעוה כיון דלאו בפנים הוא וז"ל: "אמר אברהם. חס ושלום. כי הנרות של שעוה שעשאו לע"ז משתבר הוא כעין פרכילי ענבים שבצרן מתחילה לע"ז". הרי דאפילו הדלקה חשיבא שבירה ולא בעינן לא חיתוך ולא שבירה אלא הוא רק איזה דמיון לזביחה וסגי בהכי ותו לא מידי.

ומה שכתב רש"י (ע"ז נ"ד. ד"ה שבר מקל) וז"ל: "דכיון דדמי שבירה לזביחת בהמה של פנים ששובר מפרקתה הרי זבח לפניה דבר שרגילה בו". הנה מלבד מה ששאר ראשונים לא הזכירו כלל בביאור

י"ל דנקט שבר מקל לפניו למימר דאז בסתמא לעבודה זרה הוא, אבל שלא בפניה אינו לשם עבודה זרה אלא בפירוש.

ומפורש כן בתוס' (חולין מ. ד"ה לפני) בהא דהיתה בהמת חבירו רבוצה לפני עבודת כוכבים, כיון ששחט בה סימן אחד אסרה דתקרובת אסורה אף שלא לפני ע"ז וז"ל: "אין לפרש דוקא לפני עבודת כוכבים וכרבי יהודה בן בבא דאמר (לקמן מא.) אין מנסכין יין אלא לפני עבודת כוכבים והוא הדין שאר עבודות דנראה דדוקא לענין ניסוך קאמר דבכל דזכתא דאיירי בשוחט לא נקט לפני עבודת כוכבים וכו' אלא ודאי אף על פי שלא בפני עבודת כוכבים נמי מתסרא והא דנקט הכא לפני עבודת כוכבים אורחא דמלתא נקט. א"נ כיון דלפני עבודת כוכבים הוא מסתמא לשם עבודת כוכבים מתכוין אף על פי שלא פירש וכגון שהוא ישראל מומר".

ולכא למימר שרק גבי שחיטה אסרינן שלא לפני העבודה זרה כיון שהיא ממש עבודת פנים משא"כ שבר מקל לפניו, דהא הרשב"א (ע"ז נא.) כתב וז"ל: "אבל אותם אובליאש שהוא לחם אונן שלהם לחם מגואל הוא ואסור משעת לישא דהוי כעין זביחה אף על פי שאינו משתבר לפני הע"ז שהרי השוחט לשם הרים הרי זה זבחי מתים אף על פי שאינו לפני הע"ז", הרי חזינא דמדמה לחם אונן לשוחט לשם הרים ופשוט דכמו דהתם לא מיירי שאחר השחיטה מביאו להרים, הו"ה בלחם אונן מיירי שעושה הכל שלא לפני עבודה זרה ובעצם היחוד שיחדן לעבודה זרה סגי לאסור. וכן כתב בפשיטות המנ"ח (מצו"כ).

ופלא לי על מה שהגרש"ק בספר עבודת עבודה (ע"ז נא.) כתב וז"ל: "הנה כיון דנקט תחילה שיבר מקל לפניו משמע דאם לא הוי לפניו פטור, א"כ צריך לומר כיון דלמאי דמשני עכשיו שבצרון מתחילה לכך א"כ הוי עיקר איסורו מצד הבצירה א"כ צריך לומר שהיה הכרם נטוע לפני ע"ז ובצרון לפני לעבודתה לכך מתסרו. אך אפשר לומר דמה דנקט תחלה שיבר מקל לפניו הוי רק דאז בסתמא אף שאינו מפרש דהוי לעבודתה מסתמא הוי לעבודתה וחייב אבל שלא בפניה אינו חייב בסתמא. אבל אם פירש דהוי לעבודתה, אף בסתמא חייב, וא"כ שוב י"ל דמיירי כאן שלא בפניה רק שבצרון מתחילה בפירוש לכך ולזה חייב בכל ענין".

ומעתה פשוט וברור דמה שמגלחים שערן לצורך האליל וזה דבר שאוחזין בחוקי הע"ז שלהן שהע"ז חפצה בכך בזריקתן לפניו או בהעמדתן לפניו שכתב בחידושי הרשב"א (ע"ז נא.) דזה גדר תקרובת, ועל ידי הקרבת שערם לפני האליל "עוזרים" לו לשלם את חובו. גם אם לא היה הגילוח בפני האליל נאסר מדין תקרובת דדרכה בכך והוי כעין פנים בחתיכת השער כזביחה וכדכתב המאירי (ע"ז שם) וז"ל: "וכל חתיכה תולדת זביחה", וכל שכן שכולם באים להתגלח במקום האליל ובחדרים ומבנים שבמתחם שיש במרכזו פסל ענק של אותו אליל, ובכל אחד מבתי התגלחת שבמתחם קיים פסל. וגם אלו המתגלחים בבתי המלון שסביב לבית התפלות יש לפניו תמונה של הפסל וקטורת ואומרים שהם מגלחים שערם לכבוד האליל, ועיי' בחזו"א (סנהדרין ליקוטים סי' כב לדף סג.) וז"ל: "ותמונה שעושים לזכרונה ועובדין לה על הכונה שזהו עבודת העכו"ם ורצון יראתם צ"ע

דהפשט קודם לניתוח וכדאיתא במשנה (תמיד ד, א.) וברמב"ם (הל' מעשה"ק ו,ה). ולומר דכונת רש"י במליקה דחשיבא בכלל זביחה כדכתב הכס"מ (הל' ע"ז ג,ג.) וע"ע רש"י (סנהדרין ס: ד"ה ולחשוב) ובר"ן שם, ודאי דליתא, דהא כתב רש"י במפורש בשובר מפרקת בהמה. וגם פשטות הסוגיא (חולין מ: סנהדרין סב.) דלא בעינן הפרדת הראש וצע"ג.

אבל הא נראה בעזה"י לבאר כוונת רש"י אשר מימיו אנו שותים, דהנה אצל עכו"ם גם כששוחט אין שם "זביחה" עליה אלא חשיב כנוחר ומעקר אבל מכיון דבד' עבודות חשיבא עבודה במקדש, אמטו להכי אף כשאין דרכה חייב כיון דגם שחיטה של גוי לא הויא עליה תורת "זביחה" אלא שבירה בעלמא ואפ"ה חייב דדמי לזביחת פנים דגוי השוחט לע"ז חשיב שבירת מפרקת בעלמא ואין עליה שם זביחה ואפ"ה חייב דסגי בשבירה הו"ה שבירת מקל חייב ואין כוונת רש"י לומר שבזביחה שהיתה במקדש איכא שבירת מפרקת ונתיישבו דברי רש"י. וג"א שליט"א העירני לספר נזר הקודש על תמורה (עמו' עה אות כ - כד).

גם נראה פשוט, דאיסור התקרובת הוא גם כשלא בפני העבודה זרה כל שעושה כן לשם העבודה זרה, דאטו בפרכילי ענבים מיירי שהכרם היה נטוע בתוך בית העבודה זרה, והוא דוחק עצום. גם לא מצינו דאיסור תקרובת בעי דוקא לפני עבודה זרה ומפורש איפכא בגמ' (חולין מא.) עובד כוכבים שניסך יינו של ישראל שלא בפני עבודת כוכבים אסרו, וישראל שניסך לא אוסר כיון שאינו מתכוין לעבודה זרה אלא לצעוריה. ולר' יהודה בן בתירא ור' יהודה בן בבא מתירין אותו מפני שני דברים אחד, שאין מנסכין יין אלא בפני עבודת כוכבים, ואחד, שיכול לומר לו לא כל הימנך שתאסר ייני לאונסי. היינו משום שאין הדרך לנסך אלא בפני עכו"ם, ומוכח שאם היה הדרך לנסך גם שלא בפני העבודת כוכבים, היה נאסר.

ובחידושי הרא"ה (ע"ז נט.) כתב וז"ל: "אחד שאין מנסכין יין אלא בפני ע"ז, וכל כי האי גונא לא חשיב ניסוך, כיון דלאו אורחיה כלל, דכל שלא בפניו אין כאן שם ניסוך ולא שם תקרובת". ובתוס' (ע"ז סב.) כתב וז"ל: "פ"י י"נ של גוים הוי כשמשכשך אותו לתוכו לשם ע"ז וזה ה' נסוכם אפילו שלא בפני ע"ז ולר' יהודה דאמר אין מנסכין אלא בפני ע"ז ה' הגוי מוליך יינו לפני ע"ז ומנסך ממנו קצת וכל השאר היה נקרא יין נסך מפני שהכל נעשה תקרובת ע"ז כיון שניסך ממנו קצת". והיינו טעמא לרבנן דקימ"ל כוותיהו דלא כריב"ב אסור אף שלא בפניה.

והא מפורש בגמ' (ע"ז נא.) דכל שהוא לפניו מן הקלקלין אפי' מים ומלח אסור, חוץ לקלקלין דבר של נוי אסור, שאינו של נוי מותר. ולפעור ולמרקוליס ליכא קלקלין ואפי' חוץ כבפנים דמי ואסור. ופרש"י (ד"ה שאינו) דהא דחוץ לקלקלין מותר אפי' הוא כעין פנים הוא משום דלא מנחי תקרובת. וכ"מ בתוס' (ד"ה אפילו) ובחידושי הריטב"א שם דכשהוא חוץ מן הקלקלין אין דרך לעשות שם תקרובת עיי"ש.

וצ"ל לפי"ז דהא דקתני "שבר מקל בפניה", י"ל לרבותא דזורק לפניו פטור אף אם זרק לפני הע"ז וכעין מה שתירצו הראשונים הא דקתני "שעובדין אותה במקל" לרבותא דזרק וכנ"ל. ועוד

אצבעו, הוי כעושה מעשה בעצמו ואסור, ועי' חת"ס (סי' שכח וסי' שמ) שנשאר בצ"ע אי קיי"ל כהט"ז או כהנקה"כ".

והנה השו"ע (יו"ד סי' קלטג) כתב וז"ל: "ותקרות, כל שכיוצא בו קרב על גבי מזבח, כמו כל מיני מאכל, כגון בשר, שמנים וסלתות, מים ומלח, אם הניחו לפניו לשם תקרובת, נאסר מיד. אבל דבר שאין מקריבין ממנו בפנים, אינו נאסר אלא א"כ עשה ממנו כעין זביחה או כעין זריקה המשתברת, והוא דרך לעבדה באותו דבר, אף על פי שאין דרך לעבדה בזה הענין. כיצד, עבודת כוכבים שעובדים אותה שמקשקשים לפניו במקל ושיבר מקל לפניו, נאסר, מפני ששבירת המקל דומה לזביחה. אבל אם אין עובדים אותה במקל כלל, ושיבר מקל לפניו, אינו חייב ולא נאסר. ואם עבדה בקשקוש מקלו, והוא דרך עבודתה חייב ולא נאסר. וכן בכל דבר שעבדה כדרך עבודתה, בין אם הוא דרך כבוד או דרך בזיון, ואינו כעין פנים, חייב ולא נאסר. אבל אם לא עבדה במקל כדרך עבודתה, אלא זרקו לפניו, אינו חייב ולא נאסר".

הנה כי כן השו"ע פסק כרש"י דהא דבשבירת מקל חייב הוא דוקא אם עבודתה בנענוע על ידי מקל לפי שכן דעת הרמב"ם (הל' ע"ז ג, ד) שכתב וז"ל: "עבודת כוכבים שעובדין אותה במקל, שבר מקל בפניה חייב ונאסרת, זרק מקל בפניה חייב ואינה נאסרת", ובב"י לא הביא כלל הנך רבנותא דפליגי ארש"י. וגבי שחט לפניו חגב, פסק (שם סי' ט) דנאסר אפילו אין דרך לעובדה בחגב כלל. וצ"ל דס"ל כמ"ש הריטב"א דשחיתת חגב אע"ג דלא הויא בפנים, מ"מ שאני ממקל שאין עליה שם אחת מארבע עבודות ואף על גב דהוי כעין זביחה בענין השבירה, לא חשיבא תולדה אלא כשעבודתה במקל. משא"כ שחט לה חגב איכא שם שחיטה ואיכא שבירת מפרקת כעין זביחה. והשו"ע השמיט דין ספת לה צואה ויתכן שגם בזה דעתו שאין צריך שעובדין לה בצואה, כיון דסו"ס יש עליה שם זריקה וכדכתב הריטב"א.

וכן מוכח מהרמב"ם (הל' ע"ז ג, ד) שהביא דין ספת לה צואה ולא כתב דמייירי שעובדין לה בצואה וע"כ הוא משום דס"ל לחלק כמש"נ. ושם פסק דשחט לה חגב ובהמה בעלת מום פטור אא"כ עבודתה בכך, והראב"ד השיג דאטו גרע מספת לה צואה. ואשר יראה לומר בזה דהנה יש לדקדק בלשון ספת "לה" צואה ורש"י פירש שהאכילה והיינו דחשיב תקרובת ממש במה שנותן ומגיש לפניו וכהאי גונא שפיר לא בעינן זריקה המשתברת דהא בבשר שנותן לפניו שכתב הרמב"ם אינו עושה זריקה המשתברת ואפ"ה אסור, וע"כ כיון שנותן לפניו ממש ומייחד לעבודה זרה, בזה אין צורך שיהיה כעין פנים. ורק כששובר מקל לפניו או ששוחט חגב שאין זה ממש תקרובת לפניו ואינו מיחד את המקל לה אלא שעושה מעשה השחיטה ועובד לפניו, בזה הוא דבעינן כעין פנים. ועיי' באור שמח שם.

ומהשתא שנתבאר דהפאות המיוצרות משער הודי הם אסורות באיסור חמור דתקרובת עבודה זרה וחמירא מע"ז גופה דמועיל לה ביטול ולתקרובת לא מועיל לה ביטול כדפסק בשו"ע (סי' קלטג) עיין בט"ז (סי' קד) טעם החילוק, ומפורש כן בגמרא (ע"ז ג) דגם בתקרובת דלאו בר אכילה לא מהני לה ביטול ואבני מרקוליס שחיפו בהן דרכים וטרטיאות היו אסורים בהנאה אילולי מה

אי הוי כעכו"ם עצמה או כמשמשין. ומיהו אם הכונה למשפיע על התמונה הזאת שפע וכח, ודאי הוא עכו"ם עצמה וצ"ע". ובאמת אין כל נפ"מ בזה, דאפילו אם היו עושים את התגלחת שלא בפני האליל הרי זה תקרובת ע"ז וכן"ל. ולכן לפסק השו"ע דכשאיכא כעין זביחה לא בעינן דבר הקרב בפנים כדעת רבים מרבוותא, א"כ אסור השער כדין תקרובת עבודה זרה.

גם יש לדון דאף לראשונים דס"ל דבעינן כעין פנים ממש ולא סגי בכעין זביחה ודלא כדפסק השו"ע, מ"מ גילוח השער דמי לפניו שהרי היו מקריבים שער הנזיר תחת הדוד שהיו מתבשלים בו השלמים כדאיתא (נזיר מה): ולהרמב"ם בספר המצוות (עשה קיא) הוי חלק מקרבן השלמים שמביא הנזיר אפשר דדמי לביכורים דחשיבי כפנים כיון דצריך בהו הבאה והנחה בעזרה והראיה דבגמ' (מכות יח) ובתוס' (ד"ה הנחה) איתא גבי ביכורים דבעי שנה עליו הכתוב לעכב כמו בקדשים. והכא נמי כיון שהשער חשיב קרבן כיון דחלק מקרבן הנזיר קרב ע"ג המזבח גם השער שהוא חלק מהקרבן חשוב כפנים וצ"ע. עכ"פ אין צריך לזה דאין לנו לזוז מפסק השו"ע.

הספרים גם הם מעובדיה

ודע דפשוט שלפי התחקירים הרבים שגם אלו המגלחים אותם הם כומרים ואדוקים לעבודה זרה זו, שהרי אין לוקחים סתם ספרים בעלמא אלא דווקא אותם המאמינים בעבודה זרה זו ומתכוונים לשם העבודה זרה שלהם, כך שלא שייך לומר זה מחשב וזה עובד לא אמרינן (חולין לה) גם אי נימא דבמעשה שנעשה בגופו ולא רק בממונו ג"כ לא אמרינן זה מחשב וזה עובד וע"ע בש"ך (יו"ד סי' ד סק"ג). ועוד, דכמו דמצינו גבי מקיף וניקף דהניקף עובר גם על לאו דמקיף כיון שהוא מסייע כדאיתא בגמ' (מכות כ) הכא נמי חשיב המתגלח כמגלח בעצמו, אע"ג דלגבי שאר דיני התורה איכא פלוגתא אם מסייע יש בו ממש, עיי' בריטב"א (מכות שם) ובט"ז (או"ח סי' שכח סק"א) ובש"ך נקוה"כ (סי' קצח) וחס"צ (סי' פב) ואכמ"ל. ועוד, דהא דזה מחשב וזה עובד לא אמרינן הוא דוקא בממונו השני כגון ששוחט בהמת חבירו שלא בפניו, אבל בפניו שפיר אסור עיי' בתבואות שור (שמלה חדשה סי' ד ס"ה).

וכן ראיתי בתשובות והנהגות (ח"ה סי' רס) שכתב וז"ל: "הנה מלבד שהמגלח הוא בעצמו אחד מהכת הטמאים ושייך לדתם ומאמין באמונתם הטפילה, ובודאי נהנה כשמספרים לכבוד האליל ומתכוין לע"ז. הרי שגם במעשה הטיית הראש של המתגלח לעבודה זרה, נאסרים השערות מדין מסייע, כאילו היה מתגלח בעצמו. ואף שהרבה מהפוסקים ס"ל דבכל התורה כולה [מלבד בפאות הראש] מסייע אין בו ממש, עיי' נקודת הכסף (יו"ד סי' קצח ס"ט), ומג"א (ריש סי' שמ), ומ"ב (שם סק"ג וסי' שכח סק"א), ועיי' מג"א (סי' שכח סקט"ז), ומ"ב (שם סק"ט), מ"מ לגבי עבודה זרה קי"ל, דאפילו שנים שוחטין, ואחד מהם מסייע שאין בו ממש, ומתכוין לע"ז, נאסרת הבהמה מדין תקרובת, כמבואר בתבואות שור (שמלה חדשה סי' ד סקט"ז), וטעם הדבר, משום שבשוחט לע"ז, אפילו במעשה כל דהו נאסר, וכ"ש לפי שיטת הט"ז והחכ"צ (סי' פב), דס"ל שגם בכל התורה כולה אמרינן, דגם בסיוע של הטיית הראש או הושטת

איתא דאקצייה ואם איתא דפלחיה לא הוה מזבין ליה. אף על גב דתנן בפרק רבי ישמעאל מכרה העובד כוכבים ומזלות או משכנה רבי אומר ביטל משמע דעובד כוכבים ומזלות מזבין לעבודת כוכבים ומזלות שלו אף על גב דפלחיה יש לומר דנהי שאם מכרה עובדי כוכבים ומזלות אית ליה לרבי דבטלה מ"מ מילתא דלא שכיחא הוא שימכור עובד כוכבים ומזלות עבודת כוכבים ומזלות בתר דפלחיה וה"ק בשלמא מוקצה ונעבד מסתמא לא חיישינן להו כל כמה דלא חזינן לה בהדיא דאם איתא דפלחיה מסתמא לא הוה מזבין ליה. והראב"ן ז"ל תירץ דבהמה שאני משום דאיתנהו בהמות טובא ומסתמא כי מזבין לא מזבין בהמה דפלח לה אלא אותה דלא פלח". הרי להדיא דסברא זו רק על חשש רחוק וכדכתבו התוס' והיינו משום דלא שכיחא ומסתמא לא חיישינן לה, אבל לא דאמרינן דזה סברא להיתר דכל שמוכרה ראייה דלאו תקרובת היא ולא עבדה.

וכן הא דאיתא (ע"ז מה) איזו היא אשרה סתם אמר רב כל שכומרים יושבין תחתיה ואין טועמין מפירותיה, גם התם מיירי שיש לנו ספק וכדכתב רש"י (ד"ה איזוהי) ז"ל: "איזו היא אשרה סתם אילן שלא הוברר לנו שהיא אשרה באיזה סימן ניכר אם היא אשרה אם לאו", וכ"כ רש"י (עירובין ע"ז ד"ה איזו) ז"ל: "אף על גב דלא חזינן ליה דפלחיה, מחזקינן לה בהכי". ומה שלא אוכלין מפירותיה זה ראייה דיש לנו לחוש מסתמא ואם אוכלין מפירותיה היא הוכחה מסתמא דאין אילן זה אשרה וכפרש"י (עירובין שם): "דאי לאו דפלחיה לא הוה פרשי מינה, ומשמע שאם היו אוכלין ראייה דמסתמא לאו אשרה היא.

והנה תנן (ע"ז לב) בשר הנכנס לעבודת כוכבים מותר והיוצא אסור. והא דיוצא אסור קאמרה הגמ' מפני שהוא כזבחי מתים דאי אפשר דליכא תקרובת עבודת כוכבים והוי ודאי וכדכתב הרמב"ם (הל' ע"ז זטו) דלוקה ועיין בר"ח ובמאירי שם. וכתב בחידושי הריטב"א ז"ל: "אי אפשר דליכא תקרובת. פירוש וליכא למימר בה דלא הוה מזבני ליה כדאמרו בריש פרקין (כב), אבל לבתר דאקרבוה שפיר מזבני ליה". הרי דאחר שהיא תקרובת היה דרכם למכרה ואפ"ה תקרובת היא.

ובעצם ודאי דהגוי מוכר התקרובת אחר שהקריב לעבודה זרה והביאור בגמרא דבהמה חיה שרוצה לעובדה את זו אינו מוכר דהוא רוצה לעשות אותה עבודה זרה, אבל בשר וכיו"ב שכבר עבדו ועשאו תקרובת ודאי דמוכר ואין הוכחה כלל מהמכירה. ומוכר לומר כן דאל"כ אמאי בשר היוצא אסור הא מדמכרוהו מסתמא לא חשב הגוי לע"ז הגם דהקריבו.

דין הפאות כדין לקיחה מהקבוע

ומעתה הבוא נבוא לענן קניית פאה מפאנית או חנות פאות. הנה איתא בגמ' (כתובות טו) תשע חנויות, כולן מוכרות בשר שחוטה ואחת מוכרת בשר נבלה, ולקח מאחת מהן ואינו יודע מאי זה מהן לקח ספיקו אסור, ובנמצא הלך אחר הרוב. ופרש"י (ד"ה הלך אחר הרוב) ז"ל: "הואיל והבא לפנינו לא במקום קביעות לקחה וכבר פירשה על ידי אחר וכל דפריש מרובא פריש", והיינו דבנמצא אמרינן דתחילת הספק שנפל אצלנו הוא עכשיו ועתה אין זה

דלא הוי כעין פנים. ומה שאחרי התקרובת לוקחים הכמרים את השער ומוכרים אותו לתעשיית הפאות ותוספי שער, הנה אחר שנאסר מדין תקרובת שוב אין לו ביטול במכירה דהא גם בכעין פנים הוא דאחר זריקת הדם אלו ואלו מתערבין באמה, ויוצאין לנחל קדרון, ונמכרין לגננין לזבל ומועלין בהן כדתנן (יומא נח).

ומפורש בחידושי הרשב"א (ע"ז נא) ז"ל: "אבל אותם אובליאש שהוא לחם אונן שלהם לחם מגואל הוא ואסור משעת לישיה דהוי כעין זביחה אף על פי שאינו משתבר לפני הע"ז. וכתב רבינו הרב נ"ר ורבינו יצחק ז"ל היה אומר שאין הככרות תקרובת לפי שאין מתכוונים אלא לתתם לגלחים, ודוקא באותן דורות שהיו עובדי ע"ז אומרים שהע"ז אוכלת ונהנית מן התקרובת היה התקרובת אסור, ויש טעם לאסור כי מכל מקום כיון שמניחין אותו תקרובת לפניו וחושבין שמתרצה בהנחתו לפניו אף על פי שעושיין על מנת לתתו לגלחים משלפניה אסור, ובשם רש"י ז"ל כתבו גם כן שהככרות ההן תקרובת ע"ז הן ואסורין ואף על פי שלוקחין אותן אח"כ ומשברין אותן אין בטלה עולמית לתקרובת". וכ"כ בחידושי הריטב"א שם. ופשוט דכיון דהמגלחים דעתם לעבודה זרה אף אם יודעים מראש שמוכרים את שערותיהם נאסר כדין הלחם שיודעים מראש ואעפ"כ אסור ורק אם מעיקרא היה דעתם רק לכומרים מהני.

ועוד, שהרי כתב בתוספות רי"ד שם ז"ל: "וכל אלה הפתילות של שעוה שדולקות לפני ע"ז או הצורות של שעוה שהן תלויות לפני ע"ז אף על פי שהכומרים סותרים אותן ומוכרין אותן נוי ע"ז הן הצורות והפתילות הן תקרובת ע"ז והן אסורין עד לעולם ולא תימא כשסותרין אותן ומוכרין אותן הן ניתרין כי זה הוא ביטולן דומיא דאבני מרקוליס שהן תקרובת ע"ז והן בטלות דהתם אדעתא דהכי זרקו להו שיעמדו על הגל תמיד הילכך אי שקלינהו מהתם בטלינהו ושרי אבל אלה לכך הן עשוין שתתנאה ע"ז בהן לפי שעה ואחרי כן יתפרנסו מהן שמשו ע"ז הילכך אין זה ביטול". והכא נמי לא שניא.

והא דאיתא בגמ' (ע"ז כב) דלוקחין מהן בהמה לקרבן, ואין חוששין משום מוקצה ולא משום נעבד מהאי טעמא דאם איתא דאקצייה ואם איתא דפלחיה לא הוה מזבין ליה, הפשט הוא דמסתמא לא חיישינן כשלוקח מהגוי בהמה שמא הקריבה לעבודה זרה דאם איתא דעבדה לא הוה מזבין לה וזה סברא רק לענין דלא חיישינן בסתמא וגם לולי זה היה מותר וכדכתבו תוס' שם (ד"ה אי איתא) ז"ל: "לרווחא דמילתא נקטיה כלומר אפילו במקום דשכיחי דמקצו ופלחו אין לחוש מדמזבין ליה דבלאו האי טעמא בסתמא לא חיישינן לדלמא מקצו ופלחו אסרינן למכור אלא משום חשש רביעה ולא משום חשש המוקצה ונעבד". וכ"כ בתוס' הרא"ש ותוס' רבינו אלחנן ותוס' הר"ש שם.

אבל ודאי אם הגוי עבד ועשאה תקרובת הויא עבודה זרה ולא אמרינן מדמוכרה לאו תקרובת היא דהא תנן (ע"ז ג) דעכו"ם שמכר או משכן את הע"ז חכ"א לא ביטל והכי קימ"ל ולא אמרינן דמעשה המכירה מוכיח מדמכרה ש"מ דלא עבדה. ולומר שכונת הגוי בתחילה היה לעבדה ורק אח"כ נמלך למכרה זה ודאי דליתא וכדלהלן. ויעויין בתורת חיים (ע"ז שם) כתב: "אם

שלקח מהאיסור ולכן כשלקח ממנו השני חשוב פירש דהספק נולד אצלו. אבל כשהספק נולד אצלו דאיהו גופיה אינו יודע שפיר דין השני כלוקח ראשון וחשיב כלקח מהקבוע.

גם כשפירש ע"י גוי חשיב פירש מהקבוע

ולפי זה פשוט דהיכא שגוי מוזהר עליו שפיר אף בנמצא אצל גוי חשיב שהספק נולד במקום הקביעות, והגם שהגוי לא איכפת לן בזה מכל מקום בסברא שפיר נחשב שהספק נולד במקום הקביעות, וכן בקודש חזיתי להגאון רעק"א בחידושו (חולין שם) שכתב בהא דקאמרה הגמרא נמצא ביד עכו"ם שאני, דהא דנקט דוקא ביד עכו"ם ולא ישראל, היינו דמישראל אין רשאי לקנות דהשתא הוי ג"כ ספק הנולד במקום הקביעות דהא הישראל בעצמו צריך לקנות דוקא כשר ע"כ הוי ג"כ ספק אם לקח מקבוע, אבל בנכרי דלא איכפת דלדידיה כולם היתר תלינן שלקח מרובא, לפי"ז אם היו ט' חנויות כשרות ואחת מוכרת אבר מן החי דאף לנכרי אסור ואם נמצא אצלו בשר ג"כ אסור מטעם קבוע עיי"ש.

גם המנחת חינוך (מצוה עח סק"ה) כתב וז"ל: "ודע דמבואר בש"ס ויו"ד (סי' ק) בט' חנויות דבנמצא אזלינן בתר רובא כיון דלא נולד הספק במקום קבוע והו"ה נמצא ביד עכו"ם ג"כ מותר לישראל ברוב כשר, והטעם דעכו"ם אף שלקח מקבוע מ"מ אצלו לא נולד ספק כלל במקום הקבוע כי בשר נבילה ג"כ מותר לו ועיקר לידת הספק הוא שלא במקום הקבוע מה לי נמצא ביד עכו"ם או ביד עכבר ועורב. וא"כ זה דוקא באיסורים כגון נבלה וכדומה דמותר לבן נח א"כ לא נולד הספק במקום הקבוע. אבל אם היה האיסור אבר מן החי דאסור לבן נח, א"כ אם לקח בן נח נולד לו ספק במקום הקביעות והו"ל ספק קבוע ואסור לישראל אף ברוב כשר מטעם קבוע וכו' וסברא זו מבואר בקצה"ח סי' רצ"ב לענין אחר".

ועיינתי בקצוה"ח (סימן רצב סק"ב) וראיתי שגם כן כתב וז"ל: "ולעני"ד נראה דעד כאן לא אמרו לחלק בין לקח עכו"ם ללקח ישראל אלא בלקח מתשע חנויות מוכרות בשר שחוטה ואחת בשר נבילה, דכיון דאיסור נבילה ליכא בנכרי ומשו"ה לא הוי ביה דין קבוע, כיון דאין הספק נוגע אליו כלל. אבל באיסור גזל דנכרי מצווה כמו ישראל וחמיר ביה איסור גזל, דאזהרתן היא מיתתן (סנהדרין טז), א"כ מה לי לקח ישראל ומה לי לקח נכרי, וא"כ אפילו לקח נכרי שלא בפניו אמרינן ביה דין קבוע כמחצה על מחצה". ובנתיה"מ (שם סק"ז) משמע שמסכים לעצם דברי הקצוה"ח אלא דפליג וס"ל דאין לגוי נפ"מ בספק כיון שאינו מצווה בהשבה עיי"ש. ובגליון מהרש"א (יו"ד סי' קיג) שכתב וז"ל: "ויש להסתפק אם הדבר אסור גם לעכו"ם כגון ט' מוכרות אבר מן החי, ועיי' בקצוה"ח (סי' רצב סק"ב). וכל זה דלא כשערי יושר (ש"ד פ"ג) דס"ל שיסוד פירש על ידי גוי הוא משום שלגוי אין נאמנות להעיד ולכן חשיב שנולד הספק אצל הישראל כשכבר פירש, ולפי"ז גם אם לגוי אסור חשיב שהספק הוא אצל הישראל כשכבר פירש כיון דאין לו נאמנות.

מקום הקביעות.

וכ"מ בשיטמ"ק שם בשם הרא"ה וז"ל: "דכיון דנולד לו הספק במקום הקביעות אמרינן כל קבוע כמחצה על מחצה דמי אבל נמצא שהספק נולד לו עכשיו אחר שפירש כל דפירש מרובא פירש ואפילו ברואין שנפל מיד לוקח הוא דמתיליד לן ספיקא ועל שעה זו נדון הספק לא על מקום הקביעות ומותר דאמרינן כל דפירש מרובא פירש". וכן מתבאר במהר"ם חלאוה (פסחים ט).

ובתוס' (חולין צה. ד"ה הכא) כתבו דמה דמבואר בגמרא שם דכשנמצא ביד עובד כוכבים חשוב פירש הואיל ולא ראינו שלקח ממקום הקביעות ולכן הספק נולד רק אחר שפירש, ואה"נ אם ראינו את העכו"ם שלקח חשיב שנולד הספק במקום הקביעות ואסור עיי"ש. וכ"כ התוס' (פסחים ט: ד"ה היינו).

ופשוט לפי"ז דאם הישראל לקח ממקום הקביעות ואינו יודע אם מהכשירה או מהחנות הטריפה א"כ תו הקונה ממנו חשיב כלקח איהו גופיה ממקום הקביעות, כיון שהדיון נולד במקום הקביעות ויש נפ"מ מה דין הבשר באכילה ורק בעכו"ם שאין לו שום נפ"מ אם הבשר כשר או לא דאינו מצווה כלל ואינו משוייך באיסור של נבלה וטרפה. ורק אם רואה את העכו"ם לוקח אז חשיב שנתעורר עתה הדיון והספק על הבשר, כיון שהרואה יש לו להסתפק מה דין הבשר וחשיב שהספק במקום הקביעות וכמו שביאר היטב בשב שמתתא (ש"ד פ"ח).

וכן מוכח במישור מדברי השיטמ"ק הנ"ל בשם הרא"ה שהקשה וז"ל: "ואם תאמר ואם נפל מיד לוקח נחוש שמא לא ידע מאיזה מהן לקח י"ל דהא לא שכיח ולא חיישינן לה מסתברא מאן דזבין ידע ממאן זבין", ומוכח דנפל מיד לוקח שלא ידע בבירור שלקח ממקום האיסור, אלא אינו יודע האם מהטריפה או מחנות הכשרה, המוצא בשר זה אסור כיון שהספק נולד במקום הקביעות וחשיב כלקח בעצמו, וכן כתבו הרבה אחרונים דלקח מהקבוע ולאינו יודע אם מהכשרה או מהטריפה נאסר לכל העולם, עיי' בשב שמתתא שם, וביד יהודה (סי' קי סקט"ו) ובחזו"א (יו"ד סי' לז סק"ז).

ומה שכתב רבינו הרשב"א בתורת הבית (בית ד שער א) וז"ל: "ומה שאמרו כל קבוע כמחצה על מחצה דמי הני מילי בשלקח הוא מן הקבוע לפי שהספק נפל לו בקבוע אבל אם לקח אחד מן הקבוע ונפל מיזו או שהניחו במקום חוץ ממקום קביעותו ולא נודע אם מן ההיתר המרובה או מן האיסור המועט אין זה קבוע שהרי לא נפל לנו הספק בקבוע אלא בפורש ובכל כי הא אמרינן כל דפירש מרובא פירש והיינו סיפא דתניא ובנמצא הלך אחר הרוב". וכיו"ב כתב המאירי (חולין צה.) וז"ל: "אבל אם לקחה שלא במקום קביעותא כגון שפרשה חתיכה אחת משם על ידי איזו סיבה ומצאה או שלקח אחד מן הקבוע ונפלה מיזו או שהניחה באיזה מקום חוץ למקום קביעותא ובא זה ומצאה או אפי' לקחה בחזקת היתר מיד הלוקחה ממקום קביעותא מותר הואיל ופירש יש לדון שמן הרוב פירש ואפי' לא היו עוד שם מקולין בעיר שיש לדון על כל פנים שמאותם המקולין יצאה".

הנה כי כן י"ל דהם מיירו שהלוקחה ממקום קביעותא ידע

גוי מצווה על הנאה מתקרובת ע"ז

ומעתה בנידון שלפנינו אף אם הגוי עצמו לוקח ממקום הקביעות ואח"כ מוכר לסוחר אין זה נחשב פירש כיון שהספק נולד במקום הקביעות כיון שגם לגוי יש נפ"מ אם השער הוא תקרובת של ע"ז וכדלהלן. דהגם דלכאורה גוי מוזהר רק שלא לעבוד עבודה זרה אבל להנות ממנה לא מצינו שאסור, וכ"כ בפשיטות במנ"ח (מצו' תכח סק"ה) ובאו"ש (הל' ע"ז ח.א).

והגרש"ק בספר עבודת עבודה (ע"ז טו) כתב: "דהנה יש לספק קצת כיון דב"נ מצווין על ע"ז אם מצווין על לאו זה דלא תביא תועבה אל ביתך אי נימא דהוי בכלל ע"ז ממש וכמו שהנכרי מוזהר על ע"ז כן נמי הוא מוזהר על לא תביא תועבה אל ביתך או אפשר דלאו דלא תביא כיון דלא נאמר לב"נ אינו בכלל ע"ז ולא שייך לב"נ. ולכאורה י"ל כיון דכתיב בקרא ולא תביא תועבה אל ביתך והיית חרם כמוהו או"כ מדאמרה התורה והיית חרם כמוהו משמע דהוי הבאתו בכלל ע"ז ממש ולכן י"ל דגם בב"נ שייך כן".

ובטורי אבן (הגיגה יג. בהשטות) כתב דנהי דבני נח על ע"ז מצווין על הנאות ע"ז ומשמשיה ותקרובתה לא מצינו שיהיו מצווין והוכיח מהגמ' (פסחים עג.) דפריך למ"ד מקלקל בחבורה בשבת פטור מהא דתניא השוחט בשבת בחוץ לע"ז חייב ג' חטאת דמה תיקון איכא, ומשני שמוציאן מידי אבר מן החי, ופירש"י שאם אכל ב"נ אינו נהרג. ואי ב"נ מצווין על לאו לא ידבק אכתי לא תיקון אפי' לב"נ כיון ששחטו לע"ז אסור לב"נ משום לא ידבק עיי"ש.

אכן יש לדחות, דהנה הרמב"ם (הל' מלכים טב.) כתב וז"ל: "וכל שאין בית דין של ישראל ממיתין עליה אין בן נח נהרג עליה, ואף על פי שאינו נהרג אסור בכל", וא"כ שפיר תיקון לבן נח שלא יהרג על לא ידבק אלא רק הוי איסורא. ויעויין ברבינו חננאל שם שביאר דלא כרש"י והתיקון הוא לישראל וז"ל: "תיקון להוציא מידי אבר מן החי דאלו קמי שחיטה הוה אכיל מינה אבר אפי' כזית בשר גידים ועצמות חייב משום אבר והשתא דשחטה כמו נבלה היא ולא מחייב עד דאכל מינה כזית בשר".

אבל אשתמיטיה לכולהו דברי חידושי תלמידי רבינו יונה שם (ע"ז טט.) במפורש שייך נסך דאיסורו משום תקרובת ע"ז אסור גם לגוי להנות ממנו שכתב גבי הא דגוי דנסכיה לחמריה דישאל מותר למשקל דמי מההיא גוי שרי דמיקלא קלייה. דאם מיירי שהגוי נסך יינו של ישראל לע"ז לדעת נסוך, מתחייב הוא בתשלומין מן הדין הלכך תשלומי הנזק הם הדמים וז"ל: "אבל ניסכו ממש ודאי משלם דהא מזיד הוא ומזיד לדעת הוא, דקא אסיק עליה שמייה דע"ז ואסריה בין לדידיה בין לאחרים דאיסור הנאה בבני נח הוא, הלכך משלם דמקלא קלייה מיניה". וכן הוא בחידושי הרמב"ן שם וז"ל: "אבל נסכו לע"ז ממש ודאי משלם דהא מזיד הוא ומזיק לדעת הוא דקא אסיק עליה שמא דע"ז ואסריה בין לדידיה בין לאחרים דאיסורי ע"ז בבני נח נמי הוא הלכך משלם דמיקלא קלייה מיניה". וכ"כ בחידושי הר"ן שם וז"ל: "אבל כשנסכו לע"ז ממש מחייב בתשלומין דמקלא קלייה כיון דאסיק עלי' שמא דע"ז ואסריה בין לדידיה בין לאחרים

שאיסורה של ע"ז אף בב"נ הוא נוהג ומשו"ה קאמר רב אשי דהאי עכו"ם דנסכי' לחמרי' דישאל בפירוש לע"ז שרי למשקל דמי חמרא מני' דמקלא קלי' וקא מיייתי מנא אמינא לה מדרבנן דאמרי דאדם אוסר דבר שאינו שלו. הילכך עכו"ם דנסכי' לחמרי' דישאל לא משום בנותיהם בלבד נאסר כדי שיהיה העכו"ם פטור מן התשלומין שאף משום ע"ז ממש הוא נאסר וכיון דמקלא קלי' חייב בתשלומין".

וכנראה תלמידי רבינו יונה, הרמב"ן והר"ן סבירא להו דתקרובת היא מאבזרייהו דע"ז דכמו שאסרה התורה לעבוד ע"ז אסרה גם הנאה ממנה וכיון דמוזהר להנות מע"ז הו"ה על תקרובת. ועיי' ברמב"ם (הל' מלכים טב.) דאסור להניח הגוי להקים מצבה, ולא ליטע אשרה, ולא לעשות צורות וכיוצא בהן לנוי. ובפשוטו הוא משום דהוי אביזרייהו. וכן הוא להדיא בחידושי הר"ן (ע"ז כז.) דתקרובת הויא מאביזרייהו דע"ז עיי"ש. וכ"ה בר"ן על הרי"ף (פ"ב דפסחים). ועיי' בצפנת פענח (הל' יסוה"ת הו.).

ובצפנת פענח (הל' מאכלות אסורות יא.) כתב וז"ל: "אך העיקר דגם עכו"ם אסור ליהנות מתקרובת לא מחמת ואכלת מזבחו רק מחמת לא ידבק דגם עכו"ם מוזהר ע"ז עי' מש"כ רבינו ז"ל בהל' מלכים פ"ח הנ"ל דעל עשה דונתצתם גם ב"נ מוזהר".

ויעויין בשו"ת שבות יעקב (ח"ג סימן לח) שהסביר דברי הטור (א"ח סי' תקפו) שכתב שאם נתכוון לזכות בשופר של ע"א לא יצא דהו"ל ע"א של ישראל ולכאורה קשה הא הוי ליה גזל דהא של גוי הוא עיי' במג"א (סק"ה) ותירץ השבו"י דכיון שעומד לבערו כדכתיב ואשריהם תשרפון באש מופקר ועומד הוא ואין כאן גזל כלל ורחל גנבה את התרפים יוכיח דודאי לא לקחתם באופן גזל וגניבה עיי"ש, חזינא מדבריו דס"ל דהגוי גם מצווה שלא להנות מהע"ז, דאל"כ אמאי לא הוי גזל הא יכול הגוי להנות ממנו.

ולכאורה יש לתמוה על תלמידי רבינו יונה, הרמב"ן והר"ן מהגמ' (ע"ז טד.) אמר להו רב נחמן מסתברא, דמי עבודת כוכבים ביד עובד כוכבים מותרין, מדהנהו דאתו לקמיה דרבה בר אבוה, אמר להו זילו זבינו כל מה דאית לכו ותו איתגיירו, מ"ט משום דקסבר דמי עבודת כוכבים ביד עובד כוכבים מותרין. ודחינן דלמא שאני התם, דכיון דדעתיה לאיגורי ודאי בטלה. ואי נימא דע"ז אסורה לגוי בהנאה האין סלקא דעתך שלא ביטלו הא יקשה האין קאמר להו רבה בר אבוה לזבונה ולהנות אלא ע"כ דגוי אינו מוזהר על הנאה מעבודה זרה.

וצ"ל דזה גופיה דחייית הגמרא, דאין ראייה דדמי ע"ז מותרין, דהרי כיון דדעתיהו להתגייר, ודאי קיימו מצוות בני נח והיו מחוייבים לבטלה דאסור לבן נח להנות מהע"ז וכפרש"י ולהכי קאמרה הגמרא "ודאי" בטלה. איברא לפירוש הר"ן שם, דעצם המכירה היא הביטול האין היה מותר ליעץ להם לבטלה על ידי המכירה ולהנות במכירה.

ישוב הקושיא

ונראה לענ"ד דאע"ג דכתב הרמב"ם (הל' ע"ז ז.) וז"ל: "עבודת

היתה אסורה בהנאה לא היתה התורה מתירה למכור, דבאמת מותר מהתורה למכור, אלא משום דאי היתה אסורה בהנאה לא הוה שייך לקרוא לזה "מכירה", דחשיב מוכר דבר שאינו שלו ואין לו עליו בעלות והוי גזל. ואפילו לדעת התוס' וסיעתם י"ל דרבה בר אבוב, דאמר להו זילו זבינו ס"ל כרבי יהודה דמפיק איסור הנאה מלכלב תשליכון אותו ואין ראייה לאסור מכירה מן התורה.

והלום ראיתי שכוונתי בזה לדברי החתם סופר (נדריים שם וחולין ד) וכתב שם דגם דעת הרמב"ן כן דאיסור מכירה הוא רק מדרבנן והוכחתו ממה שכתב רש"י דלמחליף אסור מן התורה דאל"כ מצינו דמים לחמץ בפסח. והרמב"ן דחה דגם אם למחליף שרי מ"מ לא מצינו דמים לחמץ משום דלא הוי דמיהן והדמים שמקבל איננו דמי חמץ וערלה שהרי איסורי הנאה אין להם דמים ולא שום שווי כלל, ומש"ה אין הגזלן צריך לשלם לו, ומדלא דחי בפשיטות דלמא לעולם למחליף מותר מן התורה ומ"מ לא מצינו דמים מפני שלכתחלה אסור להחליף מן התורה וכמו שהקשו תוס' (חולין שם) וכן הריטב"א שם על רש"י, ש"מ דס"ל לרמב"ן שאפילו לכתחילה מותר להחליף כל איסורי הנאה עיי"ש.

וחזי הוית בשו"ת מהרי"ל דיסקין (קו"א אות קמא) שהביא דברי הטורי אבן הנ"ל שנסתפק אי ב"נ מוזהר על הנאה מע"ז וכתב דאישתמיטתיה סוגיא ערוכה דע"ז הנ"ל דרבה ב"א יעץ לאלו שבאו להתגייר למכור הכל. וכתב דאולי דעת הטור"א דהא דמכירה נחשבת כהנאה דילפינן מקראי אתי רק גבי ישראל ובבן נח דליכא קרא לא חשיבא הנאה אבל הנאת הגוף י"ל דאסורה גם לב"נ או דם דמהא גופיה. ובהגהה שם כתב דאפילו לאיזה קדמונים דס"ל דמכירת איסורי הנאה היא שלא כדרך הנאתן, מ"מ הא בע"ז אפילו שלא הנאה אסור עיי"ש.

והנה באמת בדעת הרמב"ן והר"ן י"ל הכי דס"ל דשלא כדרך הנאה שרי בע"ז והתוס' (ע"ז יב) נסתפקו בזה ועיי' תוס' (פסחים כו, ד"ה שאני). אכן מלשון הרמב"ם (הל' יסוה"ת ה, ח) שכתב: "במה דברים אמורים שאין מתרפאין בשאר איסורים אלא במקום סכנה, בזמן שהן דרך הנאתן כגון שמאכילין וכו' משמע דרק בשאר איסורין שרי שלא כדרך הנאה, אבל בעבודה זרה אסור, ועיי' במל"מ שם ואכמ"ל. גם י"ל דשלא כדה"נ הוי רק איסור דרבנן ולא אסור מכירה שהיא שלא כדרך הנאה דומיא דמ"ש הראשונים דהא דיעץ להם למכור גם יין נסך דלית ליה ביטול, הוא משום דסתם יינן הוה ולא רצו לגזור בו דמים ביד גוי, א"נ משום מצוה דגרי, וכ"כ בחידושי הרשב"א. אבל מ"ש המהרי"ל דיסקין שיש איזה קדמונים דס"ל דמכירת איסורי הנאה היא שלא כדרך הנאתן, הנה כי כן במיעוט ידיעותי לא אדע מי הם הסוברים כן, דהא רק מכירת מידי דאכילה חשיב שלכדה"נ לדעת הרמב"ם (הל' מאכא"ס יד, א), אבל במכירת ע"ז שאין לה הנאת אכילה ודאי דהמכירה חשיבא כדרך הנאה וצ"ע. וודאי לא נהירא למימר דהרמב"ן והר"ן ס"ל דהגוי מוזהר רק על הנאה מגוף הדבר ולא בהנאת מכירה.

וראיתי בחמדת ישראל (ח"א קונטרס נר מצוה דיני בן נח סק"ה) שעלה ונסתפק אי בן נח מותר להנות מעבודה זרה וכתב שאין בזה ספק שהרי איתא (בראשית להב) ויאמור יעקב אל ביתו ואל כל אשר עמו הסרו את

כוכבים ומשמשיה ותקרובת שלה וכל הנעשה בשבילה אסור בהנאה שנאמר ולא תביא תועבה אל ביתך וכל הנהנה באחד מכל אלו לוקה שתים, אחת משום ולא תביא, ואחת משום ולא ידבק בידך מאומה מן החרם, מ"מ ס"ל להרמב"ן והר"ן דלמכור איסורי הנאה הוא רק מדרבנן כדעת הר"מ שהביא השיטה לא נודע למי (קידושין נו) וז"ל: "המקדש בערלה וכלאי הכרם אינה מקודשת מכרן וקדש בדמיהם מקודשת ואף על גב דאסירי בהנאה ואסור למכרן, מ"מ היכא דזבנינהו יכול לקדש בדמיהן דאין תופסין את דמיהם ולא דוקא קדש בדמיהן אלא לכתחילה נמי מקדש בדמיהן כיון שמכרן. והר"מ כתב דכל איסורי הנאה מותר למכרן לכתחילה שאין הנאה אלא דבר הנהנה מגופו כגון צביעה והדלקה וסיכה וכיוצא בזה. וקשה לי אם כן אמאי איצטריך קרא למפטר בנבלה היתר מכירה ונתניה. וכ"מ בפירוש הרא"ש (נדריים מז): מפורש דהמכירה היא רק איסורא דרבנן בעלמא הוא עיי"ש ולכן רבה בר אבוב, אמר להו זילו זבינו דס"ל דלגוי העומד להתגייר לא גזרו.

והנה מפורש בתוס' (נדריים מז, ד"ה אמר) וז"ל: "ולכא לפרושי דמיבעיא ליה באיסורי הנאה מהו בחילופיהן אם מותר למכורם בתחילה דפשיטא דאסור כדמוכח (פסחים כא): למ"ד לא תאכלו איסורי הנאה משמע, מדאיצטרי קרא למישרי נבילה למכרה לעובד כוכבים אלמא דאסור למכור איסורי הנאה משום דבשעת מכירה הוא נהנה מגוף האיסור והו"ל כשרשיפא מעצי איסור וגם אם מכרם בדיעבד פשיטא ליה דמותרין מן התורה". ובפשוטו איסור מכירה הוא מהתורה מדהוכיחו ממה דבעי קרא למ"ד לא תאכלו איסור הנאה למישרי למכור נבילה לעובד כוכבים דש"מ דאיסורי הנאה אסורים וכן מסברת התוס' שכתבו דהו"ל כשרשיפא מעצי איסור דחשיב ממש הנאה מגוף הדבר.

וכן מוכח מדברי הרא"ש (פ"ז נדריים סימן ה) שהביא כהוכחת התוס' וכתב: "אלמא דאסור למכור איסורי הנאה דמכירתן היינו הנאה כיון שמקבל דמיהם והוה ליה כנהנה מגופן ואם נמכרו בדיעבד פשיטא דמותרין מן התורה", משמע דאיסור מכירה הוא מהתורה. וכן מצאתי בחידושי הריטב"א (חולין ד) שכתב וז"ל: "ומיהו כיון שאסור למכרו ולהחליפו מן התורה נמי הרי חשוב שאין לו דמים ואין לו תשלומים, שאין לנו להחזיקו שהיה עובר על התורה למכרו ולהחליפו". ובחידושי הריטב"א (ע"ז נד) וז"ל: "שאם מכרן וקדש בדמיהן מקודשת כבר כתבתיה במקומה (קידושין נו) בס"ד דמכרן קתני בדוקא, שלכתחילה אסור למוכרן ואפילו מדאורייתא". ועיי' בשו"ת חוות יאיר (סימן מז).

אכן הר"ן שם לא הביא הוכחה זו אלא כתב: "ולאו להחליפן לכתחילה מיבעיא ליה דודאי כל שהוא אסור בהנאה אסור למכרו ולהחליפו דאי לא תימא הכי מצינו דמים לחמץ בפסח ולשור הנסקל שיכול למכרו לעובדי כוכבים ואמאי תנן שהגוזל פטור מן התשלומין אלא ודאי פשיטא ליה דלכתחילה אסור אלא בשעבר והחליפן מספקא ליה". ונראה משום דהר"ן ס"ל דהוא איסור דרבנן ולהכי לא מייתי מהתם כדהקשה בשיטה לא נודע למי, דבאמת ראייה זו יש לדחות דהא דאיצטרי קרא להתיר נבילה בהנאה ממה דכתיב או מכור, אינו משום שאם

(יור"ד ח"ב סימן נג) ששאל בדבר ציקוריה (זה צמח שנקרא "עולש" שמפיקים ממנו אבקה כמו נס קפה ובחברת "עילית" ג"כ מייצרים אותו) שנודע בבירור שמערבין בו דבר אחר או שומן של נבילה וכתב וז"ל: "וגם בלאו הכי אפילו אם היה ידוע שרוב אינם מערבים, מ"מ אסור ליקח בביתם כמ"ש הרמ"א (יור"ד סי' קיד ס"ו). והנה המוכר אינו מביא הציקארייע לבית הקונה, רק כשהקונה כותב ומבקש ממנו שישלח לו כך וכך ככר ציקארייע, שולח לו מביתו ובהוא גונוי הוא כלקח מן הקבוע ממש דמה לי שלקח ביד או שמצוה ליתן לו מן הקבוע ולא יחלוק על זה זולת חסר דעת. ולכן לדעתי הדבר פשוט לאסור הציקארייע במדינתנו ובפרט במדינתנו שהסוחרים יודעים שלוקחים מהבתי חרושת שעליהם העידו שמערבין שומן של איסור ואין לפלפל רק במדינות רחוקות שהמה לוקחים מהסוחרים דמדינתנו וי"ל שלהם מיקרי פירש אך עדיין גם בזה י"ל כיון שכבר שם איסור עליהם ביד ישראל המוכר שלקח מן הקבוע אסור ליקח ממנו".

וסברתו סברא אלימתא היא, דכשהקונה כותב ומבקש שישלח חשיב שהספק נולד עתה במקום הקביעות. וכן ראיתי בקובץ תשובות (ח"ג סי' קיח עמוד קנד) בנידון פאות נכריות שיש חשש שנעשות משער הודו שהסתמן על הדברי חיים למעשה.

ונראה פשוט, דאף לגרש"ק בשו"ת טוב טעם ודעת (מהדור"ג ח"ב יור"ד סי' יד) שהשיג על הדברי חיים וכתב וז"ל: "דבריו תמוהין, דלוקח מן הקבוע אין איסור רק אם הלוקח לוקח דבר זה מן הקבוע אבל אם אין לוקח זה בשעת קביעות רק המוכר שולח אליו הדבר היינו פירש ואזלינן בתר רוב והיינו ממש כעין נכבשינהו דניידי וכל שהלוקח אינו לוקח מן הקבוע רק המוכר שולח לו היינו פירש וזה ברור לכל יודע דת ודין". הנה כי כן גם אם נקבל את הדברים פשוט דאיהו מיירי שרק עושה משלוח ועדיין הסחורה של הגוי ואינה של הישראל כלל, אבל אם עושה היהודי משלוח וקונה כדרכי הקנין בכרטיס אשרי או בהפקדה לחשבון המוכר, ברור דחשיב שיש נפ"מ ללוקח הישראל במקום הקביעות, וגם הא כיון שכבר שילם וקנה חשיב כבר של הישראל ועתה מוציא ממקום הקביעות מה לי הוציאו בעצמו או שאמר לגוי להוציאו.

קנייה מחנות פאות או פאנית חשוב שוב קבוע ואסור

ובר מן דין, הנה עתה שבאים פאות מסין ושאר מדינות ויש לנו בוודאות בארץ ישראל פאות שיש בהם תערובת של תקרובת עבודה זרה, אפילו אם רובייהו לאו משער עבודה זרה לכאורה יהיה אסור לקנות מחנויות הפאות או מפאנית כיון דעתה שוב נקבע ואסור ליקח מהקבוע. והנה הרמ"א (יור"ד סימן קיד ס"ו) כתב וז"ל: "ואם ידוע שמקצת עובדי כוכבים בודאי נותנים בו יין, ומקצתן בודאי אין נותנים בו יין, אזלינן בתר רובא, דכל דפריש מרובא פריש. אבל אסור לקנות מהם בבתיהם, דכל קבוע כמחצה על מחצה דמי". וכתב הש"ך (סק"ט) וז"ל: "והוא הדין אם העובדי כוכבים המוכרים יש להם חנויות הרי נעשה קבוע בחנויות שלהם ולא אמרינן כל דפריש מרובא פריש אלא כשהעובד כוכבים הולך לשוק ומוכר", ומתבאר להדיא דהגם שבנמצא

אלוהי הנכר אשר בתוכם והטהרו והחליפו שמלתכם ופרש"י שהיה בידם משלל שכס חזינא דבן נח אינו מוזהר באיסור הנאת עכו"ם ואפילו לרמב"ן שכתב שם דכבר ביטלו, היינו משום דהיה קשה לו כיון שיעקב רצה להחמיר בביעור עכו"ם כדן, מש"ה לא מהני לו קבורה אבל זה גופא שלקחו בני יעקב השלל זה לא קשיא ליה לרמב"ן וע"כ לפי שבן נח אינו מצווה על זה ושכן נראה מלשון הרמב"ם שלא הוזהרו אלא בהרחקה מעשיית ע"ז ועבודתה ולא הוזהרו בהנאת עכו"ם, ומכח זה תמה על השבוי" הנ"ל שכתב שאין איסור לגזול ע"ז של גוי עיי"ש, שו"ר שבספרו כלי חמדה (פרשת וישלח) העיר מהגמ"ל הנ"ל ואשתמיטיה כל הנ"ל.

תקרובת ע"ז אסורה מהתורה

העולה מן האמור דלראשונים כמלאכים אנו שומעין ותקרובת עבודה זרה אסורה בהנאה אף לגוי ויתכן לומר דתלמידי רבינו יונה, הרמב"ן והר"ן אזלו לשיטתייהו דאיסור תקרובת עבודה זרה הוא מהתורה כמ"ש להדיא בחידושי הרמב"ן (קדושין נח) ובהשגותיו לסהמ"צ (ל"ת קצד) וכ"כ בחידושי הר"ן (ע"ז שם) וכדעת התוס' (ע"ז כט: ד"ה יין וסב. ד"ה מ"ט וחולין קטז. ד"ה חזא) וכ"ד התוס' רי"ד והמאירי והריטב"א (ע"ז שם). וכ"פ הרמב"ם (הל' ע"ז זב, טו) והיראים (מצ"י קא). אבל אי אסורו רק מדרבנן ורק האכילה מהתורה עיי' תוס' (ב"ק עב: ד"ה דאי) וכיש סוברין שהביאו הרמב"ן והרשב"א (קדושין שם) ויעויין בשעה"מ (הל' אישות ה,א) ובדברי אמות (קונטרס ח"ה) ובמ"י נפתוח (טהרות פרפר אות נב) מה שהאריכו בזה. א"כ י"ל דבגוי לא גזרו. מ"מ פשוט שהלכה כרובא דרבוותא שכתבו דאיסורו מהתורה וכ"ד החינוך (סי' קיא) והרשב"א בתוה"ק (ב"ח ש"א) וכל שכן בספיקא דרבוותא קימ"ל להחמיר בדאורייתא. ויעויין בחידושי רבי עקיבא איגר (חולין יג) דאף לתוס' ספק תקרובת לחומרא כיון דהנאה משום סרך אכילה חשיב עיקרו דאורייתא וספק דרבנן בעיקרו דאורייתא לחומרא כדאיתא בגמ' (עירובין לו) לחד שינוי עיי"ש.

ומעתה דעת לנבון דמלבד מה דיש נפ"מ גם אצל הגוי שהוא תקרובת וחשיב אצל הגוי כלוקח מהקבוע, וכל שכן ישראל מומר הקונה ממקום הקביעות חשיב כלוקח מהקבוע דהוא מוזהר, שפיר חשיב כנתעורר לן הספק בלקיחה מהקביעות אף שלא איכפת ליה מהאיסור כלל, דסו"ס הוא מצווה על זה ועיי' בביאור הלכה (סימן קצט ד"ה מזמנון) שהביא דברי הרמב"ם בתשובה דאפילו ירבעם בן נבט שבלא"ה עבד ע"ז אעפ"כ יענש גם על קלות כגון עירובי תבשילין וכדומה עיי"ש. וכן בקודש חזיתי למרן החזו"א (יור"ד סי' לו סק"יג) שנסתפק במומר דכיון שאין נפקותא לדידיה י"ל דחשיב כפירש וכתב להכריע וז"ל: "ומסתבר דאסור שאין הרשעה משנה את ישראל ובאמת הדבר נוגע אליו כמו לישראל כשר". וכן הכריע ביד יהודה (סי' קי בקצר סק"ט ועיי' באורן סק"ט ז).

סוחר הקונה מגוי חשיב כקונה מהקבוע

נמצא שפאנית או סוחר יהודי שקונה את השער מחנויות ובתי חרושת הגויים הגם שרוב השער אינו מתקרובת עבודה זרה מ"מ נאסר אצלו דחשיב קבוע ואסור לקנות ממנו. ויעויין בדברי חיים

אחת ויקחו מתוך התערובת וכיון דרובא נשחטים בבת אחת יש לחוש דאיסורא ברובא איתיה עיי"ש. וחזינא מזה דאחר שפירש וחל עליו שם היתר תו אינו יכול להאסר, וכן הוכיח הרא"ש (חולין פ"ז ס"א לז).

אכן צע"ג דהפר"ח לכאורה סותר דברי עצמו גבי כבשים דאם פירשו לחנויות תו חשיב קבוע. ובכל זאת כתב (סי' קי סק"ב וסק"ז) דאם פירשו כולם ממקום הקביעות אע"פ שחזרו אח"כ למקום הקביעות, לא חשיב קבוע עיי"ש. ותו קשה מהגמ' (נזיר יב.) דאומר לשלוחו צא וקדש לי אשה סתם, אסור בכל הנשים שבעולם, דחזקה שלוח עושה שליחותו, ולא ידע מי האשה מהעולם קידש השליח. ומקשה הגמרא מהא דקן שהפירש ופירש איזו לחטאת ואיזו לעולה ופרח גוזל אחד מהן לאויר העולם ועתה אינו יודע אם מה שנשארו חטאת או עולה אין לו תקנה, דאינו יכול ליקח לו זוג דאין ראוי להקרבה שהעולה נעשית למעלה והחטאת למטה. ואילו שאר קניין דעלמא לא פסלינן דלמא זה שפרח היא אחת מהן ונמצא מתכפר בקרבן חבירו. ומשני, דאשה שקידש השליח לא ניידא, אלא היתה נחה וקבועה בביתה וכמחצה על מחצה דמי ואפילו אם קדשה בשוק מ"מ חוזרת לניחותא, וכיון דעכשיו קבועה היא חשובה כחצי הנשים בעולם, אבל עוף אין לו קביעות אפילו כשחוזר לקנו, דתדיר נודד ממקומו ופורח מקן לקן ואין לו קביעות מקום עיי"ש בפירוש הרא"ש.

הרי מפורש דגם אחרי שפירש אם חזר למקום הקביעות שפיר חשיב קבוע דעתה אנו דנים עליו במקום הקביעות וזה תמוה מהך סוגיא דזבחים דחזינא דאחרי שחל דין פירש שפיר אינו יכול לחזור ולהקבע. והפר"ח גופיה הביא ראיה מהסוגיא דנזיר דגם אם פירש שפיר יכול לחזור ולהקרא קבוע. ויעויין בדגול מרבבה שתמה על הש"ך (סי' ק) הנ"ל מהסוגיא דנזיר הנ"ל דחזינא דאחר שפירש יכול לחזור לקביעות, ובאמת לכאורה היא סתירה בין הסוגיות דדברי הש"ך הם כסוגיא דזבחים הנ"ל וצע"ג.

וחזי הוית להגאון חיי אדם בבינת אדם (שער הקבוע כלל יח) שישב על מדוכה זו וכתב ליישב דההיא דזבחים מיירי שנודעה הפרישה קודם שחזרו לקביעות וכיון דניידי וחל עלייהו היתר דפירש אמטו להכי לא יכול שוב להקבע, משא"כ ההיא דנזיר מיירי שלא נודע לבעל הפרישה רק אחר שהאשה חזרה ונקבעה ולכן לא חל ההיתר כשפירשה כיון שכל עוד לא נודע לו מזה הפרישה לא חשיב שחל על מה שפרש דין היתר וכתב לחדש לפי"ז דההיא דכבשים דכתב הש"ך מיירי שלא נודעה התערובת בשעה שפירש וע"כ לא חייל היתר פירש ולכן כשבא לחנות חזר לקביעות עיי"ש.

אבל באמת הדברים אינם מוכרחים דשפיר י"ל דמהך סוגיא דנזיר ליכא להוכיח דאחר שפירש יכול לחזור לקביעות, דבאמת התם כיון דאשה במהותה עתידה בהכרח לחזור למקום הקביעות, א"כ לא חייל עליה כלל דין "פירש" ורק היכא שאין הכרח שיחזור הדבר למקום קביעותו וכבר חייל עליה היתר דפירש שוב אינו יכול לחזור למקום קביעותו. ועוד מצאתי מציאה רבתי בספר האשכול (ח"ב פרק ג' הל' תעובות איסור סי' לז) שאחר שהוכיח מסוגיא דזבחים דדבר שחל עליו היתר תו אינו יכול להחשב קבוע

כל דפירש מרובא פריש, מ"מ אם הגוי מביא שוב לחנות מקרי שנולד הספק במקום הקביעות ואסור. וכ"כ הפרי חדש (שם סק"ז) וכ"פ הזבחי צדק (אות כט) ובית לחם יהודה (אות יז) והחכמ"א (כלל סו אות יח). וכ"פ המשנ"ב (סי' לב סק"ה) גבי קניית גידין מגוי דחיישינן שמא מבהמה טמאה דאם העו"ג הביא לשוק מותר לקנות ממנו, שכיון שפירש מקביעותו אמרינן כל דפירש מרובא פריש אם לא שמוכרין שם בשוק בחנויות אז חוזרין לקביעות עיי"ש.

ויעויין בבית מאיר (יו"ד סי' קי"ג) שכתב דהא דפסק השו"ע דבשר הנמצא בשוק או ביד נכרי מותר משמע אפילו נמצא ביד נכרי בביתו. אכן מהתוס' (כתובות טו. ד"ה דלמא) משמע דנמצא בין החנויות דוקא בשוק שרי דאז חשוב כפירש, משא"כ אם היה נמצא בביא דאז הדר לניחותא חשיב קבוע וכן כתבו התוס' גבי תינוק מושלך בעיר דלא חשיב קבוע הואיל ולא נמצא בבית, משמע הא בבית חשוב שנולד הספק במקום הקביעות וא"כ מה דאיתא (חולין צה.) נמצא ביד נכרי, היינו נמי שעומד הנכרי בשוק ולא בבית, וצ"ע שלא חילקו הפוסקים עיי"ש. ולהלן (סי' ק) כתב הבית מאיר עמ"ש הרמ"א שאם נתערבה תרנגולת טריפה בכשרות, ונמצא ביצה ביניהם, הביצה מותרת אף על גב דהתרנגולים חשובים ולא מתבטלין, לגבי ביצה אזלינן בתר רובא, דלפי התוס' לא חשיב קבוע הואיל ולא נמצא בביתו אם כן ע"כ צ"ל דלגבי ביצה החצר לא נחשב ביתו עיי"ש, עכ"פ לא העיר מהש"ך.

וחזינא מכל זה דבר ברור דהנידון בפירש אינו משום שאנו דנין על החתיכה שפירשה מאיזה חנות היא באה, דא"כ תו מה איכפת לן שהחתיכה עתה במקום קביעות, סו"ס אין הנידון על החנות אלא על מעשה הפרישה מהיכן הוא וא"כ לא איכפת לן מה שהחתיכה קבועה עתה בחנות, דהנידון הוא מעשה הפרישה וזה שפיר יש למיזל בתר רובא, ומדברי הש"ך והפוסקים הנ"ל מוכח שהדין שלנו הוא על החתיכה שהיא קבועה וכל שהדבר שאנו דנים עליו הוא קבוע אית לן חידוש התורה דלא אזלינן בתר רובא. ועיי' בשערי יושר (ש"ד פ"ו) שהאר"י בזה לתמוה, אבל מדברי התוס' מוכח כן ומש"כ בביאורם הוא דוחק גדול ועכ"פ בפוסקים הנ"ל מוכח דלא כדבריו. ועיי' בקוב"ש (כתובות שם).

והנה הפר"ח גופיה (סי' קי סק"ח) כתב וז"ל: "ואם פירשו מקצת שלא בפנינו והותרו וחזרו והוקבעו פעם אחרת עם שאר התערובת אלא שמכירין וכן אם נתפזרו כולן בפנינו וחזרו והוקבעו מותרין דכיון שהותרו שוב אינן חוזרין ליאסר", ומקור הדברים דהנה תנן (זבחים ע.) דחטאת שעומדת למיתה שנתערבה בשאר זבחים אפילו אחת בריבוא ימותו כולן. ובגמ' (עג.) פריך דניכבשינהו דניידי שלא יהיו קבוע ונימא כל דפירש מרובא פריש, ומשני, אמר רבא גזירה שמא יבאו י' כהנים בבת אחת ויקרבו. דחיישינן לשמא אחר שיקחם אחד אחד עד ששחטו י' והם רוב יבואו י' כהנים ויזרקו דמיהן ויקטירו אימוריהן כאחד ואפשר לצמצם, ונמצא דקריב רובא בבת אחת ואיכא למיחש דאיסורא ברובא איתיה. ומקשה הגמרא על זה אלא מעתה מגיסא אסירא דמאחר שמשכו ולקחו אחד אחד לבדו וכל חד וחד אמרינן דמרובא פריש ושחטן וקבל דמן במגיס בחזקה שהוא כשר, האיך חוזרים ומצטרפין השחוטין להיות רוב ולהיאסר. ומשני, משום שמא יבואו י' כהנים בבת

ואחר) ובפמ"ג (סי קי שפ"ד סקל"ח) ובשו"ת רב פעלים (ח"א י"ד סי' כח).

רוב ככל שער הפאות

מקורו בתקרות עבודה זרה

אבל באמת אין צריך לכל מה שכתבנו שזה בהניח שרוב שער לאו מבתי עבודה זרה, דהנה על פי תחקירים אמינים ומדויקים ביותר והצלבתם עם ספקים, סוחרים, פאניות ומשווקי שער גדולים, מתבררים ללא כל צל של ספק הנתונים והפרטים דלהלן. שוק השיער העולמי מגלגל מיליוני דולרים בשנה. שיער הודי איכותי רב מסתובב בעולם. הוא מבוקש ומובחר מאד בתעשיית הפאות בגלל היותו, דק וחזק ודומה מאד לשיער אירופאי בעובי, בהחלקה ובגלגול, שורד בתהליכי העיבוד, נראה טבעי ושומר על הצבעים שצובעים אותו, שורשיו וגופו לא טופלו בשמפו העשוי מחומרים כימיים מלבד שמן קוקוס וסבון טבעי, נתון, מכריע לתעשיית הפאות, [להבדיל מהשער הסיני שהוא עבה מדי ולא טוב לתעשיית הפאות הוא אולי טוב לתוספות ותיקונים בצדדים] ובנוסף לאמור ישנו עוד גורמים מכריעים, מחיר זול, זמינות ונגישות גדולה וקלות השגתו עקב כמויות אדירות בלתי נתפסות של שער שבא בחינם מאותם המתגלחים לאליל בבתי מקדשם.

קשה מאד למצוא שיער אירופאי שחור מאחר ורובו ככולו בהיר ואין אפשרות טכנית זמינה והקושי הגדול מאד לצובעו בצבע שחור שגם לא מחזיק מעמד ובזמן קצר מתחמצן ויורד גוון הכהה. רוב ככל הפאות במגזר הם צבעים 4-26 ולפי גורמים יודעי דבר המצויים שנים רבות בענף ולפי תחקירים בלתי תלויים, 98% מהשער המתאים ליצור פאות מגיע מהודו. גם שער בלונדיני למעשה מקורו בשער הודי, שעבר בדקות ספורות הליך שטיפה ועיבוד ובטכניקות חדישות אין צורך להרוס ולהוציא את הפיגמנטים שלו. לאחר מכן השער עובר צביעה מיוחדת ע"י מי חמצן כשבתוך דקות ספורות הוא הופך לשיער "אירופאי" בלונדיני בצבע יפה מאד מבלי יכולת לזהות את העיבוד והצביעה. חשוב לציין שאפילו מומחים גדולים אינם יכולים לזהות את מקור השער על ידי משמוש וריח, אלא אם כן השיער עדיין גולמי ממש לפני שטיפתו וגם אז זה לא ברמת דיוק של 100%.

הדברים ברורים גם מצד הגיון בסיסי נטול נגיעות. איזו סבירות יש שאשה אירופאית תסכים לגלח את שער ראשה מהקרקפת, או להאריך שיערה לפחות עד המתניים כ- 8 שנים שנים, בשביל להשאר עם גודל שער נורמלי וכל זה בשביל "להרויח" 200 דולר, פשוט שאף לא בשביל 2000 דולר ויש לקחת בחשבון שבשביל לייצר פאה אחת אופנתית צריך בממוצע 5 נשים. אין אספקה תדירה ותמידית כזו אשר תספק את הביקוש הגדול ומכאן המסקנה המתבקשת לכל בר דעת, שהמקור ההגיוני עם אורך וכמויות שער כאלה זה אך ורק מהודו.

על פי מידע אמין ביותר, לפחות 50% אחוז מהשיער בארץ מגיע ישירות מהודו על ידי יבואנים רבים, ושאר השיער שקונים

ולהאסר וכהוכחת הרא"ש, הקשה על זה מהסוגיא דנזיר דחזינא דאע"ג דהותרה כשנידא חזרה לאיסורה על ידי שעתה חזרה לקביעותה וכתב וז"ל: "לא קשיא, אימתי חל איסורא דערוה כשבא עליה, בההיא שעתא היא בביתה והדרא לניחותא וקודם שבא עליה לא חל איסורא".

וביאור דבריו הקדושים דמה בכך שפירש הא עדיין לא חשיב שחל "היתר" שלא יכול לחזור לקביעותו ולהאסר, דשעת חלות האיסור הוא בביאה וזה כשהיא בביתה ולכן לא חשיב שהותרה וחזרה ונאסרה וחשיב שהדיון שלנו הוא בשעה שהיא קבועה ולא דמי כלל לבשר שפירש דאמרינן דחל עליה כבר היתר כיון שכבר כשפירש יכול לאוכלו ויש כאן נפ"מ לעכשיו ולכן לא יכול לחזור לאיסורו.

ולפי זה פשוט שאם הפאנית או סוחר יהודי קונים ממקום הקביעות ואינם יודעים אם לקחו ממפעל האסור או ממפעל היתר הרי זה נחשב שנולד הספק במקום הקביעות ואסור אף לאחר לקנות מהם דנאסר לכל העולם וכו"ל. ולכאורה אם הסוחר שקנה ממקום הקביעות יודע שלקח מהאיסור הרי זה נחשב שנולד הספק רק כשפירש ולכאורה יהיה שרי ליקח ממנו. ברם לכאורה כיון דהשתא הוא בחנויות וחזר והוקבע, נהי דלא אמרינן דחזר והוקבע וכו"ל, מ"מ היינו משום שחל עליו שם היתר בשעת הפרישה אמטו להכי תו אינו יכול להאסר. אבל היכא דלקח מהקביעות ויודע שהוא מהאיסור, הרי אין כל ספק בשעת הפרישה וא"כ לא חייל עליה שם היתר בשעה שפירש מהקבוע ושפיר יש לאסור כשחזר והוקבע בחנות דחשיב שעתה נתעורר הספק.

וכן ראיתי למרן החזו"א (סי' לו סק"ז) שהביא דברי החק יעקב (סי' תנ"ג) שאם בני הכפרים מביאים לעיר קמח לא מקרי קבוע ואע"ג דהמוכרים לקחו מן הקבוע, מ"מ כיון שהם יודעים אם הוא חמץ [ומיירי למוכרים לכל השנה ולא לפסח] אין הספק נולד אלא במופרש. מיהו י"ל כיון דהשתא חזרו לקביעותן אסורין. ואע"ג דבעלמא הפורש מן הקבוע אע"פ שחזר והוקבע שרי, שאני התם שהותר בשעת פרישה, אבל הכא אין היתר בשעת פרישה שהרי המוכר יודע עיי"ש.

ולכאורה יש לומר דלסוברים דתקרות עבודה זרה אסורה רק מזרבנן לא שייך קבוע דספיקא דרבנן לקולא. ברם מלבד מה שנתבאר לעיל דרובא דרבוותא ס"ל דאיסור תקרות הוא מהתורה, זאת ועוד הנה מבואר ברמ"א הנ"ל שאם ידוע שמקצת גוים בודאי נותנים בו יין, ומקצתן בודאי אין נותנים בו יין אסור לקנות מהם בבתיהם, דכל קבוע כמחצה על מחצה דמי, הגם דסתם יינם הוא רק מזרבנן. ומוכח דגם בדרבנן אמרינן כל קבוע כמחצה על מחצה. או שמא י"ל דסתם יינם חשיב שיש לו עיקר בדאורייתא כמ"ש הב"י (יר"ד סי' טז) בשם הגמ"י וכ"מ באו"ה (כלל כב סי' יח) אמטו להכי גם אי נימא דלא אמרינן קבוע בדרבנן, מ"מ ביש לו עיקר מהתורה אמרינן קבוע. וא"כ בנידו"ד תקרות ע"ז חשיב שיש לו עיקר בדאורייתא ושפיר גם לסוברים דאיסור תקרות מזרבנן, מ"מ אמרינן קבוע, ועיי' בנוב"ת (אבה"ע סי' לח ד"ה

ומתבאר מדבריו שם שלר"ת אין חילוק וכל ע"ז יש לשרפה ולא דוקא אשרה עיי' תוס' (חולין פת. ד"ה שהיקת) דילפינן ממשה ששרף העגל וכן מדוד עיי"ש. ועיי' היטב ברש"י (ע"ז מז: ד"ה נוטל ומת. ד"ה נוטל). ובאמת י"ל דמה שכתב הרמב"ם (שם ז, ט) או אשרה שנשרפה, לאו למימרא דאיכא חיוב בשריפה אלא שכך יותר נח לאבדה, וכ"מ מהרמב"ם (פ"ח ה"ו) שלא כתב לאבדה בשריפה. ועיי' בתוס' (תמורה לג: ד"ה הנשרפין) ובתוס' (יבמות קד). ובחזו"א (יו"ד ס סק"ט), גם בשו"ע (יו"ד סי' קמ"ד) לא נזכר כלל שריפה אפילו באשרה. ועיי' ברמב"ם (הל' מאכא"ס ח. ט) שמבואר דגם דשכר הבאת יין נסך צריך לשרפו, ומשמע דהוא משום דצריך לאבדו מהעולם ולא יהיני קבורה. אך עיי' תוס' הרא"ש ותלמידי רבינו פרץ (פסחים כח). דמתבאר דמהני קבורה.

השכרת בית לזוג שהאשה חובשת פאה

ודע, דכיון דנתבאר בדברי הרמב"ם ובחינוך הנ"ל דבתקרות עבודה זרה איכא הלאו דלא תביא תועבה אל ביתך והלאו דלא ידבק בידך מאומה מן החרם, א"כ לכאורה אסור להשכיר ביתו לאחד שיוודע בו שאשתו חובשת פאה כל עוד ואין הכשר משעת הגזיזה, דהנה איתא בגמ' (ע"ז טו.) ושכירות מי קניא והתנן אף במקום שאמרו להשכיר, לא לבית דירה אמרו, מפני שמכניס לתוכו עבודת כוכבים ואי ס"ד שכירות קניא, האי כי קא מעייל לביתיה קא מעייל. ומשני שאני עבודת כוכבים דחמירא, דכתיב ולא תביא תועבה אל ביתך.

והנה בתוס' (ע"ז כא. ד"ה אף) מפורש דהא דהאידינא משכירין לגויים הוא משום דהאיסור מהתורה הוא רק בבית ישראל עצמו שהוא דר בתוכו בעודו דר בו ורבנן הוא דגזרו שלא להשכיר לעובד כוכבים מפני שמכניס לתוכו עבודת כוכבים. ומשמע מהתוס' דאפילו היכא שאין ישראל נהנה מ"מ בעוד שהוא דר בביתו אסור מהתורה דעצם ההכנסה לביתו אסור מהתורה וכשלא דר בביתו אסור מדרבנן ולהכי בחו"ל התירו.

אכן בחידושי תלמידי רבינו יונה שם כתב: "והטעם דקרא דלא תביא תועבה אל ביתך היינו כשהישראל מביאה או נחא ליה בכניסתה לביתו או מביאה אדעתא דנפשיה וגזרה זו לא היתה אלא בא"י אבל בחו"ל לא גזור. ועוד דמן התורה אינו אסור אלא בבית שהישראל עצמו דר דומיא דמזוזה דכתיב על מזוזות ביתך ודרשינן ביה דירתך. אבל בבית שאינו דר שם אינו חייב במזוזה אבל מדרבנן אסור להכניס ע"ז בביתו אע"פ שאינו דר שם ובחו"ל לא גזור רבנן". ומשמע דלתירוץ קמא אף בבית שדר בו ואין הוא מכניסה הוי רק דרבנן ומאידיך גיסא אפילו אינו דר בבית אם מכניסה או כשניחא ליה הוא איסור מהתורה. וכן י"ל בדעת הרא"ש (ע"ז פ"א ס"י כב).

גם ברמב"ם (הל' ע"ז ז, ט) מפורש דהאיסור מהתורה דלא תביא תועבה אל ביתך מיירי דוקא בנהנה וא"כ כשמכניס לתוך ביתו בלי הנאה אינו אלא איסור דרבנן ולהכי איתא בירושלמי דבחו"ל שפיר דמי, והיינו דכיון דרק איסור הנאה מהתורה וההכנסה לרשותו היא רק איסור דרבנן בחו"ל לא גזרו וכשנהנה אף שלא בביתו ג"כ הוא איסור מהתורה. וכ"מ בחידושי הרמב"ן

הישראלים מהעולם, מקורו מהודו והוא מתחבא בתויות תחת הרבה שמות מותגים כמוות של הספקים מבלי רגולוציה ופיקוח: ברזילאי, איטליה, ספרד, קמבודי, מונגולי וייטנאמי כשברור לכל היבואנים שהכל מהודו בשיטת הדלת המסתובבת. כלומר, קונים שער מברזיל [אין שער בברזיל כלל] שבעצם מקורו מהודו רק שהשיער נסע מהודו לסין ומסין לברזיל.

מתח הרווחים של הפאניות והיבואנים עצום ביותר ועיקר הביזנס הוא בשיער הודי. יש הקונות בסין שיער הודי ומשלמות על כל קילו 300 עד 400 דולר ומזה מייצרים 4 פאות המיוצרות בעיבוד יפה ביותר ופאה שעולה להן 150 דולר פעמים מוכרות אותה ב 10,000 - ש. כל חברה עושה מחיר לפי הפרסומת, המותג והמוניטין שלה ואין קשר בין המחיר למקור הפאה הכל לפי הפרצוף של הקונה, השם והמותג שהצליח להתברג גבוה. במקור לכולם זה עולה אותו דבר בגרושים.

גדרי איבוד תקרובת עבודה זרה

והנה זה פשוט דמצוות איבוד הוא גם בתקרובת כמפורש ברמב"ם (הל' ע"ז ח. ט.) וז"ל: "כיצד מאבד עבודת כוכבים ושאר דברים האסורים בגללה כגון משמשיה ותקרובת שלה שוחק וזורה לרוח או שורף ומטיל לים המלח". וצ"ע דא"כ אמאי כתב הרמב"ם (שם ז, ט) "מצות עשה היא לאבד עבודת כוכבים ומשמשיה וכל הנעשה בשבילה שנאמר אבד תאבדון את כל המקומות", ולא כתב גם דין תקרובת ואדרבה ממה שכתב (שם ה"ב) עבודת כוכבים ומשמשיה ותקרובת שלה וכל הנעשה בשבילה אסור בהנאה משמע דבדין מצוות איבוד ליכא בתקרובת, ודוחק גדול למימר דאה"נ יש חובת ביעור תקרובת וכמפורש בגמ' (ע"ז סב) דאמר להו זיל קלינהו וקברינהו, אבל ליכא המצוות עשה, אלא הוא רק חיוב דרבנן מחשש תקלה.

אבל פשוט שהעיקר כמפורש ברמב"ם שיש מצוה על ישראל לאבד תקרובת עבודה זרה, וכ"מ ברש"י (ע"ז סד. ד"ה רבנן) וז"ל: "אבל יין נסך דאסור להיות רוצה בקיומן דישאל מצוה לבטל עבודת כוכבים ותשמשיה". וכן הסכימו הרמב"ן והרשב"א (ע"ז סג) וכ"מ ברשב"א (יבמות קג). ועכ"פ אף דיש מצוה באיבוד תקרובת מ"מ אין דינן מהנשרפין דבמשנה (תמורה לג) לא קתני עבודה זרה ותקרובת בהדי הנשרפין או הנקברין ומפורש בגמ' (ע"ז מג) דע"ז בעיא שחיקה וזריה לרוח ופרש"י שם שהוא מחשש תקלה. וכ"מ מהרמב"ם בסהמ"צ (עשה קפה). אך יתכן ולדעת הרמב"ם הזריה לרוח היא חלק מעצם המצווה שצריך לאבד העבודה זרה וכן משמע מפשטות הגמ' (ע"ז מד). דילפינן דין זריה מקרא. אך י"ל דדין זורה לרוח אינו מחמת איבוד ע"ז, דהא כבר היא אבודה, אלא משום לתא דאיסור הנאה דלא ידבק וכן משמע בתוס' ר"י מפרשי (ע"ז מד). וע"ע בשו"ע הגר"ז (או"ח סי' תמה ק"א סק"ב) ובחק"ל (יו"ד ח"ב סי' קיח).

ועיי' בקרית ספר על הרמב"ם שרק בפסילי עץ איכא מצוות שריפה דכתיב פסילי אלוהיהם תשרפון באש, משא"כ בשאר ע"ז ותשמשיה, וכן מפורש בסמ"ק (מצוי מ) ובתוס' הרא"ש (ע"ז מד).

תרומה מפני שאינה קניין כספו. ורק גבי אונאה שכירות יש לה אונאה דכתיב ממכר מיותר כדכתבו התוס' (ד"ה והשתא) ובחידושי הריטב"א ותוספות הר"ש שם. אבל בדעת הרמב"ם אי אפשר לחלק כן שהרי כתב (הל' שכירות ז, א) שהשכירות מכירה לזמן קצוב היא ומבואר שהוא דין כללי ואינו דוקא גבי אונאה ופלואים דברי רבינו הש"ך (ח"מ סי' שיג סק"א).

ועכצ"ל דס"ל להרמב"ם כמ"ש הנימוקי יוסף (פ"ד דב"מ) בשם הר"ן וז"ל: "והא דאמרינן דשכירות מכירה ליומא וקניא היינו לענין שישתמש בו כל ימי שכירותו אבל גוף הדבר אינו קנוי כלל ומשום הכי אסרינן להשכיר בית דירה לעובד כוכבים דכיון דגוף הבית של ישראל הוא שפיר קרינא ביה ולא תביא תועבה אל ביתך ואמרינן נמי התם כהן ששכר פרה מישראל לא יאכילנה כרשיני תרומה". וכן נראה דעת הרא"ש (שו"ת כלל א סי' א) שכתב דשכירות ליומיה ממכר הוא, והוי כמו חצר השותפין עיי"ש, והיינו דכיון דמצד הנאת הפירות הוי של השוכר דממכר הוא, וכן רק דהגוף של המשכיר אמטו להכי הויא כחצר השותפין. וכן ראיתי בספר תורת חיים (ב"מ שם) ובשו"ת ושב הכהן (סי' מז) ודו"ק היטב. וע"ע בחק"ל (ח"מ ח"ב סי' כב) ושו"ת מקום שמואל (סי' א).

לארץ או להכניס לביתו אשה שחובשת פאה

נמצא לדינא דאסור להשכיר ביתו לאשה חובשת פאה שיש בה חשש תקרובת עבודה זרה ועובר על לא תביא תועבה אל ביתך כיון דשכירות לא קניא. אבל להכניס לביתו אשה החובשת פאה נכרית נראה דאין לאסור אע"ג דלפי תלמידי רבינו יונה כשהישראל מביאה או ניחא ליה בכניסתה לביתו או מביאה אדעתא דנפשיה אסור, מ"מ הנה כתב בשו"ת הרשב"א (ח"א סי' קעז) וז"ל: "ואפילו בעבודה זרה בכי הא מנין שהוא אסור שלא אסרו ואפילו בארץ אלא להשכיר לו ביתו. אבל אם נכנס גוי לביתו של ישראל ועבודה זרה שלו בידו לא שמענו שיהא חייב ישראל בעל הבית להוציאו דלא תביא אמרה תורה". והיינו דיסוד הלאו דלא תביא תועבה אל ביתך הוא היכא שעושה קביעות ורשותו לעבודה זרה דאז חשוב שהוא מקיים העבודה זרה, אבל באקראי ליכא כלל איסור. ועיי' בספר התרומה (סימן קמז) שכתב: "ואומר רבי דשמואל לא אסרה תורה אלא כי מביא עכו"ם בביתו בקביעות להשהותה שם ימים רבים ועכשיו אין רגילות לעשות כן", וע"ע באור זרוע (פסקי ע"ז סי' קלז).

מוצא פאה אם מותר להכניסה לביתו

ומסתפקנא במוצא פאה נכרית ומכניסה לביתו בשביל לקיים מצוות השבה אי עובר בלאו דלא תביא תועבה, דלכאורה ליכא כלל מצוות השבה כיון דאסירה בהנאה ולית בה שוה פרוטה דנפטר מהשבה, ואף אי נימא דבספק השבה לא אמרינן הכי, מ"מ נראה דלקיים מצוות השבה אולי ליכא הלאו דלא תביא תועבה כמו דבתוקע בשופר של ע"ז יוצא יד"ח הגם דמביאה לרשותו בעצם מה שהשופר בידו ולכאורה אמאי יצא יד"ח

והריטב"א (ע"ז כא) דהרחקה דרבנן היא דקרא בהבאת ישראל עצמו כתיב דאסורה בהנאה, והכי איתא בגמ' (מכות כב) דמבשל בעצי אשרה עובר גם על לא תביא תועבה אל ביתך עיי"ש. וכ"ד הסמ"ג (לאוין מה) והמאירי (מכות שם).

אך אינו מוכרח די"ל דכל שאינו מביאו ומכניסו לביתו ממש אינו עובר ורק כונת הגמרא להקשות אמאי דתנן המבשל גיד בחלב ביום טוב ואכלו לוקה חמש ואוקי לה במבשל בעצי אשרה, ואזהרתיה מולא ידבק בידך. ומקשה הגמ' דלילקי נמי משום לא תביא תועבה אל ביתך ומוקי לה שבישלו בעצי הקדש, והיינו דאי איתא דמירי בעצי אשרה משכחת לה נמי דלוקה שש כשמבשלו בביתו ועובר על לא תביא תועבה אל ביתך ואמאי לא קחשיב לה. ומיהו גם במכניס לביתו מבלי להנות י"ל דלרמב"ם ליכא הלאו וצ"ע. שו"ר בבית הלוי (ח"א סי' מז סק"ג) ומשם בארה פלפול בזה. וא"כ חזינא מהגמ' דאף דכשמשכיר לו בית אינו אלא דרבנן אפ"ה אסור להשכיר לו בית אף אי שכירות קניא.

וכן ראיתי בחידושי הריטב"א שכתב, דאע"ג דהאיסור להכניס לביתו ע"ז לאו איסורא דאורייתא הוא אלא איסור דרבנן היא וקרא אסמכתא בעלמא הוא, דקרא לא איירי באיסור הכנסה אלא באיסור הנאה לומר שלא יהנה מע"ז, מ"מ מקשה הגמ' דאם איתא דשכירות קניא וביתא דגוי הוא לא איתא אסמכתא שפיר, ולא הוה להו נמי למיסר בהא דמאי איכפת ליה לישראל בהא, אלא ודאי משום דשכירות לא קניא והוי ביתא דישאל הוא דאסרו. ומשני דשאני ע"ז דחמירא דכתיב ולא ידבק בידך מאומה מן החרם וכתוב ולא תביא תועבה אל ביתך, שלא יגרום להכניס ע"ז תוך ביתו כלל, ואפילו היכא דאגרה או שאולה, דמ"מ שמו עליו וביתך קרינן ביה.

ועיי' בספר עבודת עבודה שם שרצה לבאר תירוץ הגמ' עפ"ד התוס' שאיסור לא תביא תועבה הוא רק בבית שדר בו וזהו דקאמרה הגמ' דאפילו נימא דבעלמא שכירות קניא מ"מ שאני ע"ז דחמיר והחמירו דשכירות לא קניא כמו שהחמירו שאף באינו דר בו דאסור הגם שמהתורה אין האיסור אלא בדר בו, ואתי שפיר מה דהתירצן מביא הקרא דלא תביא תועבה אל ביתך, דלכאורה יקשה הא זה גם המקשן ידע ומכח זה הקשה עיי"ש שכתב ליישב עוד דהמקשן חשב דאין איסור להשכיר לגוי אי שכירות קניא דגוי אינו מצווה בלאו זה דלא תביא תועבה אל ביתך ולזה תירץ דע"ז חמיר דכתיב לא תביא תועבה אל ביתך והית חרם כמוהו ואם הבאת התועה היא חרם ממש כמו העבודה זרה מסתבר דגם גוי מצווה על זה וא"כ אפילו אי שכירות קניא עובר הישראל בלפני עוור עיי"ש. ובאמת שבדברי הריטב"א מובא בתירוץ קרא דולא ידבק בידך מאומה מן החרם ואתי שפיר ואין צריך לדבריו.

ויעויין שם בסוגיא למסקנא דשכירות לא קניא מדתנן כהן ששכר פרה מישראל, אף על פי שמזונותיה עליו לא יאכילנה כרשיני תרומה ואי שכירות קניא, אמאי לא יאכילנה פרה ידידה היא. אלא ש"מ, שכירות לא קניא. וכן המסקנא להלכה דשכירות לא קניא כדפסק הרמב"ם (הל' תרומות ט, ז) דכהן ששכר בהמת ישראל אף על פי שהוא חייב במזונותיה לא יאכילנה

אסור, דשאני ע"ז דכתיב ולא ידבק בידך מאומה ועיי' ברמב"ם (הל' ע"ז ד, ז), ובתוס' (ע"ז ט: ד"ה מכוש) ובא"ש (הל' ע"ז ט, יא).

אמירת דברים שבקדושה מול פאה

והנה יש להסתפק אם מותר לומר דברים שבקדושה מול תקרובת עבודה זרה ומהא דתנן (ע"ז מד:) דר"ג רחץ במרחץ של אפרודיטי שהיה בנוי בחצר של הבנין שהיתה בו הע"ז וכתב המאירי שהיה הצלם נראה לכל הרוחצים. אמר ליה הגוי, כתוב בתורתכם לא ידבק בידך מאומה מן החרם, מפני מה אתה רוחץ במרחץ של אפרודיטי. אמר לו אין משיבין במרחץ, וכשיצא, אמר לו אני לא באתי בגבולה, היא באה בגבולי, ולכאורה אמאי לא אמר לו אין משיבין בפני הע"ז, ומוכח דשרי לומר דברי תורה מול הע"ז. ברם, י"ל דחדא מתרתי נקט והו"ה שיכל לומר לו אין משיבין בפני הע"ז.

ויעויין ברמ"א (או"ח סי' צד, ט) כתב וז"ל: "ולא יתפלל במלון של עובדי כוכבים, שלא יבלבלוהו בני הבית. אבל אם א"א לו להסתלק מן הדרך במקום שלא יפסיקוהו, יתפלל במלון באיזה קרן זוית". ומקור דין זה הוא בתרוה"ד (סי' א) וז"ל: "שפיר טפי, להתפלל בדרך, ממה שיתפלל במלון, בעיר שכולו נכרים מפני שבעיר, הרבה גילולים ובתי טומאה יש בה, וכמעט שאין מלון שהוא בית נכרי, שלא תמצא בה הרבה גילולים, מציורים או חקוקים בכותל. גם לפעמים תועבות ופסילים ודרשו רבותינו במכילתא (שמות ט, כט) "כצאתי את העיר", לא רצה להתפלל בתוך כרך מצרים, לפי שהיתה מלאה גילולים. ואמרינן נמי (שבת קכז:) דר' יהושע, כשרצה לילך למטרוניתא, חלץ תפיליו ונתנם לתלמידיו, ואמר להם אח"כ, שעשה בשביל שלא יכנסו דברי קדושה למקום טומאה. אמנם, אם אין בירור שלא יפסיקוהו עובדי דרכים בשדה, וגם שאפשר לו למצא חדר או קרן זוית במלון, שיוכל להתפלל שם בלב פנוי, ולא יבלבלוהו בני הבית, בדרך זה שפיר טפי, להתפלל במלון".

ויעויין בדעת זקנים מבעלי התוספות (שמות ט, כט) וז"ל: "לכך הוצרך לצאת מן העיר כשהוצרך להתפלל על מכת הברד יותר מבשאר מכות לפי שעל מכת הברד כתיב הירא וגו' ונתמלאה כל העיר באותה שעה גלולים ממצרים שהיו עובדים לבהמות ולכך יצא מן העיר אמנם צ"ל שגם לשאר תפלות היה יוצא מן העיר ומזה אנו למדין לכל השאר". ובספר חסידים (סי' תלז) כתב וז"ל: "אם אדם בבה"כ ורואה דרך חלון בית ע"ז או שתי וערב ישים בחלון שום דבר כדי שלא יראנו". וע"ע ברש"י (סנהדרין סא: ד"ה שגת).

הא היא מצוה הבאה בעבירה דעובר בלאו דלא תביא תועבה. ועכצ"ל דבשביל לצאת ידי המצוה לא עובר בלאו זה וצ"ע. ועיי' במנ"ח (מצו' תכט סק"א). עוד מסתפקנא דיתכן והרשב"א מיירי שאינו מזמין את הגוי אלא נכנס מעצמו אבל להזמין את הגוי ויודע שבא עם חמצו שמא י"ל דאסור, ואף שאינו מוכרח י"ל דהיינו דוקא גבי חמץ דאין איסור על עצם כניסתו משא"כ גבי עבודה זרה דיש לאו מיוחד דלא תביא תועבה אל ביתך שמא יש איסור כל שמזמין ורוצה בעצם ביאתה הגם שאינה רוצה שתבוא עם פאה נכרית וצ"ע.

ברם, עדיין צריכים אנו למודעי דהנה תנן (ע"ז מז:) הכניס לתוכה עבודת כוכבים והוציאה הרי זה מותר. ומשמע שכל עוד העבודה זרה בפנים אסור להנות מהבית וכ"מ ברמב"ם (הל' ע"ז ח, ד) ובשו"ע (יו"ד סי' קמה, ג). והגם שאין הבית חשוב משמשי ע"ז, שהרי אינו משמש לה בקביעות ומהאי טעמא מותר אחר שהוציאו ממנו את הע"ז, מ"מ אסרו חכמים להנות מהבית כל עוד והעבודה זרה בביתו וכמ"ש בחידושי הריטב"א שם וז"ל: "ושורת הדין אפילו בעודה בתוכו לא מיתסר אלא שאסרוהו מפני מראית העין וכשהוציאה משם חזר להיתירו". ובמאירי כתב: "אלא שמ"מ כל שהע"ז לשם נאסרה מתורת בית של ע"ז", והיינו איסור דרבנן וכ"כ הקרית ספר (הל' ע"ז ח, ד) ובב"י (יו"ד סי' קמה). ובפשוטו הוא הדין נמי בתקרובת עבודה זרה. אך י"ל בסברא דתקרובת של פאה המונחת בראש אשה אין מראית העין לומר שהבית בשביל תקרובת עבודה זרה ואין זה מכניס תקרובת אלא מכניס אשה וצ"ע. ובעיקר דין השבת אבידה בפאה נכרית הארכת בשו"ת ברית הלוי (ח"ב סי' קמז).

הסתכלות בנוי פאה

ודע דפשוט שהו"ה דאסור לאשה להביט ולהנות ממראה פאה שלובשת רעותה דחשיבא הנאה וכמ"ש רבינו ירוחם (נתיב יז ח"ה) וז"ל: "אסור לשמוע כלי שיר של ע"ז או להסתכל בנוי ע"ז כיון שנהנה בראיה כך מוכח בפסחים. מההיא דאמר רבי שמעון בן פזי קול ומראה אין בהן מעילה אבל איסור יש בהן וכן פשוט בשבת דאסור להסתכל בצורות משום אל תפנוי", והו"ד בב"י (יו"ד סי' קמב). וכ"פ בשו"ע (שם ס"ט) וז"ל: "אסור לשמוע כלי שיר של עבודת כוכבים או להסתכל בנוי עבודת כוכבים, כיון שנהנה בראייה". ולכאורה הו"ה מתקרובת עבודה זרה שאסורה בהנאה מהתורה, הנאת ראייה חשיבא הנאה ואיסור זה דהנאה מתקרובת ע"ז אפילו במשהו כמפורש ברמב"ם (הל' מאכא"ס יא, א) ופשטות הדברים דאף שאין ההנאה שוה פרוטה

מסקנא דדינא:

א. על פי כל התחקירים הבלתי תלויים, האמינים ביותר, רובן ככולן המכריע של הפאות כיום הינם עשויות משער הודי שהוא מתקרובת עבודה זרה, ועל כן אסור לחובשן, לקנותן ולהשהותן בבית כדין תקרובת עבודה זרה האסורה בהנאה. ולמותר לציין דמלבד זאת 99% פאות זמנינו אסורות בחבישה מצד פריצות כמובן לכל אדם בר דעת הניחון בשכל ישר, נטול נגיעות ומניעים אישיים, כיון שהם במראה טיבעי, או רטוב, או מתנפנפות, מדהימות, מהממות וכו' ואי אפשר ללכת בלי' ולהראות בלי' ולקרוא לפאות אלו "כיסוי", כיון שהם גורמות משיכת עין יתירה [הגם שאין כונתה להכשיל ח"ו] ומכל שכן אם הפאה יפה יותר משער

טבעי הכי מכווער, לפי שאת הנזי ציוותה התורה לכסות כדי שלא יסתכלו ויתבוננו בה גברים וכתב רבינו יונה (אגרת התשובה אות נח) וז"ל: "וצריכה האשה שתהא צנועה ונוהרת שלא יסתכלו בה בני אדם חוץ מבעלה, שהמסתכלין בפניה או בידיה יורדין לגיהנם, והיא ענושה בענש כל אחד ואחד מהם, מפני שהחטיאה אותם ולא נהגה צניעות בעצמה, ונכשלו בה". וכן דעת כל גדולי פוסקי הדור מכל העדות והחוגים, לאסור כמעט את כל פאות זמנינו לפי שעליהם אין שום מחלוקת והתריעו רבות על כך והמכשלה בקדושת המחנה נוראה ומה יעשו שאין דורך עולה יפה ודבריהם כקול קורא במדבר וכבר הארכתי בשו"ת ברית הלוי (ח"ב סי' קיט).

ב. גם אם היה מיעוט פאות משער הודי כל הפאות נאסרו מדין קבוע.

ג. אסור להשהות בבית פאה ויש לאבדה (רמב"ם הל' ע"ז ז,א) על ידי שריפה או כל דבר המכלה אותה ולפזר את האפר ברוח (רמב"ם שם ת,ו) שלא במקום שדות וגינות או לקבורו (עי' רשב"א ותוס' ר"ד ע"ז סב).

ד. אסור להסתכל על נזי פאה מדין נהנה מתקרובת עבודה זרה, וכן אסור לשבח אשה על נזי ויופי פאתה.

ה. אין לומר דברים שבקדושה מול פאה.

ו. אין לקבל כסף מפאנית מאחר והיא מקבלת כסף חליפי תקרובת עבודה זרה וכסף זה אסור בהנאה כעבודה זרה עצמה כמ"ש הרמב"ם (הל' מאכא"ס יג,טו) וכשמתערבין בכסף אחר הכל נאסר ולא בטל כנפסק ברמב"ם (הל' ע"ז ז,ט).

ז. אסור להשכיר דירה לאדם שאשתו חובשת פאה. אבל מותר להכניס אורחת לבית שחובשת על ראשה פאה כיון שזה באקראי.

ח. המשכיר חנות לפאנית, אסור לו להנות מזמי השכירות (רמב"ם הל' מאכא"ס יג, טו, וש"ע י"ד סי' קלג ס"א) ואפילו אחרים אסורים להנות מכסף זה (ב"י שם) וצריך לשרוף את הכסף או לשחקו ולקבור את האפר בבית הקברות או ישחקו ויפזרו את האפר ברוח או יפזרו בים ואם זורקו בים המלח אין צריך לשחקו (רמב"ם שם הט"ז, וש"ע שם ט"ז סק"א).

ט. המוצא פאה אין עליו חיוב השבה ויש לו להגביה ולכוין שלא לזכות בה בהגבתו ולאבדה בשריפה או בכל דבר המאבדה מהעולם כמו שביארתי בשו"ת ברית הלוי (ח"ב סי' קמז).

י. מלבד מה ש"ההכשר" על 99% של הפאות מרבה חרון אף בעולם בנתינת "כשרות" על החטאת הרבים בפריצות, והתורה הקדושה זועקת: "ולא יראה בך ערוות דבר ושב מאחריך" ר"ל, זאת ועוד לפי הבידורים הממצאים והתחקירים הבלתי תלויים, אין בו ממש להציל מתקרובת עבודה זרה, מאחר ואין השגחה מעת גזיזת השער ועד גמר יצירתה וחותרה בפלומבה והלוגרמה שאינה ניתנת לזיוף, ומלבד שאין השגחה הדוקה במשך כל התהליך, גם טיקטים ותוויות "הכשר" מזוייפות, ואף נותני "הכשרות" הודו בעצמם על עובדות אלו במספר ראיונות, וכמה עלובה עיסה שנחתומה מעיד עליה, ולכן המיקל ראש בזה עתיד ליתן את הדין.

ויהי רצון שנזכה לראות בגאולה השלמה, בהעברת גילולים מן הארץ, בביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן.

פרק ב' ❁

בירור האם השיער הינו
תקרובת עבודה זרה

א. ראיון של העיתון 'דער בלאט' בשנת תשס"ד עם הגאון הגדול ר' אהרון דוד דונר שליט"א (מתורגם מאידיש)

ביום שלישי בערב זמן קצר לפני שהרה"ג רבי אהרון דוד דונער שליט"א, חבר הביד"ץ דהתאחדות הרבנים, ורב דקהל עדת ישראל טאטנהעס לנדון הבירה – נסע לאמריקה, כדי להשתתף ביום ד' באסיפת התאחדות הרבנים דארה"ב וקנדה. כתב ה"דער בלאט" האירופה מוה"ר שמואל מרדכי פרידמן נפגש במיוחד עם הרב דונר כדי לשמוע מפיו באופן חי את השתלשלות שערוריית הפאות שהסעירה את כל העולם בחודש האחרון. מפי הרב דונר אשר נסע במיוחד להודו בשליחות בית הדין הגדול שבירושלים כדי להכיר מקרוב את המציאות.

דער בלאט – איך אתם נכנסתם לעובי הקורה של הענין?

הרב דונר – בחוה"מ פסח קיבלתי טלפון מרבה של ירושלים ר' טובי וייס שליט"א בשם כל העדה החרדית ושאלני אם הייתי מסכים לנסוע להודו לברר עבורינו את האמת בענין הפאות של ע"ז. וזה היה ההתחלה של השליחות הקשה.

אני עניתי לרבה של ירושלים שאינני יכול לענות כעת, ואני אכנס ואבדוק, ואני צריך להיות זהיר כמה אני מקריב מעצמי כי אסור ללא סיבה להיכנס ולעיין בדת אחרת, והשגתי חוברות בענין ההינדואיזם וחקרתי הרבה, ובגלל שלא רציתי לנסוע לבד נסעתי במיוחד עם עוד אחד כדי לבקר את הכמרים בביתם כמו"כ ביקרתי אצל אחד מגדולי הדרשנים בהינדואיזם שגר ברייסליפ, איזור ליד שדה התעופה "היטרו", שם ראינו איך הודי גר, ראינו את צלמי ראינו את הע"ז שלו את הקורבנות שלו את הקטורת שלו, את הקערה שבה הוא מקטיר את הקטורת, הוא סיפר לנו כמה פעמים ביום הוא מקטיר, 7 דברים הוא עושה לפני שהוא אוכל, ולפנות בוקר, ויותר מזה כבר אסור לי להגיד.

דער בלאט – מה היה הצורך לתור אחר אורחות חייהם של העם ההודי.

הרב דונר – היינו חייבים לבדוק את צורת חייהם כדי שנוכל לקיים את השליחות הרגשנו שאנחנו צריכים להבין מה שקורה שם לפני שאנו נוסעים להודו, כאשר השפה אינו מובנת.

שוחחנו איתו באריכות בענין של תגלחת השערות מה תוכנה ואיזה עבודה זאת לע"ז ההודית.

המארח שאיתו דיברנו היה אדם נבון, והוא נתן לנו תמונה ברורה באמונה הטיפשית שלהם שמאמינים בע"ז, כששאלנו איך אתה עובד לאליל שהוא סה"כ חתיכת עץ שאתמול יצרת אותו, במה הוא יכול לסייע לך? הוא ניסה להסביר לנו כל מיני הסברים שטותיים מהי הע"ז ולמה הם עובדים לה, (איננו כותבים את תירוציו משום הרחק מן הכיעור ומן הדומה לו).

דער בלאט – מה עשיתם עם האינפורמציה ששמעתם מההודי הנ"ל.

הרב דונר – העברנו הכל לרבני אר"י, והם ענו לי שאני אסע, כי זה נושא נצרך מאוד כי כל זמן שהענין לא יבורר בדיוק מהו, אין אפשרות להוציא פסק דין. כמו שאנו יודעים שהאמוראים הלכו לגור בין רועי בקר לפני שפסקו דיני בהמות. ולהבדיל אלף אלפי הבדלות הרבה שמעו וכתבו בענין ההינדואיזם אבל אני הייתי שם, חייתי שם, דיברתי איתם. ואני רוצה לומר זאת בקצרה מה היה שם כדי שיהיה לנו תמונה ברורה, כי הספק האם הפאות אכן אסורות באיסור החמור של תקרובת ע"ז, נובע מאי ידיעת איזה חלק בעבודה נוטל השיער בעבודה הטריפה שלהם, ועם כאלה דיבורים אפשר להתיר איסורים חמורים ר"ל.

דער בלאט – מה היתה תשובתכם לביה"ד בירושלים עיה"ק בענין הפאות.

הרב דונר – היינו צריכים למסור לביה"ד את העובדות המדוייקות למה הם מגלחים את השיער, האם זה ברור שזה חלק מהעבודה של הע"ז. כשהם צריכים טובה מהע"ז, הם הולכים להתגלח, או כשנושעו – באים להגלח כתודה, או שזה רק מנהג אך אינו קשור בקשר ישיר לע"ז. יש 4 דברים האוסרים באיסור ע"ז. א. אם משתחוים לע"ז. ב. מפארים אותו בתכשיטים. ג. מניחים בקערה קטורת לקרבן. ד. להביא קרבן לע"ז.

והשאלה אם הם מגלחים את השערות בשביל קרבן או כדי להתנקות.

כדי לחקור זאת מדויק נסעתי עם הרבנית תחי, והרב מיכאל שארף שליט"א, אחד שיודע להכנס טוב עומק

הענין, ויחד נפגשנו עם יהודי פורפ' מבאמבעי אשר ליוה אותנו בדרך להודו, כמו"כ לקחנו איתנו גוי מאנגליה אשר יודע את השפה ההודית כדי שילוה וידריך אותנו בהודו.

אנחנו יצאנו לדרך פרשת בהר בחוקותי, ל"ג בעומר לפנות בוקר בערך בשעה 5. בדרך המטוס היה מלא בהודים, פיתחתי שיחה עם שכן לידי גוי הודי, והוא סיפר לי בדיוק את כל הענין, והסכים להדריך את הנהג שלנו בדיוק איפה מענין לקחת אותנו.

ביום א' בלילה כחצות הלילה הגענו להודו (יש הפרש 4.5 שעות מלונדון) משם נסענו מיד לטירופטי.

ביום ב' בשעה 5 לפנות בוקר הגענו לטירופטי, בהתחלה נחנו, ובשעה 9 נסענו ליעדינו. ההר טרימאלא שם נמצא הטמפל בראש ההר אשר גבוה יותר מ 2000 רגל. הטמפל על ההר בגובה 20 ק"מ, באמצע הקיץ החום שם בערך 70 מעלות.

לפני העליה חייבים לעבור בדיקה ואח"כ מתחילים לנסוע במעלה ההר, בדרך ראינו אלפי אנשים עולים יחיפים ללא נעלים וגרבים, הפשטת הנעלים והגרבים הינה חלק מהעבודה של הע"ז לכבוד האליל. דרך שבהליכה רגלית לוקחת כ-3 שעות. בדרך רואים כל כבדת דרך בית תיפלה שונה עם שם שונה של אותו ע"ז, יש לה בערך 1080 שמות, כשמגיעים למעלה משלמים דמי כניסה. אנחנו כנראה היינו התיירים היחידים שם, המקום מיועד רק למי שבא לעבוד ע"ז. עומדים שם אנשים בתור במורד הרחוב באורך קילומטר רק כדי להכנס. התור לכניסה כ"כ ארוך שצריך לחכות מעת לעת שלם ע"מ להכנס, כ"כ הרבה אנשים מגיעים ביום אחד, יש שם קופסא מחוברת לריצפה שקורים לה "הינדו", היא גדולה וגבוהה יותר מבן אדם, שם מכניסים נדבות, תכשיטים, כסף, וחפצים יקרי ערך, וכל אחר מכניס משהו.

ראינו איך שהם מביאים קרבנות וקטורת שלא בפניו, הלכנו לחדר שמסתפרים וצעקו עלינו לפשוט נעלים וגרבים, והבנו שזה לא סתם חדר פשוט, אח"כ נכנסנו לחדר הע"ז וראינו אנשים יושבים על הקרקע מלפני הספר, אלו שמסתפרים מניחים ידם על הלב ונושאים תיפלה. זה לא לוקח הרבה זמן בין 3 ל-4 דקות, כל השיער מסופר, והספרים משליכים ארצה את כל השיער, ואח"כ מגיעים לאוספו ומניחים בקערה גדולה.

על השאלה מדוע מסתפרים, כולם ענו אותו דבר, "זה קרבן לאליל שגר פה, פה זה ביתו". דיברנו עם האחראי שאמר שמשלמים ל-600 ספרים כל יום, והם מחולקים ל-3 מחלקות של 200 ספרים.

לא שאלנו אחד ולא שתיים, שאלנו עשרות אנשים וכולם ענו באותו מטבע "אנו מספרים שערותינו בתור קרבן לאלילינו - הוא אוהב שיער". על השאלה שהשיער הרי הולך לפח, הם ענו שכשמקטרים קטורת זה גם הולך לפח, הם כולם אמרו במפורש השיער זה קרבן לאליל, גברים ונשים וילדים מגיעים להסתפר ולוקחים את השיער בשקים מטפלים בשיער ומובילים אותו לסוחרי השיער כששאלנו את המסתפרים על כך שסוחרים בשערותיהם הם ענו שכל עוד והאליל מרויח כמה פרוטות עבור השיער הם מוכנים לכך.

לאילו שקשה לספר את כל השיער הם מתיישבים וגוזרים להם רק כמה שערות, כל אחד נותן קרבן לפי מה שרוצה לתת, אבל המציאות היא ש"שוחטים" את השיער בקרבן לאליל.

דער בלאט - מה הוצאתם משם? ומה יצא לכם ברור משהייתכם שם?

הרב דונר - השאלה הא' אם זה קרבן לע"ז - תורן לנו כי זה שמענו מכל המסתפרים שהשיער זה קרבן והם נותנים אותו כדי להושע ע"י האליל. ועכשיו היינו צריכים לעקוב להיכן הולך השיער מהטמפל והלאה, עקבנו אחרי השיער בצאתו מטיירופטי בכניסתו למאדראס, ושוחחנו עם סוחרי השיער שקיבלו את השיער, וסיפרו שזה נדיר בעולם לקבל כזו כמות שיער ארוך מבני אדם, לכן הם שולחים מהודו שיער לרוב העולם כדי שלהשתמש בו, הם מוכרים את השיער ל"כניע" ושם מערבבים איתו שערות מרחבי העולם, כי השיער ההודי מאוד פופולרי בגלל איכותו לייצור פיאות, ומהם עושים את הפאות השחורות והפאות הבלונדיניות - בכל רחבי העולם.

מהודו נסעתי מיד לאר"י, ביום ה' ישבתי עם הבי"ד של העדה החרית, ואחר כמה שעות הם יצאו עם קול קורא שזה תקרובת ע"ז וזה אסור.

להעביר גילולים מן הארץ.

ב. קטעים מתוך דו"ח שכתב שליח בית הדין ה"ה אמיר דרומי הי"ו בתחילת אייר בהיותו במקום הע"ז

(מתורגם מאנגלית)

תודה לה' שהגענו, ואפילו הצלחנו לעלות על טיסה קודמת אל מדראס [בלתי קריא] ואכן בצהריים נחתנו במדראס.

היישר משדה התעופה אל חנות הספרים הגדולה ביותר, שם מצאנו שני ספרים הנוגעים למשימתנו: האחד מפורט, האחר קצר ושטחי. גזירת השיער מבוצעת במקומות רבים, אחדים מהם מופרדים במיוחד ואחרים נבחרו באקראי.

* שוחחתי עם עובד בבית-הארוחה ממשלתי. הוא אומר שהספרים ממונים ונשלחים למקומות השונים על ידי המקדשים; כך מתבצע הדבר משום שמספר העולים-לרגל גדל ולא ניתן היה לטפל בכולם במקדש. הוא אמר גם שתפילה, או תפילות, נאמרות או מזומרות תוך כדי, לפני או אחרי גזירת השיער. האנשים יודעים שהם מקריבים את שערם לאל ולא אכפת להם מה יעשה בו. האנשים משלמים 10 רופיות (מחיר קבוע) תמורת גזירת השיער.

האנשים שבאים כדי לגזור את שערם חייבים להשיל את כל מנעליהם מעל רגליהם קודם כל, כפי שעליהם לעשות לפני כניסתם למקדש, מבלי להתחשב במקום שבו הם נמצאים.

שאלתי אם יש אליל בתוך המבנה הראשי ונאמר לי שבפנים הולכים יחפים על פרחים וכי פסל האל הוא רק צידו החיצוני שניתן לראות בוידאו אולם מבפנים יש רק תמונות של אלים שונים. אחרי כן שאלתי אם הם מחשיבים את תמונות האלים בתור האלים עצמם שלפניהם יש להתפלל. בתשובה לשאלתי נטל האיש תצלום של פסל האל וקרב אותו אל כל אחת מעיניו בחרדת קודש ואז חזר ושם אותו בכיסו.

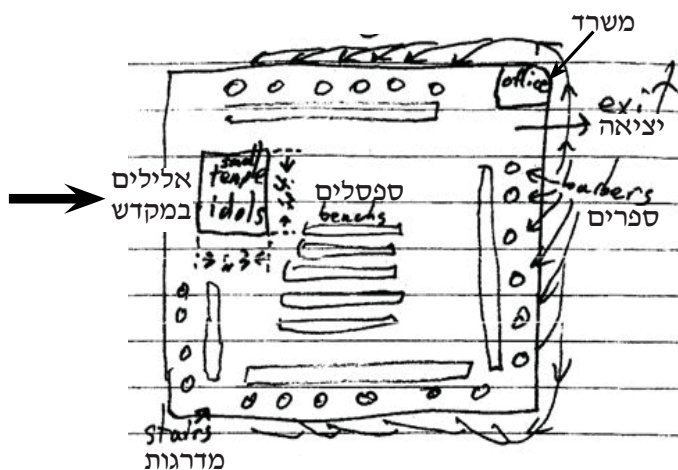
אדם אחר סיפר לי שהוא מבקר מדי שנה, לעיתים יותר מאשר פעם אחת בשנה, ובכל ביקור הוא גוזר את שערו תוך בקשת טובה מן האל. הוא אמר שקיימים גם מקומות אחרים שבהם מציעים מנחת שיער אולם טירומאליי הוא הגדול והקדוש מכולם.

יעל כרגע נכנסה למבנה הראשי דרך כניסה צדדית ואיש לא עיכב אותה. היא תיארה את המקום כאולם ענק, בעל תקרה גבוהה, לאורך הקירות יושבים הספרים הממתינים לזרם בלתי פוסק של עובדי האל. הספרים גוזרים את השיער ללא הרף ללא כל תפילה מיוחדת. באמצע האולם ממתינים האנשים לתורם לגזור את השיער. באמצעו של אחד הקירות יש גומחה קדושה ובתוכה דמויות (פסלים) של אלים שונים, ומעל גומחה זו נמצאים פסלים של אל בצורת חזיר-בר מגולף באבן. האנשים לאחר ששערם גולה אינם קדים או מתפללים לפני דמויות אלו. לקראת חצות הלילה החלטתי להיכנס לשם בעצמי. הכניסו אותי לחדר גדול שהיה מחולק למדורים, כאשר בכל מדור עמדו אנשים בתור וישבו בהמתנה לתורם. שם חיכיתי גם אני במשך שעה וחצי. במהלך זמן זה פתחתי בשיחה עם מהנדס לוויינים ובתו. הוא נהג לעלות לרגל אל טירומאליי מאז שנולדו ילדיו. הגיע לשם עד כה פעמים רבות. לאחרונה היה חולה מאוד ונדר שאם יבריא יקריב את שערו ולפיכך הגיע לשם כעת. שאלתי אם הוא מחשיב זאת בתור קורבן לאל המקומי והוא אישר שאכן זהו המצב. כל האנשים הבאים לכאן מעניקים מנחה לאלים. אחדים מביאים כסף, אבני חן, תכשיטים, בגדים, קמח, חמאה, פירות וכדומה ואחרים מעניקים את שערם. שאלתי אם מבנה זה נחשב מקדש והאב וכן הבת אמרו שאין הדבר כן. שאלתי אותם מדוע כל האנשים משילים את נעליהם (כמו במקדש) ואז אמרו שהדבר נעשה כאות הוקרה לאלים ולכן יש לעשות זאת ללא נעליים עקב הנסיבות המקודשות.

הם אמרו שרוב העניים באים לגזור את שערם במבנה זה, אך העשירים מזמנים את הספרים אליהם, בבתי הארוחה השונים.

גם אלו שבאים למבנים המיוחדים כדי לגזור את שערם חיינם, אם הם יושבים בבתי הארוחה עליהם לשלם 10 רופיות (שקל אחד). האיש שדיברתי איתו, אף שהוא עשיר, בא אל מבנה זה כדי לגזור שם את שערו בגלל האווירה הקדמונית המיוחדת של אותו מבנה.

לאחר שהמתנתי שעה וחצי, שחררו אותנו מן הכלוב, ולכל אדם ניתן כרטיס לגזירת השיער. לאחר מכן ירדנו במדרגות לחדר התחנות שבו המתין לנו הספר.

לאחר גזירת השיער, ממשיכים רוב האנשים בדרכם אל המקדש העיקרי הצמוד למבנה זה.

לאחר שצפיתי בכל זאת בדרכי החוצה, נכנסתי אל המשרד ושם ראיתי פקיד שעשה רושם חשוב.

בירכתי אותו באדיבות וביקשתי רשות לשאול אותו שאלות. לאחר ששמע שבאתי מישראל (הזוכה לרוב בכבוד רב) ענה על שאלותי.

כמה ספרים יש כאן – מאות אחדות.

האם נאמרות תפילות מיוחדות – לא.

מה עושים כאן בשיער שנגזר – שמים אותו בכלים ענקיים.

לאן לוקחים את השיער מכאן – לוקחים אותו הישר אל המקדש העיקרי ושם ממיינים אותו לפי איכותו, ואז מוכרים אותו במכרז.

הרגשתי שלא יכולתי לשאול שאלות נוספות, כדי שלא אשמע חקרן מדי. הודיתי לו ויצאתי.

קשה לצלם או להקליט, שלטים גדולים מודיעים שהדבר מנוגד לחוק. הצלחתי להסריט ולהקליט במיטב יכולתי (כמעט נאסרתי בשלב מסוים). אפשר לראות בחזית הבניין שבו גוזרים את השיער, ממש מתחת לפסילי האלים, שלט האומר "מקום מתן מנחת שיער האדם לאל ונקאטשווארה".

היום יום ב', יום הבחירות, יום חג לאומי.

כמדומני שהיום הצלחנו להשלים את חקירתנו.

הלכנו לראשונה אל המקדש הראשי, הקפנו אותו בהליכה, ופגשנו אנשים רבים. בחרנו את אלה שנדמו נבונים ודוברי אנגלית ואשר זה עתה יצאו מן המקדש.

כולם נתנו תשובות דומות. כולם אמרו שהם באו כדי לקיים נדר שקיבלו על עצמם בגלל חטא כלשהו או מצב רע וכדומה. כולם אמרו שהם באו כדי להגיש לאל שלהם את מנחת השיער, כולם אמרו שהמבנה הראשי שבו גוזרים את השיער אינו מקדש, אולם הוא קדוש בעקב המטרה שלה הוא משמש ולכן יש להשיל את הנעליים לפני הכניסה אליו. כאשר שאלנו על ההבדל בין פסילי האלים לבין תמונות האלים הוסבר לי שהאל נמצא בכל מקום ולפיכך אפילו תמונה מחומר פלסטי או בובה מחומר פלסטי יש להעריץ. לפי הבנתי, קיימות רמות שונות של קדושה, מן הרמה הקדושה ביותר בתוך המקדש הראשי ועד לכל המקדשים הרבים האחרים, ולבסוף כל הסביבה הכוללת את שבע הגבעות. לפיכך יש אנשים המסירים את נעליהם ומתחילים להתפלל מיד בהגיעם אל עיר זו.

אף כי הממונה אמר לי אתמול שלוקחים את השיער אל המקדש הראשי, היום לאחר ששאלתי וחזרתי ושאלתי אמר לי מישוהו אחר (כולל עובדים ושוטרים השומרים על הכניסה) שכל האנשים הללו, כולל הממונה על המתחם שבו אנו מתאכסנים (שנדמה שידוע הכל ממקור ראשון, משום שיש לו קשרים עם הפקידים הממונים על השיער) כולם אומרים שהשיער אינו נלקח אל המקדש הראשי.

הוא נלקח אל אולם מיוחד במבנה גזירת השיער. שם מייבשים אותו (משום שמרטיבים אותו בעת גזירתו) ולאחר מכן ממיינים אותו לשלוש דרגות שונות, ואז מכניסים אותו לאולם מיוחד. משם מעבירים אותו במשאיות אל טירופאטי, העיר הגדולה (גם היא קדושה, ובה מקדשים רבים של אותם האלים עצמם) ושם מוכרים אותו במכירה פומבית אחת לשלושה חודשים.

היום גילינו שעובדים שם 200 ספרים בשלוש משמרות, כלומר בסך הכל 600 ספרים.

לפי הערכות, מגיעים מדי יום 30 עד 40 אלף איש, כאשר 10,000 מניחים לגזור את שערם מדי יום. רובם של הללו הם גברים וילדים, כך שכרבע מתוכם בקירוב הם נשים. נאמר לנו גם שאחדים מן האנשים הללו לוקחים חלק קטן של שערם שנגזר אל המקדש הראשי ושמים אותו ב- "הונדי" (ההונדי הוא כלי ענק או שק, שבו מניחים את כל המנחות המוענקות לאלים) בתור קורבן סמלי.

שאלתי גם האם אפילו הנשים העניות ביותר מקבלות סכום כסף כלשהו (20 דולר, אמרתי) ואם גם אז תגזרנה את שערן. נאמר לי שאף אישה לא תיפרד משערה אלא למטרת אמונה דתית זו.

בסך הכל ברור שאנשים מאמינים שהם מקריבים את שערם לאל-אליל שלהם. זאת אמונה עמוקה מאוד, הם מעניקים את שערם לאל בתור "הקרבה וביטול עצמיות" [עברית במקור], ומקווים או מרגישים שכבר זכו לגאולה. המקדש מנוהל בקנה מידה גדול, ומקדם הרבה מוסדות ראויים: בתי חולים, מוסדות חינוך, בתי הארחה, כוח חשמל חופשי, מזון ללא תשלום, תחזוקה של מקדשים לאין מספר. נאמר לי שהם מפעילים באזור זה שמידותיו 50 X 40 קילומטרים מעין מדינה-למחצה וכי התנאים השוררים כאן עולים לאין שיעור על המקובל בהודו, הכל נקי, מסודר, מטופח היטב ואפילו ההודי הדל ביותר מקבל כאן, פעם אחת בימי חייו, מקום מכובד שבו הוא יכול לשהות ומזון לאכול.

בסיכומי של דבר, הגענו אל טירופאטי וביררנו את עניין העברת השיער ונאמר לנו שהשיער נשמר ב- טירומאלה במבנה הראשי, שם מייבשים אותו, ממיינים וגם מוכרים אותו במכירה פומבית מבלי שמעבירים אותו אל טירופאטי.

אני מקווה ומאמין שמידע זה שאנו שולחים יסייע לברר את הסוגיה ולעזור לכם לקבל החלטה נכונה.

בכל הכבוד
אמיר ויעל

בית דין צדק בני ברק בראשות מרן הגאב"ד רבי ש. י. נסים קרליץ שליט"א

ג. רשימת תוכן עדות שליח שנשלח לטירופטי בהודו (אמיר דרומי),

כפי שנאמרה בב"ד בראשות מרן הגר"נ קרליץ, ביום ה' ט"ו אייר תשס"ד.

הרשימה הייתה גם לעיני השליח, ואושרה כמדויקת.

פורסם בקובץ אור ישראל מונסי ל"ה

(בגלל ריבוי הדיאלקטים) כך שאני יכול רק לומר את הביטויים שאמרו כאנגלית: Offering (הצעה/מנחה) sacrifice (וקרבן). אף לא אחד השתמש במינוח Tribute שמשמעותו הוקרה מחויבת, וכולם מסבירים שהם באו לתת מנחה/קרבן לאליל.

כפי שאמרנו מביאים כל מיני דברים שביסודם מתחלקים לארבע קבוצות: 1. דברי מאכל 2. דברי לבוש וכיו"ב 3. זהב ויהלומים 4. שיער אדם. בעיקרון כל הדברים נלקחים - לאחר נתינתם לע"ז -

ע"י עובדי המקום, נמכרים במרכזים ובכסף שמתקבל בתמורה משתמשים להחזקת המקום, לצרכיהם ולצרכי בתי הארחה וכו'. את המזון מחלקים בעצמו, יתר דברי החפץ נמכרים ותמורתם משמשת לצרכים האמורים.

לגבי השיער עצמו - כפי ששמעתי, בעבר לא נעשה בו שימוש מסחרי רב, וחלקו הי' משמש לצרכי המקומיים שרצו להוסיף שיער וכיו"ב. נאמר לי שגם להם וגם לעמים שמסביבם היה מנהג להוסיף שיער לשערם, כדי שייראה ארוך ויפה, ועד היום מוכרים מחוץ למקום שערות בצמות ארוכות. לאור הגידול בכמויות השיער, ולאחר שנתגלה הפוטנציאל המסחרי של השיער (המשמש למגוון רחב מאד של דברים), ובעיקר של זה הארוך והאיכותי המיועד לפיאות ולתוספות שיער וכו', הוחל למסחר גם אותו. באופן כללי כל הבאים מודעים לכך שהמנחות שלהם נלקחות ומשמשות הן או חליפיהן לצרכי המקום והסביב לו. התשובות שקיבלנו בקשר לכך היו בנוסח: "אנחנו נותנים זאת לפסל, ומבחינתנו אנחנו נותנים זאת אליו ובזה הסתיים חלקנו". (ראה בהמשך שאלות 3-4).

א. ענין העבודה זרה ודרכי עבודתה לפי שיטתם.

אליל בעל כוחות וכו' (הקודם עוד לבודהה) שהי' צריך "להינשא" ולשם כך "לווה" את כל העושר וההון שיש בעולם, והתחייב להחזיר את ההלוואה בריבית וכו'.

ומכיוון שזה קשה מאד להחזיר כ"כ הרבה, לכן אלו המאמינים בו ומכירים בכוחו מוסרים לו תוך כדי הכנעה דברים שונים (ראה בהמשך, שאלה 5), והוא גומל להם במילוי בקשותיהם ובהשפעת טובה וכו'.

הדברים שמביאים לו הם ממגוון רחב מאד: זהב, יהלומים, מזון מכל הסוגים כגון קוקוס, חמאה ועוד ובגדים. השיער הוא אחד מהדברים הניתנים לו, אלא שיש בו גם פן מיוחד של התבטלות - לאור הערכתם את השיער.

הנהוג הוא שאדם נודר לאליל בנוסח: "אם תתמלא בקשתי... אביא מנחה/קרבן את השיער/מזון/זהב וכו'". את נדרו זה מביא הנודר לאחר מילוי בקשתו או אף קודם לכן.

האנשים מאד אדוקים בדתם זו. לכל אחד מהם פסל קטן בביתו, עשוי מחומרים שונים ואפילו מפלסטיק, כל אחד מקצה לפסל שלו פינה משלו, בו מקטיר לו קטורת ומתפלל אליו. רוחצים את אחוריו אוזניו, משכיבים אותו לישון ומעירים אותו וכו', כל אליל והטיפול המיוחד שלו.

ב. מקום העבודה זרה

המקום עצמו אינו עיר מגורים כלל, ונמצא במקום מבודד שבעבר היו צריכים ללכת כ-15 ק"מ ברגל. כיום הדרך פתוחה, במרכז המקום יש את בית הע"ז, ובנפרד יש את הבניין שבו מתגלחים. סביבות זה התפתח כל המקום שעיקרו בתי הארחה ומלונות כדי לקבל את הבאים וכו'. גודלו של כל המקום על כל האמור הוא כשל העיר בית שמש הישנה, להבדיל. המקום מתנהל בעושר מופלג לאור הכמות האדירה של המנחות המובאות. הבאים הינם גברים נשים וטף. כמות המבקרים הינה 40-60 אלף איש ביום, כאשר מסתפרים בפועל 20-15 אלף איש ביום. היתר באים להגיש מתנה/מנחה או להקטיר וכו' כמבואר בהמשך. שמעתי שיש עוד 10-8 מרכזים כאלו בהודו שגם בהם מסתפרים בהמונים, אך זה, היחיד שביקרתי בו, הוא הראשי והגדול ביותר למרות שכפי הנשמע גם האחרים גדולים.

שאלה: איך הם מגדירים את מה שהם נותנים?

תשובה: אני ואשתי דיברנו עם רבים מהם, אך השיחות התקיימו באנגלית

ג. התהליך שנעשה בשיער

בעבר היו מספרים בחצר שהייתה מוקפת חומות כעין היכל לפנים היכל, שרואים כלפי פנים ובפנימי נמצאת הע"ז עצמה, אך אני חושב שלא ראו מהחצר את הע"ז, לפני הע"ז מונח כלי הנקרא "הונדי" שיוספר עליו בהמשך. לפני כמאה שנה, משרבו המתגלחים, בנו בניין ענק בן כמה קומות המשמש לתגלחת. לבניין זה הכניסה נעשית מצד אחד היישר לקומה הרביעית (הבניין בנוי על צלע הר) והיציאה נעשית מצידו האחר. על הבניין עצמו יש פסל ענק, אך אין הוא נראה בבירור לבאים מכיוון שהוא ממוקם ביציאה מהמקום, ושם יש שלט גדול האומר: "המקום למסירה תוך כדי הכנעה של שיער אדם לאליל...". לפני שנכנסים למקום חולצים את הנעליים, דבר המורה על מקום "קדוש". כאמור, נכנסים היישר לקומה ד', ובג' הקומות התחתונות ישנם אולמות התספורת. ישנם כ-600 ספרים בס"ה בשלוש משמרות. ספרים אלו ממונים על ידי המוערכת ואין סתם אדם יכול לספר כיוון שיש נהלים ככל דבר והם מקפידים מאד על נהלים וכו'.

שהי' בבית הע"ז הקדמון לפני הפסל שבו היו מניחים את כל ה"עשירות" שמביאים, כיום ישנם כלי "הונדי" בעוד מקומות, בבית התגלחת ישנם 4 הונדי, בכל חדר תספורת. יש "הונדי" המיוחדים לזהב, יהלומים כו', וישנם 2 כלי "הונדי" המיוחדים לשיער, השיער נאסף ע"י האנשים הממונים לכך מהרצפה והוא מונח ב"הונדי". כאשר מצטברת כמוות וכו' הם מעבירים זאת לחצר למטה, שם מתבצע תהליך של מיון לפי אורך השיער, סוגים וכו'.

שאלה: האם ההקפדה להניח ב"הונדי" הוא חלק הכרחי מתהליך המתנה לקרבן, אולי זו רק הוכחה לפסל שהנה תרמתי ונתתי?

תשובה: יש הרבה סוגים ודרגות בהבנתם של הנותנים. שמעתי אומנם גם איזשהו נוסח שאמרו לי (זה הנוסח "החילוני" שלהם, ואיני חושב שהוא הנוסח השגור) שזה הוכחה לאליל, אך רוב האנשים כנראה לא מבינים כך, אלא מייחסים לכלי "הונדי" כוחות והשפעות, וכמו כן מביאים לשם את כל המנחות שלהם.

ישנם אנשים שאינם רוצים לבוא ולהתגלח עם כולם בבניין הראשי והם מתארחים בבתי המלון שבסביבה, והספרים נשלחים אליהם לגלחם תמורת תשלום. בכל המקומות האלו, התספורת נעשית דוקא כאשר יש שם תמונה של הפסל, ומסביב לתמונה זו מגישים קטורת, פרחים וכו' (ראה עוד בהמשך, שאלה 11).

שאלה: האם גם השיער המגולח מבתי ההארה עובר דרך "הונדי"?

תשובה: זה התברר לי רק ביום האחרון (שאינני שאלתי על כך), לא שמתי לב לכך בעצמי, אלא שאלתי את הנהג שמועסק שם בעסקי השיער כבר 20 שנה, ואמר לי שבכל בית הארה ישנו כלי "הונדי" קטן והשיער אכן עובר דרך כלי זה (ראה עוד בהמשך, שאלה 10).

ה. מסלול השיער

יש להם מקום מיוחד אשר בו הם מרכזים את כל השיער, שרובו מגיע מבית התספורת הראשי, ולשם גם מביאים את השיער מבתי ההארה. לאחר יבוש ואריזה בארבע איכויות שונות (המאוכסנות בארבע חדרים שונים, שדלתותיהם נחתמות בחותמת שעווה), הם מעבירים את הכל למחסן ראשי בטירופאטי, הנמצאת כ-25 ק"מ משם, ונמכרים אחת לחודשיים - שלושה במכרז פומבי. התיידדתי עם האחראי על המקום של השיער, ואמרתי לו יש לי חבר שמעוניין בשיער, והוא הראה לי את כל המקומות ופתח לי כל חדרי המיון וערך לי סיור מקיף על כל התהליך. שם גם ראיתי על לוח נתונים על כמות השיער ואיכותו.

המחירים נקבעים לפי רמת השיער הנקנה, וישנם הפרשים עצומים בין הדרגות השונות. רמת החלוקה של השיער נקבעת לפי 2 פרמטרים: א. איכות השיער (מתחלק ל-4 סוגים), ב. אורכו (מתחלק ל-4 דרגות), כאשר לכל דרגת איכות ואורך ישנו מחיר אחר. לא נעשית חלוקה לגווני השיער השונים, והם הסבירו לי שזאת משום שגווני השיער השונים מושגים ע"י פעולות כימיות. גם לגבי ה"רמי הייר" (ז"א שקבוצת שיער זו הינה ללא

שאלה: אם יבוא יהודי, שיציג עצמו כיודע לספר, האם הוא יורשה לעשות זאת?

תשובה: לא שאלתי, אני מניח שיהודי יכול להסתפר אך בשום אופן לא לספר אחרים. הם לא יקחו מי שאינו שייך אליהם, וכבר מאות שנים שהם שומרים על נוהגם באופן קפדני. כאמור, הכל נמצא תחת חסותם, ואין הם נותנים מקום ליוזמות פרטיות, האנשים המוכשרים בתור ספרים הם אנשים רגילים במערכת בית הע"ז ולא אלו הנחשבים יותר.

קודם לתגלחת הספרים מרטיבים את שערם של האנשים במים וכד, ומספרים את השיער כשהוא רטוב. ישנם אולמות גדולים מלבנים, וליד הקיר מסביב ישנה מדרגה ארוכה שעליה יושבים הספרים, וכל מי שתורו מגיע יושב מול הספר, והספר מגלחו. בחדרי התספורת אותם בדקתי אין ע"ז או תמונות של הפסל. ואין רואים במבט החוצה את הפסל שבחוץ. אך בבניין זה בקומת התספורת התחתונה ישנו מקדש קטן עם כמה מן הע"ז שלהם והוא מיוחד לתפילה ולהקטרה קטורת ומנחות, חלק קטן מאד של האנשים בערך 3 מתוך 200 איש שמתפללים שם מניחים קטורת אך אף אחד לא מסתפר שם.

מבירור ותחקורים שערכנו התברר שישנם בערך 40% מהמסתפרים שבעת הגילוח הם משוננים בפיהם את שם הע"ז שהם מאמינים בו. עוד בערך 40% אמרו לנו שהם חושבים על שמו בעת התגלחת, והנותרים התגלחו בסתם מבלי התייחסות כלשהי. בעת התספורת הספרים מחלקים בין השיער הארוך והאיכותי שאותו הם מגלחים ומיד קושרים אותו כל ראש בנפרד (כפי שיוסבר בהמשך, שאלה 14) לבין השיער הקצר או הפשוט יותר הנופל על הארץ. ישנם אנשים ממונים מטעם המקום האוספים את כל השיער ומניחים אותו בתוך כלי הנקרא "הונדי" והנמצאים בתוך חדרי התספורת, ישנם מעט מאד מהמתגלחים שכאשר מספרים אותם הם לוקחים לעצמם קבוצת שיער קטנה מהשיער של עצמם והם הולכים להכניס זאת לכלי ה"הונדי" הנמצא בתוך בית הע"ז, מול הע"ז עצמה.

שאלה: מדוע יש שמכניסים קצת משערם ל"הונדי" שבפנים?

תשובה: בכדי להרגיש יותר "קרובים" לע"ז. כעין מה שאמר לי מהנדס לוונינים הודי שבא להסתפר דווקא בבית התגלחת הראשי ולא הסתפר בבית ההארה, כי הוא רוצה להרגיש יותר קרוב.

לגבי "קדושת" בית התגלחת. אשתי ואני היינו במקום יותר משבוע ימים, ולמדנו "להרגיש" את המקום ואת תחושות האנשים. יש לציין כי אמנם יש בבית התגלחת אוירה של התרגשות אצל האנשים, אבל לא הרגשתי שהולכים שם "על קצות האצבעות" כמו בבית הע"ז הראשי.

ד. כלי ה"הונדי"

עפ"י אמונתם הם מייחסים כוחות לכלי זה (ראה בהמשך, שאלה 7), וברור שאי"ז סתם מקום איחסון, אלא הם מעוניינים שכל מה שהם נותנים לפסל יעבור דווקא דרך שם. עפ"י אמונתם ה' כלי "הונדי" אחד מקורי

של שיער לאן הוא הולך וכו'.

ו. היצרך גופטה ממדרס

כאמור לעיל, היצרך גופטה ממדרס הוא אחד מהקניינים הגדולים של מקום התספורת האמור, ובהמשך לכך ערכתי ביקור אצל היצרך גופטה. הצגתי את עצמי בפני העובדים כאזרח אמריקאי המתעניין לקנות סחורה. הם חששו משאלות הנוגעות קצת בעומק, והיה נראה שהם נזהרים כיון שיודעים שיש מישהו האמור לבוא ליבואן ולחקור אותו על כל השיער, מה מקורו וכו'. כאשר פגשתי לאחר שעתים את מר גופטה, ראיתי לפי התשובות המתחמקות שלו שהוא לא ינדב לי מידע, ומיזומתו אמר שהוא לא קונה כלל סחורה מ"הטמפל", דבר שכבר ידעתי אז שזה שקר מוחלט כפי שסיפר לי האחראי במחסן השיער בטרופאטי שהוא אחד מהקניינים הגדולים וכו'. ואז אמרתי לו את האמת, שבאתי לברר ושאמרו לי שהוא אחד מהקניינים הגדולים, ואז הוא שינה טקטיקה והתחיל להתחמק, שאל אם בכלל יש לי מושג מה כמות השיער שמגיעה מ"מקדשים" בהודו, ואני אמרתי לו בערך 1000 טון, ואז הוא אמר לי אני אומר לך שיש בהודו 10 אלף טון, ההודים בעצמם לא יודעים ואף אחד לא יודע. עוד אמר לי שכמות השיער הבאה מהכפרים בצורה המתוארת לעיל היא פי ארבע מכמות השיער הבאה מהמקדשים. כמוכן שלא יכולתי לבדוק נתונים אלו, וכאמור לעיל אי אפשר לסמוך על דבריו כלל.

בין שאר דבריו הזכיר האדם מהמפעל הנ"ל קונה ישראל, יצרך פאות מהעיר... ושמו..., שהוא לוקח ממנו שיער לא מעובד ומעברו אצלו בהמשך. עד כאן העדות שנתקבלה בבית דין.

ערבוב, וכמו"כ נשמר "כיוון השיער" נאמר לי שבדבר זה יש הרבה הונאה, ע"י שגוזרים את הקצוות של השיער שלא יוכלו כ"כ להכיר, ומטפלים בשיער באמצעים כימיים כדי לשפר את רכות השיער.

נאמר לי שרוב השיער עובר תהליך של עיבוד. יש מפעלים של עיבוד גם בהודו וגם באירופה, אבל שעיקר העיבוד נעשה בסין, קוריאה והפיליפינים. יש מכרז כל חודשיים - שלושה, ובסך הכל בשנה נמכרים משם 240 טון שיער.

הכמות שהצטברה למרכז היא: סוג 1 המובחר ביותר - 4 טון. סוג 2 14 טון. סוג 3 22 טון. שיער מה"הונדי" הקטן 175 ק"ג. אפור 150 ק"ג.

שאלה: מדוע מוכרים את השיער המגיע מה"הונדי" הקטן בנפרד?

תשובה: הוא אמר לי שזו כמות קטנה שאינה לא "ראמי" ולא מובחר אלא פשוט מאד, ונמכר במחיר הזול ביותר, בנפרד, מכיוון שהרבה מהשיער ששם הוא שיער של תינוקות, וגם מעורבים בו שיער מסוגים ואורכים שונים, ולכן הוא לא נחשב איכותי. (ראה בהמשך, שאלה 15). שאלתי על היצרך "גופטה" ממדרס והוא אמר לי שהוא אחד מהקניינים הגדולים שלו.

כפי שרואים בנתונים דלעיל, אזי רוב השיער הוא מהדרגה הירודה יותר (סוג 3) שהוא תערובת של שיער מאד לא איכותי, והוא הולך בעיקר לתעשיות כימיות של מזון, בושם וכו', כך נאמר לי. הסיבה לכך היא, משום שרוב המסתפרים (כ-75%) הם גברים וילדים.

סיפרו לי שיש בהודו עוד מקור של שיער, והוא, לפי שהעוני בהודו הוא עצום, יש מחוזות בהם כמעט כל אשה יש לה שקית בבית ובה היא שמה את כל השיער המצטבר כולל שאריות הנותרות לה במסרק, והכל נמסר לספר מקומי, הנותן לה בתמורה משהו מועט, אך אין שליטה על חלק זה

תקציר שיחות של א' מדייני בית הדין לאחר מכן, עם השליח הנ"ל

הדברים היו לעיני השליח, ואושרו על ידו כמדוייקים.

תשובה: לא זכור לי בדיוק, בוודאי שלא חלוקה בולטת, שתי האפשרויות נאמרו במידה רבה (השליח שאל גם את אשתו המאשרת זאת), אני גם מניח שכל אדם השתמש בדרגת ההבנה שלו.

3. שאלה: האם שאלת אותם אם אין הם רואים סתירה לכאורה בין הקרבנות מתנה/קרבן נמכר לבין העובדה שאח"כ שיער זה יימכר בשוק לכל המרבה במחיר?

תשובה: ההבנה הכללית של כולם היא שכל מה שנותנים מתנה/קרבן נמכר או משמש את צרכי הפסל ומה שמסביב לו ישירות. הם חזרו ואמרו לי שמבחינתם הם נותנים זאת לפסל ובזאת הועבר לשליטת הפסל והסתיים תפקידם, ואנשי המקום, הנחשבים לשלוחי הפסל, הם המשתמשים בזאת לכל הצרכים הרבים של המקום.

צריך להבין שאין הם רואים בכך סתירה כלל, כפי שהסברתי שעצם אמונתם היא שהוא לווה את הכל וצריך הרבה ממון להחזיר, ובנתינתם הם בעצם עוזרים לו לממש את הבטחתו ולפרוע את חובו, ומכאן "יוחזר להם השפע

1. שאלה: האם הנשים מגדלות את שיערן מלכתחילה כדי שבבוא היום הם ינדבו ויגלחו אותן?

תשובה: אני לא שאלתי, אך אני מעריך לאור השיחות הרבות שניהלתי, ולאור העובדה שלא סיפרו לי זאת, כי באופן סיסטטי, (שיטתי) בודאי שאין זה כך, אני לא חושב שמה שהן רגילות לטפח את שערן בשמן קוקוס נעשה מלכתחילה במטרה כזו. זה אופן טיפול רגיל בשיער בהודו למי שמחשיבים את השיער כדבר בעל ערך נחשב מאד, אולי לפני שנשים באות להתגלח הן מטפחות אותו באופן מיוחד, אך לא באופן שיטתי. אני שוב מדגיש שזו רק הערכה שלי.

2. שאלה: אמרת שכל הבאים הגדירו את כוונתם להתגלח וליתן השיער לאליל בא' מב' האופנים: א. מנחה הצעה ב. קרבן. האם היתה חלוקה בולטת לצד אחד, או חלוקה מאפיינת כלשהי?

וכו" כך שאין כאן כל סתירה, זה בדיוק מה שאמור להיות.

4. שאלה: האם ההבנה הבסיסית הזו על דרך ההשפעה של הפסל ידועה להמון העם או רק למשכילים שבהם?

תשובה: ברמה הבסיסית כפי שתוארה היא ידועה לכולם, זו "אגדה" עתיקה השגורה בפי כל.

5. שאלה: כאשר א' מהם הולך לחנות לקנות זהב במטרה למסור מנחה לקרבן, אזי עצם הקנייה עצמה היא רק יוצרת אפשרות ליתן מנחה מאוחר יותר, אין עצם יצירת האפשרות - הקנייה, פעולה בעלת משמעות של הקרבה. ומכאן השאלה: האם התספורת בעצמה היא פעולת תספורת גרידא היוצרת אפשרות ליתן ל"הונדי" את השיער מאוחר יותר, או שבעצם פעולת התגלחת יש כאן משמעות, ואם כן - איזו?

תשובה: אין לי תשובה ברורה לזה. יש הרי בודאי הרואים את פעולת ההתבטלות כלפי הפסל בעצם הנכונות להתגלח ולוותר על דבר שמאד נחשב להם - השיער, וכמו שנשים אמרו לנו שאף פעם בחיים לא היו חושבות להתגלח ורק לכבוד הפסל הן עושות זאת. אפשר לומר שכל האנשים ששאלנו אותם שאלות בנוסח "לשם מה באתם?" או "מה פשר טקס התגלחת שאתם עורכים?" תשובתם הייתה בנוסח דומה: אנחנו מוסרים את השיער שלנו לפסל. וע"כ התגלחת מבטאת "נתינה תוך כדי הכנעה" וכפי הכיתוב בשלט גדול ע"ג בנין התספורת "המקום של מסירה תוך כדי הכנעה של שיער אדם לאליל...".

עוד הסבר מאוחר שקיבלתי לחשיבות השיער הוא בכך שהוא ניתן מגוף האדם, ולא מרכוש וכו' שהוא מוחץ לאדם.

את השאלה בצורה החדשה שנשאלתי לא שאלתי אותם, אך ברור שעצם הורדת הנעליים, המנטרה (שם ע"ז) שאומרים בעת התספורת, וחזרה או חשיבה על שם הע"ז שלהם, מראה כי יש משמעות של פעולה חשובה מאד בעצם התגלחת.

6. שאלה: האם שאלת את הספרים למה או למי הם מספרים את הבאים?

תשובה: לצערי לא שאלתי אותם שאלה ספציפית זו. ביקשו ממני המון דברים לברר ולא הכל הספקתי. אני יודע רק שכל האנשים המורשים לספר הם אנשים מאמינים, ועברו הכשרה מיוחדת. כפי שאמרו לי, יש להם הדרכות והנחיות בכל דבר, אך אני לא חושב שהם נחשבים לכהני דת אפילו לא מדרגה נמוכה.

7. שאלה: מה האנשים יודעים על ה"הונדי" והאם

הם מייחסים "כוחות" ל"הונדי" עצמו או שזה סתם מקום להנחת המנחה לקרבן? והאם כוחות אלו הם כוחות הפסל עצמו, או משהו אחר כמו "נציג" או "חברת בת" וכו',?

תשובה: בבסיס אמונתם יש להם את האליל הראשי שהוא התגלמות של ה"וישנו" ומשם נוצרו פיצולים וכו', עד כדי 7 פסילים משניים השייכים כולם ל"ראש" המדובר, וכל אחד מהמאמינים מלבד אמונתו הראשית בפסל הראשי יש לו פסל שלו המייצג כוח מיוחד מכוחות הפסל הראשי בו הוא חפץ וכיו"ב.

הם מייחסים לפסל הראשי מלבד כל הבעלות על העושר כאמור, גם כוח ריפוי, ישועה, פוריות, נישואין, בריאות, אריכות ימים וכו'.

לפי שטותם אין הפסל מצטמצם לצורתו המוכרת בלבד, אלא מפושט הוא, ולדוגמה "כוח הישועה" של הפסל עצור וטמון מתחת לכל ה"הונדי" האמור, שם הוא רובץ והוא ה"מושיע" אותם בעת שמגישים לו מנחה או קרבן. צריך לדעת שהתייחסותם וגישתם ל"הונדי" היא שהכלי הזה אוצר בקרבו כוחות של ע"ז. סיפור שגור אצל כולם הוא על נערה שנדרה טבעת עתיקה הנמצאת במשפחתה מזורי דורות באם תתמלא בקשתה, בעודה עומדת מול ה"הונדי" נתחרטה על מה שוויתרה על טבעת מיוחדת זו ולכן שמה ב"הונדי" את תמורת הטבעת ואז יצא "כוח" מה"הונדי" ושאב את הטבעת מידה אל תוכו. לכאורה ברור שאין כוח זה כעין "נציג" של הע"ז אלא הם מבינים שזה הע"ז בעצמו בחלק ה"מושיע" שלו.

8. שאלה: האם הם מייחסים קדושה לשיער שנכנס ל"הונדי"? ארחיב ואשאל - אילו כל דבר המתקדש אצלם הי' מקבל צבע ירוק, האם השיער הנכנס ל"הונדי" הי' מקבל צבע ירוק?

תשובה: בהחלט שהם אווזים שישנה "קדושה" בכל דבר שניתן לפסל. הם מייחסים "דרגות" של "קדושה" לכל דבר, לי נראה שהתרחש שם תהליך שהוא כעין "ירידת הדורות" בכך שפעם הפולחן הזה הי' מצוי רק למעטים שהצליחו להגיע, וכיום זה השתנה למצב שכולם באים. יש לכל אחד בביתו פסל ומקטירים לו מתפללים אליו וכו'. אך לכל דבר הניתן יש קדושה, ובמילים אחרות הוא בהחלט הי' נצבע בירוק, רק שאין אני יודע את מחשבתם לגבי המשך התהליך, ויתכן שהם היו אומרים שבמכירת השיער אח"כ יורדת קדושתו, אך לא ביררתי זאת.

(אמרת לי ש"יד לאחים" שלחו לי מסמך ובו הם מציינים כי השיער לאחר שמונח ב"הונדי" נקראה "ג'אטה" (ATAJ) וענה לי שאין הוא מכיר מלה זו, אך הוא מניח שיש לזה שם כלשהוא, מכיון שכל דבר וכל פעולה שהם עושים הם מייחסים לה משמעות ונותנים לה שם, הכל מזוייק, מחושב, ועם תהליך מסודר לכל דבר והם מאד מקפידים על כך).

9. שאלה: האם כל השיער הנגזז עובר דרך כלי ה"הונדי"?

תשובה: למקום הע"ז הראשי, שם יש "הונדי" ראשי הנמצא לפני הפסל.
13. שאלה: סיפרת שאמרו לך שישנם יהודי עווד
8-10 מרכזים כמו זה שביקרת שהוא אכן הראשי,
האם אמרו לך מה הגודל שלהם ביחס לראשי?

תשובה: לא, אמרו שגם הם מקומות גדולים, אך יותר קטנים מזה שהייתי בו, אמרו לי שאותם מקומות יחד הם בהחלט יותר מאשר המקום הראשי בו שהייתי.

14. שאלה: איזה סוג שיער הם קושרים בנפרד,
והאם הסחורה היוצאת משם מסומנת באופן
כלשהו?

תשובה: רק השיער האיכותי נקשר מיד עם גזיתו, ולאחר מכן בחצר פותחים את כל הסוג המיוחד הזה יחד לייבוש, אך הוא נשמר בנפרד. ביקרתי במחסנים ועל הדלתות מבחוץ יש חותמת, אך על השקים שבהם הי' ארוז השיער לא הבחנתי בחותם כלשהו.

15. שאלה: אמרת שהשיער הנמצא ב"הונדי"
הפנימי ב"טמפל" עצמו הינו בכמות מועטת
ונחשב באיכות ירודה. האם אמרו לך אם וכיצד
הוא נמכר, לתעשייה, לפיאות באיכות נמוכה וכו'?

תשובה: שיער זה נמכר בתוך המכרז הכללי אך בנפרד, במחיר הזול ביותר, והם לא אמרו לי לאיזה שימושים הוא מתאים. לא אמרו לי שהוא אינו מתאים לפיאות, ובהחלט יתכן שלאחר מכן הסוחרים מערבבים אותו ביחד עם השיער באיכות הירודה, המיועד לפיאות פשוטות. אין לי מידע מדויק על כך.

כפי שהוסבר לי, שיער זה נחשב לשיער בדרגה נמוכה, מכיוון שאלו המניחים שם שיער שמים רק קוצת שיער ממה שהתגלחו, כך שיש שם תערובת של הרבה סוגי שיער בכמה וכמה אורכים שונים ומתוכו הרבה שיער של תינוקות, וגם אין הגיוון של השיער מוקפד. ומכיוון שכך, מסתמא לאחר שנמכר נכנס למערכת הכללית של שיער שאינו איכותי.

שיער זה בודאי איננו נמצא בשיער האיכותי, שאותו הם קושרים מיד לאחר התגלחת בכרי שישמור על אחידות ועל רמתו הגבוהה.

עד כאן נרשם עפ"י שאלות שנשאל העד לאחר הגביית עדות ע"י אחד הדיינים.

תשובה: בהחלט, הכרחי שהוא יונח ב"הונדי", שכן בלי זה אין את הפעולה של הכוח המניע של הישועה הרובץ דווקא שם. כפי שאמרת רק מיעוט קטן נוטל בעצמו חלק מהשיער ושם בעצמו ב"הונדי", רוב המסתפרים משאירים לאנשי המקום הממונים על כך שהם יניחו את השיער הנגזז ב"הונדי" שבבית התספורת.

10. שאלה: האם כלי ה"הונדי" נמצא בחדר
התגלחת עצמו או מחוץ לו, והאם יש בחדר
התגלחת פסלים או תמונות של הפסל? והאם כלי
ה"הונדי" נמצא למזל המסתפר?

תשובה: כלי ה"הונדי" נמצא תמיד בתוך חדרי התגלחת, כבנין התגלחת הגדול ישנו בכל חדר גילוח ארבע "הונדי" שמתוכם שניים מיועדים לשיער. אין הם נמצאים בדווקא מול המסופר אלא בצדדי החדר. "הונדי" יש בכל מקום שמסתפרים, גם בבתי המלון ובבתי הארחה (הנמצאים סביב בית ע"ז זו במקום הזה), שם ישנו חדר מיוחד המיועד לתגלחת, הנכנסים לשם חולצים נעליהם ומתגלחים יחפים, ושם יש תמונה של הע"ז ומסביבה קטורת, ופרחים, ובחדר זה ישנו גם "הונדי" (אשר סיפרו לי שלתוכו מניחים את השיער), ומשם הוא מועבר למיון. אין זה הכרחי שה"הונדי" יהי מונח מול התמונה.

לעומת זאת בבית התגלחת המרכזי אמנם המתגלחים נכנסים יחפים, וישנם כל מיני סימונים המראים שזה מקום "קדוש", אבל בחדרי הגילוח שבבית התגלחת המרכזי לא ראינו תמונות של הפסל.

11. שאלה: מה ההסבר לכך שבבית התגלחת אין
להם צורך בתמונות של הע"ז בשעת התגלחת, מה
שאין כן בתי ההארה ששמים תמונות וקטורת
במקומות שלהם?

תשובה: כאמור לפי הסימונים שתיארתי גם מייחסים קדושה מסוימת לבית התגלחת, אומנם שאינו מוגדר אצלם כ"טמפל", ושאלתי אותם האם כאן זה טמפל? ואמרו לי לא, ה"טמפל" הוא שם. ושאלתי אז מדוע אתם יחפים, ומה כל הנהלים שאני רואה שזה מורה על מקום קדוש? וענו לי כאן זה המקום למסירה תוך כדי הכנעה של שיער אדם לאליל, וכמו שכתוב על השלט בחוץ.

יש בבית התגלחת בקומה התחתונה בית תיפלה קטן ובו פסלים של ממש, וכמו"כ על הבניין מבחוץ ישנו פסל ענק, משא"כ בבתי ההארה. ולכן שם התגלחת נעשית כאשר ישנן תמונות, פסל וקטורת וכו'.

12. שאלה: אותו מיעוט אנשים המוסרים מעט
משיערם ל"הונדי" שבפני הע"ז, האם המדובר
על בית הע"ז הראשי, או על החדר המיועד לע"ז
בבית התגלחת הגדול?

ד. תמלילי שיחות טלפון עם עובדים בטמפל טירומלה בהודו

השיחות הוקלטו, התקיימו בנובמבר 2017 ע"י אשה שדאגה לא להציג את עצמה כיהודיה (יש רבנים ששאלו את הכמרים וקיבלו תשובות אחרות, כגון שהשער הוא רק גילוח טכני וכדו', והחשש הוא כיון שהכמרים ידעו שזה רב של היהודים, הם אמרו כך כדי לא להפסיד 5% מהלקוחות שלהם)

לאשר את השיחות ולשמוע אותם (באנגלית) נא להתקשר 9179798800 ואז ללחוץ 49

עובד: איזה מידע את רוצה גבירתתי?

מראיינת: רצייתי לדעת דבר ראשון האם הם אומרים איזה מילים מיוחדות של דקלום לאלילים?

עובד: בזמן הגילוח?

מראיינת: כן, בזמן הגילוח

עובד: "גובינדה", אנחנו צריכים להתפלל לאליל "גובינדה" בזמן הגילוח

מראיינת: הם אומרים "גובינדה"

עובד: כן

מראיינת: האם זה נחשב קרבן לאלילים כשגוזזים את השיער?

עובד: כן גבירתי, אם אני מתפללת לאליל לעשות משהו בשבילי ואז הוא פתר את זה בשבילי. אז אחר כך אני נותנת את הגילוח שלי לאליל

מראיינת: אז הם נותנים את השיער לאלילים

עובד: אם יש לך בעיה מסויימת, ניסית מלא דברים, יש לך קשיים, את מתפללת לאליל "אם הבעיה הזאת תיפתר אני נותנת לך את השיער", אז אחר כך אני נותנת את הגילוח לאליל, אחרי פתרון הבעיה את נותנת את השיער לאליל. זה קרבן, את נותנת את השיער לאליל

מראיינת: אז השיער זה קרבן לאליל

עובד: כן

מראיינת: האם הרבה נשים באות להתגלח או זה רק גברים

עובד: שניהם עושים גילוח

מראיינת: אוקיי, שניהם עושים הגילוח, תודה רבה

מראיינת: האם נשים גם מגיעות או גברים או עוד נשים או שניהם

עובד: כן, כל אחד יכול לעשות את זה אפילו ילדים.

מראיינת: ההודים שמגיעים לגילוח האם הם מתפללים לאליל כשמגלחים את השיער? האם הם אומרים משהו "גובינדה"?

עובד: כן כן גובינדה.

מראיינת: מה פירוש גובינדה?

עובד: זה הלורד באלאג'

מראינת: אהה, אז הם מתפללים. הם אומרים גובינדה.

השתי שאלות האחרונות שלי הם חוץ מ"גובינדה" האם הם אומרים עוד איזה תיפלה או רק גובינדה?

עובד: כל אחד מתפלל בדרך שלו.

מראינת: אהה, כל אחד מתפלל בדרך משלו וזה מחשב מנחה לאליל או קרבן לאליל? כשהם גוזזים את השיער האם זה נחשב קרבן דתי?

עובד: כן, גבירתי

עובד נוסף

מראינת: כשההודים וההודיות באים לגלח את השיער למה הם מקריבים את השיער לאליל

עובד: הם בתיפלה, גבירתי, בדרך כלל כל אחד יש לו משקל בראש, הם מכופפים את הראש לפני האליל. הסרת השיער הכוונה שהם מכופפים את הראש לפני האליל, נכון? לפני האדם השני.

מראינת: אהה, אז הכוונה שהם כורעים את הראש לפני האליל

עובד: כן כן גבירתי, הם מכופפים את הראש והסיבה של הגילוח [לא ברור המילה אחר כך]

מראינת: אבל השיער עצמו הוא מתנה לאליל? השיער עצמו.

עובד: כן כן גבירתי

מראינת: האם אתה יודע כמה אנשים מגיעים לטמפל כל יום

עובד: כן בערך 80 אלף

מראינת: 80 אלף כל יום?

עובד: כן

מראינת: והאם יש עוד הרבה טמפלים שעושים גילוח? האם זה היחיד? או האם יש עוד טמפלים שעושים גילוח

עובד: יש הרבה, גבירתי.

מראינת: וואו, יש 80 אלף כל יום, זה לא יאומן. זה יהיה המון כל שנה.

עובד: כן כן

מראינת: וכשהם מגלחים, האם הספרים גם אומרים גובינדה?

עובד: כן גבירתי.

מראינת אהה, הם גם אומרים גובינדה וואו

עובד: כן

מראינת: עוד שאלה אחת. למה ההודים וההודיות מגלחים את השיער? האם אתה יודע למה?

עובד: שיער זה היופי של היופי האנושי. האם אתה מאמין לזה.

מראינת: כן, זה בהחלט יפהפה

עובד: כן, שיער זה בהחלט יופי של אנושות, ע"י נתינת הגילוח אנחנו נותנים את היופי שלנו ללורד. אנחנו מקריבים את היופי לברכת האליל.

מראינת: אז אתם מקריבים את השיער.

עובד: על ידי הקרבת השיער הכוונה "האליל אנחנו מוכנים לתת אפילו היופי שלנו לברכה שלך"

מראינת: וואו, אז אתם מוותרות על היופי בשביל ברכת האליל. והאם השיער נחשב קרבן לאליל? האם זה הולך לאליל?

עובד: כן זה היופי שלנו. השיער זה היופי, אנחנו מקריבים אפילו השיער לברכת האליל.

מראינת: וזה הכל לברכות?

עובד: הכל ברכות מהאליל

מראינת: ואיזה ברכות האליל נותן, כל מה שהבן אדם צריך?

עובד: כל או איזה שהוא ברכה, אם אנחנו חושבים לפני האליל אם זה יקרה, אנחנו מגלחים. אוקיי? אם תקבל קידום, או אתה רוצה רכב או כל דבר כזה, אם זה קורה אנחנו צריכים לגלח את השיער. זה שבועה. אליל אם אני אקבל את זה אני אגלח. או אם הילד בריא אם הוא נהיה בסדר באמצע בעיות בריאותיות.

מראינת: מתי הם אומרים גובינדה? לפני הגילוח או באמצע הגילוח?

עובד: כל הזמן, "גובינדה" זה מן מלמול או מנטרה

מראינת: אה, זה מנטרה. האנשים אומרים כל הזמן בזמן הגילוח גובינדה

עובד: כן גבירתתי.

מראינת: זה מאוד עוזר לנו, תודה רבה על כל העזרה

To verify these conversations and hear the recording itself,

please call 917-979-8800. Then press 49.

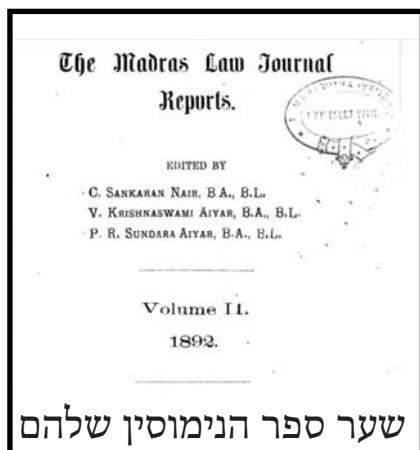
ה. תרגום מתוך ספר הנימוסין שלהם

נכתב בשנת 1890 למנינם:

- (1) עכשיו מגיע הטונסור של הראש של הילד בשנתו השלישית.
- (2) במזרח הבית על משטח שנמרח (עם גללי פרה) עץ שמים על האש.
- (3) שם ישימו הדברים הבאים:
- (4) בדרום (של האש) 21 להבי עשבי דרבה, כלי נחושת עם מים חמים, חתיכת עץ אודומברה או מראה, וספר עם להב בידו.
- (5) בצפון, גללי פר ותערובת של אורז מבושל עם זרעי שומשום מבושלים או קצת מבושלים.
- (6) ממלאים כלים בנפרד עם אורז ושעורה, עם שומשום ושעועית וישימו (את הכלים) במזרח (האש).
- (7) נותנים את האורז המבושל עם כל הנ"ל לספר.
- (8) האמא, אחרי שהלבישה את בנה עם בגד חדש, יושבת למערב האש על דשא דרבה לכיוון צפון עם פניה לכיוון מזרח.
- (9) במערבה, עם פניו לכיוון מזרח, שם את עצמו הבן אדם שעושה את זה (הפולחן)
- (10) הוא אז ממלמל, ממקד את מחשבותיו ב'סביטרי', מסתכל על הספר, (המנטרה) "הנה הגיע 'סביטרי' עם הלהב שלו"
- (11) עם מיקוד מחשבתו על ניו, מסתכל על הכלי נחושת עם מים חמים, (ממלמל את המנטרה) "עם מים חמים ה'ניו' בא הנה"
- (12) הוא מושך מים (מהכלי) עם יד ימינו הוא מרטיב הגוש השיער על יד ימין (של ראש הילד) עם (המנטרה) "שהמים ירטיבו אותך לחיים".
- (13) עם (המנטרה) "אתה הניב של 'וישנו'", הוא מסתכל על גזיר העץ אודומברה או במראה.
- (14) עם (המנטרה) "עשב!, הגן עליו!" הוא שם שבע להבי עשב דרבה עם קוציהם לכיוון הראש (של הילד), לתוך השיער בצד ימין של הראש.
- (15) הוא לוחץ עליהם עם יד שמאלו, תופס ביד ימינו גזיר של עץ אודומברה או המראה, הוא נוגע בו (עשבי הדרבה) עם (המנטרה) "גרזן! אל תרע לו!",
- (16) עם (המנטרה) "בזה ש'פושן' גילח ראשו של 'בריהספטי'", הוא מזיז קדימה (הגזיר עץ או המראה) שלש פעמים לכיוון מזרח, בלי לגזוז (את השיער), פעם אחת עם היגוז פעמיים בשקט.
- (17) אז (הספר) עם הסכין של ברזל גוזז את השיער וזורק (את קצות השיער) על גללי הפר.
- (18) באותו דרך (אחרי ששאר הפולחנים נעשו) הוא גוזז את השיער בצד האחורי
- (19) ושל צד שמאל
- (20) יעשה את זה עוד פעם (כשהוא עושה של הצד ושל צד שמאל הפולחנים הנ"ל) ומתחיל עם הרטבת השיער.
- (21) כשהוא טופס את הילד בשתי ידיו מסביב לראשו ימלמל (המשפט) "גיל המשולש של 'גמדאגני'".
- (22) באותו דרך (עושים הפולחן) לבת
- (23) (אבל) בשקט
- (24) הקרבן, אבל (עשוי) עם מנטרה
- (25) בהילוך מהאש לכיוון צפון הם מסדרים את שיער (של הילד) לפי מנהגי ה'גוטר' ושל הילד
- (26) ואז הם זורקים את השיער על גללי הפר (הנ"ל), לוקחים ליער, ואז קוברים אותו.
- (27) חלק האנשים זורקים עליהם אגודה (של דשא או כדומה)
- (28) ואז הם עושים מה שרוצים
- (29) פרה מהווה הסכום של הקרבן

ובמסמך של ה'מונדן' היום כתוב בשורה האחרונה:

"בסוף השיער המגולח ניתן כקרבן לאליל בדרך זו, או בדרך אחרת כפי אשר יורה הכומר!!!"

שער ספר הנימוסין שלהם

ו. תרגום סרטון ראיון עם כמרים ועובדים בטירופתי (ניתן להשיג את הסרט המלא במערכת)

עובד כיועץ וככומר בטירומלה:

עבדתי במשך 32 השנים האחרונות. לאחרונה
אוברסיטת "ודה" זיכיתני בתואר "מומחה".
"סלוקאמס" (בסנסקריט).

מדוע אנחנו מקריבים שיער ללורד ונקטסוורה?
ונקטסוורה הוא אלהים kaliyug (האחרונה מארבעת
הדרגות)

כדי להוכיח שיש הרבה מקרים ...

**ביניהם הקרבת שיער בנוכחות האלילים, כפלחן,
תרבות, התחייבות,**

**זה אומר שכל אחד בפני אלהים צריך לכוף את ראשו,
גם כן אם מישהו שוגה אומרים אנשים גילוח ראשו
כחלק של חרטה...**

**אז אנשים מקריבים שיער כי הם חושבים שעשו
עבירות..**

זה מראה סגידתנו וגם מוריד את אנוכיותנו.

מהי הסיבה לביקורים במקדש פדמבטי, לפני ביקור
מקדש האליל ונקטסוורה... איפה שנמצאת צורתו
העיקרית?

אס פר ודס מטרו דוו באוה, פיטרו דוו באוה,
אצ'ריה דוו באוה.

כבד אמך, כבד אביך, כבד מורך. קודם אמא
ואח"כ אבא.

סיטה רם, פדמבטי, סריניבסולו, רוקמיני-סטיבהמה
ונוגופלה, סוומי..

אז אנחנו רואים, שקודם סוגדים לאמא...

**אז בהתבסס על זה מבקרים קודם מקדש פדמבטי
ואנחנו מקריבים תפילות...**

היא תבקש מונקטסוורה בעבורנו למלאת את צרכי
המאמין.

יש לנו את המקדש הזו בטיריצ'נור פאדמה
סאראוור...

**אז קודם אנחנו מבקרים מקדש פדמבטי ואז
מקריבים שיער..**

ומבקרים את מקדש ונקטסוורה

מדוע אנחנו אומרים "גובינדה" ! בעת הגילוח?

לאליל יש הרבה שמות, השם "גובינדה" נעשה
מפורסם. הסיבה היא,

גובינדה פירושו "גן עדן", לכן מי שיאמר "גובינדה"
ישיג גן עדן.

מי שיתפלל בשם גובינדה ישיג גן עדן

וזה הכי מומלץ לדקלם אותו יותר משאר שמות.

ראיון עם מבקרים:

מה הביא אותך לבקר בטירופתי? האם יש לך
איזו משאלה?

כל שנה אנחנו באים לכאן 3 פעמים...

הביקור ג"כ נעשה מהר כי יש פחות קהל.

אנחנו מקריבים "מודופולו" (תקרובת) כל שנה בגלל
ש ונקטסוורה זה האלהים של המשפחה שלנו (מדורי
דורות קדמונים)

מה הביא אותך לבקר בטירופתי? האם יש לך
איזו משאלה?

נולד לנו תינוקנו הראשון היום...

אז משאלתי היתה שאבקר ...

ואם זה יהיה בן או בת ולידה רגילה...

אז הכל הלך היטב וקראנו לו "הארשה ורדהאן"...

אז אנחנו נעשה "טולהבאהרם" (שוקלים את

התינוק בכסף זהב וכו'...)

אנחנו מקריבים לאלהים ע"י הליכה... אבותי היו
מקריבים תפלות כאן ואנחנו מקריבים שיער כל פעם
כאן...

"מודולו" קופסת אסיפת השיער המוקרב.

ראיון עם א' מהכמרים הראשיים של TTD

מהי הסיבה שאנשים מקריבים את שיערם לצורה
של האליל ונקטסוורה?

אחרי החתונה של סרי ונקטסוורה ופדמבטי, הם
נשארו כאן במשך 6 חדשים.

והוא הלך לטירומלה ברגל לטירומלה כמו שכתוב
ב"ונקאטה צ'אלה מאהאטיאם פוראנאם".

מכיון ששיער מחזיק את העבירות שלנו, וכשאנחנו
מקריבים אותו לאליל,

אליל יקבל את העבירות שלנו וימלא את משאלותינו.

מהראש ועד כפות הרגליים רק השיער יכול להסיר
עבירות.

זו הסיבה שאנחנו מקריבים שיער לאליל.

ום פירוש עבירות, קאטאהא פירושו מסיר. מסיר
עבירות...

אז הוא יסיר עבירות מכל הגוף שלנו.

ע"י הקרבת השיער אנחנו מראים אהבתנו והערצתנו..

ראיון נוסף

אנחנו יכולים להקריב בכל מקום בטירופתי..

קאליאן קאטה (מקום הקרבת שיער)..

ואנחנו יכולים לראות צורות אלילים בכל מקום

בקאליאן קאטה..

כך שזה אותה צורה ואין שום הבדל היכן אנחנו
מקריבים

הדעה הרווחת במקדש היא...

אנחנו מחלקים שיער מוקרב לפי אורכו ומוכרים אותו במכירה פומבית.

הרבה חברות קונות אותו עבור אלפי מליונים.

והסכום הזה נשמר באוצר טירומלה.

אז אל תדאגו ... כל מה שיוקרב כאן יהיה שייך

לאליל אנחנו מאמינים בזה חזק...

האם הצורות והאלילים באולמות התגלחת זהים לאליל הגדול במקדש הראשית?

האליל ונקטסוורה הוא אותו דבר בכל מקום... אותה פוזה... (מדקלם מ'סמרטוטיהם')

כל פסל או אליל או צורה הם אותו דבר בכל מקום... ואין שום שינוי בהם....

ראיון נוסף

הסיבה מדוע אנחנו מקריבים שיער היא כדי שהאליל ימלא משאלתנו...

ראיון נוסף

מומחה באוניברסיטת "בדי" ויועץ ב TTD
אם אתה מגלח בביתך/עירך האם עשית זאת כנגד הצורה?

כאן ג"כ האם אתה מכוון על זה?

בעקרון אנשים מבקשים משאלה ואם היא מתמלאת הם יגלחו את שיערם וישמרו שיער, נחושת,

יעטפו בבגד צהוב "מודופולו" (שק של נחושת ושיער)

יהיו אנשים שלא יהיה להם זמן לבוא לבקר מיד
אז כאשר יהיה להם זמן לבוא לבקר, הם מביאים את השק ושמים אותו בתיבת ההקרבה... (שיער, תכשיטים, כסף וכו'...)

ובכל זה יעשה שימוש בהתאם לצרכי המקדש...

דבר זה נעשה במקומות רבים...

זה ודאי שזה מוקרב רק לאליל ונקטסוורה...

כל ההבדל כאן זה שהם לא עושים "פוג'ה" (סגידה). רק ע"י אמירת "גובינדה" אנחנו מקריבים את תפלותנו..

ראיון נוסף

אום נאמו ונקאטסיה אים נארש

יש 16 קאליאן קאטה (מקומות תגלחת) ו 600-700 עובדים. רק נשים עובדות יש למעלה מ 100.

אחרי שיש לנו את השיער, אנחנו ממלאים אותו בשקים ומאכסנים אותו עד שנוביל אותו לחברות הפאות..

אנחנו מחלקים אותו לשש קבוצות: מעל 30, 15-30, 10-15, ופחות מ 5, בשק אחד. כמו כן אנחנו מפרידים שיער לבן...

אם העניין הוא לגלח לאליל, מדוע אינכם מגלחים במקדש עצמו...!

האם זה משום שאין מספיק מקום...?

בעבר היו לנו את כל השירותים האלו במקדש

עצמו... אך בגלל צפיפות איומה אנחנו רוצים שיהיה למאמינים נח

וגם כן בהתאם לכתוב ב'סמרטוטנו' החלטנו לעשות מקום סטנדרטי להכלל..

כך שזה לא נגד החק וגם אינו לא מכובד...

כמה אורך זמן צריך להיות השיער בהינדו כדי שייחשב שהאליל לקח את השיער?

איננו יודעים בוודאות כמה זמן זה לוקח. אבל עד הזמן ...

כאשר אנחנו מתייחסים בהרבה כבוד והוקרה...

זה יוקרב לאליל ועד אשר כל יצורי תבל ... ועד אשר אנשים יאבדו את האמונה בו...

מהו מיכל ה"הונדי"? מדוע השיער הולך לשם אח"כ?

לכל א' יש ספקות לגבי הקרבת השיער שלו...

מה הם עושים עם השיער...?

האם זה מוקרב לאליל?

ז. ליקוט ציטוטים ממחשבת המתגלחים בהודו

רוב תודות לש.ח. ממונסי שליקט מאמרים אלו

מקור מספ' 1

ויקיפדיה מאמר בכותרת 'מקדש ונקטסוורה' במקום טרומלה (ויקיפדיה - אנצקפלודיה דרך האנטרנט הכתובה ע"י מתמחים בנושא המדובר)

טנסיורינג של שער - הרבה סוגדים מקבלים הראש מגולח ע"י "מוקו" קרבן לאליל. האגדה שלהם היא שכש"לורד בלאגי" קיבל מכה בראש ע"י רואה חלק קטן מהראש נהיה קרח. נסיכה 'גנדהרוה' בשם 'נילהדבי' שמה לב לזה, היא הרגישה שכאלו פנים לא אמור להיות בהם מום ומיד הורידה משערה וחברה לראשו ע"י כישוף. 'לורד בלאגי' שם לב לקרבן שלה והוא הבטיח לה שכל הסוגדים שלו שמגיעים לביתו יקריבו את השער אליו והיא תקבל את כל השער שמתקבל. ממילא הם מאמינים שהשער שמתקבל ע"י הסוגדים מתקבל ע"י הנסיכה הנ"ל. הגבעה 'נילהדרי' קרויה על שמה.

(https://en.wikipedia.org/wiki/venkateswara_temple_tirumala)

מקור מספ' 2

מאמר בניו יורק טימס בכותר "סיבוך דתי על השער של "חסידים הינודיים"

נכתב ע"י שריתה ריי

כשהיא הגיעה ל'מקדש' לפני 3 שנים, גב' סוהסרי בת 35 הקריבה שער באורך עד המותן לאליל ב'מקדש' ונקטסוורה' בסימן של סיגוד מלא. היא אז התפללה שבעלה 'סטינרהינה רדיו' יתרפא מהאולקוס בבטן.

שבוע שעבר היא חזרה שוב (אחרי 3 שנים), ושוב היא הקריבה את שערה בהודיה על רפואת בעלה ובאמירת תיפלה חדשה להצלחת בנה הגדול וכו'

(<http://www.nytimes.com/2004/07/14/world/a-religious-tangle-over-the-hair-of-pious-hindus.html>)

מקור מספ' 3

מה"סטק אקסטייני" בכותרת 'שאלות ותשובות שנענו ע"י אנשי ה"הינדו"'.
ש. כמה הינדויים הגיעו למקדש טרומלה ונקטסוורה בטירופטי מגלחים את ראשם ומקריבים לאליל? למה עושים את המסורת הזאת?

ת. יש אגדה קטנה ופופולרית על זה. כשלומר סרי בנקשרורה מהבישנו בלאגי' היה בתוך גבעת ה'נחש והנמלה' בטרומלה הגיעה פרה קדושה לתת חלב ללורד כל יום (נרהמה קיבל צורת פרה קדושה) כשרועה פרות ראה את הפרה הקדושה שופכת חלב בתוך גבעת ה'נחש והנמלה' הוא כעס ולקח גרזן והרביץ לפרה על הראש.

ה"וישנו" שהיה בתוך גבעת ה'נחש נמלה' קיבל את הכאב של הגרזן בראשו מהרועה במקום הפרה. מתי ש"לורד" קיבל את המכה של הגרזן בראשו, חלק משערותיו נעלמו בגלל המכה.

'לורד ונקטדה (וישנות) הבטיח שהמאמינים יגלחו ראשם ויקדישו אותו בשבילה. 'נילה דבו' מקבלת את השער מוקרב ע"י המאמינים ב'וישנו' ו'לורד' מברך את מאמניו שמקריבים את השער שלהם לכבוד 'לורד'ץ זה הסיבה שהמאמינים מגלחים שערם ב'טריומלה'.

יש גם סיבות רוחניות: גילוח השער כקרבן ל'לורד' מבטא קרבן אמיתי של יופי חומרי וויתור על האגו עצמי [היינו התבטלות] ע"י גילוח שערם כקרבן לכבוד ה'לורד'.

מקור מספ' 4

מהאתר של 'גו טירופטי'

באתר הזה מדובר על הבקור ב'מקדש', זמני גילוח השער, כיוון, מקומות למגורים במקום וכו'. וכך הם כותבים שם עוד:

הספור מאחורי 'הקרבת השער טריומלה בקלינקטה'

הראשונה שנתנה את שיערה לאליל זה 'נילה דוי' לורד סריניוסה קרא לגבעה הזאת על שמה נילדוי. היא גזרה חלק משעה ונתנה לו. הוא מכיר לה טובה ואומר שכל השער שינתנן לו ע"י סוגדיו ינתן לה.

לתת את השער זה סימן של עזיבת האגו [היינו התבטלות].

(<https://www.gotrirupati.com/tirumala-hair-offering-timings>)

מקור מספ' 5

'שאלות ותשובות מאנשי 'הינדו' בקורא

שאלה: מהי הסיבה להקרבת השער ל'לורד טריופטי בלגי? מה הספור והמשמעות שמאחורי זה?

חלק מהתשובות שניתנו:

נכתב ע"י לליטה בטיפרולו באפריל 2016

הקרבת שער זה הקרבן האהוב ל'לורד'. הספור שמאחורי זה הוא שפעם 'נילה' אשת האליל הקריבה את שיערה בשבילו שנאבד לו בטעות. ה'לורד' הבטיח לה שהוא יחזיר לה ע"י שיקח שערות מהסוגדים כקרבן. והקרבת השער נהיה הדבר האהוב עליו.

האגדה מספרת שכשהם מציעים את השער הם משתחווים לפניו. בד"כ נותנים גם את השפם ורק אז הקרבן יהיה מושלם.

ואז הם הולכים לבקר במקדש לראות את האליל אחרי ההקרבה להראות לו שקימו את ההבטחה של הקרבת השער.

נכתב ע"י שודהרי אבישק מנובמבר 2014

כל סוגד רואה את האליל בדרכו ומתרגם את מעשיו ע"פ הבנתו:

יש כמה סיבות שעושים את הגילוח:

1. כבקשה או כתודה על מילוי הבקשה.
2. תינוקים נלקחים ל'מקדש' לגלח את השער שנוצר לפני הלידה.
3. אחרי המות.

נכתב ע"י אקילה קוטו, נובמבר 2016

כש'לורד' קבל מכה בראש ואז אבד לו השער ואז 'נילה' חתכה משערה בשבילו וקבלה הבטחה שתקבל בחזרה את השער מהסוגדים.

מקור מס' 6

מ'קורא' פורום שאלות ותשובות נענים ע"י אנשי הינדו

שאלה - האם אני אתרום את שיערי ב'מקדש'? מה הסיבה של תרומת שיער זאת?

תשובה - נכתב ע"י טירומל קמלאשניני באוגוסט 2016

שיער נחשב הכתר הכבוד של הבן אדם - בתור שכזה זה נחשב קרבן לאליל.

(<https://www.quora.com/should-i-donate-my-hair-at-tirupati-temple-what-is-the-reason-behind-this-to-donate-hair>)

מקור 7

מ'קורא' פורום שאלות ותשובות נענים ע"י אנשי הינדו

שאלה - למה אנשים מגלחים את השיער כשמבקרים ב'מקדש'?

חלק מהתשובות שניתנו

ע"י נירמלנדה רדי קסיבי אמרה באפריל 26 2017 גר בטירופטי הודו

1. אנשים נותנים שער ל'לורד' מתי שהם מבקרים בטריפטי-טירמלה בעיקר לקיים את נדרם.
2. חלק מקריבים את השיער בתור הכרת הטוב או מראים שאין להם גאווה או אגו לפניו.
3. זה יכול להיות סגידה מלאה ל'לורד' והביקור ל'מקדש' יושלם ע"י נתינת השיער.
4. בגלל שאנשים נותנים לפני גיל 3 שנים.
5. הנתינת שיער היא חובה והרבה נשים שלא רוצות לתת את כל השיער חותכות רק בשלוש מקומות בראש.
6. זה חשוב לתת שיער בטירומלה ה'מקום מגורים' של ה'לורד'
7. הרבה הודים צתוניים משתמשים עם השם טירופטי בלג'י שהראה את הסגידה שלו.

ע"י ערבינת' מורוגן נובמבר 2014

הרבה אגדות והמצאות הנה כמה -

1. שיער זה גאווה לגברים. גילוח מוותרים על הגאווה בשבילו.
2. בזמן כפרה של ה'לורד' פרה היתה נותנת חלב בדרך כלל. בלי לדעת שהוא מזין את ה'לורד' הבעלים הרביץ לו עם גרזן. האליל היה עניו והגן על ראש הפרה וקיבל את המכה לראש שלו וכך איבד שיער. האלילה נתנה שיער משלה אליו וגילוח הוא הקרבה של דבר שהוא יופי.

ע"י הרוצה בעילום שמו אוקטובר 2014

זה הודיה של הסוגדים ל'לורד' על מילוי בקשתם ויש גם סיפור - אותו סיפור טפשי כנ"ל

ע"י סי קירן במרץ 2016

אותו סיפור טפשי כנ"ל

(<https://www.quora.com/why-do-people-get-their-jead-shaved-when-they-visit-tirupati-balaji>)

מקור 8

המאמר בשם "ה'מקדש' טירופטי בלג' ע"י פריקשיט ביסן בנובמבר 15 2012

המקדש טירופטי בלג' שוכן ליד עיר הגבעה של טירומלה בתוך איזור טשיטור של אנדרה פרדש, הודו. הוא נחשב מהגדולים והעשירים בעולם עם המון זהב. ה'מקדש' הוא כל כך פופולרי שאלפי אנשים מבקרים בו כדי להציץ על האליל ... הידוע בשם בלג' שזה גלגול של 'לורד' ... כמעט כל סוגד שמבקר ב'מקדש' תורם משהו בצורת מזומן, זהב, יהלומים, תכשיטים, דברים יקרים ב'מקדש'. אשר על כן יש מחלקה מיוחדת ב'מקדש' לטפל בכל זה ויש מכונות גדולות שאוספים ועוקבים אחרי תרומות מהסוגדים.

תרומות שיער בטיירופטי נחשב מעשה טוב וממילא המקום הוא אחד המקורות הכי גדולים של שיער לצרכים קוסמטיים ושאר צרכים...

(<http://tirupatibalajistory.blogspot.com>)

מקור 9

YAHOO "יאהוא" פורום שאלות ותשובות נענה ע"י אנשים הודים

שאלה: למה אנשים מגלחים בטיירופטי?

ניתן "תשובה נבחרת" ע"י "יאהוא" תשובות:

ע"י סודהקר קורובדה :

הדעה שלי על איך שהמסורת של גילוח אולי התחיל להיות. שיער זה מקור גאווה ואגו לגברים ונשים בשווה. זה לא קל להסתובב עם ראש מגולח בימים שהשיער חוזר לגדול בלי צורה ותואר. בהקרבת השיער לאליל במובן רוחני מקריבים את הגאווה והאגו לאליל.

עוד תשובות שניתנו

ע"י רג' : זה אמונה שאם תורמים משהו ל'מקדש' של האליל זה יביא לו מזל טוב. ממילא רוב האנשים שלא יכולים לתרום כסף תורמים את שערם/ן

(<https://in/answers.yahoo.com/question/index?qid=20120928114704AAhMdC3>)

מקור 10

מאמר מ india today הודו היום

ע"י עמרנת' ק. מנון

השערות ה'קדושות' ניתנים עם המון סיפורים של קרבן והודיה : לידת תינוק, קציר טוב שלאחר בצורת, חיים ארוכים, בריאות טובה ושמחה. מאמינים אומרים שקרבנות השיער אמורים לשלם חזרה החוב שה'לורד' לקח להוצאות הנישואין שישולם חזרה עד סוף הקליוג.

מקור 11

מאמר מ"IndiaParenting.com הורות בהודו בכותרת "טיפול בשיער : גילוח השיער בטיירומלה

בתאריך ינואר 2008

בימי הבית ספר וקולג' היא נדרה להקריב את השיער ל'לורד' ... אם היא תקבל ציונים טובים, אחרי שזה התקיים היא שמחה והחליטה לתרום את שיערה בשמחה. כדי לקיים את נדרה היא יצאה לטיירומלה ביום שביעי בלילה. אחרי גמר עבודתה היא שמחה ונזכרה שבילדותה היא בכתה המון בגילוח.

((http://www.indiaparenting.com/boards/showmessage.cgi?messageid=4192&table_name=dis_hair_care))

מקור 12

מאמר בכותרת "לקרוא לפני הטיול לטירופטי"

האם ידעת?

ה'מקדש' בטיירופטי הוא בין העשירים בעולם. רואים אנשים נותנים שקי זהב ועוד דברי ערך בסרי ורי הונדי. מאמינים שאוספים 650 קרורוס בתרומות כל שנה!

אסיפות התרומות מגיעים לסכום של 22,500,000 רופי הודי ביום - 22.5 מיליון רופי ביום.

(<https://www.makemytrip.com/blog/tirupati>)

מקור 13

מה BBC בכותרת "מכירות שיער מה'מקדש'" זה מאמר מלא באינפורמציה מעניינת

בגלל חוקי ה"קופירייט" כל הזכויות שמורות לבי בי סי ואסור לצטט אבל גישה למאמר הוא :

(http://www.bbc.co.uk/worldservice/people/highligjts/010622_hair.shtml)

מקור 14

מאמר מה "וול סטריט ג'ורנל" בכותרת "דת היום : מכירת הפומבית הענקית של השיער ההודי"

המאמר מראה שהשיער נאסף מבוסס על אורך אחרי הגילוח. יצא לאור במאי 2012 ע"י יואנה סוגדן

אחרי שקבוצה של בערך 60 גברים אוספים את זה, השיער ממוין כל יום לחמש קטגוריות לפי אורך. מיבשים אותם בגלל שמרטיבים את שערות העולים לרגל בזמן הגילוח. שומרים אותם במחסנים בערימות בגובה 2.5 מטר מוכן לקונים פוטנציאלים לבדוק לפני המכירה הפומבית באינטרנט. הקונים העיקריים הם חברות...

את ההסרטה על גילוח השער בהודו אפשר לראות בלחיצה על:

<http://www.cultureunplugged.com/documentary/watch-online/play/831/the-human-hair-trade>

ח. תחקיר שנכתב בחו"ל על דת היהודי וייחסה לעולם המערבי

המורכבות של תרבות ההינדו בהודו ומחוצה לה

על אף העובדה שהודו היא ארץ של 1.3 מיליארד אנשים שיש להם מגוון תרבויות, שפות, ומסורות. הודים הם מאוחדים באמונת ההינדו וחלק מהינדו הוא יותר אוניברסלי ממה שאנשים חושבים. המושג העקרי שפילוסופית ההינדו מנסה להראות זה שהאלילים - גם זכרים וגם נקבות - מראים את עצמם בצורות שונות. לפעמים זה בצורת אנשים, לפעמים חיות או בהמות ואפילו צמחים או אובייקטים דוממים. אבל מה שנקרא הכי 'קדוש' מכולם הוא הפרה. הדבר הזה נשמר באופן אוניברסלי בתרבות ההינדו הן בתוך ומחוצה להודו. על אף שצמחים וחיות אחרות נחשבים לפעמים 'קדושים' [לדוגמה נחשים, עכברושים, טיגריסים, קופים, פילים וטווסים] מה שהכי בולט הוא הסגידה לפרה. שום בעל חי אחר לא מקבל כזה כבוד.

בעובדה שחצי מאוכלוסיית הודו נחשבים 'שודרה' או 'מחוץ למחנה' או אנשים שאסור לנגוע בהם שהם מנודים על ידי החברה, זה נכון לומר שלפרות יש דרגה יותר גבוה מאפילו אנשים בהודו. הריגת כל בהמה אחרת לא יגרום לגזר דין מוות, והינדואים אפילו הכי מתקדמים ואפילו במדינות מסרבים לאכול בשר בקר, בלי קשר לרמת האדיקות שלהם לפולחנים ההינדואים.

כל חלק מהפרה נחשב 'קדוש' ומשתמשים בו לפולחן דתי. באמת, שום טקס לא מושלם בלי 'טיהור' של המקום והאלילים עם 'פנצ'גביה' - תערובת של חלב, שתן של פרה, גללי פרה, גהי [חמאה עשוי מחלב של הבופלו מוצלל להראות כמו שמן], ויוגורט. חוץ מזה כמעט כל כפר בהודו אוסף גללי פרה, מייבש אותו בשמש ומשתשים בזה לבשל אוכל. שתיית שתן של פרה, שבעבר היה מאוד מאוד נפוץ אצל ההינדואים, הוא עדיין קיים אצל חלק מהאוכלוסיה.

חברות קוסמטיות גדולות ואחד מהמשווקים הגדולים של מוצרי צריכה בהודו - 'פטנג'לי' הם מפורסמים בשימוש בביוב של הפרה לעשות כל מיני מצרכים אכילים ולא אכילים.

עם התרבות המוזרה הזאת, זה לא פלא שהודים מהגרים צריכים להתמודד עם העובדות שהתרבות בארץ הגולה הוא כל כך שונה שהם חייבים להסתיר היבטים מסויימים. עבודת האלילים למשל הוא היבט אחד שאסור בתכלית האיסור לאוכלוסיית החצי מיליון הגרים בערב הסעודית. כמו כן, שתיית שתן יהיה נחשב מפגע בריאותית בארצות האיחוד האירופאי או בארה"ב (שגם מכילים קהילות הינדו גדולות).

ההפיכה של הודו למקום עם יותר תרבות מערבית על ידי הבריטים במשך קרוב ל-200 שנה גם הביא שינוי בהתייחסות ועזיבה של כל מיני נוהגים זועתיים ייחודיים להינדו כמו 'סטי' [שריפת אלמנות חיות אחרי פטירת בעליהן] וכדומה. הממשלה המודרנית של הודו, מבוסס על פרלמנט הבריטי, גם התנהג ביד קשה כלפי כל מיני פולחני דת קיצוניים בניגוד לבעבר. לפעמים הם התקדמו יותר לעומת מדינות אחרות כמו נפאל (שלא היה לו שלטון בריטי ישירות), מלזיה שיש לו רוב מוסלמי, ששם ההינדואים של טמיל משחיתים את עצמם [חותכים את עצמם עם סכינים כמו נביאי הבעל] בצורה מזוועה בשביל הפסלים שלהם תוך חגיגות 'טאיפוסאם' והאי הקטן של סינגפור (בגבול מלזיה) עם סיפור דומה. חוץ משלוש מדינות אלה, ההינדואים בדרך כלל היו צריכים לשנות או להסתיר את פולחני דתם כדי להתאים את עצמם לזמנים המשתנים ומקומות השונים.

סטיגמה חברתית בארה"ב, איפה שההינדואים הם עם השכלה גבוהה אבל מיעוט קטן, הביא הרבה מהם לשנות מנהגים שונים כדי להתאים אותם לדרך החיים האמריקאי. ההתקדמות שההודים ובפרט החברה ההינדו אמריקאי עבר ביחס להתאמה למדינה המארכת עשה מהם מיעוט נבחר שדי מכבדים אותם. בצד האחר, הינדואים בסינגפור ומלזיה נראים כמו מוזרים ומשונים ולעיתים תכופות מתקבלים בבוז על ידי קהילות הרוב

הסיני ומלאי שם, עם שלטים "אין כניסה להודים" מאוד נפוצים בסינגפור. זה גורם להרבה לחשיבה מחדש ביחס לסטטוס שלהם במדינה המארכת.

ביחד עם התרבות, פולחני דת גם עברו מודרניזציה או לגמרי ביטלו אותם. חוץ מזה התפשטות הכתות כמו 'הרי קרישנה' ומיסיון ה'צ'ינמיה' בעולם המערבי נתנו גישה יותר 'רוחני' ומתירני להינדו, בניגוד לגישה היותר 'פולחני' ושמרני בהודו. המרחק מהודו, החסרון של קהילה גדולה והעושר וההשכלה של ההודים במדינות מערביות כמו ארה"ב, קנדה, אנגליה ואוסטרליה גרמו לקהילות האלו להיות שונות מאוד מהשמרנות הקפדנית והתרבות של מעמד חברתי שונה של הודו. מדינות יותר קרובות להודו כמו סינגפור, מלזיה ומדינות הגולף הערבי כמו איחוד האמירות הערבית, אבל פחות או יותר גרם להודים לחיות בכמעין גטאות שהם באופן כללי יותר עניות ונתונים ללחץ להשתנות, הרבה פעמים בכחף וזה גורם להם להדבק יותר בחזקה למסורת ההינדו שלהם בסביבה עוינת שרק מבכרת את האיסלם מעל כל דתות אחרות. בהרבה מקרים המרות דת לאיסלם הם נפוצים מאוד כשאנשים מכירים בטיפוזת של עבודת אלילים, וגם בגלל שיש יותר זכויות ותמריצים לחיות כמו מוסלמים במקום לא מאמינים באיסלם.

בנקודה יותר אישית, אני נותן כמה דוגמאות. אבא של חבר טוב שלי שניהל קומפלקס עסקי בינלאומי וביקר פעמים רבות בביירות, לבנון בשנות 1970, בסוף תרם את כל כספו לגורו כשהוא חזר להודו ויצא מהחיים העסקיים בגיל 45. אבא שלי, שחי מאז 2001 במדינות ערביות שונות וכרגע גר בקווייאת, עדיין אוהב את הודו יותר מכל אחד אחר במשפחה ולאחרונה קנה 4 בקבוקי שתן של פרה כדי לקחת אתו חזרה לטיפול בסכרת. תדמיין מה היה קורה אם היה נשאר כל חייו בהודו. אני כל כך מודה בזה שבגיל צעיר עזבתי את הודו ונחשפתי לתרבויות אחרות חוץ משלי, ויחסית למה שקורה בהודו כדי להגיע לגישה יותר מתונה להבנת העולם. הגידול ההשכלתי שלי היה בלתי אפשרי אם הייתי נשאר בהודו, מדינה שבהתדרדרות במשך 1000 שנה בכל דרך אפשרית. כרגע קיצונות דתית צומחת בהודו עם מפלגות לאומיים הינדוים שמים להם למטרה הדתות המיעוט, ומנסים לכפות הינדואיזם שמרני על כולם. הריגת פרות למשל נהיה פלילי עם גזר דין מוות בכל רחבי הודו מאז 2014.

אקשיי סריסטווה

מקורות:

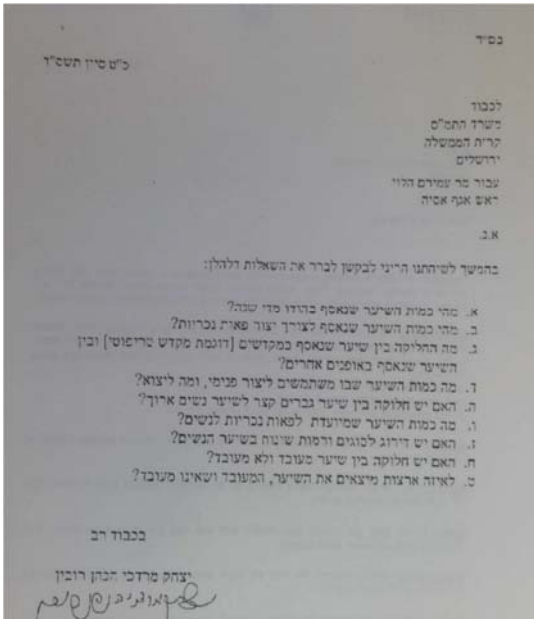
1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Panchagavya>
2. [/http://www.walkthroughindia.com/wildlife/the-5-holy-animals-of-india](http://www.walkthroughindia.com/wildlife/the-5-holy-animals-of-india)
3. [/https://theplanetd.com/karni-mata-temple-aka-the-rat-temple-of-rajasthan](https://theplanetd.com/karni-mata-temple-aka-the-rat-temple-of-rajasthan)
4. <http://www.news18.com/news/lifestyle/nag-panchami-2017-why-snakes-are-worshipped-in-india-1474389.html>
5. <http://www.abplive.in/india-news/know-the-5-patanjali-products-that-contain-cow-urine-267228>
6. [/https://www.patanjaliayurved.net](https://www.patanjaliayurved.net)
7. [/http://www.cowpathycare.com/about](http://www.cowpathycare.com/about)
8. https://en.wikipedia.org/wiki/Religion_in_Saudi_Arabia#Hinduism
9. <https://en.wikipedia.org/wiki/Gomutra>
10. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dalit>
11. [https://en.wikipedia.org/wiki/Sati_\(practice](https://en.wikipedia.org/wiki/Sati_(practice))
12. <https://www.thestar.com.my/news/nation/2016/01/25/colourful-processions-mark-thaipusam-across-the-country>
13. <http://www.bbc.com/news/world-asia-26832115>
14. <https://www.mychinmaya.org/index.php>
15. [/http://www.iskcon.org](http://www.iskcon.org)
16. https://en.wikipedia.org/wiki/Hinduism_in_the_United_States
17. <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2859734/The-Dubai-DON-T-want-tourists-Photos-desperate-conditions-endured-migrant-labourers-forced-work-50C-heat-pittance.html>
18. <http://en.theoutlook.com.ua/article/6125/ghetto-of-the-world-hindu-district-of-singapore.html>

פרק ג'

מקורות ייבוא השיער בעולם
ונאמנות העוסקים במסחר זה

א. חלופת מכתבים שהיתה בין הרב יצחק מרדכי הכהן רובין, לבין השגריר הישראלי בהודו. ואלו המכתבים אשר היו לפני הגריש"א זצ"ל בתשס"ד.

בכבוד רב
יצחק מרדכי הכהן רובין

בס"ד

לכבוד
משרד התמ"ס
קרית הממשלה
ירושלים

עבור מר עמירם הלוי
ראש אגף אסיה

א.נ.

בהמשך לשיחתנו הריני לבקשך לברר את השאלות דלהלן:

- א. מהי כמות השיער שנאסף בהודו מדי שנה?
- ב. מהי כמות השיער שנאסף לצורך יצור פאות נכריות?
- ג. מה החלוקה בין שיער שנאסף במקדשים [דוגמת מקדש טריפטי] ובין השיער שנאסף באזורים אחרים?
- ד. מה כמות השיער שבו משתמשים ליצור פנימי, ומה ליצוא?
- ה. האם יש חלוקה בין שיער גברים קצר לשיער נשים ארוך?
- ו. מה כמות השיער שמיועדת לפאות נכריות לנשים?
- ז. האם יש דירוג לסוגים ורמות שונות בשיער הנשים?
- ח. האם יש חלוקה בין שיער מעובד ולא מעובד?
- ט. לאיזה ארצות מייצאים את השיער, המעובד ושאינו מעובד?

20/5/2004

לכבוד
הרב יצחק מרדכי הכהן רובין
ירושלים

כבוד הרב שלום רב,

נתבקשתי ע"י משרד התמ"מ באמצעות דסק אסיה והמסיפסיס במינהל סחר חוץ לבדוק את עניין השיער המשמש ליצור פאות נכריות ואשר מקורו בהודו, שבלתי לידי את רשימת השאלות אשר העלת, ולהלן פירוט התשובות שקיבלנו והמקורות שבידורנו דרכם:

שאלות א+ב: אין אפשרות לברר את הכמות הכוללת של השיער הנאסף בהודו. לעומת זה יש לנו את הנתונים לגבי כמות השיער המיוצא מהודו, הנתונים על פי משרד הסחר ההודי לשנת 2002/2003 (בהודו השנה מתחילה ב-1,4 שנה מסויימת, ומסתיימת ב-31,3 שנה אחרי):

שער אדם לא מעובד סה"כ יצוא 419 טון

שער אדם מעובד סה"כ יצוא 1114 טון

מעובד במשמעות של רחוף וממייזן לפי אורך ואיכות תואמת.

שאלה ג: אחוז השיער שנאסף ממקדשים מגיע לכ 70%, שאר הכמות נאספת ממספרות ומקורות אחרים.

שאלה ד: כל השיער הנאסף משמש לייצוא, על פי האנשים שדיברנו אתם לא ידוע להם על ייצור פאות נכריות בהודו.

שאלה ה: יש מיון של השיער לפי המקור שלו אם הוא בא מגברים או נשים. ניתן לקבוע כי 90% מהשיער מגיע מנשים.

שאלה ו: כפי שצויין מקודם לא ידוע על ייצוא פאות נכריות בהודו. השיער מיוצא ואין מידע לגבי ייעודו בחו"ל.

שאלה ז: יש מיון של השיער לפי האיכות והאורך, והמחירים נקבעים בהתאם.

שאלה ח: היצוא למדינות: סין, דרום קוריאה, הונג קונג ואיטליה, אין לנו מידע לגבי החלוקה של שיער מעובד ולא מעובד לכל מדינה ומדינה.

במידה ועדיין דרושה אינפורמציה נוספת אשמח לסייע, פרטי קשר נמצאים בתחתית הדף.

בברכה
מוניר אנבאריה
נספח מסחרי, הודו

א.ג.

תודה על מכתבך מיום ששי א' סיון תשס"ד 21.05.04 בענין השיער מיועד לפאות הנאסף במדינת הודו, ולצורך הבירורים שאנו עורכים אני זקוק למידע נוסף.

- א. בתשובה לשאלה ג' כתבת שאחוז השיער הנאסף מהמקדשים מגיע לכ-70% מהשיער הנאסף, ואילו השאר מגיע ממספרות ומקורות אחרים. ברצוני לדעת מה המקור לידעך זה, האם זו השערה או ידיעה המבוססת על רישום כל שהוא.
- ב. בהמשך לשאלה הקודמת ברצוני להפנות את תשומת ליבך לידעיה שהתפרסמה בעיתון הודי בחדש מאי 2003, שבה מופיע נתון שונה בהקשר לכמויות השיער ואחוזי החלוקה, לפי תוכן הידיעה מדובר על כמות של 4000 טון הנאסף בשנת 2003 ממקורות פרטיים וכו', ואילו השיער הנאסף מהמקדשים הוא רק 500 טון. האם באפשרותך לנסות לברר את הנתונים שוב בהתאם לידעיה המצ"ב.
- ג. להזכירך שביור זה נחוץ לנו מאוד, הן מבחינת אמינות הידיעות, והן מידע מקורות המידע, עד כמה שהדבר ניתן.

אודה לך מאוד אם תוכל לעדכן אותי במהירות האפשרית.

בכבוד רב
יצחק מרדכי הכהן רובין

25/5/2004

לכבוד
כבוד הרב יצחק מרדכי הכהן רובין
ירושלים

כבוד הרב שלום רב,

בתחילת דבריי ברצוני לציין כי ניסיתי ליצור קשר עם העיתון שציננת בפקס שלך, אשר פרסם את הכתבה ובה הנתונים אודות כמויות השיער הנאסף בהודו, אולם לצערי נסינותי אלו לא הניבו תוצאה רצויה.

בכל אופן ניסיתי לדלות נתונים נוספים בהתאם לדרישתך בעיקר מיצרנים של פאות היצואנים של שיער, זאת מאחר ותעשייה זו אינה תעשייה שמאורגן כך שאין ארגון גג שאפשר לפנות אליו בבקשה לקבל את הפרטים השונים.

להלן הנתונים שעלו מהביור הנוסף שעשיתי:

מהמקורות השונים באינטרנט עולה כי רובם מדברים על זהות לאלו אשר שלחתי מקודם, אולם גם הם קובעים כי הרוב המכריע של השיער מגיע מהמקדשים.

קביעתי לגבי לאחוזים של מקור השיער באה מסוחרים אשר מיצאים את השיער מחוץ להודו, הם יודעים זאת מפני שהם משלמים על השיער לפי האיכות שלו, וכך לפי המחיר הם יודעים את מקור השיער. השיער שמגיע אליהם בא באיכויות שונות והמחיר שלו בהתאם כפי שצויין קודם.

האיכות הטובה יותר באה ממספרות וסוג השיער נקרא remi hair זהו שיער שמסודר בצמות, שיער ארוך, וכל השיערות מסודרות כך שהשורש בקצה אחד וראש השערה בקצה השני. שיער זה נחשב לאיכותי מאוד ולכן הוא גם יקר, שיער זה מהווה כ-20% מכלל השיער הנאסף. הסוג השני הוא non remi hair זהו שיער שבא ממקדשים (בעיקר מהדרום) ומנשים שאוספות את השיער לאחר סירוק (בעיקר מהמזרח). ניתן לאבחן את מקורו של השיער על פי האיכות שלו.

שני המקורות הנוספים שדיברתי איתם, מעריכים כי 70% מה non remi hair בא מהמקדשים. שיער זה עובר תהליך עיבוד בעיקר כימיקלי לפני שהוא אוח ומיוצא לחו"ל.

לסיכום ניתן לומר כי רוב המקורות מדברים על כמויות של 1500 טון ייצוא בשנה. הרוב המכריע של השיער המיוצא בא מהמקדשים. אפשר לאבחן את מקור השיער לפי איכותו ומחירו. ההערכה שב-200 טון שיער משמשים לייצור בשוק המקומי לפאות ורוב הפאות מיוצאות לחו"ל.

בברכה
מוניר אנבאריה
נספח מסחרי, הודו

ב. מכתב מאת רב ברזיל החפץ בעילום שמו

סאון פאולא, ברזיל

ב"ה

יום שני, כ' אלול שנת תשע"ז

לפני כשתים-עשרה שנים בערך, התחילה בתי להתעניין במסחר בשערות לפאות מברזיל, מכיון שברזיל ידוע כמקור מעניין לשערות, החלטנו לפעול. ראשית חיפשנו ומצאנו כמה ספקים, אך מכיון שהיו מערים רחוקות מסאון פאולא שבה אנחנו גרים, חיפשנו ספקים בעיר סאון פאולא, ומצאנו יצרנית בית חרושת לפאות, יצרנית גויה שמייצרת פאות בעיר קטנה שסמוכה למרכז סאון פאולא.

באותו זמן התחילה להתפרסם בארץ חששות של שיער מהודו, על כך שיש חשש של שיער שהקצו אותו לעבודה זרה, ומכיון שכך החלטנו כאן שננסה להשיג הכשר מהודו, על השערות של אותן פאות של אותה יצרנית פאות, שהיא מסאון פאולא.

כמובן שהיצרנית הגויה, הצהירה בפה מלא ובאופן חד משמעי, שהשערות הן מנשים ברזיליות, שגזזו אותן מנשים ברזיליות, למרות שלא היא גזזו אותן מראשי הנשים, חוץ מאשר בודדים שהיא גזזה במספרה שיש לה גם כן, אבל הרוב היא קנתה אותן מיספקים שונים, למרות שהיא אמרה שהשערות היו בוודאי שערות ברזיליות. אבל לא היתה לה שום אפשרות להוכיח את זה.

ניצלנו את העובדה שהרב הגאון רבי שריאל רוזנברג שליט"א, היה באותה תקופה בסאון פאולא, ומכיון שהוא ידיד שלנו, ביקשתי ממנו להתלוות אלי בבית החרושת של אותה פאנית. אבל לאחר ביקור שם ובדיקה יסודית הודיע הרב רוזנברג, שלא יכול לתת הכשר, מאחר ואי אפשר לדעת כלל באופן ברור שהשיער אכן של נשים ברזיליות. גם יותר מאוחר כשביקרתי בבני ברק וישבתי יחד איתו ועם בית הדין של רבי ניסים קרליץ שליט"א, ודנו באפשרות לתת הכשר, לא נמצא פתרון טכני מניח את הדעת וחד משמעי, כדי לאפשר את מתן ההכשר, ולכן החליטו שאי אפשר לתת הכשר לשערות, ולפאות של אותה פאנית, וגם על שערות אחרות שהיינו אמורים לקנות ולשלוח לארץ.

יותר מאוחר הדבר חזר על עצמו פעם נוספת באותה תקופה, כאשר ניצלתי את העובדה שהרב הגאון לאנדא שליט"א, הרב האב"ד של בני ברק, היה באורוגוואי לצורך הכשרים מסוימים שהוא נתן שם על בשר וכדומה. אני הצלחתי להביא אותו ליומיים לסאון פאולא לברזיל, וגם יחד איתו ביקרתי בבית החרושת ההוא לפאות, וניסינו למצוא פתרון מניח את הדעת על מנת לאפשר לתת הכשר להשערות ולפאות. אך גם הוא - בלי שהוא ידע מהביקור של הרב רוזנברג - סירב נחרצות חד משמעית לתת הכשר, גם כן בטענה שאין אפשרות לוודא שהשערות אכן ברזיליות. בפרט כאשר יש בברזיל כמויות גדולות ועצומות מאד של שיער הודו, שמייבאים לכאן במחיר נמוך ביותר. כמו כן יש

אפשריות טכניות לעבד את השיער ההודו עם פרודוקטים כימיים, שייראה יותר קרוב כמו שיער ברזיליות, גם לאלה שמתמצאים היטיב בסוגי השער. כלומר, ק"ו לאלה שלא מתמצאים היטיב בסוגי השער, אפשר לשנות שיער הודו, שבעיניהם ייראה כמו שיער ברזיליות.

התעניינו בשיער מפרגוואי שסמוכה לברזיל, ועל אשר משם מגיעים כהיום כמיות גדולות מאד של שיער – לכאורה – מפרגוואי. אך גם שם למרות שהסוחרים והסוחרות המקומיים בפרגוואי, מצהירים כמו חבריהם הברזיליים, שהשיער הוא מקומי, ולא הודו. קשה מאד לוודא זאת, שכן אלה שיוצאים להכפרים הקטנים – לדברי הסוחרים הפרגוואים – הם קבוצות קטנות שיוצאים למקומות נדחים בפרגוואי – ואפילו מסוכנים – למשך כמה שבועות, וגוזרים תמורת תשלום נמוך שערות של נשים מקומיות. אך אין – עד כמה שידוע – אף משגיח שיוצא איתם למסעות אלו של גזירת השערות. ואשר על כן שוב אין אפשרות לוודא שאכן השערות הן מקומיות מפרגוואי בלבד.

אגב, גם בפרגוואי ידוע לכולם **שמיובא כמויות אדירות ורציניות של שערות מהודו**, ואפילו לאותם סוחרים מקומיים, שמוכרים לאלה שקונים הם שערות מפרגוואי לצורך פאות בארץ, ואותן סוחרים מקומיים יש גם כן שיער הודו למכירה. כמובן שאותם סוחרים הם מצהירים בפה מלא, כי כל השיער שנמכר ליהודים הוא מקומי בלבד, מפרגוואי. הם יודעים מכבר ששיער הודו אסור על הציבור היהודי, ולכן הם מודיעים שהם מוכרים רק שיער פרגוואי. אבל שוב אין אפשרות לוודא את זה בשום פנים ואופן, מאחר ואף אחד לא יוצא למסעות האלה של גזירת השער, אף משגיח לא יוצא איתם. ומצד שני, גם להם יש שיער הודו בפועל, ששום דבר לא מונע מהם בעצם, לערב את השיער הפרגוואי, שיער הודו גם כן.

לפי מיטב הבנתי שלי, יש עדיין בעיית כשרות לשיער מהודו, אין אפשרות להכשיר את השיער המיובא לארץ ישראל, לארצות הברית או לכל מקום אחר, מדרום אמריקה. שכן טכנית יש אפשרות לערב עמו - עם השיער מדרום אמריקה, שיער הודו. ויותר מכך, השיער ההודו זול בהרבה, איכותי יותר, וגם יותר נגיש להשיג אותו לסוחרים המקומיים. כך שיש סיבות די חזקות וטובות לסוחרים המקומיים בברזיל ובפרגוואי, כנראה שגם בארגנטינה, כן לערב שיער הודו, כמו שאמרתי שהוא יותר זול, ואפשר להשיג אותו בקלות. נוסף לכך, אין משגיח – עד כמה שידוע לי – שיוצא לכל המסעות הללו, על מנת ללוות אישית את גזירת השיער. עד כאן ההתרשמות והיידע שלי.

באם יש צורך בשאלות ובהבהרה נוספת, אשמח לעמוד לרשותכם.

כל טוב, בהצלחה. שה' יאיר את עינינו לפסק נכונה.

ג. ראיון עם יבואן שיער חרדי גדול מאוד בתחום

ראש חדש כסלו תשע"ח

(השם שמור במערכת וידוע לרבנים)

היבואן המדובר הינו יהודי חרדי אשר כבר עשרים שנה מייבא שיער אירופאי ומוכר בארץ ישראל ובמדינות שונות בחו"ל, בכמויות של חצי טון שיער בחודש. הקונים שלו הם יהודים וגויים כאחד.

שאלה: מהיכן אתה קונה את השיער ואיך אתה בטוח שזה לא מהודו?

תשובה:

אני קונה מאוקראינים עולם תחתון, גוזזים שיער מנשים שנהרגו בתאונה. גוזזים מנשים שיושבות בכלא. מביאים מכל מיני חורים וסדקים כאלו. אני לא הולך לחפש ולא דופק בדלתות, ולא מפרסם בעיתון. זה לא שייך לעשות את זה. אף סוחר בעולם לא עושה את זה.

אני מתעסק עם 150 אנשים אוקראינים שהם עושים את זה. ואני חייב לבדוק אותם שהם לא משקרים אותי, כי הם שקרנים גדולים, אני בודק שלא מביאים שיער הודי איכותי שמסתובב בעולם ודומה מאד לשיער אירופאי. אני לא מלאך גם אני יכול לטעות. זה אירופאי עם דיוק של 90 עד 95 אחוז. שיער אירופאי קשה מאד למצוא שחור. בלונדיני ישנה כמות קטנה שלא צבועה כלל – זה אני קונה. אני בחיים לא קונה שיער שטוף או מעובד – כי אז 100% מרמים אותי.

היהודים רוכשים רק 3% משוק השיער העולמי. מדובר בשוק ריווחי ביותר שמגלגל מיליארדי דולרים. אני מוכר 50%-60% מהשיער האירופאי שלי, ליהודים. אני לא יכול להיות בטוח במאה אחוז שהשיער שקונה באירופה לא מה'טמפל' (ממקדשי הע"ז), אבל אני עושה מאמץ אדיר גם בחקירה מהגויים שקונה מהם, וגם במשמוש וריח, כדי לזהות את מקור השיער. אבל יכול לעשות זאת רק בשיער גולמי ממש לפני שטיפה!! – וגם זה עם דיוק של 90-95 אחוז.

שאלה: האם יש באוקראינה כמות גדולה של שיער שחור אירופאי שימלא את הדרישה

של הציבור החרדי?

תשובה:

באוקראינה הגדולה אפשר לאסוף בחודש 300 קילו שיער אדם מקומי. יש חודשים שלא מצליחים להשיג באוקראינה רק 100 קילו שיער. לפעמים זה מגיע עד 500 קילו. לא יותר. מכל קילו שיער אפשר לעשות 3.5 (שלוש וחצי) פאות. כל זה משיער בלונדיני. אבל שיער שחור כמעט ואין. יש באוקראינה שיער שחור איכותי אבל מקורו הוא מהודו במאה אחוז.

אז גם אוקראינה זה לא שוק שאפשר לבנות עליו ביזנס לכל העולם. גם על שיער אירופאי לא מרווחים הרבה. משלמים לאוקראינים בין 300 ל-600 דולר לקילו. ומוכרים לפאניות במחיר גבוה מאד. מי שרוצה להרוויח הרבה קונה שיער הודי.

בשביל לקנות שיער שחור אני חייב לקנות מהמזרח. יש לי חברים בהודו כמו אחים שלי אבל אני לא יכול להאמין לאף אחד! כולם שקרנים ברמה! הם נשבעים שזה לא מהטמפל וכאשר זה מגיע אלי, אני רואה מיד שזה שיער הפוך! שהוא במאה אחוז בא מהטמפל (המקדש).

לכל שיערה יש שני כיוונים, כיוון אחד חלק וכיוון שני מחוספס (מרגישים את הקשקשת שלו). אם כל השיער לכיוון אחד אפשר לסרק אותו. אבל אם יש בקוקו גם שיער לכיוון השני הוא נקרא הפוך ואי אפשר לסרק. ואז צריך להוריד את כל הקשקשת ולצבוע חדש. בשיער הודי ואירופאי הקשקשת מאד עדינה ובשיער סיני ואסיאתי הקשקשת יותר עבה. אם נמצא בקוקו קצת שיער הפוך – זה מאה אחוז מהמקדש של הודו. [א.ה. בהודו משווקים גם שיער הפוך וגם ישר, ובשאר המקומות רק ישר.]

שאלה: האם השיער שמגיע לישראל ולארה"ב מברזיל זה שיער ברזילאי, או שזה שיער הודי, שנסע מהודו לברזיל ומשם מתחיל להסתובב?

תשובה:

גם פה בארץ מסתובב שיער הודי בכמויות אדירות. מלא יבואנים אומרים לי שקונים בהודו ומוכרים בארץ ישראל. לפחות 50% עד 60% אחוז מהשיער בארץ מגיע ישר מהודו. ושאר השיער שקונים הישראלים מהעולם - גם מגיע הרבה מהודו - אבל בדרך של דלת מסתובבת. לדוגמא ישראלי שקונה מברזיל שזה בעצם מהודו. רק השיער נסע קודם מהודו לסין ומסין לברזיל.

שיער ברזילאי זה זיוף, כל השיער הברזילאי הוא הודי. אין שיער בברזיל. רק אחרי תשס"ד שאמרו "שיער הודי אסור" נולד לפתע המושג 'שיער ברזילאי'. וכך כל שנה שנתיים מוצאים היבואנים כל פעם שם אחר לשיער ההודי. פעם ההודי הוא ברזילאי, ופעם קמבודי, ופעם מונגולי, ופעם וייטנאמי. וכן על זה הדרך. ברור לכל היבואנים שהכל מהודו!!!!!!

תשמע סיפור: פעם אחת כשהייתי בסין באיזה מפעל ענק של שיער ופאות אני רואה שמסדרים שיער 100% הודי בקופסאות גדולות!! להפתעתי אני רואה שכתוב על הקופסאות שיער ברזילאי אורגינאלי. כל מאות הקופסאות שלחו מסין ישר לברזיל, ומשם כבר שלחו אותם לארץ ישראל או לשאר מקומות של יהודים בארה"ב. יבואן שיער שיבזבז שבועות שלמים ויהפוך את ברזיל למצוא שיער מקומי אוטנטי - אולי בקושי ימצא כמה קילו!, אבל הוא מאוד יקר, ובכמות קטנה, וזה לא נגיש בכלל!! וכמה זמן ואנרגיה ישקיע רק בחיפוש, ככה אי אפשר לעשות ביזנס. יבואן כזה רק יפסיד כסף, ויסגור את העסק. כל ברזיל קונים בהודו.

היום בברזיל עושים לשיער ההודי עוד עיבוד נוסף של מריחת נפט ועושים אותו מבריק באופן שאין כזה בטבע בכלל. וכך מוכרים אותו לכל העולם. יש היום חומרים שמשבחים את השיער מאד. גם אני מוכר כזה חומר. יש גם חומר שמנטרל ריח ע"י שטיפה.

שאלה: אם השיער הכי טוב זה הודי, אז למה סין היא היצואנית הכי גדולה של שיער

מעובד?

תשובה:

אתה כבר ענית את התשובה. הודו מוציאה שיער גולמי לא מעובד - מספר אחד בעולם!! זה השיער הטוב ביותר החזק ביותר שאין לו מתחרים בשוק! אבל יש בהודו גם שיער פחות טוב שחייב עיבוד, לכן רוב השיער ההודי נוסע לסין כי שם יודעים הכי טוב לטפל בשיער וכל העולם בא לשם כדי לקנות - את השיער ההודי שעבר עיבוד!! לכן הודו היא מספר אחד בעולם ליצוא שיער גולמי לא מעובד. וסין מספר אחד בעולם ליצוא שיער מעובד מוכן ללבישה.

סין היא המדינה הגדולה בעולם שהעבודה שם מהירה והכי זולה. ורק שם עושים סקין ועיבוד לשיער באופן מושלם. אני מכיר את כל היבואנים וכל הספקים הגדולים! אני פוגש את כולם בכל מיני הזדמנויות ואי אפשר כמעט לרמות אותי כשמדובר לפני שטיפה ועיבוד.

השיער ההודי הוא הכי דומה לשיער אירופאי, גם בעובי וגם בהחלקה ובגלגול (לשיער יש קצת צורה גלית), והוא יוצא בטבעי הכי דק שיש והכי חזק. שיער ממדינת אוזבקיסטן הוא קצת יותר עבה מהודי. השיער הסיני ומשאר מדינות הוא עוד יותר עבה ונחשב הכי פחות טוב מכולם. ומה שאומרים לך שיער ברזילאי ועוד כל מיני מקומות - זה הכל מהודו. אלא יש כאן רק דלת מסתובבת. השיער של הודו מסתובב בכל העולם עד שקונים אותו, כי הוא הטוב ביותר ומחירו זול. את המחיר המנופח עושים החנויות.

שיער שאינו איכותי מספיק, כמו שיער סיני או שיער הפוך - עושים לו עיבוד. מוציאים לו את הפיגמנט וצובעים מחדש באיזה צבע שרוצים, עם הרבה ציפויים והוא נעשה הרבה יותר יפה מהמקור. אבל במשך השנים זה נהרס. הכי טוב זה שיער טבעי לגמרי בלי צביעה או שום שינוי. תדע שיש היום דרכים חדשים לעבד שיער בלי להרוס את הפיגמנטים ואז באמת

אי אפשר לזהות את העיבוד והצביעה בכלל. [א.ה. עיין במאמר שיכלול הפאות]

שיער הודי שחור צובעים אותו ב-6 דקות לשיער אירופאי בלונדיני. עושים צבע מיוחד ע"י מי חמצן וצובעים יפה מאד בכמה דקות. אבל לעשות הפוך, לצבוע שיער אירופאי בהיר בצבע של שיער שחור, קשה מאד לעשות. זה גם לא מחזיק, ובזמן קצר מאד יורד הצבע. כלומר מי שרוצה פאה שחורה או כהה, תדע ששיער אירופאי קשה מאד לצבוע שחור. ולכן אין דרך אחרת לקנות שיער שחור וחום, אלא מהמזרח. **בפרט בציבור היהודי יש בזה בעיה, כי אצל יהודים הדרישה לשיער שחור גדולה פי כמה וכמה יותר מהדרישה לשיער בהיר.**

כאמור, שיער אירופאי רובו ככולו בהיר. כמעט ואין שיער אירופאי שחור או כהה. על כל מאה קילו שיער אירופאי יש רק עשר קילו שחור. ולכן כדי למלא את הדרישה לשיער שחור חייבים להביא מהודו. וכל סוחר מחפש לעשות כסף! ולא יבזבז מאות שעות על משהו שבסוף לא יכול למכור. ולכן "כולם" קונים בהודו ובסין. השיער ההודי הוא לפחות 70% - 80% מהשיער בעולם כי רק בהודו מגדלים שיער בשביל לתת לטמפל. הם באים לתת מרצונם ובכמויות אין סופיות.

תדע לך מצבע בלונדיני אי אפשר לעשות שחור! רוב החרדים קונים צבעים שנקרא 2-4-6 וזה בא רק מהודו. ובאירופה יש צבעים 12-14-16. ובאירופה על כל מאה קילו יש 12 קילו כהה (מקווה שלא שיקרו אותי). והתשובה שרוב השיער מגיע מאסיה. אני יודע כל יצרן מה מייצר אבל אני לא רוצה לגלות. אני לא רוצה להרוס לאנשים פרנסה.

שאלה: האם אפשר לזהות את מקור השיער לפי המחיר של הפאה?

תשובה:

הפראירים היחידים שמשלמים הרבה על שיער הם היהודים! מחיר הפאות נקבע לפי הפרצוף של הלקוח. על אותו שיער ממש אפשר למכור ב2000 ₪ ואפשר ב6000 דולר, תלוי כמה אתה חושב שתצליח להוציא מהלקוח שלך. בדרך כלל היהודים מוכנים לשלם הרבה ולוקחים מהם פי כמה.

שאלו אותי כבר בטלפון: האם זה נכון ששיער פחות מ3000 – ₪ הוא בבירור לא מהודו?

ועינתי: ממש לא! כי קונים בהודו פאות זולות ביותר ואפשר להגיע ל-150 דולר ולמכור בפחות מ-3000 ₪ והכל מה'טמפל' (מקדש). כל הענין של מחיר זה כמו חומר ביד היוצר. לפי פרצוף הלקוח.

השיער האירופאי הכי יקר בעולם, הכי איכותי שיש – עולה 2500 דולר לקילו, וזה שיער ארוך מאד. ומחלקים את הקילו ל-4 פאות. וכל העבודה והמשלוח לסין והסקין עולה לא יותר מ-140 דולר. יוצא שכל פאה הכי יקרה בעולם עולה 600 דולר. אין מכס. והמע"מ נכנס בעבודה. אם כן הפאנית בארץ משיגה את הפאה היקרה והארוכה והטובה ביותר בעולם ב-600 דולר. בו נוסף עוד 200, אז 800 דולר וזה הכי ארוכות שיש. אבל פאה באורך של בני הישיבות - אירופאית טבעית הכי יקרה ודאי יוצא לפאנית כ-450 דולר. אז אפילו אם תמכור את זה בזול היא מרוויחה המון המון כסף. כל חברה עושה מחיר לפי הפרסומת והשם שלה.

כך לוקחים יותר כסף אבל במקור לכולם זה עולה אותו דבר – פרוטות!!

אמרתי לכם: את הכסף הגדול ביותר עושים בסין. אני מביא פאה הכי יקרה ויפה מהודו ב-100 דולר ומוכר כאן בארץ ב-15,000 ₪. זה עובד כך: בסין אתה קונה שיער הודי שהוא באיכות בדיוק כמו אוקראיני בלונדיני – שערות יפות הכי דק שיש. ואני משלם על קילו 300 עד 400 דולר. ומזה אני עושה 4 פאות. אני עושה לו עיבוד יפה בפרוטות באופן שנראה עוד יותר יפה מטבעי, ואני יוצא עם פאה שעולה לי 150 דולר. ואני מוכר ב-15,000 ₪. אז תגיד לי אתה, היכן אפשר לעשות ביזנס אם לא בשיער הודי. אז איזה חמור יקנה שיער במקום אחר! לכן כמעט כל השיער בעולם זה רק מהודו. הודו שבר את השוק. הודו סגר את כל המקומות האחרים בעולם. כולם עובדים רק עם הודו. וגם אם אומרים לך שזה ממקום אחר - זה מהודו. כמו שאמרתי: דלת מסתובבת!!

פאה סינטטית עולה בסין בין 12 ל17 דולר. אבל היום יש עוד בעיה גם בסינטטי שהיום עושים סינטטי מטבעי. שבאים בסין ולוקחים את כל השיער הזבל וכל השיער הפוך, ומבשלים אותו עד שנמס ומבריקים אותו ועושים ממנו חוטים סינטטי

אבל גם הסינטטי בא משיער טבעי. בהודו גם גברים מגדלים שיער ארוך.

שאלה: מה הבעיה לעשות הכשר? למה לא לשלם על ההכשר של שלזינגר מטעם הרב מרדכי גרוס?

תשובה:

אם אתה אדם ישר ואמתי, אז כשאתה בא לשלם על הכשר. אתה בעצם בא לשלם על משגיח שעושה עבודה. אתה לא בא לשלם על מישהו שלא בודק, לא עושה עבודה, ונותן לך חותמת שלא שווה כלום. יש בסין 400 מפעלים באיזור צ'ינג צאי, אזור שנקרא שלונג. רוב היבואנים היהודים עובדים עם המפעלים הבינוניים שעובדים עם מאות קילו ביום. מפעל בינוני-קטן מייצר 5000 פאות בחודש. אי אפשר להיכנס כלל לאזור ללא רשות. רוב השיער של הודו מגיע מיד לסין - כי שם יודעים הכי טוב לזייף ולטפל. יש מפעלים עצומים לצביעה וטיפול וזה יוצא יותר יפה משיער אמיתי.

כל הסקינים עושות הסיניות בבית. לוקחות כמה קוקו ומחזירות לאחר שלושה ימי עבודה מאומצת. מי יכול לבדוק מה הסינית עשתה בבית. הסקיין במפעל זה ידני בבית ושאר בנית הפאה מאחור זה עושים במפעל.

אברהם שלזינגר מוכר את שיער שלו (הוא קונה ומוכר) - לכל מיני אנשים. הוא טוען שמוכר שיער סיני טוב. אבל אני לא בטוח בכלל שלא מערבבים. גם אני בכלל לא מבין למה שלזינגר נוסע לסין לבדוק בסין? הרי היום רוב רובם של הפאניות אוהבות לקנות את השיער הטבעי כאן בארץ. כאן הן קונות את השערות - הקוקו. ורק אחר כך הפאניות שולחות את הקוקו מכאן למפעלים בסין לעשות את הסקיין של הפאה. וזה מגיע לארץ חפוף ונקי מצוחצח ומסורק באופן שכבר אי אפשר לבדוק. אז צריך לבדוק כאן ולא בסין. אז למה נוסע לסין???? מה הוא כבר רואה בסין? הרי הוא לא נכנס לבית של הסינים לראות מה עושים הסינים בבית עם שיער שקיבלו מהארץ. בסקיין של הפאה מחברים מ-5-10 אחוז של השיער, ושאר השיער הולך במדורג. אין בעיה לגנוב או להחליף כמה שערות, אי אפשר לבדוק את זה בעולם.

סלון הפאה רייסנר מתקשרים לסין ומזמינים שיער או פאה לפי אורכים שונים. כל פאה שכבר מגיעה לארץ. אחרי עיבוד כבר אי אפשר לבדוק את מקור הפאה. גם בריח אי אפשר לדעת! כי כשלוקחים שיער הודי ומעבירים אותו ממקום למקום בשקים שהיו מלאים בשיער סיני, השיער ההודי מקבל ריח של שיער סיני. וככה זה עובד כל הזמן, ממלאים ומרוקנים שקים. מרוקנים מהשק שיער סיני ושופכים לתוכו שיער הודי, וכן להיפך. אז גם לפי ריח אי אפשר לדעת כלום. גם לא מנקים לגמרי את השקים! ומה עם כל השערות שנשארות, מבטלים ברוב???? מותר לבטל ברוב?.

גם לפי מישוש אין מצב להשגיח. תשמע טוב - לבדוק מאה קילו שיער - לוקח לפחות 12 שעות רצופות!! גם אם מומחה בודק לאט במתינות כל קוקו - אתה יכול ליפול ב-10-15 אחוז. ואם אתה בודק מהר - אתה יכול ליפול הרבה יותר. אבל לאחר ארבע או חמש שעות של עבודה מאומצת בבחירת שיער, אתה מאבד את חוש המישוש! כבר המוח ומשמוש היד לא מתפקדים כמו שצריך, וכבר אפשר לטעות בגדול!! כי ההבדלים בשיער האיכותי ההודי לשיער האירופאי הם בדקויות עדינות ביותר וקשות מאד לזיהוי. מה שנקרא הבדל מקרוסקופי. ואחרי כמה שעות עבודה כבר נגמרים, אך למרות זאת ממשיכים לעבוד 12 שעות לפחות. וגם כמו שאמרנו אחרי כמה שעות אתה מאבד את חוש המישוש. גם אמרנו שכל הבדיקה זה לא מאה אחוז. וגם אמרנו שאפשר לבדוק רק לפני שטיפה.

שיער הודי שהיה מונח עם שיער אירופאי מקבל ריח של אירופאי - ואי אפשר לבדוק אותו. במפעלים בסין אי אפשר לבדוק את מקור השיער כי רובו ככולו מגיע שטוף ומסורק. גם השיער שלא מעובד בכלל שמגיע לסין, זה כמות כל כך גדולה שאפשר רק לעשות מדגם קצר! מדגם לא שווה כלום! אני רואה מה מגיע. לפעמים כל השק שיער מהודו ורק למעלה מפוזר שכבה אחת של קוקו מסין. בגלל שמדובר במפעלים בכמויות אדירות של שיער, של מאות קילו של שיער.

לא שייך לבדוק! אתה לא יודע בכל רגע נתון מה יש אצל כל אחד מהעובדים. אני ראיתי שהמשגיח לא בודק כמעט כלום! הוא יכול להסתכל על איזה שק בחוץ ויש 200 שקים בפנים או באמצע עבודה. וגם אם יהיה שם משגיח 24 שעות - הוא לא יכול להספיק לבדוק, ובסין עובדים גם בשבת. וגם הסיניות לוקחים קוקו לעשות את ה'סקיין' בבית שלהם. ואי אפשר ללכת

לסינים הביתה לבדוק אצל כל אחת בבית.

אם מתחילים לומר שיש ביטול ברוב אתה לא תגמור. אז תקנה שיער תאילנדי שהוא בעצם שיער הודי שמפזרים על השיער ריח אחר. פעם מישהו בא למכור לי שיער, הרחתי אותו וראיתי שפזרו עליו טאבק!!! מיד הבנתי שזה מ'הטמפל' והמוכר רצה לטשטש עקבות. אז למעשה אי אפשר לדעת כלום. אז בשביל מה לשלם למשגית, זה רק לשקר את עצמי. ולא שייך שיהודי חרדי יהיה שם קבוע – ולו רק מטעמי צניעות...

אין מצב לעשות סקין בארץ ישראל. כולם קונים כאן בארץ ישראל שערות, ושולחים לסיין לעשות סקין. אתה נותן שבעים גרם למשלוח לסיין ומקבל אחרי חודש בחזרה שבעים ושמונה גרם!!! אבל צריך לדעת שהסינים גונבים תמיד. אתה שולח ומקבל בחזרה אחרי חודש.

בחורה סינית שלוקחת קוקו אצלה בבית לעשות סקין על פאה אחת - זה לוקח לה שלושה ימים של עבודה מאומצת ורצופה. הסינים עושים את זה ידני. יש מכונה שעושה סקין – אבל זה יוצא הרבה פחות יפה. גם המכונות נמצאות רק בסיין. כל מקום בעולם יש אנשים עם שיער טוב ויש שיער לא טוב. בהודו השיער הטוב הולך לפאות והשיער הפחות טוב הולך לתוספות שיער או ממיסים אותו והופכים אותו לחוטי שיער סינטטי.

שאלה: איך יודעים שרוב השיער בא מהודו?

תשובה:

מציאות פשוטה. תראה אם היו עושים פאה מזנבות של סוסים, ברגע היה הכל נגמר, כי אין מספיק סוסים בעולם. גם שיער הסוסים הוא עבה, וטוב רק למטאטא. כדי להקים תעשיית שיער כזו ענקית ומדובר במיליארדי דולרים. אתה צריך להבין שבעולם רק עניים גדולים גוזזים שיער ומוכרים. זה היום מאד נדיר. יש קצת באוקראינה. קצת באוזבקיסטן. במדינות עשירות לא תמצא שערות. אי אפשר לעשות מזה ביזנס. גם 'זכרון מנחם' שמקבלים תרומות של שיער לחולי סרטן מכל המדינה. לא מקבלים יותר מ-5 קילו. המקום היחידי בעולם שמאות מיליונים רצים אחריו לתת לך בחינם את השיער הכי טוב הכי יפה וחזק בעולם, זה הודו. כאן אפשר לעשות ביזנס גדול. רק בהודו כולם נותנים את השיער, בין עניים ובין עשירים! במחיר הכי זול!

בכל מזרח אסיה יש אמונה חזקה בטמפל. יש מאמינים של אינדו בלי סוף, רבים מהם נותנים שיער. גם העניים וגם העשירים. גם השיער מקמבודיה או וייטנאם מגיע מאנשי אינדו, וגם מסביב הודו יש טמפלים (מקדשים). ברור גם שמהודו מביאים לסוחרים שמסתובבים שם. אני כבר אמרתי שהודו זה דלת מסתובבת לכל העולם. וכמעט הכל יוצא מהודו בשחור, בלי ידיעת המכס ובלי אישורים, או שעובר כסינטטי שאין עליו מיסים. יותר מ-50% מהשיער שמגיע לארץ מגיע בלי לדווח למכס ולמע"מ נקרא שחור. יש שמביאים לארץ מהודו שנותנים 2 קילו לכל אחד ועוברים "בירוק". יש שמשקרים את המכס שאומרים שזה סינטטי ובאמת זה שיער אדם. לכן 'שיער' זה העסק הכי נוכל שיש. כל מה שמפרסמים במכס או בגוגל באינטרנט צריך להכפיל פי כמה וכמה.

שאלה: מה רמת האמינות שלך בסינים שמבטיחים לך שהשיער אינו מהטמפלים שבהודו?

תשובה:

אין מה להאמין לסיני או הודי בכלום! חד משמעי!. יש לי חבר הודי שעושה בשבילי הכל. הוא כמו אח שלי. ופעם כשהיה במצוקה נתתי לו 1000 דולר וקניתי את ליבו. ואפילו הוא נשבע לי שמביא לי רק שיער לא מטמפל. והתגלה לי שהוא מביא לי רק מהטמפל. ברור לי שכולם שקרנים.

שאלה: האם יש לסינים פחד מביקורי פתע, והאם אפשר להחזיק 2 שקים (הודו ולא הודו)

באותו מפעל באותו רגע?

תשובה:

הסינים לא מפחדים מכלום. כי אני צריך אותם ולא הם צריכים אותי. יש להם ביקוש לא נורמלי, גם בלעדי. כמו כן, אין אפשרות לעבור על כל השיער, וצריך להיות שם כל הזמן דבר שלא אפשרי ליהודים מבחינה רוחנית וגשמית, וגם עולה הרבה כסף, וגם הם עובדים בשבתות, וגם מתחת לאף הם מכניסים מה שרוצים. הם יודעים טוב מתי משגיח יכול לבוא, ומתי לא. יש להם במפעל הרבה סוגים של שיער. הם יכולים ברגע קטן להחליף ומראים למשגיח מה שהם רוצים. הם עובדים עם הרבה לקוחות בעת ובעונה אחת. הלחץ גדול, וכל הקודם זוכה. לאחרונה הייתי בהודו וראיתי לנגד עיני כמות אדירה של שיער הודי אורגינאלי. והם החליטו לקרא לשיער הזה "מונגולי" ויחד עם זה אומרים שעושים שיער כשר ליהודים 'לא מטמפל' וערבבו הכול ביחד. כנראה קראו לשיער בשם מונגולי כדי להרגיע את היהודים או להרגיע את המשגיח.

שני שקים כשר וטרף. זה קורה ומצוי הרבה שמחזיקים שקים משני סוגים כשר וטרף ביחד, ועושים שני הזמנות ביחד.

...אז בבקשה אם זה רק מיעוט קטן מכל העולם. תביא לי עוד מפלצת אחת כזו בגלובוס!!

איזו מדינה מתקרבת לזה? למה אני וכל החברים שלי לא מכירים עוד מפלצת שמקיא שיער בכמות כזו... ולא ברבע כמות מזה...

אז רק הרב שלך מכיר... שיגיד לי איפה...

שאלה: כמה אחוז של טעות יש בבדיקת המישוש והריח של**מומחה?**

תשובה:

אחרי ארבע עד חמש שעות המישוש מתבלבל והכוחות מתבלבלים. וכאשר יש 12 שעות עבודה בשטח, לכן התוצאות בהתאם. גם בבדיקת ריח כמה טעויות יש? אחרי שעה ראשונה כבר חוש הריח – לא עובד. וביום עבודה עמוס אין שום ערך לבדיקת ריח. גם עם השיער היה יחד עם שיער אחר – הוא מקבל את הריח של השני.

שאלה: האם יש שיער הודי לא מעובד בצבע בלונדיני כמו**אירופאי?**

תשובה:

לא!

איך בבראזיל יש שיער בהיר?

תשובה: כי זה עבר צביעה עדינה. אין ברזילאים בלונדינים ואין הודים בלונדינים.

יצוין שהשיער שמגיע לספרד הוא מהודו. בספרד יש כמויות אדירות של שיער הודי והוא עובר צביעה.

שאלה: כמה אחוז שיער הודי מסתובב בעולם?

תשובה:

בספרד, באיטליה, בברזיל ובארץ ישראל - הרוב מהודו. יש מעטים מקומיים שתורמים. אבל בגדול אין כלום. זה כמויות קטנות בלבד. 'זכרון מנחם' מקבל מכל היהודים בעולם תרומות קטנות מאוד אולי 5 קילו לחודש, וכמעט כל השיער הזה שווה לזבל!! לא ראוי לפאות, ולא מתקרב לקצה האיכות של שיער הודי. ואי אפשר לעשות מזה תעשייה ולא ביזנס. יש דלת מסתובבת.

לפני שהרבנים אסרו שיער הודי לא היה בעולם שיער אחת מברזיל!! והיום כל הודו עובר דרך ברזיל כדי להכשירו לחרדיות

בארץ. רוב רובו של השיער מהודו מגיע בלי מכס מה שנקרא "שחור". גם אני, כל מה שאני קונה, אני לא רושם במס הכנסה. סוחרים רבים קונים חצי טון שיער בחודש, ולא רושמים כלום במס הכנסה. אז מסמך רשמי מדויק לא תמצא לעולם.

שאלה: כמה אחוזי שיער הודי מגיע לארץ ישראל או למרכזי החרדים בארה"ב ובאירופה?
תשובה:

כמויות גדולות מאד, בוודאי רוב שיער, ורוב השיער שמגיע לארץ הוא הודי "שחור" – לא עובד דרך ביקורת המכס.

שאלה: האם חנויות מזמינות באופן פרטי דרך אינטרנט או דרך ספקים?
תשובה:

חצי-חצי. דרך ספקים אפשר להזמין פאות, ודרך האינטרנט אפשר להזמין שיער.

שאלה: האם אפשר לבדוק שיער לפי צבע - ולדעת אם הוא הודי או לא?
תשובה:

מומחה יכול לדעת אך לא תמיד. מי שאינו מומחה מאד, לא יוכל לדעת כלום. היום רק בודדים יכולים לדעת. ושיער מעובד גם מומחה לא יוכל לבדוק.

שאלה: הרבנים כתבו: "שאי אפשר לדעת אם רוב הפאות מהודו" - האם לפי הידע שלך זה נכון?
תשובה:

ההיגיון והמציאות בשטח אומרים ששיער באופן מסחרי שטוב לביזנס, אפשר להשיג רק בהודו. ולכן פשוט שרוב השיער שנמצא במפעלים בסין מקורו מהודו.

אני אגיד לך עוד משהו: כולם מודים שבהודו יש גזיזה מתמדת של כשמונים עד מאה אלף ראשים ביום!! ואף שערה לא נזרקת. הכל נמכר!!

אז בבקשה אם זה רק מיעוט קטן מכל העולם. תביא לי עוד מפלצת אחת כזו בגלובוס!! איזו מדינה מתקרבת לזה? למה אני וכל החברים שלי לא מכירים עוד מפלצת שמקיא שיער בכמות כזו... ולא ברבע כמות מזה... אז רק הרב שלך מכיר.... שיגיד לי איפה...

שאלה: היכן וכיצד מרמים את המשגיחים? איך אפשר לפקח על ההכשר בסין?
תשובה:

בשביל לפקח צריך צוות ענקי שמבין בשיער והוא צריך להיות שם בעקביות כי עובדים שם סביב השעון גם בשבת. בנוסף לכך בנות סיניות עושות את הסקין (רשת של מרכז הפאה) בבית. זה לוקח להם כל פאה שלושה ימים ואז כבר אי אפשר לפקח כי אתה לא רואה מה לוקחת ומה מחזירה ויש הרבה החלפות. זה דבר בלתי אפשרי לפתוח מפעל שיהיה רק שלך במקום שלא יכנס פירור ממקום אחר כי זה יגיע להוצאות אדירות שאף סוחר ולקוח יכול לעמוד בהם ובמציאות הנוכחית הפיקוח לא עונה על הדרישות ההלכתיות.

שאלה: האם השיער הסיני המקורי אוטנטי כשר וטוב לפאות ?

תשובה:

השיער הסיני המקורי עבה מדי ולא טוב לפאות אולי טוב לתוספות ותיקונים בצדדים, ולחלקים מסוימים בפאה אבל לא שכל הפאה כולה תהיה מסין.

שאלה: האם שיער סינטטי נקי מעבודה זרה? והאם מעבדה בארץ יכולה לבדוק את מוצא**השיער.**

תשובה:

זה קשה כי צריך לבדוק כל שיערה – כי בכל פאה יש שערות בכמה אורכים מ-4-5 נשים לערך! כל פאה עשויה מכמה סוגי קוקו ביחד. קוקו של אשה אחת זה בין 100-150 גרם. מקסימום 200 גרם. מאשה אחת אין אורך אחיד של שיער. אם רוצים לעשות פאה אחת צריך שיער מארבע עד חמש נשים. גם שיער שחור ב-6 – דקות נעשה שיער חום. אז חייבים לבדוק את הפאה בהרבה מקומות אם זה סינטטי או טבעי.

גם היום יש סוג חדש של סינטטי שזה בעצם שיער מהמקדש שמבשלים אותו ועושים ממנו חוטים. יש גם מפעלים מיוחדים בסין שם לכתחילה עושים בכל פאה חלק סינטטי וחלק טבעי ושם זה ודאי מהודו.

ד. תגובות סוחר ישיער ידועים ומפורסמים, מהגדולים בעולם, בענין מקור השיער בעולם בכלל, ובמפעליהם בפרט.

INDIAN REMY HAIR	Aug 18 (2 days ago)
to me	

ברכות

קיבלנו את הדוא"ל שלך עם תודה וציין את התוכן שם.

עד כמה שידוע לנו כל השער מיוצא מהודו, יש מעט מאוד שער שמגיע ממדינו אחרות, לדוגמא 95% מגיע מהמקדשים, ו5% ממדינות אחרות.

לכל מדינה יש דרך משלה לעבד את השער, תלוי בדרישת הלקוחות, כך שהם מעבדים מחדש את השער ומדביקים תווית ע"פ הדרישות בשוק.

תודה לך mk balaji

Indo
HAIR

שיער הודי

מסחר בשיער האדם הוא הולך וגדל, ומשתלם מאד בתעשייה. עם מכירות העולים על 12 מיליארד דולר בשנה, לקוחות צריכים לחפש את ההונאות, ויצרנים וספקים לא מוסריים.

שמי וינס סלווה. אני יבואן וספק שיער העיקרי של לוס אנג'לס. מקור השיער הוא משלושה מקומות בהודו. (א) מקדשים הינדים (ב) כנסיות נוצריות, (ג) תורמים ישירים ברמת הכפר. השיער מן המקדשים ההינדים והכנסיות הנוצריות נרכשות ישירות מן המקורות על ידי התקשרות ישירה עימם או קנייה מאלה שהתקשרו עמם. רמת הכפר היא עבודה מאומצת ואינטנסיבית יותר, יקר וקשה לאסוף כמות בצורה עקבית.

אני הבעלים של הינדו אסיה שיער האנושי באינגלווד, קליפורניה, IndoHair.Com ואני כבר בתעשייה במשך כמעט שני עשורים. אני במקור מדרום הודו, התחלתי את הקריירה שלי כיבואן של שיער גולמי בסיטונאות. התחלתי למכור כקמעונאי בערך לפני שלוש עשרה שנים. התחלנו ייצור מוצרים רבים עם השיער מקדש. זה כולל Wefted שיער, פאות, טביעות חלקיות, סגרים, 360 וכן הלאה. אנו גם מוכרים משיער גולמי מתורמים ישירות מהמקדשים, למוכרים ברמה הכפר.

שיער גולמי או מעובד מגלגל מיליארדי דולר בתעשייה רווי הונאות ושחיתות. אנשים שואלים אותי - מאיפה רוב השיער עבור פאות והתוספים באים היום? המקום היחיד בעולם שמארגן כמויות מסחריות של שיער הוא מהודו שבו כ 617,000,000 נשים תורמים למקדש ההינדי או הכנסיות הנוצריות. מתפללים הינדים תרמו את שערם בטקסים מאות שנים. כל השיער הזה הפך למשאב כלכלי יוצא דופן למקדש ולמשגיחים שלו. אין מחסור של שיער הניתן בחינם מן עולי הרגל עבור המקדשים למכרז פומבי בחוץ ליצואנים. זה פשוט כלכלה, היצע וביקוש. מקדשים הודי יש אספקה חופשית ענקית של

מקריבי השיער, ולעולם יש ביקוש עצום. עבור סיטונאים, זה הגיוני ביותר לקנות בו היצע גבוה והמחיר סביר.

זה יהיה בלתי אפשרי מספיק שיער להיות לחתוך במדינות אירופה כדי לספק את העולם. ישנם כמה מקדשים ברחבי העולם לגלח שיער כמו הענקיים האלה בהודו. כמה מדינות אלה הן אינדונזיה, בנגלדש, וכו' עם זאת, הגוף הגיאומטרי

מדינות אלה זעירות בהשוואה להודו. יש נשים באירופה שמספרות את השיער שלהן כדי למכור במחיר, אבל שוב זה מיעוט קטן מאוד וזה לעולם לא יספק מספיק שיער לכל הפאות שימכרו בשוק היום.

השיער בפאות שמתויגים "שיער אירופי" או "שיער אסיאתי", סביר להניח שכולם מכילים שיער מהודו והם מתויגים במרמה. תוויות אחרות כוללות שיער מונגולי, שיער ברזילאי, שיער פרואני ושיער אוזבקי. זה בלתי אפשרי לדעת מאיפה השיער מגיע או כדי לעקוב אחר המקור של כל השיער מאז שיש טכניקות עיבוד מתקדמות להסוות את המראה הטבעי ואת המראה של השיער, ולעתים קרובות עלול להרוס את כל ה-DNA לזיהוי

עוד סוד ידוע בתעשייה כי שיער אשר מגיע מרוסיה עשוי לפעמים לבוא מגופות של מתים, אין שום דרך לדעת אם השיער בא מאדם חי או מת

סין, שהיא היצרן הגדול ביותר של פאות היום, קונה את השיער שלהם בכמויות עצומות מהמקדש ההודי בגלל האספקה בשפע. אפילו שיער שנרכש מאירופה הוא מקור לעתים קרובות מהודו. כי כסף גדול מעורב, יש שקרים רבים בתעשייה. אני אישית מכיר אנשים בלוס אנג'לס שרוכשים שיער הודי ואז מוכרים אותם לאנשי עסקים יהודים בטענה שהשיער "כשר" ומגיע מארצות אירופאיות. אנשים אפילו יעצו לי לשקר על מקור השיער מהודו, שכן זה היה לטובת כלכלית לחברה שלי. למרבה הצער, זו הנורמה בענף ואני מסרב לקחת חלק בזה.

זה הדעה המקצועית שלי כי 98% מהשיער נמכר ברחבי העולם במקור במקור מן השיער ההודי המקדש. המקדשים הפכו למקור יעיל ביותר של שיער טירופאטי הוא המקדש ההודי העשיר ביותר. יש כאן, עשרות אלפי אנשים לתרום את השיער שלהם. יש חדרים ענקיים שבהם מאות עולי הרגל מגולחים בו זמנית במעין קו יצור. הם רוצים להקריב קורבן לאלוהים ולא לקחת כסף בשביל זה.

השיער ההודי נחשב למעמד הטוב ביותר עבור השיער האירופי בשוק עבור האיכות שלה אורך. נשים הודיות עושות טיפול טוב מאוד של השיער שלהם לא משתמשות בשום כימיקלים, הלכנות או צבעים. הם לשטוף ולסרוק אותו לעתים קרובות, סלסל את הקצוות באצבעותיהם, ומשתמשות בשמן קוקוס על השיער שלהם לתזונת השיער. הם בדרך כלל לשמור את השיער שלהם ארוך. היו מקרים שבהם קיבלתי ומכרתי שיער 42. שיער ארוך, שיער מתולתל עוד הופך עכשיו יקר יותר ונדיר, כמו הביקוש ככה זה עולה.

לאחר שלקוח רוכש שיער, הם בדרך כלל שולחים אותו לסין או אירופה עבור פאה, הרחבה, או לייצר מגוון של מוצרים אחרים הנדרשים על ידי תעשיית השיער. היעד הפופולרי ביותר הוא סין כפי שהם רוכשים את המיומנויות ואת העבודה בשכר נמוך בכמות המונית. כאשר השיער יוצא מתוך הידיים של הספק זה הופך להיות עניין של אמון עצום בין הספק ליצרן. גורם האמון עם רוב היצרנים הסינים הוא נמוך מאוד. הם ידועים שהם להחליף את השיער של הספק שלה בשיער באיכות נמוכה יותר, מעובד או לא מזוהה. זה היה הניסיון הכללי שלי לאורך השנים

אני רוצה לחזור ולהדגיש את עקרונות הכלכלה הבסיסיים הרלוונטיים בסחר שיער, היצע וביקוש. להודו יש היצע עצום של שיער חיים, העולם כיום דורשת כמויות גדולות של שיער פאות והרחבות. רוב שיער המשמש כיום בפאות מקורו בהודו, והם לא מסומנים ככאלה.

לסיום, ברצוני להדגיש את הדברים הבאים:

1) 98% מכל שיער האדם בעולם מקורו שיער הודי. זה כולל את כל הצבעים, שיער כהה, שיער בהיר, כמו גם צבע בלונדיני צבע טיפול.

2) עם אוכלוסייה של כ-1.3 מיליארד בני אדם, מתוכם רק מעל 600 מיליון נשים, הודו בהחלט יש את היכולת לספק שיער אדם ברמה עולמית.

3) אין תקנות כלשהן בתעשיית השיער. לכן, מדינות רבות מתייגות מחדש את השיער ההודי במותג כמו שלהם, וזה כולל: רוסיה, אירופה, ברזיל, פרו, סין, בוליביה, מלזיה, איטליה, אינדונזיה, אוקראינה, ועוד רבים.

4) לאחר השיער כבר מעובד, מומחה לא יכול לספר איפה השיער המקורי הגיע. אין שום דרך להרגיש את השיער ולוודא את מקורו.

5) רוב הפאות מעובדים בסין. היצרנים הסינים פועלים בשוק שאין בו פיקוח או רגולציה. הם היו ידועים שהם לספק תיוג שקר במוצרים שלהם, או החלפת שיער. סין קונה כמות עצומה של שיער מקדש הודי. לקוח שולח את השיער הבתולי שלהם לסין, צריך לחשוף מאוד כי השיער בתולה עשוי להיות מעורב עם לא מזוהה (שיער המקדש ההודי). אין ערובה כי השיער לא יהיה טמא.

6) למרות שיש כמה נשים כפרים עניים שימכרו את השיער שלהם, זה מיעוט קטן מאוד, מה שהופך כ-1% של תעשיית השיער. זה סביר יותר כי הסוכנים אינם ישרים לגבי מקור השיער.

Vince Selva

Indo Asian Human Hair Int.Inc. 355 East Manchester Blvd, Inglewood, California 90301.

LAGAH EXPORTS - INDIA (An ISO 9001 - 2008 Certified Company)	Aug 18 (2 days ago)
	to me

שלום גב'

ברכות!

קודם כל אנחנו אסירי תודה לך על התעניינות בעבודה עם החברה שלנו.

אנחנו יצרנים מובילים ויצואנים של 100% שיער לא מעובד, הודי וברזילאי (מצד איכות ומרקם) וכולם באמת שיער אנושי מהודו.

ואנחנו אחד מהייצרנים השיער האנושי הבודדים בהודו שיש להם תעודת ISO 9001-2008 מאז 2011. אתה יכול לבדוק את פרטי התעודה המחודשת שלנו כאן:

אנא הורד את רשימת התעריפים מהקישור בפורמט Word או PDF:

<https://app.box.com/shared/s1c3zqty9s>

אלה הם שיעורי FOB, עבור תעריפי CIF, אנא ציין את ההזמנה המדויקת.

מחירי המשלוח שלנו באמצעות FedEx הזול ביותר בתעשייה כולה.

140 דולר אוסטרלי לק"ג עבור מלון Drawn.

עבור שיער צבעוני, 80 דולר לק"ג תוספת עבור צבעים כהים 20% לכל תוספת KG עבור צבעים בלונדינית. 80 דולר לק"ג תוספת עבור קליפ על הרחבות.

כדי לבדוק את איכות השיער שלנו אתה יכול לקנות את הדוגמאות שלנו Pack כאן: <https://www.lagahexports.co.in/product/samples-pack-pack-3-pieces-16-inches-length>

אל תהסס לשלוח כל שאילה באמצעות; דוא"ל, שיחת טלפון בכל עת, או שאתה יכול לבקר באתר האינטרנט שלנו <http://lagahexports.com>

מקווה לשמוע ממך בקרוב, כדי להתחיל מערכת יחסים עסקית מתמשכת עם חברת התעשייה שלך!

Thanks & Regards!

S. K. Lagah (MBA-Marketing, DEMD, B. Com.)

Sr. Manager - New Clients Acquisitions & Servicing

Contact LAGAH EXPORTS - INDIA

info@salesoffice.in	Aug 16 (day ago 1)
to me	

גברת נכבדה

קיבלנו את הדואר שלך בתודה. כפי שנדון בבוקר, מקורות של כל השערות הם ממקדשים הודי, אשר נתרמים לאלוהים למטרה דתית. היצואנים קונים ממקדשים ומפיצים בכל רחבי המדינה. אין שיער ברזילאי, רוסי, פרואני או מנגולי. הם מעבדים את השיער ההודי עם כימיקלים והם שמים תווית שיער של מדינות שונות.

עיין ברשימת המחירים שלנו באמצעות קובץ מצורף. כמו כן, לקבלת מידע נוסף, בקר באתר www.indianhumanhair.com האינטרנט שלנו

מודה לך, אני נשאר עם דרישת שלום.

S. Lalitha

עדות פאנית גדולה באמריקה שאחר שהתוודעה על גודל הרמאיות בתחום סגרה את העסק.

שיער סיני הוא בדרך כלל מאוד ישר עם קצת מאוד נפח אבל קוטר עבה. בשוק שלנו זה שיער לא רצוי. כל שיער שהשוק שלנו מקבל עם תוית "סיני" הוא תמיד מעובד. זה מאוד נדיר לקבל שיער סיני גולמי. אולי בגלל שאין הרבה ממנו. חשוב מאוד לציין שהמפעלים הסינים הם מאוד לא מהימנים והם רמאים גדולים. הם משקרים לעיתים תכופות. שיער עם תוית "סיני" מסתבר שהוא לא. חברות שמוכרים פאות משיער "סיני" אף פעם לא ראו את השיער הסיני לפני שזה הוכנס לפאה. הם מקבלים את המוצר הסופי. רוב פאניות אף פעם לא ראו שיער סיני גולמי וגם לא ראו פאות משיער סיני גולמי. זה בגלל ששיער "סיני" שמשמשים בו בשווקים שלנו הוא תמיד מעובד. אני גם יודעת שמפעלים סיניים מוכרים שיער "מונגולי" אבל באמת שיער "מונגולי" הוא תמיד מעובד כך שאנחנו לא יודעים מה באמת שם. אני ראיתי שיער מונגולי גולמי ובגלל מיקומו הגיאוגרפי - (בין אסיה לאירופה) יש חפיפה בין המראה האתני הכללי והמרקם. זה מדי קרוב לומר בפירושו. חלק מהשיער יש לו קוטר דק וקטן (כמו אירופאי) וחלק הוא עבה יותר (כמו הסיני).

מה שאני כן יודעת שפאות משיער "סיני" הם תמיד מעובדות עם סיליקון ואין אפשרות לדעת את מקורם. כן, שיער הודי יש לו כמה וכמה תכונות (דרגה גבוהה - סוג א' ודרגה נמוכה - סוג ב'). דרגה נמוכה הוא צבע דהוי ומקורזל, שיער יבש והוא לא נמכר בתור דרגה גבוהה וממילא הוא מצופה בסיליקון כדי לתת לו מרקם משי וברק. אחרי שישרו את השיער ומצופה סיליקון זה בלתי אפשרי להבדיל בינו לבין שיער סיני בקלות יוכלו להעביר את זה בתור שיער סיני. אם היצרן בסין אומר שיש להם רק שיער סיני אין דרך לשעת אם הוא שיער הודי או לא.

אני אישית לא הייתי קונה שום דבר ממפעל סיני שנמכר בתור שיער סיני.

אי אפשר להרגיש או להריח שיער גולמי כהה ולזהותו בוודאות. חברותי ואני לא נוכל להגיד ב-100% וודאות אם חבילה של שיער כהה הוא הודי, דרום אמריקאי או כל סוג אתני כהה אחרת. אנחנו רק יכולים לשיער בביסוס על התכונות הכלליות אבל בגלל שהתעשייה הזאת היא כל כך מושחת, כולנו יודעים שאף פעם אי אפשר לדעת משהו 100% בהצלחה יג.

פאנית עד לשבט תשע"ח

התכתבות עם חברת שיער גדולה, המצהירה שכל השיער הנקרא ברזילאי ומלזי וכדו' הכל מגיע ממקדשי הודו.

אני מצפה להיות הספק הנאמן שלך. להתחיל את הקשר הארוך אני אתחיל בזה שאני אודיע באמת שאין כזה דבר שיער "ברזילאי" ושיער מעוד מקורות. אלא בגלל שקונים מבקשים את שיער כזה אנחנו גם חייבים להשתמש בשם כזה ולמכור.

זה מהתלה לטעון ששיער ברזילאי אמיתי ועוד שערות נעשות בהודו או בסין. כל השיער זה שיער הודי, אנחנו מודיעים לכל קונה שבאמת מקור של כל השיער זה מהודו. אבל במשך השנים התחלנו לעשות כמה שינויים [וריאציות] בייצור כדי ששיער יוכל להמכר בתור "ברזילאי" וכו'. לדוגמה, שיער ברזילאי שלנו יש בו פחות שיער קצר מההודי.

אנחנו מוכרים אם שמות כאלה בגלל שהקונה מבקש כזה שיער.

אנחנו תמיד מודיעים באמת לקונים שלנו על זה אפילו כשהקונה לוקח את הביזנס למוכר אחר שטוען שיש לו שיער ברזילאי אמיתי. אנחנו מודיעים גם שכל השערות הם ממקור הודי. אף משווק הודי או סיני לא יכול בשום דרך לייבא מברזיל או פרו כדי אחר כך לייצא לעוד מדינות.

10...5,6,7,8 A כל אלה הם דרגות לא סטנדרט אנחנו מייצרים כבר 26 שנה. דרגות התחילו לפני 10-15 שנה אחרונה. ואז כל דרגה היתה 25 גרם ככה שהדרגה היתה כמה פעמים יש 25 גרם בקוקו. כך שקוקו של 100 גרם מקסימום היתה דרגה 4A

אז גם דרגה A לא היתה לבד היה דרגה A דרגה B דרגה C

אם תבדוק אתי או עם כל סוחר רובם יגידו ששיער בכל דרגה הוא אותו דבר. איכות השיער הוא שווה בדרגה 5 או בדרגה A אם אתה מחפש דרגה הכי גבוה של שיער אז זה נמכר בלי דרגות זה שיער של תורמת יחידה רמי מהטמפל.

באתר זה ניתן לראות שבהודו עצמה נמכרים כל סוגי השער בשמות אחרים:

<https://dir.indiamart.com/search.mp?ss>

sanjeev katoch <snvkatoch@hairstyleexports.in> 12/11/17 ☆ ⏪ ⏩
to me ▾

Dear friend

I value your association but my intention is not to disturb you daily. If you want I can ask staff to discontinue reminder emails to you for the current activity if you permit I can also keep your email id in my data base to send you notifications of our promotional sales and other such offers. we have these discounted offers to promote new products and designs and also to clear stocks.

...

to sanjeev ▾ 12/20/17 ☆ ⏪ ⏩

From where is your stock? Are all pure temple hair?

...

sanjeev katoch <snvkatoch@hairstyleexports.in> 12/21/17 ☆ ⏪ ⏩
to me ▾

Hi
we have 100% raw temple unprocessed hair.
these are one donor donated hair. if you want, you can check quality by sample order.
Please advise.

...

to sanjeev ▾ 12/21/17 ☆ ⏪ ⏩

Why are they called "Mongolian" Hair?

...

sanjeev katoch <snvkatoch@hairstyleexports.in> 12/22/17 ☆ ⏪ ⏩
to me ▾

My friend

Looking forward to becoming your trusted supplier. To begin the long association i would begin by honestly informing you that Brazilian and other origin hair do not exits. Since buyers asks for these hair. we too have to use such names and sell.

It is a farce to claim authentic brazilian and other hair being made in India or China. All hair are Indian, we inform every buyer truthfully that the origin of all hair is India. however over the years we have started making some variations in manufacturing so that hair could be sold as Brazilian etc, etc.

For example Our Brazilian has lesser short hair than Indian.

we sell with these origin names because buyer asks for these hair.

We have always honestly informed our buyers about this. even when the buyer has taken business to the next seller who claims to have genuine brazilian. we inform you also that all hair are of Indian origin. No Indian OR Chinese vendor could possibly be importing from Brazil or Peru to then export to other countries.

5,6,7,8,..... 10 A these too are non standardized gradings. we have been making hair for 28 years now. Grading system began around 10-15 years back. then each grade or gear use to mean approximately 25 grams and each grade or gear was number of 25 grams in the tail. So in 100 gram bundle maximum could have been grade 4A.

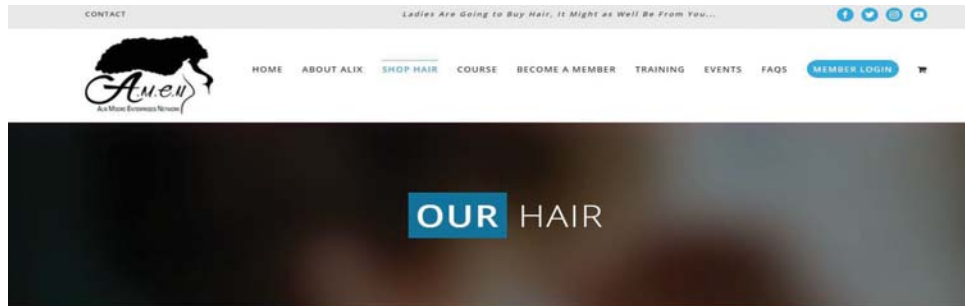
At that time it was also that A was not alone, it was grade A, grade B and Grade C.

If you check with me or any other vendor most will say that hair in each grade is the same. Quality of hair is same in our grade 5 or Grade A.

If you are looking for highest quality of hair then that is sold without grading system. It is single donor virgin remy temple hair.

...

מתוך האתר של חוקרת אפריקאית "אליקס מור"

85% מהשיער בעולם מגיע מהודו בגלל שההודים הם מאמיני הינדו אשר גוזזים את שערם כדי להקריב קרבן דתי, לאליל שלהם. בעוד שרוב המלזים קמבודים והסינים הם בודהיסטים, גזיזת שיער אינה מצויה אצלם (דתית) לכן אין שום דרך שהמדינות האלו יוכלו לספק את הביקוש העולמי ע"י מאפייני תרבות שיער לאומית שכזו. בעוד שברזילאים ופרוויאנים מעריכים את השיער הארוך שלהם והמראה שלו, ואפילו מספר רב של נשים ברזילאיות משתמשות בעצמת בתוספות שיער הודיות. לכן אם יהיו בהן מי שימכור את שיערה שלה, זה יהיה מאוד נדיר.

מתוך הספר שכתבה החוקרת הנ"ל

בספרה "האמת על תעשיית השיער האנושי" (ניתן להשיגו אצלינו בשלימות) מומחה בינלאומי על שיער 'אליקס מור' מדווחת כדלהלן:

ברזילאים לא מוכרים את שערם, וגם לא חותכים את זה לרווח או לדת. זה בלתי אפשרי לחתוך מספיק שיער בקהילה הברזילאית כדי לספק לעולם. אין טמפלים ברזילאים בקנה מדה גדולים שמגלחים שיער, היא כתבה באמת האם ידעת את העובדה שברזיל ועוד כמה מדינות בדרום אמריקה מייבאים הרבה שיער אנושי 'גולמי' מהודו ומסין? בגלל הביקוש הגובר לשיער אנושי ברזיל, טונות של שיער אנושי מוברחים למדינה מהודו כל שנה. כמו המקרה הזה שקרה ב2013 כאשר טון שיער אנושי מהודו (בשווי 400 אלף \$) נתפס על ידי המכס בשדה תעופה הבינלאומי בסאן פאולו. בשנים האחרונות, סוחרי שיער אנושי עשו מאמצים עילאיים כדי להסתיר שיער הודי וסיני בתור ברזילאי פרובי מליזי ועוד סוגים.

קטעים נוספים (בתרגום חופשי)

עמ' 89 שיער הודי הוא עמיד לתוספי שיער לשנה לפחות בצורה רשמית (והם לובשים את זה כל הזמן ממש) אבל באמת זה מחזיק מעמד בקלות שנתיים והיא עצמה לובשת את אותו שיער כבר 5 שנים.

בעמוד 191 בביטויים שהשתמשה בהם "שיער ברזילאי" - הוא רק גימיק שיווקי, ובדרך כלל הוא שיער הודי או סיני שהוסיפו לו תלתלים.

עמוד 112 אי אפשר להבדיל בין שיער מעובד לשיער טבעי לא על ידי מישוש ולא על ידי העין הבלתי מזויינת!

עמוד 118 119 בעיבוד על ידי הסינים היום הם קונים את כמעט את כל השיער הלא 'רמי' של הודו ומעבדים אותו. והיא בחיים לא היתה שולחת שיער שלה לסין כי הם לא נאמנים ושם שולחים להם שיער רמי זה לא יחזור, לא מעובד ולא רחוק!!

ה. מסמך הצהרה של מסמכי האו"ם

המצהיר שלא ניתן לסמוך על הנתונים שמובאים בו מחמת כמה טעמים (המשך והשלמה לאתרי האו"ם עי' בח"א בפ"ד)

24.1.2018

COMTRADE) החטיבה הסטטיסטית לסטטיסטיקה של סחר חוץ

מסד הנתונים של סחר הסחורות של האו"ם | אגף לסטטיסטיקה

מסלולים מהירים	מנוי ותמיכה	מטא נתונים והפניה	זמינות נתונים	שאליות נתונים	בית
----------------	-------------	-------------------	---------------	---------------	-----

תקרא אותי קודם > בית

(קרא אותי ראשון (כתב ויתור)

צריך לדעת את הכיסוי והמגבלות של הנתונים Comtrade כל משתמש של האו"ם

כיסוי

מכיל נתונים מפורטים על היבוא והיצוא המדווחים על ידי רשויות (UN Comtrade) מסד הנתונים לסטטיסטיקה של סחר חוץ של האו"ם סטטיסטיות של קרוב ל-200 מדינות או אזורים. מדובר בנתוני סחר שנתיים משנת 1962 ועד השנה האחרונה. הקומטרייד של האו"ם נחשב למסד הנתונים המסחרי המקיף ביותר הזמין ביותר מ-1 מיליארד רשומות. רישום טיפוסים הוא - למשל - יצוא של מכונות מְרַמְנָה אל ה ארצות הברית בשנת 2004 במונחים של ערך (דולר ארה"ב), משקל כמות משלימה (מספר מכונות). מסד הנתונים מתעדכן באופן שוטף. כאשר נתונים הסחר מתקבלים מהרשויות הלאומיות, הם מתוקננים על ידי האגף לסטטיסטיקה של האו"ם ומוסיפים אותו לארגון הסחר העולמי.

מגבלות

זמין לציבור הרחב ויש להשתמש בו עם ידע טוב של המגבלות שלה. קרא בעיון את הנקודות הבאות לפני החילוץ והשימוש Comtrade האו"ם בנתונים:

1. ערכי נתוני הסחורות המפורטים שדווחו אינם מסתכמים בהכרח בערך המסחר הכולל של מערך נתונים נתון. בשל סודיות, מדינות אינן יכולות לדווח על חלק מהמסחר המפורט שלה. עם זאת, סחר זה ייכלל ברמת הסחורות הגבוהה יותר ובערך המסחר הכולל. לדוגמה, נתוני בן שתי ספרות. מצבים דומים HS ספציפי בן 6 ספרות ייכללו בסכום הכולל ויכולים להיכלל בפרק HS סחר שאינם מדווחים עבור קוד יסתכמו בסכומים המתאימים HS -עשויים להתרחש גם בסיווגי סחורה אחרים. נתונים מפורטים שעובדו לאחר 1 בינואר 2006 ופורסמו ב 999999 עקב הכנסתם של פריטי התאמה עם קוד סחורה 9999 ו-999999.
2. מדינות (או אזורים) אינן מדווחות בהכרח על נתוני הסחר שלהן בכל שנה. פירוש הדבר כי צירופי נתונים לקבוצות של מדינות עשויים לכלול מדינות ללא נתונים מדווחים לשנה מסוימת. האו"ם למסחר אינו מכיל הערכות לגבי נתונים חסרים. לכן, הסחר של קבוצת מדינה יכול להיות מאופק בשל חוסר זמינות של נתונים מסוימים במדינה.
3. אינו Comtrade הנתונים זמינים במספר סיווגי סחורות, אך לא כל המדינות מדווחות בהכרח על סיווג הסחורות האחרון. שוב, האו"ם מכיל הערכות עבור נתונים של מדינות אשר אינם מדווחים בסיווג האחרון.
4. כאשר הנתונים מומרים מסעיף חדש יותר לסיווג ישן יותר, ייתכן כי חלק מקודי הסחורות שהומרו מכילים יותר (או פחות) מוצרים מאשר מה שמרמז על כותרת הסחורה הרשמית. לא נעשים שינויים עבור מקרים אלה.
5. היבוא המדווח על ידי מדינה אחת אינו עולה בקנה אחד עם היצוא שדווח על ידי שותפתה המסחרית. ההבדלים נובעים מגורמים שונים, כולל הבדלים בתכלילים / חריגים של סחורות מסוימות, תזמון וכו' 'המלצות על סחר בינלאומי, (FOB יצוא, CIF הערכת שווי יבוא) לסטטיסטיקה סחר ניתן למצוא את [סחר בינלאומי הסחורות סחר: מדריך קומפילרים](#)). מידע מתודולוגי נוסף ניתן למצוא באתר דף אינטרנט.
6. כמעט כל המדינות מדווחות כמדינה שותפה לייבוא ארץ המוצא (ראה מטה-נתונים והפניות < הערות הסבר), אשר נקבעות על פי כללי פסקה 139 ו-140). לפיכך, המונח, Rev.2, המקור שנבקעו על ידי כל מדינה (ראה סחר בינלאומי בסחורות, מושגים והגדרות "מדינה שותפה" במקרה של יבוא לא בהכרח מרמז על כל קשרי מסחר ישירים.

כתב ויתור כללי של האו"ם

הכינויים המועסקים והצגת החומר על הקומטרייד של האו"ם אינם מעידים על הבעת דעה כלשהי של מזכירות האומות המאוחדות בנוגע למעמד המשפטי של כל מדינה, טריטוריה, עיר או אזור או של רשותיה, או בנוגע לתיחום גבולותיה או לגבולותיה. כאשר הייעוד "ארץ או אזור" מופיע באתר אינטרנט זה, הוא מכסה מדינות, שטחים או אזורים.

הסכם רישיון

של האו"ם עליך גם לקרוא ולהסכים עם הסכם הרישיון, אשר ניתן למצוא בסרגל התחתון של כל אחד מדפי Comtrade -לפני השימוש בנתוני ה האינטרנט של אתר הקומטרייד של האו"ם. הסכם הרישיון מצוין כי נתוני הסחר הבינלאומי של האו"ם מוגנים בזכויות יוצרים על ידי האו"ם והם זמינים לשימוש פנימי בלבד. אין להפיץ מחדש בכל צורה שהיא ללא הסכמה מראש ובכתב של האגף לסטטיסטיקה של האומות המאוחדות. אנא ראה גם את [מדיניות השימוש והפצה מחדש של נתוני הקומטרייד של האו"ם למידע](#) נוסף על הפצה מחדש של נתונים.

תחילה Readme קראתי את

[>> המשך](#)

מאמר העוסק בתיאור מדויק של התהליך החדש על עיבוד השיער, שהוא באופן שנראה עדיין כאינו מועבד. כך שלא ניתן לזהות את מוצאו אפי' שנראה שאינו מועבד, כיון שיתכן והוא כן מעובד, ולכן השתנה מראהו.

ו. מאמר שיכלול הפאות

בס"ד

הסיבה לכך שכיום קשה במיוחד לדעת את מקור השיער

בחמש-שש שנים אחרונות השתכללה תעשיית השיער באופן מיוחד, ובהתאמה לכך גם איכות התוצר – הפאות.

עד לא מזמן המונח 'שיער REMI' משמעותו היה 'שיער לא מעובד'. אם הוא היה איכותי ובצבע בלונדיני ניתן היה להכריז בוודאות שהוא אירופאי. כיום המונח 'שיער REMI' משמעותו קבוצת שיער (קוקו) שבה כל השערות נמצאות עם כיוון צמיחתן הטבעי. השימוש במושג 'REMI' מעיד גם על איכותו הטובה ובחירתו בקפדנות יתרה.

קיימת חשיבות רבה לכך שכל השערות בפאה תהיינה לכיוון הצמיחה הטבעי. לכל אורך השערה הטבעית יש מעין סיבים מקרוסקופיים (cuticles) הגדלים מתוך השערה, הם נראים במיקרוסקופ כמו זרועות קטנטנות היוצאות מתוך השערה (מכאן ואילך יקראו בשם 'סיבונים'). באופן טבעי כל ה'סיבונים' הללו גדלים בכיוון אחד. יש מומחי שיער שיודעים להבחין בהם במישוש, ועד לא מזמן ההבחנה בהם באמצעות מישוש העידה על כך שהשיער לא מעובד.¹ אם בקבוצת השיער (קוקו) חלק מהשערות הם הפך מכיוון הגדילה הטבעי, כלומר, חלק מן השערות מחוברות לרשת משורשן, וחלקן מחוברות לרשת מהסיומת שלהן, אז ה'סיבונים' מסתבכים זה בזה ונוצרים בפאה קשרים.

בעבר, לא ניתן היה לקחת את כל השערות באותה הפאה מכיוון השורש, לכן, הורידו את כל ה'סיבונים' מן השיער הטבעי המיועד לפאה באמצעות חימצון. זה היה חלק מתהליך העיבוד של השיער כהכנה לפאה. אמנם, לאחר החימצון בעיית הקשרים נפתרה, אבל, משום ש'סיבונים' אלו נתנו לשער את הצביון שלו, הסרתם הורידה את הגמישות של השיער, הפחיתה מהברק שלו, וכך נפגמו הקלילות והעמידות ובעיקר היופי של התוצר המוגמר. כדי להשיב לשיער את בריאותו ואת הברק הטבעי, היו מורחים על השערות סיליקון. אמנם, הברק חזר, אך לאחר כמה חפיפות הציפוי היה יורד והפאה הייתה הופכת להיות חסרת חיים וחסרת ברק.

לאחר העיבוד באמצעות חימצון, גם מומחים בתחום השיער, לא יכולים להצביע על מקורו אם הוא מהודו או מאירופה.² הסיבה לכך לא רק משום שהסירות את ה'סיבונים' מן השיער אלא גם משום שהמבנה של השיער ההודי דומה ביותר למבנה השיער האירופאי, ואף יותר מכל סוג אחר של שיער, במרקם, בעובי, ב'משיות' (מלשון משי). השיער ההודי הוא דק וחזק מאוד, וגם כן קל לסלסל אותו.

השוני במבנה של שיער מכל אזור מוצא ניכר במיוחד בחתך הרוחב (Cross – section) שלו. חתך-הרוחב של שיער אסיאתי היא עגולה, עבה וישרה; חתך-הרוחב של שיער אפריקאי נותנת צורת-

¹ אמנם, קשה למשש את כל השיער, ולכן סוחרי השיער ממששים רק מדגם מתוך כל השערות על מנת לבדוק שהשיער לא מעובד. בנוסף לכך, לאחר כארבע חמש שעות של מישושים תחושת המישוש נאבדת.

² שאלה שלי: האם כל העסק היה בשיער בלונדיני, שיער שחור REMI היה יכול להיות מהודו מלכתחילה??

משולש, ולכן הוא מאוד מקורזל ומתולתל (Kinky); חתך-הרוחב של שיער מערבי הוא אובלי; חתך-הרוחב של שיער הודי דומה במיוחד לחתך-רוחב של שיער אירופאי.

עם השתכללות הטכנולוגיה, כיום הפאות מיוצרות באופן שכל השערות בהן הן לאותו הכיוון, שורש ליד שורש. כך כל היסיבוניס' גם כן לאותו הכיוון, ולא נוצרת הבעיה של קשרים בפאה. לפאות אלו יש מראה הרבה יותר טבעי, הן תנועתיות וקלילות. כפי שהובא, פאה שבנויה באופן כזה נקראת כיום 'REMI', היא לא עברה עיבוד באמצעות חימצון, ולא הורידו מהשערות שבה את היסיבוניס'.

נמצא, שעד לא מזמן כאשר היו מציגים פאה בלונדינית עם שיער 'REMI', ידעו בוודאות שהשערות לא מהודו, משום שצבע השיער של הנשים ההודיות הוא בגווי השחור. אך, כיום רוב שיער 'REMI' בלונדיני מגיע מהודו.

בעבר הדרך להפוך שיער כהה לשיער בהיר היה באמצעות חימצון, שהיה גם כן מוריד את היסיבוניס' מן השערות. כיום, עקב השתפרות הטכנולוגיה, נמצאה דרך להפוך את השיער לבהיר בתהליך עיבוד פחות אגרסיבי. בתהליך זה תחילה קושרים את השערות בחתיכת בד כדי שהן תשמרנה בכיוון אחיד, וכדי שלא יוצרו קשרים במהלך התהליך. את קבוצות שערות אלו, משרים באמבטיות אוסמוזה (osmosis) בין עשר ימים לעשרים יום, כאשר במים הללו מוסיפים עוד רכיבים. תהליך ארוך ועדין זה מוריד את הפיגמנטציה (הצבען) של השיער מתוכו, בלי לפגוע בפני השטח החיצוני של השיער. ככל שהשיער מושרה יותר זמן במים אלו הוא מתבהר יותר. היצרנים מוציאים את השערות מהמים לפי הגוון שהם מעוניינים לקבל. למשל: ביום 15 מתחילה ההשרייה מתקבל שיער חום בהיר, ביום ה-18 מתחילת ההשרייה מתקבל גוון בלונדיני כהה, וביום ה-20 מתקבל גוון בלונדיני בהיר. על מנת לקבל פאה בעל מראה טבעי, מערבבים שערות מכמה גוונים, כאשר כל גוון התקבל משערות שהוצאו ממי ההשרייה ביום אחר.

לאחר תהליך זה השיער שהתקבל נראה כשיער בלונדיני אירופאי **גולמי**. סוחרי שיער מומחים אשר בעבר היו יכולים להעיד על שיער אם הוא עבר עיבוד באמצעות מישוש השיער והרגשת היסיבוניס', כיום לא יכולים להעיד על שיער זה שלא עבר עיבוד, כי תהליך העיבוד משמר יסיבוניס' אלו.

חוסר היכולת להעניק השגחה לשיער

כיום כאשר באים לקנות פאה, לא ניתן לדעת מהו המקור של השיער.

הסיבה לכך היא משום שהלקוח, שאכן מעוניין בפאה משיער שאין בו חשש תקרובת עבודה זרה, צריך לסמוך על הנאמנות ועל יראת השמים של הפאנית, על הידע שלה שיש לה בנושא, ושהיא לא קנתה במקום אסור; הפאנית עצמה צריכה לסמוך על הנאמנות, על יראת השמים, על הידע ועל הערנות של הספק שמייבא את השיער; הספק גם כן צריך לסמוך על הנאמנות ועל יראת השמים של בעלי המפעלים הגויים.

יתרה מזו, הפאנית צריכה לסמוך על הספק שהוא עצמו סוחר גם בשיער שבא מהודו, וגם בשיער שבא ממקורות נוספים כמו שיער מתים; הספק עצמו מביא את סחורתו ממפעלים שבהם יש שער הודים ושיער מתים; עליו לסמוך עליהם שהם לא ערבבו שערות אסורות - לא בכוונה ולא בטעות.

כל זאת בתוך מציאות שאין לבעלי המפעל שום עניין להשגיח על השיער, כי אף אחד לא ידע ולא יבחין שהשיער מעובד, ולא יעלה על תרמיתם. כל זאת במציאות שהעניין של בעלי המפעלים הוא כן לערבב בין השערות, כי השיער ההודי הוא יותר זול ויותר זמין.

נמצא, שכל מי שרוכש פאה סומך על פאנית, שסומכת על יבואן שיער, שסומך על בעל מפעל לשיער גוי, שאין לו שום עניין לפקח שלא יוצר ערבוב בין השערות.

מכיוון שתקרובת עבודה זרה לא בטלה אפילו לא באלף, ניתן להניח שקיים קושי משמעותי ליצור הבדל בין שיער הודי לבין שיער ממקורות אחרים כאשר הם מסתובבים באותו המפעל. מעבדים את השערות באותן מכוונות, ולא מנקים בין לבין. מי זה שישגיח ששום שיער לא עברה ממקום למקום? מי זה שעומד לפני ששמים באמבטיות האוסמוזה את השיער המותר, שאכן כל השערות האסורות נוקו משם עד לאחרונה שבהן?

בנוסף לכך, גם אם במפעלי העיבוד של השיער אכן יצליחו לערוך השגחה כראוי. צריך ליצור מערכת השגחה נוספת, והיא על הנשים הסיניות שמהוות חלק בלתי נפרד מתהליך הייצור של רוב הפאות. רוב ככל הפאות מתחילות את תהליך ייצורן בסין, שם ישנן נשים אשר תופרות את השערות לסקין. תהליך זה נעשה בתוך ביתן הפרטי (ולא במפעל), הכנת סקין אחד זו עבודה ידנית מפרכת שאורכת בין שלושה עד ארבעה ימים. הנשים הסיניות מרוויחות על כך פרוטות. זוהי גם הסיבה ששלב ייצור זה נעשה בסין, משום שזהו המקום היחיד שתמורת עבודה מפרכת כל כך ניתן לשלם מחיר זול כל כך.

יש לציין שבעיה זו קיימת לא רק בשיער שמיובא ממדינות אחרות, אלא גם משיער עצמי, כל אישה שמעוניינת להכין פאה משער עצמי, שיערה נשלח לסין על מנת ליצור את הסקין הראשונה, ולאחר מכן חוזר לפאנית על מנת שתסיים את ייצור הפאה.

מי יוכל להקים מערכת כשרות כזו, שתשגיח על כל היצרניות הסיניות בבתיהן שלא תערבבנה בין שיער הודי לשיער מותר? מלבד המספר הרב של המשגיחים אשר יצטרכו לשהות בסין. איך הם יוכלו להיכנס לבתים של אחרים, לשהות בזוהמה ובפריצות האדירה שקיימת שם, ולהשגיח גם על עבודה שנעשית בשבתות ובחגים – כל השנה סביב השעון?

שערות מאסירים, ממתים ומנשים עניות

יבואני שיער שונים מעידים שהם מצליחים להשיג שיער מאסירים, ממתים ומנשים עניות אשר מוכנות לגזוז את שיערן על מנת להרוויח כסף.

חשוב להדגיש על מנת לקבל שיער טוב ואיכותי לפאה, על האישה להאריך את השיער במשך שש עד שבע שנים, ולגזור אותו ישר מהשורש. שיער קצר יותר מזה לא יספיק ליצירת פאה. וגם אם הוא ארוך מאוד חלק ממנו מתקצר בתהליך העיבוד וחלק אחר מתקצר בתהליך קשירת השיער. כך שכדי לקבל שיער לפאה עד אורך הכתף צריך לגזור שיער ארוך הרבה יותר. בנוסף לכך, לכל

פאה יש צורך בשיער של ארבע נשים לפחות. לא קושרים שערות זו לזו על מנת לקבל שיערה ארוכה, אלא כל שיערה בפאה היא יחידה אחת.

שיער מתים: כאשר בוחנים את סוגית שיער המתים, ניתן להבין בהיגיון שסיכוי אפסי להשיג שיער טוב לפאה משוק זה. משום שכמובן שלא לוקחים שיער ממתים מבוגרים או חולים, משום שהשיער שלהם חלש ולא יצלח לפאה. כך גם יוצאים כל הגברים הנפטרים מהאוכלוסייה שניתן לקחת ממנה שיער, משום שרוב ככל הגברים לא מאריכים את השיער שלהם... לכמה נשים מתות יש שיער בריא וארוך עד אחרי המותן? הלא רוב הנשים בעולם לא מאריכות שיער עד כדי כך. (בלי להתייחס לאיסור של שימוש בשיער מתים).

שיער אסירים: יבואנים אחדים טוענים שהם מצליחים להשיג שיער מאסירים. אמנם, נכון הוא שלאסירים גוזרים את השיער מהשורש ועושים להם קרחת. אך גם כאן עולה השאלה: כמה אסירות תגענה לבית הסוהר עם שיער ארוך עד המותן? בבית הסוהר עצמו מסתבר שלא מאפשרים לאסירים להאריך את השיער יותר מדי על מנת שלא ישתמשו בו לשימושים אסורים כמו חניקה עצמית, חניקת אחרים או בריחה באמצעות חבל שיוצר מן השיער. בוודאי שבהיגיון פשוט הסיכוי לקבל שיער שמתאים לפאות הוא כמעט אפסי (בלי להתייחס לכך שמי רוצה לקבל מהמידות ומהתכונות של נשים פושעות אסירות...).

שיער מכור: יש המצהירים שקונים שער מנשים שגידלו אותו על מנת למכור ולהרוויח כסף. יבואן השיער מאוקראינה טוען שזה מספר אפסי של נשים שעושות כן (ומי מהן מסכימה לקרחת??). היבואן מברזיל דווקא אומר שיש נשים שמוכרות את שערן, משום שהן מרוויחות מאה דולר, וסכום זה מספיק לשנה מחייה באותה הארץ. מעניינת הסיבה למה כאשר הגיע אדם לברזיל על מנת למצוא את מקור השיער ששם, ופרסם במקומות רבים מי מוכן למכור שער, לא הגיעה אליו אף אחת על מנת להרוויח כסף רב יותר ממה שמוצע לה במקומות הקבועים שם?

ומתוך כל השיער הזה של המתים, האסירים והמכור, כמה ממנו מתאים לייצור פאה? מומחה לשיער אמר לנו, שרוב השערות שמגיעות לארגון 'זכרון מנחם' שאוסף בעבור ילדים חולים, נזרקות משום שלא מתאימות לייצור פאות.

מאפיה ועולם תחתון: סוחרי שיער בארץ מספרים שהם קונים את השיער במדינות העולם מאנשי העולם התחתון שם. כמה אפשר להאמין לאנשים אלו שלא מוכרים שיער הודו? וכמה אפשר להאמין לסוחרי השיער שלא פוחדים על עורם להתעסק עם מאפיונרים, אשר יכולים ברגע להחליט לשולחם לעולם אחר....

בנוסף לכך, ברור הוא שמי שיש לו עסקים בכל מיני מקומות, לא ידווח את המקור של הטובין שלו (הסחורה), דבר זה בדרך כלל בגדר סוד.

בס"ז. מקבץ מאמרים בענין מקורות השיער כיום

רוב תודות לש.ח. ממונסי שליטת מאמרים אלו

הבעיה עם השיער ההודי שבשימוש לעבודה זרה עדיין קיימת בפאות שחובשות היהודיות ר"ל. הרב אלישיב זצ"ל והרב משה שטרנבוך שליט"א פסקו שלחבוש פאות מפולחני עבודה זרה הוא אסור לכל היהודים! הסיבה היא שזה נהנה ממוצר שהיה בשימוש לעבודה זרה שהגמרא כותבת באופן ברור שזה אסור.

חוקרים חרדים שבדקו את הנושא לאחרונה מעריכים ש99.99% של פאות משיער טבעי מכילות שיער הודי.

בנוסף - הרבה מהשיער שהוא לא מהודו מגיע מנפטרים!!!

הפאה כשרה, האמנם?

אנחנו לא סומכים על גויים להבטיח לנו על כשרות הבשר. בשר שאיננו תחת השגחה צמודה נקרא "בשר שנתעלם מן העין" ואסור באכילה אם לא שהוא חתום עם חותם בתוך חותם. איך זה שאנחנו סומכים על מילה של גוי שהשיער אינו מהודו או מנפטרים, כאשר קיים חשש כבד של תקרובת ע"ז האסור בהחלט, ואנו מחויבים בהכחדתו???

ידוע בתעשיית הפאות שסוחרי שער משקרים באופן קבוע לקונים כדי להצליח בעסקיהם. כמו כן ידוע בעדויות מכלי ראשון שהיצרנים הסינים יעשו מה שבידם כדי לעשות מכירה. הם ידביקו כל מיני תוויות וחומי כשרות על הפאות כפי הצורך, מבלי להתיחס למקור האמיתי שלהם.

השיער בפאות באמריקה עובר ידים רבות לפני שהוא מגיע לסלון בלייקווד או בברוקלין. באיזשהו מקום בדרך גוי יכול בקלות לשקר על מקור השיער. יש לזכור שכל הסלונים רק ירצו לקנות שער אם המוכר הגוי מבטיח להם שאין בזה אפילו משהו משיער הודי.

לגבי הכשר של פאות הקנינים של המפעלים יכולים בקלות לשקר לגבי מקור השיער. 'ודאי שהרבנים הם לא מומחים בשיער וכשהם יראו ארגזי שער מכל אורך, צורה וצבע הם סומכים על מה שיצרנים אומרים להם, (מתוך הספר החיים הסודיים של השיער - ספר עובדתי ע"י אמה טרלו על תעשיית הפאות)

נקודה נוספת - שער המגיע מבנ"א הוא איננו תמיד באותו אורך. במפעל לפאות החומר גלם של השיער ממוין בארגזים לפני אורך וצבע. זאת אומרת ששיער של עשרות אנשים יכול להגיע לארגז אחד. ולכן, יכול להיות שאפילו מעט שער הודי בארגז אחד יגיע להמון פאות.

פאות סנטטיות גם הן בעיה שבהרבה מהם יש גם שער טבעי כדי לגרום לפאה להראות יותר טבעי.

ראיון עם פאנית בעלת 18 שנה נסיון בארה"ב

יש שקר גס שמגיע עם הפאות ואני רוצה לידע את הנשים על כך. הייתי פאנית כמעט 18 שנה. למדתי מאחד המומחים הגדולים בתעשייה איך לזהות שיער. איך לקשור ידנית שער לפאה, איך לבנות פאה מהיסוד כולל שיטות של חיתוך, צביעה וכיבוס - טכניקות שידועה רק למקצוענים הגדולים. לפני כ-8 שנים התחלתי תהליך קשה של ייצור קו פאות אישי משלי. יצירת קשר עם סוחרים ובאי כח בסין וכו' זה לא משימה קלה. למדתי מהר שאין יושר בעסקים בסין. שער שנבחר ידנית מסוחרים שהגיע ישר מאוקראינה נשלח לסין וחזר מעורבב ומעובד עם שער שלא שלחתי ולא בקשתי. המפעלים תמיד הציעו תוויות לפאות עם כיתוב 100% שער אירופאי. אפילו אם דברנו על שימוש של שער ברזילאי, מונגולי או אוזבקי הם תמיד הציעו גם תווית כשרות עם 'ברכות מהראבי"ו שהם אמרו בעצמם שהראבי"ו לא קים. בשלב הזה קלטתי שלא שיד ליצר מוצר שהאמנתי בו ויכלתי לקחת אחריות עליו.

אני אישית עסקתי ישירות מול מפעלים ולא יכולתי לדעת אם השיער שחתכתי מאישה פה בארה"ב חזר ללא שינוי או ללא תערובת עם משהו אחר. העובדא שהמפעלים אינם חוששים לשקר ללקוחות משמעותה שאין להם בעיה לרמות אותי גם.

החלטתי לותר על הקו יצור האישי שלי ועל כל הרווחים שיכולתי להרוויח מהעבודה הזאת.

זה חשוב לנשים לדעת שבתי חרושת ישימו כל תווית שצריך כדי למכור. הרבה פאניות אין להם מושג שעובדים עליהם. אומרים להם שזה "שיער אירופאי" וזוהי ה"השגחה", אבל המציאות רחוקה מזה. הן פשוט לא יודעות...

(נכתב מילה במילה ביוני 2017. הפאנית רוצה להשאר אנונימית).

תסבוכת - החיים הסודיים של השער (ספר שנכתב ע"י אמה טרלו)

ניתן להשיג באמזון או באמזון קינדל. בגלל חוקי 'כל הזכויות שמורות' א"א להעתיק הרבה מהטקסט אך נביא רק חלק קטן:

השאלה נוגעת היום כמו ב1974. איסוף השער האנושי תמיד היה עסק מאחורי הקלעים בלי ידע עליו לאלה שאינם בעסק. אפילו הרבה מהסוחרים שמוכרים תוסף שער ופאות יודעים מעט מאוד על מקורות השער ואיך זה נאסף אם לא שהולכים לטרח הגדולה של אסיפתו לבד או שעובדים בשביל חברת ייצור שער עם מחלקה מיוחדת להשגת שער. תוויות כמו 'ברזילאי' 'פרובי' 'הודי' 'אירופאי' 'אירופאי אסי' 'מונגולי' שמעטרים את חבילת השער הם בד"כ רק הבטחות אקזוטיות של סוגים שונים ולא באמת זיהוי מקור השער. (עמ' 38-39)

להרים גוש של 24 אינטש (61 ס"מ) של שער "רמי בלונד" (שער שמסודר מהשורש עד סוף השער) משולחן התצוגה אני שואלת את ג'ורג' אם זה באמת נמכר בתור שער הודי או שהזהות שלו משתנה בשוק. "מה שאנחנו מוכרים אנחנו מוכרים בתור שער רמי הודי" הוא אומר ומצביע על התווית. החברה שלו שמה דגש על שקיפות. זה לא אומר אבל שהקונים עובדים באותו פרנציפ. כמו שעוד סוחר הודי אומר לי: "אני מוכר את השער כהודי. אבל מה שהקונים עושים במדינות שלהם אנחנו לא יכולים להגיד. הרבנים עשו את זה מאוד קשה לנשים יהודיות כשהם הביאו את החרם על שער הודי. היום שער צריך לעבור דרך ארוכה לפני שהוא מגיעה אליהן." (!!!) (עמ' 102-103)

להרבה זה (הקרבת השער) עשוי למילוי נדר, להודיה או להכרה שהאליל הגן עליהם או עזר להם להשיג איזושהי מטרה ספציפית. בגלל שהאלילה נחשבת מסוכנת וקנאית עם הכח גם להרוס ולהביא מגפה חלק מהסוגים שמתגלחים עושים את זה בתקוה להפגת כעסה והתחלת כחות הריפוי שלה.

כשאשה מבקשת "שיער פרחים" היא מצווה על הספר במקדש לקשור פרחים חצי מאורך השער שלה ולחתוך את זה בדיוק מעל הפרחים. הפרחים נופלים לרצפה והופכים להיות חלק מהקרבת לפני שזה מטוטא ביחד עם השער הנופל. (עמ' 65-67)

'העולם הסודי של השוק השחור של תוספי שער' (ע"י אלי פלין)

כשאומרים 'תוספי שער' בד"כ מדמינים שער ארוך, גמיש ומנפנף. אבל, הרבה פעמים שוכחים מהאנשים שתורמות את השיער. הרי סוף כל סוף שיער האנושי בתוספי שיער היה חייב להגיע ממישהו - לא?

מי הן הנשים האלו? מה מביא אותן לוותר על דבר שלהרבה מהן (וגם לנו) זה מהווה תכונה מאוד מאפיינת?

שאלנו את ארין ברהמה מנכ"ל חברת רבלה ארה"ב וריקה היילס בעלים של חברת ג'וסט אקסטנשנס בלוס אנג'לס (הם שתיים נסעו מסביב לעולם למצוא מקורות לשיער ולהבין לנכון את התעשייה) כדי לשפוך אור על תעשיית העולם בתוספי שיער.

רקע קצר על סוגי שיער:

להבין מאיפה רוב תוספי שיער מגיעים קודם צריכים להבין את הסוגים השונים של שיער.

- (1) שיער אסיאתי יש לה חתך עגול והוא בדרך כלל עבה וישר.
- (2) שיער אפריקני הוא יותר מלבני בחתך שאומר ברהמה מביא תוצאות של שיער מתולתל וקיניקי?
- (3) שיער קאקאסי הוא אובלי בחתך.

הסיבה ששיער הודי הוא כל כך רצוי בשוק המערבי זה בגלל שהחתך הוא מאוד דומה לשיער קאקאסי.

"מו"מ באמונה" לעומת "מקור אתי" -

המשפטים האלה משתמשים בהם בתור מילים רודפות. ברהמה אומר שמו"מ באמונה הכוונה יותר לצד הפיננסי, וממקור אתי הכוונה שהשיער נקנה בדרך שעונה על כללי האתיקה. היילס מוסיפה שהיא מאמינה ששתי המשפטים הם ברי

חלפה: "למשל חלק מהנשים מוכרות את השיער לכסף ואחרות תורמות למטרה דתית, בכל מצב יש החלפה נאה ושתי הצדדים רוצים."

מאיפה זה מגיע?

"המקור של שיער הכי איכותית היא שיער רמי בלתי מעובד שנחתך משיער של בן אדם עם כל השערות הולכים באותו כיוון" מסבירה היילס. שיער רמי הוא אותו דבר לגבי הדרך שבו משיגים אותו אפילו שזה יכול להיות צבוע או ?? זה עוד שם לשיער מאוד איכותי אבל לאו דוקא מצביע על שיער הודי (על אף שהרוב באמת משם)

אולי שמעת המשפט "שיער מקדש" שזה שיער שהוקרב ע"י גברים נשים וילדים הודים שהולכים למקדש ומקריבים את השיער בתור חויה רוחנית לאליל.

לפני 15 עד 20 שנה אומר ברהמה למקדשים היה כל כך הרבה שיער שהם היו צריכים לשרוף את זה כי לא היה להם מה לעשות עם זה. ומאז הודות לתעשיית תוספי השיער, מקדשים בלי רווח מצאו שהם יכולות לעשות כסף ע"י מכירת השיער והופכים את הרווחים לטובת הקהילות שלהם לדברים כמו חינוך יותר טוב או מרכזי רפואה.

אבל השיער הרמי היוקרתי הוא רק כ-20% משוק התוספי שיער- ואם כן מאיפה מגיע השאר?

אם "שיער מקדש" אסוף בקוקו לפני הגילוח ואז הוא ארוז ונמכר ככה, תוספי שיער ירודי ערך לא רמי עשוי משיער של תערובת. אולי זה לא נראה ביג דיל אבל יש לחשוב ככה: כל השערות גודלות בכיוון אחד. אם שיער מתערבב ולא כל השערות הם לכיוון אחד, השערות יתפסו אחד בשני ובסוף זה יסתבך בקלות. ואחרי שהשיער מסובך כמעט ואין דרך לסדר את זה חזרה. ואז נשאלות השאלות איך זה שתוספי השיער הם לא מאוד מסובכות? ואיך השער מתערבב בהתחלה?

איזה נושאים אתיים נמצאים לדיון?

יש הרבה אי הבנות על הנושא האתי, אומר 'ברהמה', קשיים כמו חטיפת נשים בשביל שער או גזילת שער מגופות נפטרים נשמע לא סמפטי אבל הם גם לא אקטואליים בתורה תוכנית עסקים. היילס מסכימה: "אני שמעתי ספורים של אוספי שער שחוטפים נשים או בנות וגוזזים להם שער. לא טפלתי בזה ולא ראיתי עדות לכך מסוחרים שפגשתי. סוחרים שדברתי אתם על זה אומרים שזוהי נחלת העבר אך זה לא כ"כ קיים היום." היא גם אומרת שהתעשייה הבין לאומית השתנתה באופן דרסטי ב-6 שנים האחרונות בגלל שמפיצים למדו איך לרמות אנשים לשלם אלפי דולרים לתוספים נחתי ערך. מפיצים למדו לעשות מניפולציה לטקסטורה של השיער, לשמור על עליות נמוכות ולספק את הביקוש של נשים מסביב לעולם...

יש לזכור ששיער צריך להיות מאוד ארוך כדי להשתמש בזה לתוספי שער. ברהמה אומר ששיער בן 10-3 אינץ' מדי קצר לתוספים. הרבה פעמים מגיעים למפעלים בגרמניה שהופכים את זה להיות חומצת אמינו שמתמשים בזה לאפיה ושוקולד.

קטע ממאמר של wall street journal עם כותרת "ג'ורנל דתי מכירה הפומבית הענקית של השיער ההודית" - ע"י יואנה סוגדן

כל המאמר לא נכלל עקב חוקי "כל הזכויות שמורות"

מאי 31 שנת 2012 שעה 10 שעות IST

...על פי כתבים הינדואים, צריכים לגלח את שערם פעם בחיים....

יש מעל 500 ספרים שעובדים ברוטציה בבנין קלינה קטה ממוקם מערב ל"מקדש" המרכזי ובעוד 16 מקומות יותר קטנים בעיר. בשעות השיא עוד 100 ספרים מועסקים לגלח ראשי הסוגדים.

ה TTD אומר שהרווח ממכירת השיער הביא 200 מיליון רופי (\$3,600,000) (3.6 מיליון דולר ארה"ב) בשנה הפיננסית שעברה שזה העלאה 54 מיליון רופי בשנה לפני זה.

הודו ייצאה \$190 מיליון שווי של שיער ב-2009-2010 ועד 2013-2014 יכול לשלש את זה עד מחיר של \$470 מיליון אומרת המחלקה של תעשייה ומסחר בארה"ב.

שיער הודי הוא בדרישה גבוהה לפאות ותוספי שיער בגלל שהוא גם דק וגם חזק מסבירים חברת תלתלים וגלים מצ'נאי אחד מיצואנים הגדולים של שיער. החברה גם מעבדת שיער מורידה ממנה את הצבע וצובעים את זה מחדש.

מר סרינוסרו מוסיף ששיער מדרום הודו זה מאוד מאוד איכותי כי הנשים שמקריבות את זה שומרות ומטפחות את שערן מאוד מאוד... הקונים העיקריים הם חברות...

ח. למה ההודים מנסים להסתיר את העובדה ששיער הודי מגיע מהטמפלים של הינדו?

יצואני שיער הודים מנסים להסתיר את העובדה שהשיער מקורו בטמפלים ההודים בגלל ששתי צרכנים עיקריים בשוק השיער האנושי הם יהודים אורתודוקסים ולהבדיל אלף אלפי הבדלות נוצרים אפריני אמריקאים. נוצרים מאמינים ששיער שהקריבו אותו בטמפלי הינדו הוא מקולל, או מוקרב לשדים, ואסור בשימוש בתוספי שיער.

אחד מצרכני התוספי שיער האנושי הגדולים בעולם הוא אפרו אמריקנים בכל רחבי העולם, כמו ארה"ב, ברזיל, ועוד מדינות דרום אמריקה. מאמיני הנוצרים שהם אפרו אמריקני הם נגד שימוש בשיער שמקורו בעבודת אלילים, על פי כתבם. הם מחשיבים שיער מטמפלי הודו כשיער שהקריבו לעבודת אלילים.

בארה"ב 79% מאפרו אמריקנים הם נוצרים. ב-2015 כל הכושים באמריקה היו 46 מיליון ומספרם גדל כל שנה. זאת אומרת ש-36 מיליון כושים בארה"ב הם נוצרים, ודתם הוא נגד שימוש בשיער הודו מטמפלי הינדו כי זה עבודת אלילים.

לפניכם ציטוטים ישירים מסרטי יו טיוב שנעשו ע"י כמרים נוצרים פרו אמריקאים, המוחים על שימוש בעבודת אלילים בתוספי שיער וכדו'.

ציטוטים מסרט שנקרא "שיער שהקריבו לפסלים!":

"הכתובים הם ברורים שחייבים להמנע מכל מה שמוקרב לפסלים (Acts 15:29)."

זה בדרך כלל אוכל. (Dan 1:8, Rev. 2:14), אבל לא רק אוכל מקריבים הפאגנים [עובדי אלילים] לפסליהם (אלילים)

"אחיות, תזהרנה מה שאתם שמות על הראשו!"

"עובדה: אחרי גילוח שיער בסגידה לאלילים אחרים, השיער הזה מגיע בסוף לראשים שהרבה מאחיותנו."

"אחיות. אבא שלנו לא רוצה שיהיה לנו קשר עם כל דבר שהקריבו לאלילים"

"אנחנו צריכים לחזור לסגידה רדיקלית לאלוהים בלבד."

"אם את חייבת ללבוש תוספי שיער, תעשי קצת חקירות לבדוק מאיפה השיער מגיע."

"אם אתה לא בטוח שזה לא מגיע מטמפל פאגאני, אל תשתמש בזה."

ציטוטים מסרט נקרא "Where Does the Hair That Ladies Put On Comes From? Be Aware Hair Sacrifice", [מאיפה מגיע השיער שנשים לובשות? תזהרו קרבנות של שיער] י"ל 15 ספטמבר 2017:

"Acts 15:29. אתה מצווה למנוע מאוכל שהקריבו לפסלים, מדם, מבשר של בהמות חנוקות ומגילוי עריות. תעשה טוב אם תמנע מדברים אלה."

"חלק מהשיער שאת לובשת הקריבו לפסלים"

"ממילא מהיום תדע את זה."

"אל תלבשו/י בדברים שהקריבו לאלילים כי יש לזה תוצאות רציניות לחיים."

ציטוטים מסרט שנקרא "Your Weave is Cursed - [הלבוש שלך מקולל]"

הכומר שם מצטט ספוקים מהתנ"ך כאשר הוא מוכיח את הנשים שלא תלכנה בפאות מהודו:

יִקְנָאָהוּ בְּזָרִים בְּתוֹעֵבַת יְכַעֲסָהוּ: יִזְבְּחוּ לַשִּׁדִּים לֹא אֱלֹהִים אֱלֹהִים לֹא יִדְעוּם חֲדָשִׁים מְקֻרְבִּים בָּאוּ לֹא שְׁעָרוּם אֲבֹתֵיכֶם: (דברים לב, טז-יז)

מה לְכֶם תִּדְבְּרוּ עִמִּי וּפְנֵי עֲנִי תִסְחָנוּ נָא אֲדַנִּי יְדוּד צְבָאוֹת: וַיֹּאמֶר יְדוּד יֵעַן כִּי גִבְהוּ בְנוֹת צִיּוֹן וַתִּלְכְּנָה נְטוּיֹת גְּרוֹן וּמִשְׁקֹרוֹת עֵינַיִם הָלוֹךְ וְטָפוֹף תִּלְכְּנָה וּבְרָגְלֵיהֶם תַּעֲפֹסָנָה: (ישעיה פרק ג טז-יז)

ט. קטעי עיתונות

קסטם משיער אירופאי, מיידאין צ׳ינה (או הודו)

קסטם זה כמו מוצר, יש דברים שמוכרים יקר בלי קשר למחיר העלות, זה גננון של מוצרים שנמכרים במחיר יקר אבל בכרזים.

לדברי סלוצקי, רמת הסיכונים ששיער מעובד ללא הכשר יתגלה כחריז גבוהה מאוד. הייתי במפעלי ייצור של פאות קסטם בסין, שמייצרים לפי הזמנות. במחלקה אחת הם מייצרים משיער הודי, במחלקה שניה מייצרים משיער שונתנים להם. גם אם אין השגחה טובה, יש סיכון, בלי השגחה על אחת כמה וכמה.

שולמית זלמן, פאנית ויצרנית פאות ידועה, רוכשת שיער באירופה ומייצרת ממנו פאות קסטם. זלמן מעידה חד משמעית: "במפעל שאני קונה, מפעל ענק של שיער במערב אירופה, התעניינתי רכישת שיער ברזילאי. למרבה האבסורד החבר לי שמברזיל קונים מהם כמויות אדירות של שיער הודי מעובד. הם קונים שיער בהודו, מעבדים אותו, מערבבים ושולחים ללאה. קשה מאוד גם לפאניות להבדיל האם זה שיער הודי מעובד או אירופאי אמיתי. המשמעות, אם יצרנית בישראל קונה ברזילאי 'שיער אירופאי' (ללא הכשר) יש הסתברות לא קטנה שזה שיער הודי".

לדברי זלמן, שיער סיני מעובד אינו מספיק איכותי, כך שאם מעבדים שיער אסייתי איכותי - סביר להניח שמדובר בשיער הודי. "פאות ברמה תעשייתית שלא מייצור יחידני, סביר להניח שזה שיער אסייתי מעובד או פחות איכותי. זו קסטטורפה שצרכניות שמשלמות מחיר של 1000-1500 ואפילו 2000 דולר לא מקבלות את המוצר שמצדק את המחיר הזה".

צביה שורין ספקית שיער ויצרנית פאות קסטם "צביה בלבן", המייצרת ומספקת פאות גם לפאניות גדולות, מאשרת: "צרכנית שמשלמת מחיר טוב רוצה תמורה הולמת אבל שמעתי הרבה מאוד סיפורים של נשים שנפלו את-לו אירופאי, כאלו 'רמת אירופאית'. צריך להבין שאין דבר כזה קסטם משיער אירופאי כי 700 דולר לפאה כאשר רק השיער והעבודה עולים מעל 600 דולר. שיער מעובד עולה חצי מחיר".

ההודי הוא האיכותי ביותר מבין השיער האסייתי, הרי שאחז גבוה מאוד מבין השיער המעובד ה"כמו-אירופאי" (שאינו תחת פיקוח השירות) מגיע מהודו, על הכעיה הכשרותית הכרוכה בכך.

עמיר זכאי מנכ"ל חברת "פאות זכאי", מתווה תמונת מצב עדכנית: "קשת הפאות בשוק נעה החל מסינתטיות, דרך מעורבות, שיער אירופאי שעבר עיבוד, וכלה בשיער אירופאי טבעי לגמרי, בכל טווח המחירים לקהלי יעד שונים. גם בסינטטי יש סוגי סיבים שונים עם איכויות שונות.

תחקיר הקו החם חושף: פאות קסטם משיער אירופאי איכותי מיוצרות למעשה משיער אסייתי, לעיתים הודי, שעובר תהליכי עיבוד וצביעה מאסיביים. פלא שכל כך הרבה פאות קסטם מתגרות תוך זמן קצר כפגומות וחסרות תוחלת???

סוגי השיער הטבעי נחלקים על פי המוצא: שיער סיני - לרוב עבה וגס יותר, בדרך כלל באופן טבעי הוא מגיע בגוונים כהים, הבהירים עוברים תהליכי עיבוד צביעה והשבחה. בתחילה הוא נראה מאוד יפה ורק אחרי מספר היפפות מתברר טיבו האמיתי. שיער טורקי - שיער טוב יחסית אך מעט עבה מהאירופי, גלי לרוב, בדרך כלל בגוונים כהים. אגב היתה אופנה של נשים מישראל שהגיעו לטורקיה לרכוש שיער, היא כמעט נעלמה לאחר מספר מקרי שוד שאחד מהם הסתיים במוות.

יש לציין כי לדברי אנשי מקצוע וגורמי כשרות מוסמכים, 90% מהפאות שנמכרות בטורקיה מקורן משיער הודי מעובד!

שיער דרום אמריקאי - בעיקר מברזיל וארגנטינה, חלופה נגישה ולכן פופולרית כיום לשיער ארוך וחלק. זהו שיער דק ורי איכותי, בעיקר בגוונים כהים. שיער רוסי - בעיקר מאוקראינה, שיער דק וכהיר שנחשב איכותי אבל קשה יחסית להשגה. יש שיער 'רוסי' מגיע מהרפובליקה האיסלמית והוא כהה ועבה יותר. כשמדברים על שיער אירופאי אמיתי זהו שיער רוסי.

שיער הודי - נחשב האיכותי ביותר מבין השיער האסייתי, בזמנו יצרנים השתמשו בו בקראו לו אירופאי. בישראל כיום לא נוגעים בו רשמית, אבל בחלק מהמקרים מות בטורקיה וספרד שמוכרים שיער - מוכרים שיער שמקורו בהודו. אני לא מאמין שיצרנים קונים היום שיער הודי בידועין, אבל יתכן מאוד ששיער שאינו מופקח על ידי הכי"ד מקורו אמיתי מהודו".

לדברי זכאי, הכינוי 'קסטם' הפך למקדם מכירות אבל חשוב להבין את ההבדלים בין המוצרים. "למרבה הצער, היום לא כל מי שבוה ומשלמת מיטב סכמה מקבלת מוצר איכותי. 'קסטם איכותי' עשוי להתגלות כצבעו או פגום. המחיר הוא לא הכל ולא רק זה מה שקובע אם הפאה איכותית, אבל כמובן שקסטם ב" 500 דולר אינו ריאלי".

דן סלוצקי ספק שיער מהגדולים מאוקראינה שעוסק גם בייצור, מבהיר: "שיער אירופאי הוא בעצם שיער רוסי, אבל מהניסיון יש יצרנים שקונים שיער אסייתי - הוא יכול להיות סיני, אוזבקיסטני, מונגולי או הודי, מעבדים אותו ומוכרים. אני לא אקרא לזה יופף כי כמו שיש תחליף בשר מסריה, יש שיער לא אירופאי מעובד וצבוע. במסחרה הזאת בשוק, יכולים לכתוב עליו 'אירופאי היי' ולמכור במחיר זול או יקר, לפי המצפון ולפי הביקוש. אגב פאה

ד' מירושלים, שפאת הקסטם שלה מוטלת בארון כאבן שאין לה הופכין, היא רק מוקד מייצג. ד' רכשה פאה בלא פחות מ" 950 דולר (בשער של אז...) וגם אם אף אמנם לא שלמה את כסופה העתק ה"מקובל" של 1,200 עד 1,500 דולר כעבור פאת קסטם יוקרתית - היא חשה שמגיעה לה תמורה נאותה לטכום שהשקיעה ולא צרור נקיוב של שיער מתנפח וחסר תוחלת.

לשיא היפיסכול הגיעה ד' כאשר פאנית מומחית לה הראתה את הפאה, פסקה כי מדובר בשיער לא איכותי ששורשיו במורח אסיה, בעוד היצרנית התהדרה כי פאותיה שרירות "שיער אירופאי". ד' ניסתה לעמוד על זכויותיה, ואולם אחרי מספר שיפוצים כושלים, מלווים בהחמצת פנים וטיטור, ולאחר שאף נדרשה לשלם עבור 'הוצאות נלוות' ללא תועלת, הרימה ידיים.

המקרה של ד' הוא כאמור אחד מיני רבים מאוד. רכישתה פאה כזו, לכלה, למרות המחיר האסטרונומי שנגבה בעבור חופן שיער שזר, אינה בהכרח מההוצאות היותר גדולות של ערב חתונה. למה אם כן, דווקא סעיף הוצאה זה מעורר אמוציות סוערות במיוחד? אולי בעיקר משום שבנגיד לרוב פריטי היצור היקרים יחסית הנרכשים עם אחריית ושירות מוסדרים, פאת הקסטם המושקעת והיקר-רה להחזיר עשויה להתגלות כמוצר פגום ולא איכותי, עם הובך עוגמת נפש והיטכול.

ממה באמת עשויה פאה מ"שיער טבעי אירופאי"? אך יתכן שצרכנים משקיעים אלפי שקלים על מוצר ללא-תועלת וללא אחריית? ולמה פאה שנראתה נפלא נעשית מזויזעה כעבור שבועיים? שאלות אלו, שלמרבה הצער לא נס ליתן, הופיעו בתחקיר "מסמך שיער" שפורסם בתוס"ס ב"חד נאמן והצביע על תופעות המחירים המופקעים והאחריות שאיננה, הוויזים וההונאות בשוק הפאות.

הטלטלה שעבר הענף בעקבות משבר הפאות האחרון (של השיער מהודו) הביאה לתוצאה המבורכת של הנהגת פיקוח כשרותי בתחום. עם זאת, עדיין מרובים מקרי ההונאה, כשלי חוסר המוסר האחריות בניגוד ועידוד על כך התלונות הרבות מצד צרכנים ששילמו מיטב סכמה עבור מוצר פגום. איך יתכן ששילמת 800-900 וגם 1200-1300 דולר עבור פאת קסטם שנראית מרשימה ביותר וכעבור זמן קצר היא מתגלית כנתונה ופגומה? בתחקיר שערבנו, מתברר כי פאות קסטם רבות מאוד מיוצרות משיער לא איכותי שעובר תהליכי צביעה ועיבוד מאסיביים בכדי להסתיר את מקורו האסייתי ו/או איכותו היורדה. אילו היתה רמת המחירים תואמת, החרשנו - אלא שפאות אלו נמכרות במחיר שאינו שווה את התמורה.

והחומר ביותר: הבער פיקוח והשגחה, קיים חשש ריאלי ברמת סיכון גבוהה שמדובר בשיער המגיע מהודו, דהיינו ממקדשי הע"ז בהודו, שנאסר כיום על ידי גדולי המוסקאי! (כתבה זו עוסקת בפן הצרכני ועל כן לא ינכנס לצדדים ההלכתיים במסגרת זו).

לדברי שורין, "אני יודעת בפירוש על מוכרות שיער ללא כשרות שמוכרות במיגור ההודי שיער הודי, בעיקר לפאניות קטנות שלא יודעות. הן אומרות שאין להן כשרות ויוצאות ידי חובה... ברזילאי לדוגמה מסתובב המון שיער הודי. לקנות משם בלי השגחה זו בעיה גדולה, הם עוברים על הקונים בעיניים. דוגמא קטנה, הם מחליפי-ים את הגומיות (של הקוקו) כדי שלא יזהו. רק אנשים שמאוד מבינים יזהו".

פאניות ויצרניות נוספות שמפאת קוצר היריעה לא נביא את דברי כולן, משרטטות תמונה זאת: צרכנית רוכשת ב" 800 אך גם ב" 1,200 דולר ויותר פאת קסטם וכעבור זמן קצר מתגלעות בעיות שונות ומשונות, במקר-ים רבים עקב איכות יורדה של השיער. הפיתרון? אין פתרון-קסטם, יש רק המלצה: לרכוש פאה אצל יצוק, משוקק עם שם ואמינות, בעלי אישור כשרות, לא ללכת שולל אחרי מחיר אסטרונומי כערוכה לאיכות ויקרה, ולדרוש שירות ואחריות ראויים עבור כספכם!

יחד השבוע "כ"א באדר ב' תשס"ח (28.3.2008) עמוד 63

להסיר מכשול

דעייתי בזאת להתריע בפני מכשול גורא שנתקלתי בו: ככלה, כשהתעסקתי בקניית הפאה, נוכחתי לראות שבביעית השיער ההודי - תקרבות ע"י עדין קיימת, ולא רק זאת, אלא אינה ניתנת לזיהוי בגלל עיבודים שונים הקיימים בשוק, המזיפים את השיער כשיער אירופאי ממש. כ"כ נתקלתי בפאניות יד"ש שנשלחות בזה.

48 יום שלישי ב' באדר תש"ע יחד באמן

שיער בשער

המופחים ליצור פאות נוכחות מקפידים על רכישתה של שיצר ברזילאי, אך הידיעה הבאה שפורסמה השבוע, מצויכה בריקה מדויקת גם של השיער הזה, לפני מספר ימים הצליח מוכס ברזילאי ליצור הכרחה של טק שיער ארב שהגיע מהודו, מדובר מסחורה השונה מאוד אלפי הולרים, שהוכאן ניסה להציגה כסחורה פשוטה ובכמות קטנה. השיער הזהם.

הפלט - מוסף לכל השבועי - י"ז טבת תשע"ד

פרק ד' ❁

בענין ההכשר

הקיים כיום

**א. מתוך קובץ "תל תלפיות" - קובץ ס'
היו"ל ע"י מכון "הוראה ומשפט" שע"י קהילת "חניכי הישיבות".**

תל תלפיות קפא

הבהרת דברים

כידוע מאז שהוכרעה ההלכה ע"י מרן עט"ר הגרי"ש אלישיב שליט"א שפאות ממדינת הודו אסורות משום תקרובת ע"ז עוסקים דיני בית הדין והגאב"ד שליט"א בבירורים יסודיים מאד אודות מקור השער לפאות, וזאת לצורך מענה לפניות רבות של יצרים ויבואני פאות שביקשו לקבל את הפיקוח ההדוק של בד"ץ חניכי הישיבות אשר כולו מבוסס לאחר פסקו של מרן עט"ר הגרי"ש אלישיב שליט"א אודות האיסור בשער הנגזז בפולחן ונחשב כתקרובת ע"ז, וללא שום סניפי היתר כל שהם.

הדיינים בצוותא חדא עם מורינו הגאב"ד שליט"א יושבים על המדוכה שעות רבות לבירור הדברים באופן היסודי ביותר ושליחי בית הדין אף יצאו מספר פעמים לחו"ל בכדי להתחקות מקרוב על מקור השער ודרכי המסחר הנוהגים בענף זה.

הואיל ושמועות רבות הופצו בענינים הנ"ל יש בנותן טעם להביא דברים שנכתבו על ידי העוסקים בנושא מטעם בית הדין לצורך בירור נושא חשוב זה.

בבואנו לדון בענין זה, עלינו להבהיר לבני קהילתנו ובני התורה את יסודות הבעיות אשר נדרשו להם ועסקו בבירור וליבון ענין מקורות השיער לפאות.

הפאה הטבעית נעשית משיער אדם שנקנה בארצות שונות בעולם, בדרך כלל בארצות בהן העניות מרובה כגון סין, אוקראינה, תורכיה וכד'. השיער מעובד בד"כ בבתי חרושת ובמקומות פרטיים ונמכר גם לבתי חרושת בקוריאה ולמקומות נוספים בעולם לצורך ייצור פאות.

מדינת הודו מייצאת שיער רב מאד לארצות שונות בעולם כגון קוריאה, איטליה, תורכיה ועוד, ונחשבת לאחד ממקורות השיער החשובים והגדולים ביותר לייצור הפאות.

אחר פסקו של מרן עט"ר הגרי"ש אלישיב שליט"א מיום כ"א באייר תשס"ד, כי השיער הנגזז בפולחן העבודה זרה נחשב כתקרובת ע"ז והינו אסור בהנאה, ומאחר ולא היו הכלים והידיעות בכדי לזהות את מקורות השיער בפאות הנמכרות בארץ ישראל ובמקומות נוספים בעולם, נדרשו מורנו הגאב"ד ודייני ביה"ד שליט"א לברר דבר לאשורו בכדי לסייע לציבור היראים, ואכן אישרו חלק מדגמי הפאות וכן מקומות מסוימים אשר ניתן לחבוש את הפאות שיוצרו שם.

כמובן שהעיסוק בנושא זה נעשה בהתייעצות עם מרן עט"ר הגרי"ש אלישיב שליט"א. וההשגחה על הפיאות הן משעת ייצורם בכדי לדעת בבירור גמור את מקור השיער, שאין מקורו ממתחמי הע"ז.

קפב

תל

תלפיות

לגבי ^{העניינים} ¹²³⁴⁵⁶⁷ מדינת הודו, אמנם שם מקום פולחן הע"ז, אך יש במקום שיער שאינו ממתחמי הע"ז, בזה נסתפק מורנו הגאב"ד שליט"א, אם לברר ולבדוק נושא זה.

שאלה זו נשאל מרן הגרי"ש שליט"א, אשר השיב כי אם ידוע בבירור על פאות מסוימות שאין מקור שערן מתקרובת ע"ז, יש להכשיר פאות אלו אף אם מקורן ממדינת הודו, ^{העניינים} ¹²³⁴⁵⁶⁷ אולם בתנאי שיבורר בבירור גמור ומוחלט שאין מקור השיער מתקרובת הע"ז. ^{העניינים} ¹²³⁴⁵⁶⁷

בשליחות ^{העניינים} ביה"ד נשלחו שליחים למדינת הודו, אשר הביאו את טענת סוחרי השיער ההודי כי יש שיער רב בהודו אשר אין מקורו מתקרובת ע"ז, ולטענתם מקורו ב"שיער מסרקים", דהיינו שיער הנשאר במסרק בשעת הסירוק ואשר נאסף מדי יום ונמכר לסוחרים ואח"כ מעובד ועומד למכירה עבור ייצור פאות, ואכן צולמו תמונות של מפעלים העוסקים במלאכה זו. ולכן לטענת סוחרי השיער אפשר להתיר ולהכשיר את הפאות המיוצרות משיער הודי, מאחר והפאות הנמכרות ליצרני הפאות הגדולים בארץ ישראל, אין מקור שערן מתקרובת ע"ז אלא משיער זה. להוכחת טענתם זו אף סיפקו ^{העניינים} ¹²³⁴⁵⁶⁷ קבלות ומסמכים, אשר לדבריהם מוכיחים את טענתם כי השיער הנמכר ליצרני הפאות, אין מקורו מהשיער האסור, מאחר שהמחיר ששולם עבור ק"ג שיער ע"י בתי החרושת בקוריאה, נמוך מהמחיר של השיער הנמכר במתחם הע"ז הנקרא טירופטי, וא"כ לא יתכן שמקורו משם שהרי לא יתכן שאדם ימכור שיער במחיר נמוך מהמחיר בו קונה את השיער.

אחר שנשמעה טענה זו, דרשו מורנו הגאב"ד ובית דינו לברר נקודות נוספות בכדי לבדוק את הנושא לעומקו.

הנקודות שנדרשו לברר הינם:

א. האם אין אפשרות להשיג שיער זול גם ממתחם הע"ז, שהרי אם יש אפשרות כזו אין כל ראייה ממחיר השיער.

ב. האם הקבלות והמסמכים אמיתיים ונאמנים, או שמא יש בהם זיופים רבים.

ג. האם יש אמת בטענת הסוחרים כי הפאות שנמכרו ליצרני הפאות בארץ ישראל אין בהם שיער איכותי, אלא רק שיער מסרקים הנ"ל.

לצורך בירור נושאים אלו הוחל בבדיקת הנושאים באמצעים שונים וכן ע"י בירורים ושיחות ועוד, ואף נשלח שוב שליח מיוחד להודו, בכדי להוסיף פרטים ולהגיע לחקר נושאים אלו.

לאחר בירורים וחקירות רבות הוברר:

תל תלפיות קפג

א. יש לפחות שלוש אפשרויות * לשיער זול מתקרובת ע"ז, ומחירו מתאים בדיוק למחיר ששילמו בתי החרושת עבור השיער, וא"כ אין כל אפשרות להתיר פאות אלו. יתרה מזו מתוך הקבלות והמסמכים עולה, כי סוג השיער ממנו יוצרו הפאות מתאים מאד לשיער ממקורות הע"ז.

ב. לגבי נאמנות המסמכים אין כל אפשרות להסתמך על מסמכים אלו ואמינותם מסיבות רבות, וזאת אף לאחר התייעצות עם כלכלנים ומומחי סחר שונים, שקבעו כי אין במסמכים אלו שום בירור לגבי הנושאים הנידונים.

אחר – דיונים ושמיעת הדברים, החליט מורנו הגאב"ד בישיבת בית דין עם דיני בית הדין שליט"א ובצירוף הגאון רבי משה מרדכי קארפ שליט"א והגאון רבי חיים כץ שליט"א, לאסור את השימוש בפאות שמקור שערן מהודו, ואיסור השימוש בהן ברור.

לאחר מס' ימים נשלח ע"י ביה"ד הדיין הגאון רבי יהושע הורוויץ שליט"א יחד עם מפקח כשרות מטעם בית הדין, בכדי לבדוק את האפשרות לייצור פאות חדשות בהשגחה צמודה, כהוראת מרן הגרי"ש שליט"א.

במסעם לסין ולקוריאה, הגיעו למקומות ולבתי החרושת המייצרים פאות עבור הספקים הגדולים בארץ ישראל, והוברר להם מעל כל ספק כי אין כל אפשרות לייצר פאות משיער זול המכונה שיער מסרקים, ללא תערובת שיער משובח מתקרובת הע"ז, וא"כ ברור שטענת סוחרי השיער לא נועדה אלא להטעות את הרבנים ולגרום להם להתיר את האסור ולהמשיך לשווק את השיער מתקרובת הע"ז במסווה שיער אחר, ברור היה כי השיער שמקורו ממקומות אחרים יהיה מחירו זהה למחיר השיער מתקרובת הע"ז ואף יקר יותר, שהרי משלמים עליו בקנייתו ומהותו כדי להרויח, משא"כ השיער מתקרובת הע"ז שהמסתפרים אינם מעוניינים להרויח, ונמכר בכמויות גדולות, ולכן יש אפשרות להוזיל את מחירו, ורק שיער מסרקים שהינו באיכות נמוכה ואינו עומד לתספורת יתכן שמחירו זול יותר בגלל איכותו הנמוכה.

* המקורות לשיער זה הם:

א. "שיער הנופל", דהיינו שיער הנושר מהשיער סוג א' במהלך סירוקו והכנתו למכירה (בביקור הרבנים בקוריאה אישרו יצרני הפאות כי קנו בודאי שיער זה).

ב. שיער סוג ב' ממתחם הע"ז טירופטי דהיינו שיער מעורב מגדלים שונים אשר נמכר במחיר זול יותר שמעורבים בו גדלים שונים, ואסוף בצורה פחות מסודרת מסוג א'.

ג. שיער ממתחמי ע"ז ומרכזים שונים אשר קיימים בכל רחבי הודו (בעיקר בדרום הודו אך גם בצפונה), שאינם במרכז הראשי, ומחירם זול יותר עקב צורת שיווק שונה.

עלינו לומר כי כל סוחרי השיער ויצרני הפאות אישרו כי שיער מספרות כלומר שיער הנמכר כמו בארצות אחרות בעולם מחירו כשיער המגיע מטירופטי, ואף יקר יותר.

במסיח לפי תומו הודו בעלי בתי החרושת כי מכרו ועירבו בפאות שנמכרו לסוחרי הפאות, שיער מתקרובת הע"ז.

יצויין כי לבית הדין יש ראיות רבות נוספות ובירורים מעמיקים נוספים המוכיחים בבירור מלא, כי כל הטענות על בירור ששיער הודי לפאות אינו מתקרובת ע"ז אינם נכונות, וחובתו של בית הדין ליידע את הציבור לחומר הדברים, ולמנוע מכשול מכלל דורשי ה' והיראים בני התורה ושומרי המצוות הנזהרים מלהיכשל בכל איסור, וק"ו איסור ע"ז החמור.

לאור כל האמור יצויין שהאישורים שניתנו ע"י ביה"ד הינם אך ורק על פאות שמקור שערן הוברר מעל לכל ספק שאינו ממדינת הודו כלל וכלל.

מערכת 'תל תלפיות'

מתוך קובץ "תל תלפיות" - קובץ נ"ז

סימן ו

הנאה משערות של מתים נכרים

בס"ד. אור ליום שנכפל בו כי טוב, בדר"ח אייר, ה' תשנ"ד לפ"ג, ט"ז למב"י.

שערות אלו לפאה נכרית והמסתפק, ולהא אפשר דלא מועיל סוג השגחה כדהזכיר שיוצאים ונכנסים למפעל פעם בכמה חדשים, דאפשר דידיעי שלא להביא שערות אלו באופן גלוי, אך יתכן שאין להם סיבה להביא מהתם, ורק בפאות נכריות כיון שנצרכים לשערות ארוכות.

בברכת התורה
מרדכי גרוס

בראשונים, משא"כ בדבר שהוא למעם אינו אלא משום הרגשת הטעם, ושאינו נרגש בטל הוא.

אמנם כ"ז אם ידעינן דאין מערכים משערות שבהודו, שלפי האמונה העתיקה הטפילה שלהם מגלחין השערות ומביאין לכומר להקטיר לע"ז, ובהא דינו כע"ז שאין לה ביטול כלל, וגם אם הוא ספיקא הוא ספיקא דאורייתא, ויעוי' באריכות בשו"ת תשובות והנהגות ח"ב סי' תי"ד מה דהאר"ך ברין

ב. תגובת בד"ץ חניכי הישיבות

לשאלת הרבנים שליט"א, אני מביא בקצרה את בסיס הדברים.

א. פאה שנקנתה ממקום ללא תעודת כשרות, אין לנו דרך לדעת מנין השיער שהיא עשויה הגיע. ועל כן היא בחשש שאינה כשרה.

בשנתיים האחרונות הפסקנו לשים תוית כשרות על הפאות, לאחר שרבו הזיופים בזה על ידי מפעלים בחו"ל וגם על ידי פאניות.

לכן חובה לדרוש תעודת כשרות ברת תוקף.

ב. הכשרות שלנו מבוססת על עבודה רבה, ובסיסה היתה לעיני הגרי"ש אלישיב זצוק"ל.

ג. לצערנו נאלצנו להוריד/להפסיק את הפיקוח על השיער מיצרנים שלא שיתפו במידע, או שהביאו שיער ממקומות שנאסרו על ידינו.

ד. אני מביא בזאת בקצרה את צורת הפיקוח שלנו על השיער:

לא ניתן לפקח משעת גזיזה. כמו שלא ניתן לעשות מיצי פירות שמגיעים מכל העולם כאשר יהיה משגיח שיעמוד על כל תפוז בננה ותות.

איסוף השיער משתרע בכל קצות תבל. כדי לסבר את האוזן, כבר היום אנחנו נוסעים מספר פעמים בשנה לכל מדינה שמביאים משם שיער. זה כולל את סין במספר אזורים, בורמה, ויטנאם, קמבודיה, אירופה במספר מדינות, ארגנטינה, ברזיל, פראגואי, מדינות הקוקז וכו'.

כמו"כ אנחנו מבקרים מספר פעמים בשנה אצל כל יצרני הפאות.

וכן מבקרים פעמים רבות אצל סוחרי הפאות.

אין דרך ואין צורך לראות את הגזיזה, וזאת מאחר שאנחנו יודעים להבדיל ב 100 אחוז בין שיער הודי לשיער אחר כשהוא במצב גולמי.

אבל, מכיון שחלק מהשיער מגיע כשהוא מסודר ונקי, ולעיתים מדינות שיש לנו מידע עליהם או חשש שהם מקבלים שיער מהודו (הם ומנקים אותו כדי שיראה לא הודי). אנחנו לא מאשרים להביא משם.

השיער נבדק על ידי הכשרות על פי הנחיות בית הדין, ולא מסתמכים על בעלי החברות.

הבדיקה נעשית בכמה וכמה נקודות. פעמים בשטח עצמו. פעמים אצל סוחרי השיער, פעמים אצל חברות הפאות, ופעמים אצל יצרני הפאות.

הביקורים שלנו נעשים פעמים רבות בהפתעה מוחלטת, ללא ידיעת המבוקר שאנחנו מגיעים.

הבדיקות המקיפות הללו הם ערובה לכל הציבור שלא יכנס שיער בחשש תקרובת עבודה זרה!!!

ה. כל פאה ללא פיקוח היא בחשש עבודה זרה ממש!

כל השמועות על פאות זולות שהם ללא חשש. הם לא נכונות משתי סיבות.

1. אין בעיה לייצר פאות במחיר זול משיער הודי (ואולי בעיקר משם. אבל גם ממקומות נוספים).

2. פעמים רבות יש ליבואני הפאות מלאי גדול (כולל מלאי ענק משיער שמקורו ודאי מבתי הע"ז) שרוצים להתפטר מהם. ואז עושים מכירת חיסול במחירים נמוכים.

השמועות על שער בהיר שהוא בסדר, לא נכונות. מאחר שהטכנולוגיה בת זמנינו מאפשרת לצבוע שיער בצורה כזו שאפילו מומחים של ממש לא יודעים להבדיל.

אין דרך בעולם לבדוק בדיקת מעבדה על מקור השיער חוץ מבדיקת D.N.A. שזה כמובן לא מעשי.

ו. הכשרות היא רק על השיער!! אין לנו כשרות על פאות.

בברכה ובתפילה שלא תצא תקלה תחת ידינו.

אברהם שלזינגר

Beth Din for Wigs

Under the auspices of

Badatz Chanichei Hayeshivot, Bnei Brak בית דין צדק - "חניכי הישיבות"

Headed by Rabbi Mordechai Gross Shlita

בראשות הגאון רבי מרדכי גרוס שליט"א

בס"ד

ערב ראש השנה תשע"ח

לציבור נשות ישראל

על כשרות השיער המיועד לפאות.

זה יותר משנים עשרה שנה שנקראנו על ידי מרנן ורבנן לפקח על כשרות השיער המיועד לפאות. בתקופה שהתעורר ענין השיער המגיע מהמקדשים בהודו.

באותו תקופה התחלנו ללמוד את נושא השיער ההודי והשיער המגיע מכל קצוות תבל, אצל טובי המומחים בכל העו-לם כולו, אסיה, דרום אמריקה, אירופה, וארה"ב.

לפני שבית הדין "חניכי הישיבות" לקח על עצמו את אחריות על כשרות הפאות, נכנס מוריננו הגאב"ד רבי מרדכי גרוס שליט"א אל פוסק הדור מרן רבי שמואל הלוי וואזנר זצוק"ל. ואנחנו אנשי המעשה התלווינו אליו, ושמענו מפי קודשו הדרכה כיצד לבדוק את ענין מקורות השיער. [אל אף שמרן הגרש"ו זצ"ל לא נכנס לעניין האיסור עצמו] ולבסוף אמר לנו מרן זצוק"ל על מורנו הגר"מ גרוס שליט"א "הרב גרוס צדיק וקדוש, ומבטחני שאין הקדוש בורכו מביא תקלה בידי צדיקים".

בהמשך, מינה פוסק הדור מרן רבי יוסף אלישיב זקו"ל ועדה, שתבדוק את סידורי כשרות הפאות שניתנו באותה תקופה על ידי הגופים שונים. הוועדה בראשות חתנו הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א קבעה כי בית הדין המיוחד לענייני פאות בראשות הגר"מ גרוס שליט"א, הוא הגוף שניתן לסמוך על דרך פעילותו. ומרן זצוק"ל סמך ידו על ההח-לטה זו.

אכן, הרבה מאד מהשיער המתאים לפאות מגיע מהודו, ונכון הדבר שגם שיער שאומרים עליו שהוא אירופאי וצבעו בהיר, או שיער מדרום אמריקה, מקורו מהודו ומהמקדשים, ואת זה פרסמנו ברבים פעמים רבות. והודענו, שעל כן אין לקנות שיער ממקור לא מפוקח כשרותי. בגלל שגם סוחרי שיער המביאים ממדינת ברזיל וכדומה, אינם יודעים להבדיל במקור השיער, וגם טובי יצרני הפאות שבטוחים שיודעים לזהות שיער האם הוא מקורי וטבעי, והאם השיער עבר עיבוד והוא צבוע, טועים בזה.

שלוחי בית הדין של הגר"מ גרוס שליט"א מבקרים כל השנה בכל קצוות תבל, בודקים את ספקי השיער ואת המפ-עלים המייצרים פאות בסין. הם מגיעים בהפתעה מוחלטת למפעלים אלו, ומוודאים שאין בהם כלל שיער שמקורו מהודו.

וכן, מבקרים גם אצל ספקי השיער מדרום אמריקה ואירופה. השלוחים בודקים את מקורות השיער, דווקא במקומות המוצא שלהם כדי לוודא שאין שיער הודי במקומותיהם [משא"כ שיער הנקרא "ברזילאי" שחלק גדול ממנו הוא שיער שמקורו מהודו] ואין אישור להביא שיער כזה.

דרך כלל השיער נבדק כשהוא גולמי לפני עיבודו, ולעיתים גם לאחר העיבוד, פאות לא נבדקות מעולם, מכיוון שאין דרך לבדוק כאשר זה כבר פאות.

ולצערנו רבו הזיופים והזייפנים גם בקרב הציבור היהודי. על כן יש לדרוש מכל ספק שיער, יצרן פאות ומשווק פאות. תעודת כשרות תקיפה שהיא חתומה ויש עליה הולגרמות כשרות.

על כן, כל מי שקונה פאה במקום שיש בו כשרות על השיער, יכולה לדעת שאכן זה כשר כדת וכדין.

ועל זה באתי על החתום:

הרב אברהם שלזינגר

מפקח בד"ץ חניכי הישיבות

שעל ידי הגר"מ גרוס שליט"א

ג. ראיון עם הרב אברהם שלזינגר מנהל הכשרות של בד"ץ חניכי הישיבות

בס"ד

דבר ראשון אני כמובן לא רוצה להתייחס לדברים שפלוגי או אלמוני, יהיה מי שיהיה כבודו במקומו מונח, שפרסם דברים, בפרט שהם לא דיברו עם אף אחד מאיתנו, ולא שאלו אף אחד מאיתנו כיצד זה נעשה, אז לכן אני לא יכול להתייחס לדברים שהם פרסמו, נתייחס לגופם של דברים.

השאלה האחרונה שלכם, האם הרב גרוס חושב שזה אסור, זה פשוט, הרב גרוס הוא תלמיד מובהק של הרב אלישיב, והרב אלישיב פסק לאיסור, וכל הנושא של הבית דין של הפאות קם אך ורק בגלל שהוא פסק לאיסור, והרב גרוס אוחז שאין בזה שום צד של היתר שבהיתר שבעולם להתיר גם בספיקות, זה ההוראה חד משמעית, גם בספיקות אין צד להתיר שיער שיש חשש שהוא מגיע מהודו, אז זה המושכל ראשון.

השואל: זאת אומרת הרב גרוס אוחז שאם השיער ספק מהודו אסור ללבוש אותו. הוא אוחז שזה עבודה זרה.

כן. תראה אני אגיד לך משהו. אנחנו כשזה התחיל הענין היינו אצל הרב וואזנר, הרב וואזנר כידוע לא פסק שזה איסור, הרב וואזנר עצמו סבר ש, זה הלשון שלו, הוא אמר אני לא נכנס אם זה איסור או לא איסור, אני לא נכנס לויכוח בין הרב אלישיב לרבנים האחרים אם זה תקרובת זה דין תקרובת עבודה זרה או לא, אבל הוא אמר לנו 'זה מאוס, וודאי מכאן ואילך צריכים להקפיד'.

השואל: זאת אומרת הרב וואזנר גם לא אחז מאה אחוז שזה צריך להיות אסור אבל להקפיד כן.

נכון. זה דברים שפורסמו בזמנו מפי כל תלמידיו. הוא אחז שזה שודאי מכאן ואילך, הוא לא אמר שזה חומרא, הוא אמר אי אפשר כיון דמאיס אי אפשר ללכת עם זה, אי אפשר להגיד לזרוק מה שהיה קודם אבל מכאן ואילך צריכים להקפיד בגלל שזה מאיס, שאני עבודה זרה דמאיס, זה המילים שהוא אמר לנו אז.

הרב אלישיב כידוע אחז שזה איסור גמור, דהיינו מספק, הרי אף אחד לא הכריע, עד היום אף אחד לא מבין, גם כל הפעמים שאנחנו היינו בהודו לא הצלחנו להבין, וברוך ה' שאנחנו לא מבינים, את ה'תורה' שלהם, אי אפשר לבוא, אף אחד לא יכול להגיד שזה ברור שזה תקרובת עבודה זרה, אבל זה ודאי מגיע מבתי העבודה זרה, כל השיער ההודי שמגיע ומתאים ליהודים זה מגיע מבתי עבודה זרה, אני הייתי שם כמה פעמים, והפולמוס שהיה בשעתו שעל זה הקימו את הועדה שהזכרתם אותה שהרב אלישיב הקים את הועדה אחרי זה אחרי שנה או שנתיים, בגלל שהיו כאלו שטענו שלא הכל מגיע מבתי העבודה זרה, ואנחנו יודעים בוודאות שהשיער שמתאים לפאות של היהודיות הוא מגיע מבתי העבודה זרה, לכן אפילו בספק ההכרעה אצלנו שגם בספק זה איסור, אז זה המושכל ראשון, אין צד להתיר שיער שיש ספק שהוא בא מבתי העבודה זרה.

עכשיו אנחנו נתייחס להכשר כשלעצמו.

השואל: טוענים שאיך אפשר לפקח משעת קצירה, הרי טוענים שיש כמויות של שיער ומי אומר שזה לא זז מפה לשם, איך מפקחים משעת גזיזה, הרי לא שמים מפקח בתוך בתי העבודה זרה.

אני אסביר לכם משהו, את כל הדברים האלה עלה לפני הרב אלישיב אז, אנחנו באנו לפני הרב אלישיב והסברנו לו את כל הנתונים, והסברנו לו שלא ניתן, אין דרך בעולם לפקח משעת גזיזה, אין דרך בעולם, פאה רגילה עושים אותה מבערך, זה יכול להגיע מחמישים לשבעים, דהיינו אני מתכוון לומר פאה אחת זה בערך מחמש נשים אבל עד שמוצאים את האיכות המתאימה ועד שמוצאים את מה שצריכים לעשות זה יכול לעבור חמישים ראשים שירד, אין דרך בעולם לפקח משעת גזיזה, אבל גם באוכל לא כל דבר מפקחים מהתחלה, כשאנחנו אוכלים לחם יודעים שזה משעת קציר החיטה, יש כללים איך אנחנו בודקים, ואנחנו למדנו היטב להבחין בשיער ויודעים להבחין בשיער, למדנו להסתובב לראות את המקומות מאיפה זה מגיע מאיזה מדינה זה מגיע, אנחנו מכירים בעיניים

עצומות מה זה שיער הודי ומה זה לא שיער הודי, נקבעו כללים מאד מאד ברורים עם השקעה עצומה של השגחה, רק לשבר את האוזן לפני שבועיים הייתי בסין הלילה עוד שלש שעות אני טס לספרד, הכל בשביל ה? התפקיד שלי זה מזון, אבל אני הלילה טס בשש בבוקר יש לי טיסה אני טס לספרד לבדוק את השיער, בעוד שבועיים אני טס לכמה מדינות באסיה ושבוע אחרי זה אני טס לכל המדינות בדרום אמריקה, אנחנו עוברים על זה כל הזמן כל הזמן, אנחנו עוברים על כל המקורות של השיער, סוחרי השיער יודעים בדיוק מאיפה מותר להם להביא מאיפה אסור להם להביא,

למשל, אחת הטענות שמעלים זה הנושא של ברזיל, יכולים לבדוק אצל כל הפאות אצלנו שאנחנו כבר כמה שנים מתריעים שאסור לקנות שיער מברזיל, אנחנו לא מרשים בשום אופן לקנות שיער מברזיל, שנכון, בברזיל זה היום מרכז גדול של שיער הודי, וכל מי שמביא שיער מדרום אמריקה בסמיכות לברזיל אז הוא יודע שהוא צריך להודיע לנו קודם, להראות לנו את זה, צריכים לתת לנו לפקח, ואם לא נותנים לנו אנחנו הורדנו הכשר, ולא אחד ולא שנים, ואנשים חשובים ופאניות אפילו צדיקות גדולות כיון שהם לא יכלו לעמוד בהסכמה הזאת שלא להביא שיער ממקומות שיש לנו שאלה על זה הורדנו את ההכשר, אנחנו משקיעים בזה הרבה הרבה כוחות כדי לדעת את המציאות מאיפה מגיע השיער, יש מקומות שמגיעים בהפתעה, יש מקומות שמודיעים להם קודם, יש מקומות שהם מודיעים לנו שהם רוצים לעשות, יש סיסטם מאד מאד ברור, כל זה נעשה בשיקול דעת של תלמידי חכמים, של אנשי כשרות, של אנשים שמבינים בפאות, בהתייעצות עם ה? הפאות ? עוד פעם והם אומרים אנחנו רוצים ככה ורוצים ככה, אנחנו נפגשים איתם מדברים איתם, אני חושב שעושים כל מה שאפשר שבעולם לוודא בוודאות שהשיער זה לא שיער מהודו.

השואל: הם טוענים שלא יתכן מציאותית להביא כמויות כאלה של שיער ממקום אחר.

זה לא נכון עובדתית, הם לא יודעים את המציאות, או שהם... לא רוצה להגיד את ההמשך.

השואל: הם טוענים שהם בדקו וחקרו את זה ולא יתכן להביא כמויות כאלה של שיער ובמחירים כאלה ושירויחו וכל זה, מאיפה יביאו את זה? למה שאשה תחתוך לה את השיער סתם?

אז אני אענה לך, אם באמת הם בדקו הם היו צריכים לדבר גם אתנו, הם לא דברו עם אף אחד מאיתנו.

השואל: הם טוענים שדברו עם סוכנים שלכם.

אני לא יכול להתייחס למה שהם טוענים, אבל כעובדה, חלק גדול, נכון שיש הרבה שיער הודי, יש הרבה שיער הודי אני לא אומר שלא, אבל יש הרבה הרבה שיער, והם יודעים את זה ג"כ סוחרי השיער, יש מספיק שיער מדרום אמריקה, לא מברזיל, יש מספיק שיער שמגיע ממדינות אסיה השונות כמו - אני אומר שמות, אני מנוע מצד סודות של חברות - אבל מגיע מאסיה מויאטנם ומבורמה ומקמבודיה ומתאילנד קצת והרבה מסין, כמויות, ועוד מדינות, מגיע כמויות עצומות של שיער. יותר מזה, אפילו בברזיל עצמו השיער ההודי שמגיע לשמה הוא רק חמישים אחוז מהשיער שמגיע מאסיה, אפילו בברזיל עצמו, דהיינו אם מגיע אלף טון, דהיינו, נלך אחרת, אם בברזיל מוכרים אלף טון, שחמישים אחוז מתוך זה או ששים אחוז מגיע מאסיה, מתוך זה, שוב זה לא מספרים מדויקים, מתוך זה אולי שלשים אחוז או ארבעים אחוז מגיע מהודו, זה כמויות גדולות מאד אני לא אומר שלא, אז לכן סגרנו את ברזיל, אבל ממדינות אחרות יש מדינות שלא מגיע מהודו בכלל בגלל שלא מרשים להביא, בגלל שיש להם מספיק שיער שלהם, ועובדה שרוב השיער שניתן לעשות איתו יש מספיק מספיק, יש מפעלי ענק בסין, הייתי בסין, יש מפעלים ענקיים שלא רואים שיער הודו, יש מפעלים שיש בהם שיער הודי אבל יש מפעלים שלא רואים שיער הודי, הם קונים עשר טון בחודש, לא הכל עושים ליהודים, מתוך זה עושים סלקט, בודקים ובודקים ומוצאים את הטון אחד, את העשר אחוז, שמתאים לעשות ליהודים, עכשיו הציבור היהודי אני יודע מספרים מדויקים פלוס מינוס כמה פאות צריכים בחודש, יש לנו את כל הנתונים ? כמה שיער יש.

תרימו טלפון לחלק מהרבנים, כל הנתונים הם עובדתיים, יש מספיק בדרום אמריקה יש מספיק שיער באירופה, נכון יש מחסור גדול בשיער בהיר, מחסור ענק, תרים טלפון, תשאל אותם, תרים טלפון לאלה, הם יגידו לך ששיער בהיר מותר, הם אומרים לכל השואלים בטלפון ששיער בהיר לא צריך הכשר, שהוא בסדר, ואנחנו צועקים גיוואלד, שזה שקר וזה לא נכון, שהם צובעים כמויות עצומות של שיער בהיר, שיער כהה הם צובעים אותו.

השואל: זה גם הם טוענים, איך אתם יכולים לדעת שהשיער הוא לא מהודו, אתם טוענים שיש לכם דרך למשש את השיער ולדעת אם הוא בא מהודו או לא, אם הם היום יש להם טכנולוגיות לשנות את הרכות של השיער ואת הצבע של השיער אז אולי גם את ההודו הם עובדים עליכם ומישהו משנה את זה באיזה מעבדה ומוכר את זה ומגיע לפה.

זה נכון בהחלט, אבל דבר ראשון תשאל אותם, הם אומרים לכל השואלים בצורה חד משמעית, ותבדוק את זה, הם אומרים לכל השואלים, אתה יכול להרים אליהם טלפון, תשאל אותם על שיער בהיר הם עונים שזה מותר, לכן אני לא יכול להתייחס בשם אופן לנושא מה הרבנים ההם אמרו, אני מתייחס למציאות, אנחנו לא מרשים לצבוע את השיער לפני שאנחנו יודעים את המקור שלו, אנחנו בודקים שיער רק כשהוא גולמי, אנחנו מרשים רק סוחרים שנותנים לנו להיות בפיקוח שלהם, אסור לקנות מסוחר שלא מאפשר לנו להיות בפיקוח, סוחר שאומר אני לא מוכן להגיד את המקורות של השיער אנחנו לא מאשרים אותו.

השואל: אתה קונה רק שיער גולמי, אתה אומר שאתה יכול להבחין על שיער אם הוא עבר תהליך עיבוד או לא.

נכון, במאה אחוז, כן.

השואל: ולכן אתה אומר שהשיער ההודי בגולמי יש לו איזה משהו שמאבחן אותו ואתה יודע להגיע לזה ולבדוק את זה על פי העין ועל פי הבדיקות.

כל שיער מכל העולם יש לו את היחודיות שלו, כל שיער בעולם יש לו את היחודיות שלו, וזה דברים שכולם יודעים אותם, כל שיער בעולם יש לו את הצורה שלו, את המגע שלו, את הריח שלו, ואפשר לדעת את זה כשהוא גולמי, כשמפקחים על זה כמו שצריך אז יודעים.

אם רוצים לבוא ולהגיד שפלונני הוא לא בסדר אתה יכול להגיד עליו מה שאתה רוצה, אתה יכול להגיד את זה על הלחם שהוא עושה, אתה יכול להגיד את זה על השחיטה שהוא עושה, אתה יכול להגיד את זה על החלב שהוא עושה, אתה יכול להגיד כל מה שאתה רוצה אם אתה רוצה להגיד שהוא לא בסדר. אם היית רוצה לוודא את הדברים אז היית מרים טלפון ושואל, לפחות לשאול, בוא לנו יצא כך, כמו שאתה עושה עכשיו, הם לא שאלו, לכן אני לא יכול להתייחס בכלל למה שהם אומרים, אני מתייחס למציאות, עובדה היא, העובדה היא, למשל מחר בבוקר לאן אני נוסע, לספרד, בספרד יש את החברה הכי גדולה באירופה שמשווקת שיער לציבור היהודי, כולם קונים שם, החברה הזאת עומדת בפיקוח שלנו, אנחנו באים פעם בהפתעה ופעם לא בהפתעה, הרבה מהמסלולי נסיעה שאנחנו עושים זה דרך מדריד כדי להגיע לשם בהפתעה, ולפעמים אנחנו מודיעים מראש שאנחנו מגיעים, החברה הזאת יש שם גם שיער הודי וגם שיער לא הודי, העמדנו אותם באלף נסיונות לשכנע שימכרו ליהודים שיער הודי והם עמדו בזה עד היום, ההפרדה היא מוחלטת, ואנחנו מגיעים מפעם לפעם בהפתעה, מחר הם יודעים שאני מגיע לכן אני גם אומר לך את זה עכשיו שאני מגיע, שבוע הבא יכול להיות שאני יגיע לשמה בלי שהם יודעים שאני מגיע, ואז אנחנו מגיעים לשמה והכל פתוח לפנינו, אנחנו רואים הכול ואנחנו בודקים הכל ואנחנו יודעים הכל, וככה אותו דבר גם בסין ואותו דבר במקומות אחרים שאנחנו עושים, אנחנו משקיעים את הכל כדי לדעת.

עכשיו, את כל הנתונים האלה היה לפני הרב אלישיב, הכל, והועדה הזאת בדקה את זה, כל הנתונים האלה היו לפני הרב אלישיב והוא הכריע את הנתונים, לבדוק, שככה זה דרכי הבדיקה וככה לעשות

את זה וזה הצורה לעשות את זה, יכולים לבוא ולהתווכח וזה בסדר גמור, אם מתווכחים לגופו של דבר הכל בסדר גמור, אבל לא לגופו של דבר, מי שאומר לשואלים שמותר לקנות שיער בהיר בגלל שזה בהיר אבל במודעות במכתבים הוא יכתוב שאי אפשר לדעת, אז איך אתם רוצים שאני אתייחס לזה? הרב גרוס שהוא לא חשוד על קלות דעת, מונח על הפרטים, הוא יושב וחוקר יושב וחוקר, דרך אגב הוא גם יודע על הטלפון הזה, אמרתי לו היום בערב שכאילו דיברתם והשארתי לכם הודעה, הוא אמר לי שמאד חשוב שאני אסביר לכם את הדברים, והוא חוקר ושואל וחוקר ושואל והוא יודע את כל הפרטים, ואנחנו מקוים, שוב, כמו גם על בשר יכול להיות שפעם מישהו שיקר אותנו וגם על לחם יכול להיות שפעם מישהו שיקר אותנו, אנחנו מקוים שפה זה לא קרה.

השואל: רק שאלה אחת קטנה, למה צריך לעשות הפתעות, אם זה כל כך פשוט שהשיער הגולמי אני ממשש אותו ברגע אחד אני יודע מאיפה הוא בא, אז אני מקבל למחסן מסוים את כל השיער שהלך לכשרות שלי ואני בודק שהכל בסדר וזהו.

הלואי שזה היה כל כך פשוט, אין דרך בעולם להביא את זה לגורם אחד, אם היינו מצליחים שיהיה אחד בעולם, דרך אגב יש כאלה שרוצים את זה, ויכול להיות שזה האינטרס פה, כמו שעשו עם העופות, שהם רצו לעשות עם העופות, זה אותו גוף שרצה לעשות עם העופות, שיהיה גוף אחד, הוא ריזח את הכסף הוא יעשה את הכל, יכול להיות שזה האינטרס שלהם גם פה.

השואל: אבל גם אם זה מגיע להרבה גורמים, הכל צריך לקבל את החותמת שלכם, אתם באיזה שהוא מקום נותנים חותמת, ואתם לא נותנים חותמת לפני שאתם בודקים את המקור, אז אם אתם בודקים מקור אתם בודקים בדרך שאתם בודקים, למה צריך הפתעות?

המקור הזה מתאים לפלוני ולא מתאים לאלמוני, זה הנושא כאן, תראו הנה אמרתי לכם קודם את המסלול שאני נוסע לבדוק שיער בשבועות הקרובים, תבינו כמה מקורות, כל אחד זה סוג אחר, זה אוהב דוקא שיער כזה

השואל: אבל כל מקור ומקור צריך לעבור את ההשגחה ואת החותמת, אז אם הוא עובר ההשגחה וחותרת אז הוא עובר את הבדיקות של ההשגחה והחותמת, אז בשביל מה צריך הפתעות?

אני אסביר לך משהו. גם אנחנו לא יכולים באופן מציאותי, וזה מה שאני אומר לכולם, אנחנו אף פעם לא אומרים אחרת, וזה גם מה שאמרנו להרב אלישיב, אין לנו דרך בעולם לבדוק את כל השיער, טכנית לא, בגלל ש, בוא אני אסביר לך, אם אחד עכשיו נסע למדינת ניו ג'רזי, אני סתם זורק שמות כמובן, זה מקום מאושר שאין שם בעיה של שיער הודי, הוא בודק שם את השיער, עכשיו הוא לא יכול תמיד להביא את זה אלי לבדוק את זה, אלא הוא, הדרך העבודה שלו, הוא שולח את זה ישר לסין, עכשיו הוא הודיע לי שהוא שלח שיער לסין, כשאני מגיע אני בודק את השיער, לא תמיד אני יכול לבדוק את הכל.

השואל: אני מבין, זה בדיוק מה שהם טוענים, שהבדיקות הם מדגמיות, והן פתע פה ופתע שם, אם אתם בעצמכם פתחתם את השיחה שגם על ספק ספיקא בעבודה זרה צריך לחשוש מאד אז עדיין יש לנו את הספק ספיקא, מי אמר שלא דחפו פה ושם איזה קונטיינר, בפרט שהסוחרים של הפאות לא ידועים כצדיקים עולם...

בשביל זה יש פוסקים, במזון זה גם עובד ככה, במזון בודקים ירק שזה דאורייתא, לא בודקים מדגמית?! אני מתעסק עם ירקות עלים בלי סוף, לא בודקים מדגמית!?

השואל: השאלה היא, בירקות יכול להיות שמדגמית זה בסדר, אבל בעבודה זרה זה ידוע שהחשש גם בספיקות בעבודה זרה.

אבל בשביל זה הרב אלישיב אסר את זה, הוא קיבל את כל הנתונים, וסוכם שככה לעשות את זה, היה ברור שלא ניתן, היה רעיון, בהתחלה בהתחלה היה רעיון שלעשות עם השגחה צמודה, ניסו, היה אפילו יהודי שהיה חודש שלם בסין, מה הוא הצליח לעשות? שלשים פאות. בגלל שהתהליך של עשיית הפאות הוא ארוך מאד. חשבנו על כל הרעיונות, על כל הדברים, כל זה הבאנו בפני הרב אלישיב, והוא הפוסק, לא אני פוסק ולא הם הפוסקים, בשביל זה יש פוסקים, הרב אלישיב הכריע שזה הדרך, ככה אנחנו עושים בירקות תמיד, שוב, אני לא רוצה להשוות את הדברים, וככה אנחנו עושים בהרבה איסורים דאורייתא, יש כללים איך לבדוק את זה, וההכרעה של הפוסקים היתה שככה לעשות את זה.

השואל: אני מבין. אתה אומר בשורה התחתונה יש לכם הנחיות מהרב אלישיב איך לבדוק מה לבדוק והכל בהנחיתו הברורה, אז מי שרוצה יכול לסמוך עליו. זה אני שומע.

אני רק רוצה לשאול שאלה אחת לסיום, באמת אני מבין שאתם לא מעוניינים להתייחס לצד השני, אבל אני שואל את שאלת הציבור, מה קרה היום, הרי מדובר פה על סיפור שכבר מסתובב ארבע עשרה שנה, מה קרה היום שפתאום יצא קול קורא והדברים האלה צפים ויוצאים פה רבנים שזה עבודה זרה ואסור ללבוש?

אני שואל אתכם שאלה, למה לא פרסמו את המכתב הזה בארץ? למה פרסמו את זה רק בארצות הברית? המכתב הזה הגיע מארה"ב, הם פרסמו את זה עם מסע תקשורת ענק בארה"ב, עמודים שלמים נמרחו על זה בארה"ב, כשזה הגיע פה לארץ הביאו את זה מארה"ב.

השואל: מה ההסבר שלכם?

אני מעלה נתונים, אני אומר לכם עובדות, אני מתעסק בכשרות אני לא מתעסק בפסיכולוגיה של אנשים, אני יכול להגיד לכם מה ההכשר, אני לא יכול להגיד לכם מה המחשבות של אנשים. אני כן יכול להגיד לכם שהתקשר אלי יהודי מלונדון לפני כמה שבועות, הוא שאל אותי את כל השאלות כמו שאתם שואלים, הסברתי לו הכל, ואז הוא שאל אותי מה הכוונה שלהם, אמרתי לו אני לא יודע, ואז הוא אמר לי בוא אני אספר לך משהו, אני קשור מאד לאחד הרבנים שחתום על המודעה, התקשרתי אליו ושאלתי אותו אז מה עושים, אז מפסיקים ללכת עם פאות? אז הוא אמר לי לא, מה שאמרתי לכם מקודם, אתה יכול לקנות את השיער הבהיר, הפאות האלו זה אתם יכולים לקנות, אז אמרתי לו אבל כתבתם שאי אפשר, הוא אמר לא אבל השיער הבהיר זה ודאי שלא מגיע. אז יש אפשרות כזו שלא מגיע, אז למה אתם כתבתם שאי אפשר?

ראיון נוסף עם הרב אברהם שלזינגר שליט"א

[סה"כ כל העולם כולל אוה"ע צורך לא יותר מ-3 מליון קוקואים.

וע"פ נתונים רשמיים של טירופתי היא מייצאת לעולם יותר מ-1500 טון שיער הנשלח לתעשיית הפאות. וכל קילו מכיל לפחות 10 קוקואים, זה אומר שטירופתי לבד מספקת לעולם 15 מליון קוקואים בשנה... כאשר העולם כולו לא צריך יותר מ-3 מליון...]

ש. כמה אחוזים מהפאות נצרכות לכלל ישראל וכמה לאוה"ע?

ת. 5% לבנות ישראל והשאר לאוה"ע.

ש. כמה פאות נצרכות לבנות ישראל באר"י בשנה.

ת. 16-17 אלף.

ש. כמה לבנות ישראל בחו"ל.

ת. אותו דבר.

[סה"כ 34 אלף פאות.]

ש. כמה קוקואים צריך לכל פאה.

ת. 3-4.

ד. ראיון עם הרב חיים כץ ממקימי הכשרות של בד"ץ חניכי הישיבות

מי שכותב שעל פאות צריכה להיות השגחה מאז שמורידים את השיער מהראש של הבן אדם, מה שנקרא 'משעת קצירה', מי שאומר דבר כזה - פשוט מדבר דברי שטות והבל, בגלל שאין אפשרות לעשות דבר כזה, כי זה לא נעשה במקום מסודר ובאופן מסודר, אין משגיחים שיכולים להיות באיזור בזמן הזה, ואם יהיו הם יפסיקו להיות יהודים דתיים. לכן זה פשוט שטויות, אין אפשרות, ומי שרוצה את זה אז יכול להחליט או ללכת עם מטפחת, כמו שבאמת לדעתי זה מה שמוליך את הגל הזה של עכשיו, או ללכת עם פאות סינטטיות אם מיישהו היה מוציא פאות סינטטיות יפות.

מי שאומר שהוא רוצה את זה, טוב מאד שהוא רוצה את זה, הוא רוצה, אז שאתך לא תלך עם פאה, אין בעיה, תשפיע עליה שהיא תלך עם מטפחת או ברט או אני לא יודע מה שיהיה או בנדנה אני לא יודע איזה שמות שיש לזה, או פאה סינטטית, וגמרנו את העסק. אתה רוצה פאה משיער טבעי, כמו שכל הנשים רוצות, אז זה מה שצריך. זה קודם כל צריכים להבין דבר ראשון. אז מי שאומר ככה פשוט מבלבל את הראש. אלא מה, זכותך להגיד, מאחר שיש חשש אז שלא ילכו בכלל עם פאות, בסדר גמור, אז תשפיע על נשים שלא ילכו עם פאות, או מי שמצטט את זה שאמר שעדיף שכבר יפסיקו ללכת עם פאות, אם תצליח להשפיע עליהם טוב מאד, זה לא מעשי, זהו זה, אין מה לדבר.

דבר שני, מי שאומר שאפשר לזהות במעבדה - הוא מדבר שטויות והבלים. זה לא ניתן, אי אפשר לזהות שיער הודי על פי מעבדה, גם אם זה קיים בדמיון של הבי"ד של הרב קרליץ, זה קיים בדמיון שלהם, אין כזה דבר, אני מכיר את זה היטב היטב, למדתי את הנושא הזה בשנת תשס"ד, ישבנו על זה, היה שם כל מיני אנשים שמכירים במישוש היד, אין אפשרות להכיר מה זה שיער הודי ולא הודי, לא במעבדה ולא במעבדה של ד"ר ליכט ולא במעבדה של ד"ר אני לא יודע מי, אין אפשרות. מי שאומר דבר כזה מדבר שטויות.

מי שאומר לפי השווי הכספי - עוד שטות. פשוט טפשות ושטות אחרי שטות. כשאני קורא את המכתב אתה רואה אנשים שלא מבינים את הנושא בכלל בכלל, אנחנו השקענו בזה שעות ארוכות, שעות וימים, ולכן אני יודע את זה כל כך טוב, אז מי שאומר את זה פשוט מדבר שטויות.

אז שני הדברים, משעת קצירה אי אפשר, במעבדה גם אי אפשר, אז איך כן אפשר לבדוק?

אז בזמנו אחרי שכל הנשים הורידו את הפאות, וזה היה אגב בכוחו של מרן הרב אלישיב, שבאמת זה הראה את ידו הגדולה, אז התעוררה הסערה, ואילולי מרן הרב אלישיב נכנס לענין שום דבר לא היה נהיה מזה, והבי"ד של הרב קרליץ ניסו והרב וואזנר ניסה ושום דבר לא עזר, כשהרב אלישיב אמר - כולם עשו.

הקשר שלי עם הרב אלישיב, הקשר ההדוק שהיה לי איתו, התחיל מהנושא הזה, הפעם הראשונה שהוא הכיר אותי היטב זה בנושא הזה, אני הייתי מאלה שאז ביררו את אחוזי השיער ההודי, ואני הייתי מאלה שבדקו את הנושא, אני יכול להעיד פשוט ישבנו על הנושא הזה שעות ארוכות על כל דבר ודבר, על כל פרט ופרט, הגאון הגדול רבי מרדכי גרוס מה שהוא השקיע בזה, את הנשמה הוא השקיע בזה, כדי לעזור לאנשים, אז כל אלו כל החצופים שכותבים 'מתלמידי רבי שמואל אויערבאך' מה השטויות האלה 'תלמידי זה תלמידי זה', זה אדם שהשקיע מזמנו ומכוחו לעזור לציבור, לסדר להם באמת הכשר על פאות, שאף אחד לא הצליח להתמודד עם זה, אז מזלזלים בו 'הוא לא משגיח טוב הוא לא משגיח טוב', וזה מקרית ספר אומר ככה, וזה מקרית ספר אומר עליו, זה חוצפה שעוד לא נבראה כמותה, אדם גדול כמותו שהשקיע כל כך הרבה זמן, אז שכל איזה חכמולוג יביע את דעתו מה הוא יודע ומה הוא לא יודע אחרי השקעה כל כך מרובה, זה קצת חוצפה וחוסר כבוד ודרך ארץ להשקעה האדירה.

בנושא הזה מרן הרב אלישיב מינה ועדה יחד עם בד"צ שארית ישראל דאז שיבדקו את הנושא, והיו שני גופים שעסקו בנושא הזה, בד"צ שארית ישראל דאז, והבי"ד של הרב גרוס מאידך. אני הייתי - בגלל

סיבות מסוימות - מטעם הרב אלישיב ישבתי בוועדה של שארית ישראל, ורק אחר כך בעקבות שבועדה של שארית ישראל הטעו אותם, אז ישבתי עם הגאון הגדול רבי מרדכי גרוס, ואז העמדנו את האמת על תילה, כי רימו כאן את הדברים.

מה שאז היה, זה הלך בצורה כזו, בעצם הורידו כולם את הפאות, באו יצרנים ואמרו אבל שלנו זה לא הודי, אז צריכים לבדוק, אז ישבנו ובדקנו מי יודע לבדוק ואיך יודעים לבדוק, ואני אומר לכם את זה חד משמעי, אין מי שיוודע לבדוק שיער אם הוא הודי או לא הודי, היה מקומות שהיה אפשר על ידי בירור לברר שהם לא לוקחים מהודו, איך? בבירורים, כל מיני בירורים, על ידי ככה וכל מיני חשבונות וכל מיני דברים, ואז יצא כל מיני פאות מסוימות שהתירו אותם לפי שמסתבר שהם לא הגיעו מהודו.

שאלנו בזמנו את מרן הרב אלישיב, האם יש ענין להיכנס ולהתיר פאות מסוימות, או להגיד "רבותי, רוב הפאות אסורות ותדאגו לעצמכם". אמר הרב אלישיב - לא! צריך להשתדל ולהביא פאות ולהביא מה שמותר להגיד שזה כן מותר, זאת אומרת שהיה לנו הוראה מהרב אלישיב להשתדל להיכנס לענין, כדי לעזור לציבור שיהיה גם פאות כאלה שאפשר יהיה להתיר אותם. זה היה אז בזמנו, ומכח זה נכנסנו ובדקנו את הנושא הזה, מאיפה זה כאן ומאיפה זה כאן, בכל מיני דרכים ושיטות, וחלק גדול מהפאות התירו.

ואז בא משהו מהודו וטען שגם השיער ההודי זה לאו דוקא מהמקדשים אלא זה גם משערות פרטיות, זה מה שמישהו טען, ששיער הודי לא ברור שהוא אסור. ועל זה יצאנו למלחמה מאד רצינית, והיה ברור בין הבית דין של שארית ישראל לביני והגאון רבי מרדכי גרוס, ופסקו שאנחנו צודקים, שכל שיער שחזקתו מהודו אי אפשר להתיר אותו, אי אפשר להגיד שזה לא מהמקדשים זה כן מהמקדשים, והרב ר' אברהם שלזינגר הוא זה שמסר נפשו ונסע ובדק.

עכשיו תשאלו אותי, אז איך כן אפשר להכשיר את השיער? אז יש דרכים לבדוק. נכון שיש הרבה שיער מהודו, אבל יש גם שיער בבתי החרושת בסין שאפשר לדעת שהוא לא מגיע מהודו, יודעים את זה לפי החשבונות ולפי כמה דרכים מאיפה זה מגיע. האם יש שם השגחה במקום? יושב משגיח ומשגיח שזה באמת לא מהודו? אין אפשרות לדבר כזה, זה גם ייקר את הפאות בצורה בלתי רגילה, וזה גם לא מעשי. אבל אפשר לבדוק. אז ביושר ליבם של הבית דין של הרב גרוס, הם אומרים לך - תדע לך, זה בדיקה, זה לא סוגר את זה בצורה הרמטית, אבל זה סוגר את זה היטב, זאת אומרת זה בירור, רק זה לא בירור כמו שאנחנו רוצים בכשרות שיהיה על כל מילימטר ומילימטר, אבל זה בירור שיכולים להגיד ברור שזה לא מהודו, זה דרכים וכל מיני שיטות בדיקה.

יושב איזה עושה פשקווילים ומחליט שזה לא הדרך, אתה יודע איך עושים את זה? אתה מבין בזה? מה אתה כותב? צריך ללמוד את זה לעומק, אתה יודע איך עושים פאה? אתה יודע איך הולך התהליך? אתה העיקר כתבת והשמצת את פלוני השמצת את אלמוני, אתה כבר יודע. למה זה מוליך, אלה שעושים את הפשקווילים האלה רוצים להוליך כנראה למצב כזה שבו יגידו לנשים אל תלכו עם פאות. אי אפשר להגיד את זה לנשים, כי נשים רוצות פאות, אין מה לעשות, יש כל מיני התססות נגד זה, הנשים רוצות ללכת עם פאות, ואנחנו לא יכולים להתמודד עם זה, אז אנחנו צריכים לספק להם את הדרך הכשרה ביותר והנכונה ביותר, זו הדרך, אין דרך אחרת, אי אפשר למצוא דרך אחרת. וזה לא שאני אומר אם אין לנו כשר אז בוא נאכל טרף, זה כשר, זה דרך בדיקה, נכון שבכשרות אז אנחנו היינו מחמירים יותר, אבל זה לא שזה לא בסדר, זה דרך בדיקה שעל פי הלכה זה בסדר גמור.

אז להגיד שרוב השיער בעולם הוא מהודו - זה לא נכון, זה שקר, זה טכנית עובדתית לא נכון, שיש מקום לבדוק אם זה מהודו - בודאי שכן, שיש אפשרות לבדוק אם זה מהודו - כן, איך ואיך הבדיקה, לא כל עושה פשקווילים מבין בזה, וגם לא כל אדם פרטי מבין בזה, אז אם הגאון הגדול רבי מרדכי גרוס אומר שזה בסדר חושבני שזה חוצפה לבוא ולהגיד שזה לא בסדר, כי אותי לא שכנעת, אז מי אתה שישכנעו אותך, אתה עסקת בזה? אתה יושב לך שמה באיזה מקום ופוסק לך פסקים או דברים כאלה, לא צריכים לשכנע אותך בכלל, אתה לא רוצה אל תיקח.

כל מי שדיבר, לצערי הרב הם לא מבינים את הנושא, מה אני יכול לעשות, יבינו את הנושא, שילמדו אותו אז נסביר להם, יבוא הגאון הגדול רבי עזריאל אויערבאך לרבי מרדכי גרוס וישאל אותו, יסבירו לו את זה, אבל הוא רוצה שבכלל יורידו את הפאות, בסדר גמור, אבל רוב הנשים לא רוצים להוריד את הפאות, התחליף הוא להוריד את הפאות, זה התחליף, זה לא ניתן, זה לא מעשי, וזה הכל.

אז אני מסכם בקצרה, אני כאן לא הולך להסביר את דרך הבדיקה והדברים האלה כי זה תלאה אונן השומע משמוע, אני רק בא ואומר דבר כזה, יש דרך בדיקה, היא דרך בדיקה טובה מאד, האם היא משעת הורדת השיער? התשובה היא - לא, ולא צריך את זה. האם יש אפשרות לעשות משהו יותר טוב? אני לא חושב. האם יש כאן ערעור על הכשרות שנותן הגאון הגדול הרב גרוס? לא. וזה פחות או יותר הדברים מה שהסברתי כרגע, וזה אני אומר אחרי שלמדנו את הנושא הזה היטב היטב בשנת תשס"ד תשס"ה תשס"ו, היינו מאד מאד בנושא הזה, אני כרגע יצאתי ממנו לגמרי, אבל את ההבנה של זה אני מבין לעומק טוב מאד.

מראיין: רק מה שמעניין לדעת, אז הרב אלישיב נתן גייכ הנחיות ברורות גם לגבי הכשרות עצמה?

מאה אחוז! הגאון הגדול רבי מרדכי גרוס לא עשה כלום בלי לשבת עם הרב אלישיב, הוא היה אצלו כל שבוע ושאלו אותו על כל דבר ודבר איך זה וככה זה וכל הדברים האלה, הרב אלישיב היה בענין עד הסוף.

מראיין: מה שאתם אומרים בעצם ששום דבר לא השתנה, הכל נשאר אותו דבר כמו אז וההנחיות של הרב אלישיב תקפות גם להיום, וההנחיות שהוא נתן שעל פיהם נותנים את הכשרות זה בעצם הנחיות שעדיין עד היום קיימות בהכשר.

בודאי, מאה אחוז, ואני אומר את זה בעדות ברורה.

אני לבני ביתי אנחנו לוקחים בצורה מסוימת, עוד יותר מהודרת מהכל, כי אני באמת יודע איך לקחת את זה, אז לוקחים עוד יותר מהודר, בסדר גמור, אבל אני גם לבני ביתי אני לא יכול להגיד להם אל תלכו עם פאות, לא יכול להגיד להם דבר כזה, ואני מסרתי נפשי על הענין זאת אומרת אני הייתי בענין עד הסוף וכולם יודעים, אבל כולם רוצים ללכת עם פאות, נשים רוצות ללכת עם פאות, וגם הבנות שלי, וגם הרבנית שלי, כולם רוצים ללכת עם פאות, מה, אז אני יכול להגיד להם אל תלכו עם פאות? אי אפשר להגיד דבר כזה, וגם הרב אלישיב לא אמר שצריך להגיד דבר כזה, הרב אלישיב גם לא אחז שצריך להגיד דבר כזה, מי שאומר שהוא אמר את זה לא נכון, גם בתו של הרב אלישיב ונכדותיו כולם הולכות עם פאות, גם בנותיו הלכו עם פאות וגם נכדותיו כולם הולכים עם פאות, אין בזה שום ספק שאילו הוא היה אומר, מי שמכיר את ההערצה העצומה שיש בבית הרב אלישיב לדרכו של הרב אלישיב יודע שאם רק לא היה ניחא ליה שילכו עם פאות הם כולם היו הולכים בלי פאות בלי יוצא מן הכלל, וכולם הולכות עם פאות.

אפילו שאלנו אותו אז בזמנו, הגאון הגדול רבי מרדכי גרוס שאל אותו האם פאות שהם לא צנועות אם צריך להכניס את זה בנושא של ההכשר, אמר הרב אלישיב - לא, זה לא קשור אחד לשני, פה זה שאלה אחת וזה שאלה שניה, אנחנו לא מנצלים לכפות את הציבור ללכת עם פאות כאלה או כאלה דרך הדבר הזה, כאן אנחנו עוסקים בדבר אחד ויחידי בנושא העבודה זרה וזהו, לא על שום דבר אחר, כך זה היה ההנחיה, הכל שאלנו אותו, הכל הוא היה מעורב, הכל הכל הוא היה מעורב, בכל פרט ופרט של ההכשר הזה, והגאון הגדול רבי מרדכי גרוס שאל אותו פרט פרט, אני הייתי נוכח בזה, זה מאה אחוז מה שאני אומר. אני שמעתי את זה ממנו שלש פעמים, אני באזני שמעתי את זה ממנו, שלש פעמים הוא אמר - זה לא קשור אחד לשני, לא לערב אחד בשני, זה שיש פאות לא צנועות מה זה קשור לנושא הזה, פה בנושא הזה זה צריך להיות נטו רק על הנושא כן עבודה זרה או לא עבודה זרה.

כמובן, אני חוזר ואומר, זה לא כמו כשרות באכילה, כי אי אפשר, מה אפשר לעשות, אז אפשר להחליט שנשים לא ילכו עם פאות, אבל זה בהחלט בירור שאפשר להסתמך עליו, וההנחיה ללכת על זה זה בהנחיית הרב אלישיב.

עוד מדברי הרב חיים כץ

בראיון לקו 'עקבתא דמשיחא' - יום ג' פרשת וישלח תשע"ח

הנקודה היא נקודה פשוטה, שזאת הדרך היחידה שאפשר להשגיה, אין צורה אחרת, לא שייך בעולם.

ש. זה נכון שלגבי בשר או דברים כאלה לא היינו סומכים על זה?

אבל זה לא בעיה של בשר, זה חומרא של הרב אלישיב, זה לא בעיה של בשר, והרב אלישיב אמר שזה מספיק בשביל זה. אני אשאל אותך שאלה, תשע חנויות מוכרות בשר שחוטה ואחת מוכרת בשר נבילה, מותר לאכול את הבשר או אסור לאכול את הבשר, מה כתוב בגמרא, כל דפריש מרובא פריש, אז למה אנחנו עושים השגחה, כי יש לנו אפשרות, אבל אם לא - אנחנו מסתמכים על כל מיני דברים, על פי הלכה אפשר להסתמך על זה ואין בזה שום ספק. האם יכול להיות משהו יותר טוב? כן, אם תצליח להשפיע על אשתך שהיא תלך עם מטפחת. רוב הנשים, גם אשתי לא מסכימה ללכת עם מטפחת ולא מסכימה ללכת עם סינטטי.

ש. זאת אומרת, זו לא הרמה המקסימלית, אבל זה מה שעושים כי זה מה שאפשר.

אין דרך לעשות משהו יותר טוב, אם תבין את הרעיון, אין דרך לעשות יותר טוב, מי שחשב שאפשר לעשות מרגע הגזיזה - זה לא שייך בעולם.

ש. אתם אומרים שזה לא דומה לבשר, זאת אומרת בבשר רמה כזאת לא מועילה אבל זה לא בשר.

לא אמרתי בשר זה לא מועיל, גם בבשר זה היה מועיל, רק בבשר אנחנו לא מסתמכים על זה, אם היתה לנו אפשרות גם פה היינו עושים יותר טוב, בבשר על פי הלכה לא צריכים לעשות מה שאנחנו עושים בבשר, אבל אנחנו עושים, למה אנחנו עושים, כי יש לנו אפשרות, אבל אם אין אפשרות, זאת אומרת אילו היינו מסוגלים היה אפשר לשלוח משגיח שיראה מאז שגוזזים את השיער מהראש של הסיני עד הרגע שזה נהפך להיות פאה, אנחנו לא יכולים לעשות דבר כזה, אז צריכים לעשות השגחה שבנויה על בדיקת חשבונות וכל מיני כאלו דברים. האם יכול להיות יותר טוב? בודאי שכן. האם זה מספיק? כן. זה הדבר היחידי שניתן לעשות כרגע בשטח וזה מספיק לעניינינו, זה הכל.

ש. אתם אומרים שבעיקרון בבשר עושים את הדברים כי אפשר לעשות הכל, ופה לא שייך לעשות ככה.

נכון מאד, בדיוק, בגלל שאם אתה יכול, הכלל בהלכה הוא תמיד, זה כלל לא מאתמול ולא משלשום, כשאפשר מחמירים עד הסוף, וכשאי אפשר, אנחנו, אז למה אנחנו לא אוכלים רבנות, מה רבנות זה טרף, רבנות זה לא טרף, אלא מה, הם מסתמכים יותר, אז בהידור אנחנו עוד יותר מהדרים, ואפשר עוד יותר להדר, ואפשר עוד יותר להדר, אבל כשאין לנו ברירה זה מה שאנחנו עושים, זה דבר מספיק ואפשרי, וזה הניתן לעשות.

קודם כל זה לא רוב, מה שהם אומרים זה גם שקר, זה לא רוב זה מיעוט, השיער ההודי הוא מיעוט, אלא שלפי דעת הרב אלישיב זה חשש של קבוע.

ראיון נוסף עם הרב חיים כץ שליט"א

- ש. בשביל להעמיד רוב, צריך שני צדדים, מה הצד השני, היכן יש מקור נוסף לשיערות. האם יש חנות או מפעל נוסף חוץ מהודו?
[כלומר שב"תשע חנויות" צריך שיהיו שתי סוגי חנויות].
- ת. אין חנות או מפעל, יש סוחרים או אנשי דלא מעלי שאוספים שיערות מנשים עניות שמוכרים שיערות, וכן מנשים שמתות בתאונות דרכים. ומה שאומרים שהרוב מהודו, זה לא נכון, רק 30% .
- ש. מהיכן עוד שיערות.
- ת. מאוקריינא ועוד כמה מדינות נידחות.
- ש. איזה מדינה זה אותם אחוזים כמו הודו.
- ת. אוקראינה.
- ש. שמעתי שתי נוסחאות על סדר ההכשר א. בדיקת חשבונות, ב. תביעות עין. איזה מהם נכון?
- ת. שניהם נכונים, אך בדיקת חשבונות זה לא מידע גמור, וגם תביעות עין, א"א לבדוק מליוני שיערות. ולכן עושים את שניהם ועוד כמה אומדנאות.
- בוודאי שאם היינו יכולים היה צריך לעבור למטפחת או לסינטטי, רק שאצל נשים רבות זה לא שייך. אני בשנת תשס"ד נסיתי לדבר עם אשתי או בנותי שיעברו למטפחת וזה לא היה שייך, בלי ההכשר הן היו הולכות עם ע"ז, או בפריעת הראש לגמרי. וכמו שמבואר ברמ"א שלפעמים לוקחים דברים מהגויים, בגלל שבזמנו לא היה ברירה אחרת, והיו צריכים להסתמך על רוב או חזקה, כך בעניינינו פשוט אין ברירה.
- באופן כללי צריך לדעת שכל האיסור בנוי על שני חידושים של הגריש"א, א. גם הרב אלישיב מודה שזה לא זריקה המשתברת, אלא שהוא סובר שזה העבודה בעצמה, כמו הגמ' בב"ק בעידנא דשחט אסרה לה.
- עוד חידוש של הרב אלישיב, שאפי' שיש רוב זה נקרא קבוע, ולולא דבריו היינו אומרים שזה לא נקרא קבוע.
- ש. כיצד מבררים בענין הרוב.
- ת. הברור אמיתי הוא בבית הסחר העולמי באו"ם וא"א להגיע אליו, אנו עושים בירור עד היכן שידינו מגעת.

שמות החנויות והמשווקים שמורים במערכת, ויינתנו לרבנים העוסקים בתחום בבקשה מהמערכת. וכן ניתן לכל הרוצה לוודא את הדברים בעצמו, שיתקשר לכל הרשימה של הפאניות והמשווקים העומדים תחת ההשגחה, וישמע מהם תשובות זהות למובא לפניכם.

שיחה עם חנות פאות בירושלים

ש. לא הבנתי, את עכשיו מוכרת פאות בלי תעודה?

ת. מה זה אני מוכרת פאות בלי תעודה, אני לא מוכרת פאות בלי תעודה, אני עובדת עם מפעל, המפעל אחראי על זה, עכשיו אם אתה מנסה לבוא ולשאול אותי אם יש לי השגחה כדי לראות אם אני מוכרת פאות כשרות או לא כשרות, תקשיב, כל הקטע של ההשגחה זה קשקוש בלבוש, סתם שתדע, זה הכל פוליטיקה וכסף.

ש. אבל זה הכשר עם תעודות, מה זאת אומרת?

ת. אני לא יודעת, אני צריכה לשאול את בעלי, אני צריכה לשאול את המפעל, בעבר הייתי משלמת להרב גרוס כסף כל חודש בשביל שיבדוק את המפעל שאני עובדת איתו, אין לי מושג מה התוקף של זה היום בימינו, אני צריכה לשאול את בעלי, הוא זה שאחראי לזה, אני לא יודעת מה להגיד לך.

ש. אני אספר לך, אני מכרתי פאות במשך שנתיים, ולא מזמן כביכול גילו שאני בלי הכשר, ועשו לי בלגן בעיר ופה לשם וזה, עכשיו אני אמרתי להם, אני התקשרתי ישר למי שעבדתי איתה, אני לא רוצה להגיד את השם שלה שלא יהיה לשון הרע, והיא אמרה לי תשמע ההכשר הזה שטויות, אני משלמת להם על זה חצי מחיר שלא יוציאו עלי פשקווילים, אני לא יודע אם זה נכון, אני הפסקתי לקבל

ת. זה נכון, זה נכון, בא אני אגיד לך מה, אני נמצאת פה שש עשרה שנה, לפני בערך ארבע עשרה שנה היה פה את הבלגן הזה של ההשגחות, בעיקרון, באמת באמת באמת, המפעל שאני עובדת איתו הם משלמים להרב גרוס, אין לי מושג איך זה עובד מה מו מי, אני הייתי משלמת מול הרב גרוס לרב גרוס השגחה, כעיקרון, באמת, זה רק פוליטיקה וכסף, אם אתה רוצה להאמין אתה יכול אתה לא רוצה אתה לא חייב.

בקטע של ההשגחות, באמת כמעט ואף אחד לא מחפש את זה בימינו, כי אנשים באמת יודעים שזה שטויות, כי אין בזה שום קטע, אני לא יודעת, אני יודעת שבעלי משלם על ההשגחות להרב גרוס, אם עכשיו הוא עדיין עושה את זה אני לא יודעת, אני יודעת שיש לי פה בחנות תעודה של הרב גרוס.

ש. רגע, ואת חושבת שהם, כששילמת הם לא בדקו את השיער?

ת. אין לי מושג, אני לא יודעת, אני לא רוצה ללכלך על אף אחד, אין לי מושג, אני רק יודעת שזה שטויות, אם הם לא בדקו, אולי הם כן בדקו, סביר להניח שהם בדקו.

ש. מה זאת אומרת, את אומרת שטויות, ומצד שני, שטויות או לא שטויות?

ת. זה שטויות, כי אני לא חושבת שבאמת הם יכולים לראות, אני חושבת שזה מאד מאד מסובך לבדוק את זה באמת.

ש. אבל מה, זה עבודה זרה או לא עבודה זרה?

ת. אתה שואל אותי כל מיני שאלות, אתה רוצה למכור לי פאות או שאתה רוצה השגחות, אני לא הרב גרוס, אין לי שום, אתה רוצה לתקשר לרב גרוס שיביא לך רשימה של אנשים שאפשר לעבוד איתם שאתה סומך עליהם, אם זה מה שחשוב לך ההשגחה אז תתקשר לרב גרוס ותגיד לבי"ד של הרב גרוס שאתה רוצה לעבוד עם יצרני פאות שיש להם השגחה שהם סומכים עליהם ותעבוד מולם ישירות, אני לא יכולה להגיד לך מי ומה ולמה, אין לי מושג, אני לא הבי"ד של הרב גרוס, ואני לא יודעת איך זה עובד, וזה גם ממש לא הקטע שלי, אני לא מתעסקת עם זה בעלי מתעסק עם זה.

אני רק אומרת לך סתם שתדע, באמת, סתם בתמימות, לא קשור ל? לא קשור לפאות ולא קשור לכלום, באמת באמת באמת, אין יכולת לרבנים גם אם הם הולכים למפעלים באמת לבדוק מה קורה במפעלים, הם אולי חושבים שהם יודעים אבל הם לא יודעים.

שיחה עם משווק פאות

- ש. יש כזו אפשרות לשבת לפקח קוקו קוקו מאיפה הוא בא, מאיזה ראש הוא ירד, מה המוצא שלו?
- ת. אין דבר כזה בעולם, לחבר שלי יש מפעל בסין ואין דבר כזה, הרב גרוס מגיע אולי פעמיים בשנה, או האנשים שלו.
- ש. אז אני מבין ממך עכשיו שיש פה בעיה בכפליים, זאת אומרת ההכשר מצידו לא רציני בכלל, והציבור מצידם לא דורש את ההכשר, אז ממילא נהיה מצב הפקר כזה.
- ת. אנשים לא דורשים, הנה יש פאניות באשדוד, נתתי להם פאות בלי הכשר, והם מוכרות בלי סוף, כי אנשים בכלל לא דורשים את זה, כי הם יודעים שאין בעיה בזה.
- ש. למה, כי הציבור אוחז שהיה הכל עבודה בעיניים, כל הבעיה מלכתחילה?
- ת. זה פשוט לא מעניין אותם, הם יודעים שפאה עבודת יד לא צריך הכשר.

...

- ש. בהכשר ההוא שאתה מדבר עליו, אתה מכיר את המשגיחים? אתה ראית פעם משגיחים?
- ת. אני לא ראיתי, שמעתי שהם באים, אני מטייל הרבה במפעלים בסין, הייתי כבר המון פעמים, שמעתי רק שהם באים, מפקחים 'פעם ב...' ושלום, לא שמעתי על מישהו שנמצא שמה או מישהו מטעמם, לא שמעתי על דבר כזה.

...

- ת. אם האברכים רוצים פאות עם הכשר אני אביא להם, אני קונה פאות עם הכשר, אבל פאות שייצרתי לאחרונה הבאתי שער מאוקראינה אין לי הכשר, כי אין על זה פיקוח שמה, זה לא יצא מהם הם לא נותנים הכשר.

ש. ולמה אתה לא מנסה לעבוד איתם?

ת. כי פשוט הבאתי שער הרבה יותר טוב.

ש. אבל למה אתה לא מבקש מהמשגיחים שלהם שיבואו ויעמדו ויבדקו?

- ת. אין להם מה לבדוק, מה הם יבדקו, הם יבואו לשים וישאלו אותי מאיפה השיער? מה הם יבדקו... הם לא יודעים מאיפה הבאתי את השיער, אז מה הם יעשו, אני ישלם סתם על מדבקה שיש עליה הכשר?

ש. רגע, אבל הם יתנו לך הכשר למרות שהם לא יודעים מאיפה המקור?

ת. אני מאמין שכן.

- ש. זאת אומרת אם עכשיו יש לי מחסן של פאות ויום אחד אני מחליט שבא לי הכשר, אז אני מתקשר אליהם הם נותנים לי הכשר? כסף...

- ת. כן, אני מאמין שכן, כי פעם שעברה שאלו אותי מהמפעל, דיברתי עם המנהלת הסינית, היא שאלה אותי אם אני רוצה עם הכשר או בלי, אז היא שמה את הטיקט (תוית) שמה, אבל אני לא רציתי, פשוט אני לא בן אדם שקרן, מה שאני מקבל וקונה עם הכשר אני מוכר עם הכשר, מה שבלי – אנשים יודעים וסומכים עלי וקונים בלי.

ש. זאת אומרת למנהלת יש שמה טיקטים והיא יכולה להדביק איפה שבא לה?

ת. יש שם כמויות של טיקטים, ערימות.

ש. היא תשים איפה שבא לה? גם אם זה מהודו?

ת. הם שמים בהכל. הם שמים בהכל.

...

ש. אני מסיק מהדברים שלך שזה סתם לזרוק את הכסף לפח, לקנות בלי הכשר ועם הכשר זה אותה פאה.

ת. זה לא לזרוק את הכסף לפח, כי, אתה יודע איזה הפקריות, יש לי דוד משגיח כשרות בארגונינה, אתה יודע איזה דברים הולך שמה, נו אז מה תלך עכשיו תחפור לעומק בנימה של השערה, אין מה לעשות, בכל דבר יש שחיתויות, בכל דבר בעולם יש שחיתויות, אני לא אומר לך שזה מושחת מהשורש.

ש. לא מושחת מהשורש, אבל חצי מושחת...

ת. לא, אני לא אומר שכל הענין הזה מושחת מהשורש, אבל זה כל הענין, זה כל הסיפור, יש הכשר ושלוש עליכם מאמינים בהכשר.

...

ש. אז אתה אומר שאתה יכול לספק גם עם הכשר וגם בלי הכשר?

ת. ודאי, ודאי, אני עד לפני שלשה חדשים מכרתי הכל עם הכשר, עכשיו ייצרתי ליין שלי שהבאתי מאירופה שיער, הבאתי מאוקראינה, ולא קיבלתי הכשר, כמו שכולם עושות פה.

...

ש. אם הרב גרוס יגיד את מה שאתה אומר אז הוא עושה צחוק מעצמו, הוא מחזיק הכשר על כלום. זה ברור שאם אני אתקשר להרב גרוס הוא יגיד לי 'תשמע, אסור לסמוך על אף אחד, חייבים עם הכשר'.

ת. בודאי, זה הכל מסחרה, נו מה חשבת.

ש. זה בדיוק מה שמלחיץ, בגלל שאתה אומר שהכל מסחרה, אז אני כבר לא יכול לסמוך גם על ההכשר, זה בדיוק הנקודה, אני מבין פה שתאות הממון והבצע מעבירה את האנשים על דעתם...

ת. תשמע, אני אגיד לך את האמת, בא אני אגיד לך משהו, אני חושב שלדעתי סתם נכנסת לעובי הקורה, זה סתם טעות להיכנס לעובי הקורה ולחפור על זה, ואני אומר לך אישית, כי אני בעצמי מתעסק עם זה חמש שנים, שש שנים, אני כבר נהייתי חולה. כל יצרן, כל ספק, מביא לך שיער – ובסוף אתה מגלה שהוא מביא לך מההוא, ואחד אומר לך תשמע זה שיער מגאורגיה – ובסוף אתה מגלה שזה ממוסקבה, ואחד אומר לך שזה ממוסקבה – ובסוף אתה מגלה שזה מטיבט, אחד אומר לך שהוא מביא לך שיער מסין – בסוף אתה מגלה שזה מברזיל. זה מסחרה אחת גדולה. תקשיב, אני נהייתי חולה מזה, ואני לפעמים רואה את האשכנזיות הגדולות שמוכרות פאות בארבע עשרה אלף שקל, אני יושב פה בבית וצוחק.

חבר שלי מכר לפאנית שיער מסין, והוא אמר לה שזה מברזיל, והיא מוכרת את זה בתור ברזילאי, וכבר שנים הם 'יודעים' שזה ברזילאי, אז אם אתה תיכנס לזה אתה תהיה חולה, אני אומר לך שוב.

...

ת. הרב גרוס ברור שהוא לא מפקח על כל משאית שיער שמגיעה ועל כל שיער שמגיע, הוא בא 'פעם ב...' למפעל, רואה את העניינים, רואה שהכל בסדר, ושלוש עליכם.

ש. מה זה אומר 'הכל בסדר'?

ת. רואה שהכל בסדר, לא יודע מה הכללים שלהם שם. רואה שהכל בסדר, שהם לא מערבבים שיער.

ש. אבל אתה אומר שאי אפשר לאכוף את זה.

ת. ודאי שאי אפשר לאכוף את זה יום יום, ודאי, הוא לא נמצא בסין, מה הוא כל חייו נמצא בסין?

בוא אני אגיד לך סיפור, הנה יש אחת 'ורדה' שהיא יצרנית פאות בבני ברק רמת גן, היא משלמת אלף חמש מאות שקל בשנה, יש לה תעודה של הרב גרוס בחנות 'הריני לאשר בזה שהשיער שמגיע לפה הוא מפוקח...', וזה בלי פיקוח בלי כלום, היא קונה מספקים יום יום, שעה שעה נכנסים אליה ספקים והיא קונה והכל בסדר. עכשיו אנשים מאמינים בזה.

...

ש. אני חושב שאני אתקשר עכשיו לבד"ץ של הרב גרוס, אני רוצה לשמוע מהם איך צורת הפיקוח, איך בן אדם הולך פעם בשנה לראות ונותן הכשר.

ת. לא פעם בשנה, פעמיים בשנה, בא נגיד ככה.

ש. לא משנה, אני לא מכיר שום תחום בעולם שבודקים פעמיים בשנה, אפילו את העירוב אצלנו בשכונה בודקים כל יום שישי, זה נשמע לי אבסורד.

ת. נכון, תשמע, תתקשר לרב גרוס, הם יגידו לך שיש פיקוח טיפה יותר גדול, אבל אני אומר לך מבפנים, לפני חודשיים הייתי בסין, אני אומר לך מבפנים, שיש לי שמה חברות שמנהלות את המפעל כמעט הכי גדול בסין, תופרים בו לחצי עולם, ואני אומר לך שהפיקוח זה בדיוק כמו שאמרתי לך, לא פחות ולא יותר.

בס"ד

מתוך ראיון עם פאנית

אני הקמתי עסק לפאות נכריות, ואני משלמת היום הכשר שאני אפילו לא יודעת על מה הוא, הם טוענים שהם נותנים לי הכשר, בפועל אף אחד לא יכול להגיד שזה הכשר, כי אלקים למעלה רואה הכל. על מה אתם מדברים? איזה הכשר? עובדים על אנשים בעיניים, שיבואו ויגידו לי בפנים הכשר. אני משלמת בגלל הלקוחות שלי, אם לא - לא הייתי נותנת להם, כי אם אתה לא תשלם עושים עליך חרם, זה הנוהל של הדתיים, כל מה שקשור בכסף, הדתיים הכל כסף, אין אצלם לא דין ולא דיין.

אתה לא יכול להבחין בין שיער ספרדי לשיער הודי לשיער דרום אמריקאי, מי אתה שאתה יכול לתת אסמכתא, בשביל שאתה תתן לי הכשר אתה צריך להיות צמוד אלי 24 שעות, מאיפה אתה יודע, אתה יודע מה נכנס בחנות? אתה צריך מישהו שישב במפעלים, אתה יודע אם לא ערבבו את זה? אם אתה רוצה באמת הכשר, אתה צריך לשבת ולבדוק מה קורה, אתה צריך להושיב שמה אנשים, אתה צריך להושיב פה בחנויות אנשים.

על מה אתה לוקח כל חודש? הם באים אלי פעם בשנה, וכל חודש אתה תבוא תראה אצלם צ'ק. על מה אתם צריכים הכשר? על מה? העיקר בא לוקח את הצ'קים, לשנה יש להם, שלום על ישראל, מי רואה אותם בכלל.

ש. רגע, ובמשך השנה יכול לבוא סחורה וזה הוא לא בא לבדוק?

מאיפה הוא יודע, אם אני לא מדווחת לו הוא לא יודע בכלל.

ראיון עם כמה ספקי שיער

בקיץ שעבר (לפני כמה חודשים) באב תשע"ז (אוגוסט 2017 למנינים) התראיינו כמה ספקים (של שיער) מהודו –

שאלה: אני עובד בתעשייה לייבוא מבחר סוגים של שיער. אני מעוניין לקנות שיער הודי – אבל רוצה להעלים את הפרט הזה מהקונים – האם יש אפשרות לסמן על השיער בתות – 100% שיער אירופאי/אוקראיני/סיני? תשובה: נסמן על התות של השיער כל מה שתרצה.

שאלה: אני חושש שהלקוחות שלי יבחינו בהבדל בין מרקם של שיער אירופאי לבין מרקם של שיער הודי, איך יאמינו לי כשאספר להם שהשיער שרכשו הוא "אכן" אירופאי? תשובה: רוב האנשים לא מבדילים בין כל מיני סוגים ומרקמים של שיער. תגיד להם שהשיער מגיע מאין שאתה רוצה.

שאלה: ספקים אחרים (שגם מספקים שיער) מציעים לי שיער מכל מיני מדינות – אוקריאנה, ברזיל, מנוגולה – האם במקומות האלו אכן קיימים סוגים של שיער שונים? תשובה: שיער "מונגולי" / "סיני" / "אוקראיני" – כולם מיובאים מהודו.

שאלה: האם ספקים ממדינות אירופה רוכשים מכם שיער? תשובה: מוכרים יותר ויותר שיער לאירופה בכל חודש.

שאלה: כיצד ידוע לך שכל השיער שקייים בכל מקום מגיע דווקא מהודו? תשובה: יותר מ- 100,000 בני אדם מקריבים את שיערם במסגד ההודי בכל יום (ז"א "ייצור" שיער בכמות עצומה בזמן קצר מאוד!).

שאלה: אם אני רוכש פאה שכתובה עליה בתות "שיער אירופאי/סיני"...? תשובה: 100% מהשיער שנמכר מהסינים – מובא מהודו.

ה. קטעים מתוך ספרי הגר"מ גרוס גאב"ד בד"ץ "חניכי הישיבות" בענין נתינת כשרות רק על עניני השש תקרובת ע"ז ללא עניני צניעות, וכן מהי הפאה הכשרה מטעמי צניעות

ח"ב
אום אני חומה
סימן קלט
1

והא דהעיר באר"י דשרי ללבוש פאה נכרית הדומה לשערותיה ולא ניכר ההבדל, מדברי המשנ"ב סי' ע"ה ס"ק ט"ו דשרי בשער של עצמה וכו'.

לא הנמח, דהא ודאי נפאות של אומן זמן היה ניכר שאינה שערותיה, ורק כיום מחמת שכלול המכונות וכו' אפשר לעשותו כשערות ממש, ובמראית העין כגון דא לכו"ע לא הותר, מלבד שהוא נוגד דרכי הצניעות וכו',

וטעם התוה"ק באיסור גילוי שער לדעת רבים הוא משום הרהור דאחריו ותחליף פאה הנזכר לא מהני ליה. ואין זה סתירה למה שכתב מעב"מ באו"י"א דיש רבנים המורים שעדיף ללבוש פאה נכרית שבה לא יוצאים כלל שערותיה, דלא הורו דלנרך לזה פאות מסוג טבעי ובאופן שאינו נראה כלל דהוא פאה.

ח"א
אום אני חומה

ציון הסצונות

ח"ב סי' נ"ו: (תמק"ב) קווערס דמ והלכה: (תמק"ג) כ"כ בשו"ת שטע הלוי ח"א בהקדמה: (תמק"ד) כל סוגי הפאות שאין ליקך בהם, גם אין לקבלם למיקון או פירוק וכיו"ב, וכן אין למכרם או למייע פנקסותם והתפתחם: (תמק"ט) וכמוכא בח"מ סק"ג ויש סק"ו:

אום אני חומה
סימן עב
יראתך
לומדי

באן מלא קן קולמוסא מקום לעוררו שוב שיש לפעול למען מניעת ההתדרדרות בפירצת פאות שנאסרו ע"י פוסקי הדור שליט"א ושאר עניני צניעות, וליכא בזה הוראת הימ"ר להשתמש משום דרבים לא ישמעו ומוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין, דיעו"ב צשיט"מ בי"א דף ל' שהוצא מהריטב"א דדבור הזה שמקילין בכמה דברים ראו לעשות סייג לתורה ואפילו דרצבן מחינן להו וקנסינן להו וכו', והו"ד במחמ"ת השקל סי' תר"ח או' ג', ובשו"ת כת"ס או"ח סי' נ"ו, וכ"ש ענין הנ"ל שהוא פירצה של רבים ודאי יש לעשות למניעת דבר זה ככל האפשר. ועוד דמבואר באחרונים דבעצירה שנגלוי משום חילול השם ודאי יש להוכיחם, וע"י כספר שמירת המצוות כהלכתן ח"ב עמ' קע"ד, פ"ב עוד פרטים בזה [ושם הוצא באו"י כ"ג משמיה דמערכי לב ח"ב דרוש נ"א דאלל היושב על כסא ההוראה לא אמרינן מוטב שיהיו שוגגין ומחוייב למחות]. וצפטר אלל רבים הוא חסרון ידיעה ואילו היו יודעים חומרת הדבר היו פורשים, דבזה מבואר בפוסקים דחייבים להודיע בכל איסור דרבנן צין איסור גמור ובין אם הוא משום גזירה וכו"ב, וכפי שהוכח שע"י שלא מתרעים ע"י מתרבה יותר ויותר הפירצה בזה ותולדותיו מי ישרנו, וכמבואר ברש"י קוטה מ"א ע"ב ע"ש. ובודאי אופן הפעולה נרץ להיות ע"י ציבור של בני תורה שיטו שסם צמעשה ובענה וכו'.

מדרכי גרוס

אום אני חומה
סימן כ"א
ברא כהמה

המקום שלא לילך בפאה נכרית אין לשנות מהמנהג (תס): א. בסוגי הפאות הנכריות העשוין בצורות שמושכין העין אינו דרך צניעות ללבושם (תסא): ב. אין ללבוש סוגי פאות הנראים כשערותיה (תסב): ג. אין ללבוש פאות ארוכות או פרועות (תסג): ד. ומותר גם ראייה היטב, ולא רק הסתכלות בעלמא (תסד), ואף אם היא

הונו שששעות

בגוונא דלית ליה לבעל מנהג בזה ורק רוצה להממיר על עמנו לכן אין האשה משועבדת לו (תמק"ט). ולפי"ז אם היא רוצה להממיר ללכת בלא פאה, והוא רוצה שתלך עם פאה, ואין לו מנהג בזה, אין צידו למונעה מלהממיר על עממה (תמק"י). ואף אם יש לו מנהג בזה להקל, אין ראו שבעלה יטהרה לנהוג כנגד מנהגה דבצר שאין לו הפרעה בזה [בשו"ת צין אליעזר ח"ו סי' מ"ח פ"ג כתב דכראשה פרוע אין טענת הבעל רק משום איסור תורה, אלא משום קנאה בעל לאשמו דאין ראונו שישתכלו עליה, וד"ו שייכא בהרבה פרטים]. יש להעיר כי האמור לעיל אינו אלא מגדרי חיוב המלכות לניעות, אבל ודאי חייבת לשמוע לדעת בעלה בכל גוונא: (תס) משנ"ב ס"ק ט"ו משמיה דהמגן גיבורים (תמק"א): (תסא) גדולי ההוראה שליט"א, ונכלל בזה פאות הבהירות ביותר בצבעיהן, מקורחות מאד, או מנופחות מאד, מרובות שערות בראשן או בצדדיהם, וכיו"ב. בשנות חיים סי' שט"ו כתב דיעקר טעמא דקרא דאסור לנאת בשער ראשה לרה"ר הוא משום השם הרהור של אחרים, וע"י כיו"ב בשו"ת דברי ישראל או"ח סי' ל"ד דכתב דגם להמבואר ברמ"א סי' ס"ה ס"ב שמותר להסתכל בפריעת ראשה דכלה, אינו בפריעת השער אלא כדייק הרמ"א וראשה פרוע דרק בראשה המגולה שרי

ששים בראשה מלפני או כובע, וע"י שו"ת שטע הלוי ח"ו סי' ק"ח או"ב, וגם אם נהגו הרבה נשים ללבוש ד"ו היו בכלל איסורא, כמוכא בכרס שלמה שם ס"ק י"ג. גם למי שנהג להממיר אם הוא לנרץ פרנסה וכיו"ב ע"מ. וע"י שו"ת מש"ב דברים סי' קכ"ו באשה שגדלה בעת נדה שלא תלבש פאה, ועמה מתחרטת אם יכולה להסיר הנדר. לא תלבש מנופחות שחורות הנמדדות לשער ונראות ממרחק קלה כשערותיה, ומכ"כ יסור בד שחור שהוא על מקלט הראש ונראה כשערותיה: (תמק"ט) שוב ראיתי דכן ביאר את דבריו בשו"ת אג"מ אה"ט ח"ד סי' ק' או"ד, וע"ש יתכן דמיון דהו"י גילוי כשר לשטות המתממרים הו"י גדר צניעות ושייכא אליו דהוא הנהגה היות וליכא טעמא דהא"מ דהו"י דיינים שלה [וגם שייכא אליו כשמבין נכרות וכיו"ב] ויכול למונעה, וכן נראה בכל גדרי הצניעות שמקפיד בנן להימנע מנכרים שקופות או פאה שאינה באופן הנטות תלית בדידה: (תמק"א) וכ"ה בשני"ד דוד או"ח סי' ב', ונרות חיים אה"ט סי' כ"א. ובדיון נאסור בפאה נכרית כה"ה, ע"י שו"ת דברי יציב יור"ד ח"ב סי' נ"ו: (תמק"ב) קווערס דמ והלכה: (תמק"ג) כ"כ בשו"ת שטע הלוי ח"א בהקדמה: (תמק"ד) כל סוגי הפאות שאין ליקך בהם, גם אין לקבלם למיקון או פירוק וכיו"ב, וכן אין למכרם או למייע פנקסותם והתפתחם: (תמק"ט) וכמוכא בח"מ סק"ג ויש סק"ו:

ו. מכתב עדות בענין דעת הגריש"א, על הכשר הניתן רק על השש תקרובת ע"ז בלבד.

הכין לפניו ולדגל כהן בשנת תשס"ו אין יחוד
 אברהם יקר מנחם זלמן לכוהנים את ביתו של הוזה כבוד
 רבינו זצ"ל מין פארישלא צדקה זכר סאת קס"א בגילוי
 שלוקחות היום א הכלות המעלות לשאל את פיו אם מותר
 או לא ומאחר שלא הפסידו את ביתו כי זה מתמלאו התאמתים זל
 בן סניו את ביתו של תלמידי הגאון הרב מוויזניצקי שליט"א והוא
 אכן לקח עימי את הפאה ונעם קמה צמח צ"ל ואחר אלו קודם לכן
 ששפח מנחם מנחם לביק הי"א בדברי קדשו של אהן צ"ל ומאשרו לזון
 טאות לשאל ואם לימוד צמח צ"ל ממת קדשו ואחר אלו קריב
 לפני לשלן שבכתיב הפאה לפני ושאלו זו מותרת או אסורה ואחר
 מין צ"ל מילה אחת - "אסורה" שנה הסוג ל הרב שיה שש לפי
 לכן הפאה אינו יל אדתינו או לאסור ואחר זו - "אין נפק" הוא כולל".
 שנה שאלו הנה הנה לה"ה האם שיק לית ז"ל הכשר נחנה רבינו ואחר
 חס ושלום. נע נחנה נכחו של רבינו צ"ל אשר עמד מאחורי
 (ראה א המתנה ואחר לזכרון ובהכשר שניתן יזון זל הנתנתות כי אם זל
 האכות שלו נעלו בו חשש ז"ל הדין רבינו צ"ל בשנת מיל"א נ"א שיק"
 נחנה נמתינו הליחה כשמי רבינו תיכלת למחזור.
 אלפין אביוני ז"ס 0527159083

ז. מכתב מאת הגאב"ד הגר"מ שטרנבוך שליט"א, על דבר נתינת כשרות לפאות שאינן צנועות - תשס"ד

בס"ד יום חמישי כ"א סיון תשס"ד

על דבר הפירצות בצניעות ובכשרות הפאות

לאחר שכל גדולי תורה ובתי דינים אסרו שיער הודו ופסקו שפאות עם נדנוד חשש ע"ז אסור, ובנות ישראל הצנועות קידשו שם שמים ושמעו בקולם, באו וועדי כשרות ועסקנים ומעניקים אישור להרבה סוגי פאות בלי בירור מספיק, ואפי' על למפרע. מבזים התורה וגורמים חילול ה' שאין כמוהו.

ואשה צנועה וכשרה לא תקבל חס וחלילה היתרים הללו, רק תתרחק מעבודה זרה ותקבל על זה שכר רב שתפילותיה נשמעות ומקדשת שם שמים.

ולמעשה אין להיכנס כלל למקום שמוכרים פאות ארוכות ופרוצות או קאסטם וכדו', שנאסרו ע"י גדולי ישראל זצ"ל ויבלט"א החיים איתנו, וראוי להחרימם ולנדותם שגורמים לסילוק השכינה מישראל וצער שאין כמוהו.

בטוח אני שאשה כשרה לא תקבל פיתוי היתרים הללו, ותזכה לבנים צדיקים ולראות כבוד ה' בעולמו עם ביאת משיח צדקינו בקרוב.

הנני מצפה בכליון לרחמי שמים וישועת ה' כהרף עין.

משה שטרנבוך

ח. מכתב חיזוק מאת מרן הגר"ש אויערבאך זצ"ל על דבר נתינת כשרות לפאות שאינן צנועות

סיון תשס"ו

בס"ד

הדבר ברור שבעקבות המכשול דעבודה זרה, עלינו להתחזק כעת ביתר שאת, יותר מבעבר, במצוות כיסוי הראש שיהיה כהלכה לכתחילה. אולם לצערנו עקב הרצון להינצל מאיסור תקרובת עבודה זרה, נפרץ כעת ביותר קניית פאות הנראות כשערותיה, אשר נאסרו לדעת כל הפוסקים. ובמיוחד אלו המכונות 'קאסטם' ודומיהם, אשר נראות כשערה ממש. וכבר התרענו על כך בעבר שכל הפאות נוכריות כנ"ל, נוגדות לגמרי את כוונת התורה במצוות כיסוי הראש.

ומה גדולה העוולה, שבמקום להוסיף חיזוק במצוות כיסוי הראש, שיהיה ניכר לכל שמצוות כיסוי הראש מתקיימת בצניעות ובהידור בלא הערמה, באים להכשיר פאות נוכריות כנ"ל, הגורמות מכשול גדול, ומסייעים בזה לעוברי עבירה, ועוברים על איסור לפני עיוור!.

ובוודאי בנות ישראל הכשרות והצנועות יקיימו דבר ה' בשמחה - שאיסור עבודה זרה ואיסור גילוי עריות - שניהם מרועה אחד נתנו! ובזה ייטב להן כל הימים ויתברכו בבני חיי ומזוני רוויחי וכל מילי דמיטב.

החותם למען חיזוקה וקיומה של התורה והיהדות ולהחזרת עטרת תפארתנו אשר הבדילנו הקב"ה מכל העמים לממלכת כהנים וגוי קדוש.

שלום וחסד ואין יחס גיפה אנו' (ל) א"כ

ט. פירוט רמת ההשגחה בשיעור - לעומת רמת ההשגחה בשאר נושאי הכשרות.

הסבר הערעור על ההכשר - הבהרה חשובה -

לפני שאנו נכנסים להסביר את נושא הערעור על ההכשר, יש להקדים הבהרה חשובה, אין מטרתנו לערער ח"ו על גדלות מי שעומד בראש הכשרות, שהינו אחד מגדולי הת"ח בדורינו, וכן אין כאן ערעור על אמינות המשגיח היחיד אשר מערך ההשגחה של כל ייצור הפאות בכל העולם עומדת תחת השגחתו ומשתדל לעשות כפי יכולתו תוך כדי עיסוקו העיקרי בכשרות המזון, אלא הערעור הוא על רמת השגחת שיער בעולם שאין מיכולתה למנוע מכשולות כפי שיתבאר להלן בס"ד.

-תשובה לשאלת רבים-

הציבור שואל שאלה המתבקשת מאליה מה קרה שעלה שוב נושא שאלת התקרובת ע"ז בפאות, האם אין זה מגמה של אלו הכואב להם נושא הצניעות בפאות?
האם אין זה ח"ו מגמה של אלו החולקים על הגאון העומד בראשות ההשגחה?
האם אין זה ח"ו איזו הכפשה פוליטית?
האם אין זו מגמה של אנשים המעוניינים לפתוח השגחה חילופית?
התשובה היא שגם לו יצוייר שכן הם פני הדברים, הרי התורה נתנה נאמנות לעד אחד באיסורים, וכאשר מגיע עד אחד ואומר שחתיכה זו הינה חלב, והגיע אדם ואכלה, וכי יוכל להפטר ממלקות בבי"ד (או מעונש בבי"ד של מעלה) בטענה שהוא חושב שאולי אותו עד אמר זאת רק מטעמי פוליטיקה, או רק מטעמים שהוא מחמיר בהלכות מליחה לכן הוא אומר לי שהוא חלב, או שהוא רוצה לפתוח הכשר לכן הוא אומר את זה?

ועוד שכל טענות אלו לא פותרות מלבדוק את הנושא, ואחרי שיצאו עוררין חייב כל אדם לברר בירור יסודי ואמין, האם יש צדק בטענות העירעור או לא. וכל זמן שאין בירור הפוך, הדבר אסור! וכמו שכתב החזו"א "והריני מקדים שעל המתיר להביא ראיה ולבסס ההיתר על מקור נאמן מן הגמרא ומן הפוסקים, אבל האוסר די לו להראות שאין ההיתר מבואר... וכל אלו הדברים אינם נקבעים על ראיות מכריעות, אלא נובעות מהעיקר היסודי שאין להתיר בוודאות וכל שאינו בוודאות היתר הוא אסור" (קוב"א ח"ב כ"ח).

תשובה לשאלה נוספת

רבים שואלים על מה הערעור מבוסס האם חל איזה שינוי? האם גילו איזה תרמית ח"ו?

התשובה על זה מחולקת לשניים, דבר ראשון כן חל שינוי מכמה היבטים, א. מצד עצם השאלה שכבר הוכרעה בזמנו ע"י מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל והצטרפו עמו שאר גדולי הפוסקים מרן הגר"ש וואזנר זצ"ל ויבדלח"ט מרן הגר"נ קרליץ ומרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א שהשער מהודו יש לו דין תקרובת ע"ז אולם

הוכרע הדבר מדין ספק ע"ז לחומרא, או סתם מחשבת עכו"ם לע"ז, או ממעט עדויות המבוררות שהוא ודאי ע"ז.

אולם עתה נתברר הדבר באופן ברור ע"פ עדויות רבות, ראיונות עם עובדי ע"ז, גרים שהתגיירו מהודו, הקלטות והסרטות שהובאו בפני הרבנים, וכפי ששמעתי (כותב השורות) מאחד הרבנים המקורבים לגאון ר' עזריאל אויערבאך שליט"א שאמר לו "בזמנו סבר הגרי"ש שזה ספק ע"ז, ואפ"ה הוא החמיר, ולפי הנתונים של היום, היה הגרי"ש א סובר שזה וודאי ע"ז". כמובן שדבר זה נותן לדבר משקל חמור יותר, ומצריך השגחה קפדנית לא פחות משאר עניני כשרות אחרים, בפרט שע"ז אפי' באלף לא בטיל, ולדעת הגר"א תקרובת ע"ז הוא ביהרג ואל יעבור. דבר זה מעורר נקודה מאוד חשובה, שגם אם נקבל שמרן הגרי"ש בזמנו הסכים לסמוך על רמת השגחה פחותה מכורח המציאות שלא ניתן לעשות יותר, ברור שהיה בזה גם הסתמכות על כך שהדבר אינו מוכרע דיו, וא"כ איך נוכל לסמוך על כך שהיה סומך גם עתה על השגחה פחותה כזו, כשלפי הנתונים של היום היה סובר שזה ודאי ע"ז, כעדות חתנו הגר"ע אוירבאך שליט"א.

ב. היבט נוסף, הוא נושא ריבוי השיער מהודו. בזמנו היו שרצו לסמוך על כך שרוב השיער אינו מהודו ויש לסמוך על כל דפריש מרובא פריש (נקודה שחלק עליה מרן הגרי"ש מפני שיש לזה דין קבוע), אולם לפי הנתונים של היום הוכח באופן ודאי שרוב השיער בעולם מהודו (ראה פרק העוסק בנושא ריבוי השיער מהודו), נתון זה של ריבוי השיער הוא מחמיר את הבעיה, לא רק מצד שלילת היתר "רוב", אלא גם מצד שההתרבות מחייבת השגחה יותר מדוקדקת וקפדנית לבדוק שהשיער אינו מהודו, ושלא יתערב בו שיער מהודו. וכן נושא חשש רמאות הסוחרים עולה מחמת נתון זה, היות ושיער זה יותר מצוי ויתר זול, וגם מצד זה שהינו שיער מאד איכותי – לעומת שאר השיער שאינו מצוי כ"כ, ויותר יקר, ואינו איכותי כמוהו.

ג. היבט נוסף, הוא התרבות הרמאויות בשוק השיער כפי עדות כל הסוחרים המתעסקים בנושא הפאות, וכן מהודאת משגיח הכשרות בעצמו.

עתה נעבור לחלק השני של התשובה האמת שגם לולי כל השינויים הנ"ל רבו המערערים על רמת השגחה זו מאז הקמתה, וכפי ששמענו מרבנים ומורי הוראה רבים שבמשך כל השנים לא סמכו על השגחה זו, וישנם קהילות יראים ועוד רבים שבעקבות כך עברו למטפחת או לפאה סינטטית (יש להעיר שגם בסינטטי ישנן חששות, וצריך בדיקה שלא עירבו בזה שיער טבעי, שא"כ שיער זה הוא וודאי מהודו – כך דווח מסוחר שיער מהגדולים ביותר), או שלוקחים שיער מהארץ עם השגחה צמודה משעת הגזיזה, וכן השגחה לכל אורך הדרך (כלומר שלא עושים סקין כלל כמו פאות של פעם).

נקודה נוספת שיש להוסיף כאן היא שכידוע בזמנו הוקמו שני הכשרים "שארית ישראל" ו"חניכי הישיבות", אולם היו עוד הכשרים כגון הרב לנדא והרב רובין שניסו להיכנס לעניין, וכבר מבירור ראשוני שעשו גילו שלא שייך להקים מערך השגחה רצינית על הנושא, לכן פרשו מזה מיד... ודבר זה אומר דרשני!

ועוד נקודה חשובה, שבזמנו העלו ערעורים על הכשרות של "שארית ישראל" לפני הגרי"ש אלישיב, ובעקבות כך הוקם ב"ד לבדיקת הכשרות, והורה לבטלה! דבר זה מראה על החשיבות הרבה שנתן הגרי"ש לנושא זה. עכשיו ע"פ נתון זה נשאלת השאלה, ומה בנוגע לכשרות "חניכי הישיבות" האם עליה המשיך מרן הגרי"ש לסמוך? התשובה ששמענו מהרבנים שישבו באותו ב"ד, ומהרבנים שהיו בהשגחה של "שארית ישראל", שהוראת הגרי"ש הייתה שחייבים השגחה צמודה במשך כל תהליך יצור הפאה, דבר שלא קיים אף בכשרות "חניכי הישיבות" וא"כ לדעת הגרי"ש אין לסמוך גם על הכשר זה, (ומה שלא בוטלה השגחה זו,

הרבנים אמרו שהם יודעים למה, אולם הם דברים שא"א לפרטם).

נקודות הערעור

לאחר כל מה שכתבנו אין מה להאריך בהסבר הערעור, אך נקודת הערעור היא שכידוע בכל נושא כשרותי ההשגחה היא ברורה, ונעשית בדיקה והשגחה מתחילת ייצור המוצר, ומכאן ואילך יש על המוצר איזה סימן המונע החלפתו. בנוסף לכך חששות הרמאויות רחוקות מאוד, גם מפני שאם יתפס בעל המפעל בקלוננו ותורד השגחתו ויפסיד מכך הרבה, וגם מפני שאין לו כ"כ הרבה רווח מזה. משא"כ בהשגחה זו, לא נעשית בדיקה והשגחה בתחילת הייצור – כהודאת המשגיח "שמספר פעמים בשנה עושה בדיקה מידגמית" (גם בדיקה זו ניתנת לטעויות מקושי הבדיקה להבחין שאינו מהודו, שגם הוא הודה שיש לו טעויות והוא מקווה שהוא באמת משיג את המטרה), ואם לא מתאפשר לו להגיע, מסתמך על כך שיחששו מלרמאותו אפילו שהינו מודיע מראש את מועד הביקורת, ודבר זה אינו מובן כלל, כיון שאת המושג בדיקה מדגמית מצינו או בבדיקה של ליינ שלם לדעת אם כולו נגוע או לא (כגון בדיקת חממה שלמה מתולעים), ודבר זה לא שייך פה כלל, כיון שפה הנידון הוא האם הוא מרמה ומכניס גם שיער הודי או לא. ועוד מצינו בדיקה מדגמית לבדוק נאמנות (כגון מבחן לילד ששואלים מדגמית לדעת האם הוא למד) וגם זה שלא שייך פה מכמה סיבות, א. לא ניתן לתפסו בקלוננו, שהרי כבר הצהיר המשגיח שלא שייך לבדוק את השיער לאחר השטיפה ואינו ניתן לזיהוי, ב. המפעל ברובו הגדול מספק פאות לגויים, ואינו זקוק כל כך ללקוחות היהודים, (צריכת היהודים היא מקסימום 7% מצריכת העולם, וצריכת הכשרות היא עוד פחות) והעדויות לכך היא, הודאת הכשרות על זיופים רבים שנתגלו, ועדויות הסוכנים שגילו רמאויות גדולות של המפעלים בנושא (יעוין בעדויות). ג. למעשה כל המפעלים מזייפים תויות כשרות, כך שהוא לא ייזוק אם יורידו לו את ההכשר.

ההוכחות על הערעור

א. מצד הודאת הכשרות בעצמה על זיופים רבים.

ב. מעדויות סוכנים וסוחרי הפאות המעידים על כך שא"א לבדוק את מקור השיער, וההשגחה בהכרח סומכת עליהם בעצמם, והם לא פגשו מעולם את פיקוח ההשגחה שמשגיח עליהם שלא ירמו, וגם אין אפשרות לגלות רמאותם, ובפרט שהמשגיח מתקשר ליידע מראש קודם הביקור...

ג. מתשובותיו של משגיח הכשרות נראה התחמקויות רבות, [מה שלא נמצא בשום גוף כשרות, שאדרבה תמיד בכל נושא כשרות אחר, ההשגחה מפרסמת את פעולותיה במגוון צורות, ונותנת מידע על כל שלב בייצור כל דבר, מה הם עושים]. דבר המגלה על בעיתיות הדבר, כשגם נותני הכשרות אינם בטוחים שהינה השגחה מספיקה (יש לקרוא את דבריו בעיון, ולשים לב טוב במה הוא מתחמק ובמה הוא עונה!!).

בנוסף שמענו (כותב השורות) מאחד מהרבנים שליט"א, שהודה בפניו הגר"מ גרוס שליט"א שהוא מיקל בזה, היות ולדעתו זו "חומרא דהרב אלישיב". וכן ניתן לראות פה את דברי הגר"ח כן תלמידו וממקימי הכשרות, שעפ"ז הוא מסביר למה לא צריך השגחה כ"כ אדוקה. וכן שמענו מכמה מתלמידיו, שבעידנא דחדוותא אמר להם הגאב"ד שלדעתו אין בזה חשש ע"ז, אלא זה "חומרא דהרב אלישיב".

ועוד בראיונות עם הרב שליזינגר (לא הובאו פה) אמר כמה פעמים שהוא לא מצליח להבין למה הרב אלישיב אסר, ולכאורה זה מותר, אבל מכיון שהגרי"ש אמר כך, אז התקבלה ההוראה לנהוג כן אפילו שאין דבריו מובנים...

ויעויין עוד בדברי הגר"ח כץ מרבני הכשרות שהודה שהכי הרבה יש לדמות את רמת הכשרות לרמת כשרות של "הרבנות" בבשר.

נקודה נוספת

יש לדעת כי ראשון המערערים על הכשרות היה הראב"ד הגר"מ שטרנבוך שליט"א (שכידוע הוא גם היה ראשון המעוררים על נושא ע"ז בכלל) והוא במכתבו דאז כבר כתב שאין לסמוך על כשרות זו שאינה מספקת כיון שמסתמכים על בדיקת חשבוניות וכדו' דברים שקל לרמאות בהם, ובשום דבר לא סומכים על רמת השגחה כזו, וגם נותני הכשרות עצמם לא סומכים ע"ז אלא מפני שלדעתם הוא חומרא בעלמא או מחמת מיאוסתא דע"ז ולא משום איסור ע"ז וודאי, ממילא פשוט שלכו"ע (וכן הם מודים בזה) אין לסמוך על השגחה זו לדעת הסוברים דהוא וודאי איסור ע"ז כפי שפסקו כל גדולי פוסקי הדור ובראשם מרן הגריש"א.

נקודה נוספת -

כידוע מערך הכשרות נבנה תוך ששה ימים בלבד שמיד לאחר מכן נותני הכשרות הציעו לחנויות קבלת כשרות בלא שום בדיקה על הקיים כבר, ויתרה מכך קבלו אף כשרות על כל מה שנמכר לשעבר שא"צ להחליף וניתן למוכרו כך... נתון זה ניתן לבררו אצל בעלי החנויות דאז ומוצורף פה מסמך המעיד על כך כאלף עדים, דבר זה מגלה בבירור כיצד נותני הכשרות מתייחסים לנושא וכמה שייך לסמוך על השגחתם.

נקודות הערעור -

א. מהנתונים שהתקבלו מנותני הכשרות לגבי אופן ההשגחה עולה כך:

נעשית בדיקה מדגמית במפעל לבדוק שהשיער אינו מהודו (עד כמה ששייך לבדוק וכבר נודע על טעויות רבות בבדיקה זו).

ולאחר מכן סומכים על בעל המפעל שלא יחליף אף שמתעסק גם עם הרבה שיער מהודו ובקל יכול להתחלף, הן שלא בכוונה מחמת חוסרי זהירות מועטת שכידוע קשה להבחין בהבדל השיער, הן בכוונה מחמת מחיר השיער שהינו זול בהרבה, ומצוי ביותר, וכידוע גם שמדובר בשוק רמאי במיוחד מכמה סיבות שא"א לפורטס כאן, ובפרט שאין שום דרך לעלות על רמאותם, כהודאת הכשרות שלאחר שטיפה כבר לא ניתן לזהות השיער. וכשנבוא לדמות השגחה זו במשל, נצייר כך - משגיח כשרות מגיע למפעל בשר ורואה ששוחטים כמה עופות כדין, ויודע ששוחטים עוד כדין, אבל מוכרים גם טריפות ונבילות ואין אפשרות לידע שהחליף את הבשר, ובקל יכול להתחלף, וגם יש אינטרס גדול כלכלי למוכר להחליפו, האם נסמוך על השגחה כזו בלא השגחה צמודה מתחילת התהליך, ובנוסף נתינת פלומבה על הבשר למנוע החלפה עד בית הלקוח!?

בית דין צדק - "חניכי הישיבות"
בראשות הגאון רבי מרדכי גרוס שליט"א
מרכז בני-ברק
רחוב יהושע 20 ר"ב 51430.טל. 5796595-03.פקס. 6164828-03

להלן רשימת יצרני הפאות שלהם ניתן אישור מבית הדין על מקור השיער:

"סלון ז'נט" - רח' ר'ע - לא כולל הרגמים: סמי קאסטם, פאות 100% טבעי H.H.
וכן לא כולל פאות שיוצרו לפני ארבע וחצי שנים.
"דניאל קאסטם" - רח' ר'ע - בני ברק - לפי הרשימה המצורפת לאישור.
ריקו זיסביץ

"קב" - "שטיינמק" - רח' מהרשל - בני ברק, רח' ר' יוסי - בני ברק.
"סלון אוה" - רח' ר'ע - בני ברק
"פנינה" - אדמיר מנור, חזון איש בני ברק
פאות קאסטם (גם מקופסא) בלבד (שיער אירופאי)
"דבקה זהבי פאות" - הרוא"ה - רמת גן
"בלה חבקין" - טרשטנקורן בני ברק.
"אסתי שטיינבוך" - סירקין בני ברק.
"חדות דבר" - הרב שך בני ברק
"סלון הפאה" (מספ' רייטנ) - ר'ע - לפי הרשימה המצורפת לאישור
"פאות פרו" - מלכי ישראל ירושלים
"פאות ורדה" - שדרות ירושלים - רמת גן
"חיה קאסטם" (חיה אברתמי) - בל"ו בני ברק
"אורה לוי" - סוקולוב בני ברק
"פאות מיכל" - רבי עקיבא בני ברק
רק על דגמים, 2004 סרט 2004 (שיער אירופאי).
"פאות ציפי בנאי" - רוטשילד - כפר סבא
"גלית איטלית" - דגמים: "קורטינה", "וויולטה", "אורקידאה", "לונה", "דניאלה"
"גוד" - דגמים: "פרידום", "גלאקסי", "אומגה", "אנוקס", "סילוואט", "סליטר",
"ניקול", "מול", "הט מול".
"אסתי ליבוביץ" - בעל התניא בני ברק.
"פאות ורנית" - ירושלים
"פאות דינה" - טלז סטון
"תמי אלטמן" - קהילות יעקב - בית שמש רק על פאות שיוצרו מכאן ולהבא

האישור הנ"ל הינו אף לפאות שנקנו בעבר.

אישור זה הינו אך ורק על מקור השיער בלבד, ולא על נדרי הצניעות שבפאות, שכבר חורו בזה גדולי הפוסקים, ולכן אסור למכור, לקנות ולסדר כשאינן בגדרי הצניעות. ע"פ הוראתנו ליצרני הפאות, אין להעלות את מחירי הפאות למחות 45 יום מיום מתן האישור.

האישורים ניתנו על פאות מייצור ענמי של מקבלי האישור ולא על פאות מדגמים אחרים שנמכרו על ידם

ב. גם בדיקה מדגמית זו, לא נעשית כל פעם, אלא סומכים על המפעל ע"י בדיקות פתע (לא מובן מה עושים בבדיקות אלו הרי לא ניתן לזהותו אחרי העיבוד, ובפרט שהסוחרים מספרים שהבדיקות אינם בפתע כלל).

ג. גם אם בעלי המפעל או סוכני השיער לא ירמו, עדיין השיער יכול להתחלף במשך תהליך ייצור הפאה במפעלי העיבוד בסין, או אצל עושי הפאות, או אצל הסיניות העושות הסקין בביתן, דבר שלא ניתן להשיח עליו כלל. ומודים נותני הכשרות שבמשך תהליך הייצור לא נעשית שום השגחה ואין דרך בעולם לבדוק שלא הוחלף.

ד. גם אחר שלא נעשית החלפה בתהליך הייצור, עדיין צריך לוודאות שלא הוחלף אצל יבואני וסוכני הפאות, ולא אצל הפאניות וחנויות הפאות, שאין להם דרך לבדוק שהפאות המגיעות אליהן אינן מהודו כהודאת נותני הכשרות שלא ניתן לבדוק לאחר השטיפה והעיבוד.

מסקנת הדברים :

לטענת ההכשר זהו רק לסוברים שזהו חומרא בעלמא.

וגם זה רק ברמה של "רבנות".

וגם זה רק מחמת שלא ניתן אחרת, ואם לא יהיה הכשר, הנשים ילבשו ללא הכשר כלל. ואחרי הכל עדיין לא מובן האיך מועילה השגחה זו גם עבור כל רמת חומרא קלושה ככל שתהיה.

פרק ה' ❁

תגובות על כל דברי
המתירים, אחת לאחת

קונטרס תורת התקרובת

הקדמה

פתיחה

פרק א' - טענות להיתר הקשורות לגילוח

טענה א - הגילוח אינו בפני האליל

טענה ב' (1) - הגילוח הוא הכנעה ולא פולחן

טענה ב' (2) - כוונתם באומרם "קרבן" להקרבה עצמית

טענה ג' - השיער הולך למכירה ולא לאליל

טענה ד' - הגילוח הוא רק 'הכנה' לקראת הכניסה למטמפל

פרק ב' - טענות להיתר הקשורות לדין התקרובת

טענה ה' - אין זה 'כעין פנים'

טענה ו' - אין מקטירים את שערותיהם לפני האליל

טענה ז' - אולי הנאה מתקרובת אסורה רק מדרבנן

טענה ח' - הגילוח הוא עבור כסף

פרק ג' - טענות להיתר הקשורות למגלחים

טענה ט' - גויים בזה"ז לאו עובדי ע"ז הם

טענה י' - מסייע אין בו ממש

טענה י"א - המגלחים אינם כמרים

טענה י"ב - אין אדם אוסר דבר שאינו שלו

פרק ד' - טענות להיתר הקשורות למקור השיער

טענה י"ג - רק מיעוט מגיע מהמקדשים

טענה י"ד - השיער מותר משום 'תערובת שניה'

טענה ט"ו - שיער ההודי אינו טוב

פרק ה' - טענות להיתר הקשורות לגוי ולאלייל

טענה ט"ז - הבאת השערות היא העבודה, ולא הגילוח עצמו

טענה י"ז - אולי אליל ההינדו אינו ע"ז

טענה י"ח - הגוי מכוון לקבל ברכות ושפע

טענה י"ט - הכמרים טוענים שזה רק להורדת היופי

פרק ו' - אולי בכל זאת

טענה כ' - גזירה שאין רוב הציבור יכולים לעמוד בה

טענה כ"א - הפסד שלום בית וממון רב

טענה כ"ב - הרב אלישיב לא פסק לאיסור

הקדמה

א. קונטרס זה מטרתו להשיב על השאלה האם יש דין תקרובת ע"ז בשיער היוצא מהודו. בנוסף, קונטרס זה מכיל תשובות לשאלות האם ניתן להתיר משום 'כל דפריש מרובא פריש', או משום 'מעשה אבותיהם בידיהם', וכן הלאה. בקונטרס זה הושם דגש **שלא להתייחס** לשאלה ההלכתית האם מתקיימת מצוות כיסוי ראש ע"י חבישת פאה. אף שכמה מהמתירים מצד תקרובת לא מנעו קולמוסם לפרש האיסור מצד צניעות (כגון החיד"א וייס בתחילת תשובתו, ועוד), קונטרס זה עוסק בשאלת תקרובת ע"ז בלבד, שדין זה נוגע לכלל הציבור, כגון האם מותר להשכיר דירה לאשה החובשת פאה, או להשתמש בכסף של אשה המוכרת פאות, ועוד כיו"ב רבים (וידון בקונטרס נפרד).

ב. טרם נקדים מהם הגורמים שהביאו לכתיבת קונטרס זה, יש להעיר שלאורך הקונטרס קראנו לרבנים המתירים בשם **'המתירים'**, כאשר אליבא דאמת היה צריך לקרוא להם **'המצדדים להיתר'**, כיון שרובם ככולם לא כתבו דבריהם כפסק, אלא לחידודי כדרכה של תורה, או ללמד זכות על בנות ישראל וכיו"ב. אך בכ"ז הסכמנו להסתפק בהערה זו ולכתוב **'המתירים'**, משום הנוחות למען ירוץ הקורא.

ג. ישנה בעיה או חוסר מודעות שקיימת בעיקר אצל המתירים מחו"ל (ד"ר נאמר ע"י הגר"ש אלישיב זצ"ל, כדלקמן), שאין להם במודעות שנתניה רגע אחד עבור האליל, מבחינתם של הסוגדים זה נקרא שהדבר **ניתן** לאליל, וזה נחשב נתניה לכל דבר [מלבד שהוא מפורש ברשב"א דף נא, ד"ר מוכח מסוגיא ע"ז לב ע"ב, דכל מה דפליגי חכמים על ר"א, הוא האם סתם מחשבת עכו"ם לע"ז, אבל באופן **שפירש** ששוחט או מביא לע"ז, לכוי"ע הוי תקרובת, אף שלוקח אח"כ את הבשר מהאליל לחוץ, כדאיתא התם]. מתירים אלו מזכירים באופן תדיר בתוך טענות ההיתר, את העובדה **שהפסל לא לוקח את השיער**, אלא הכמרים מוכרים אותו... וזה מה שהרב אלישיב אמר על רב אמריקאי אחד (שנכנס אליו בתדירות בכדי להתיר את השיער ההודי), שכיון שהוא אמריקאי הוא לא מאמין שיש **עובדי ע"ז** בהודו. ראי' קובץ מס' 66. (כידוע, אמריקה היא האב טיפוס של 'קח ותן'. כלומר, לקיחה מוחשית, ונתנה מוחשית. הם לא מכירים בזה שאדם יתן והדבר ישאר אצלו...).

ד. בעיה נוספת, הרבנים בחו"ל **שאלו בתחום זה את כמרי אמריקה**. הדבר ידוע שכמרי אמריקה לא מתגלחים לאליל ההינדו, ולמעשה הם מנוטרלים לגמרי מכל עקרונות דת ההינדו, יש בהם רק ייצוגיות בלבד, כפי כל דבר מיסטי באמריקה, שאין בו מקוריות כלל. מאמיני ההינדו שמתגלחים, כמו"כ הספרים והכמרים שבטמפלים בהודו, אומרים על כמרי אמריקה שהם רפורמים גמורים... (לשמיעה, ראי' קובץ מס' 73).

ה. כאמור, רוב המוחלט של המתירים כותבים שאינם מורים הלכה למעשה, אלא ללמד זכות וכדו'. יוצא מן הכלל הגאון הרב רייטפארט שליט"א, שכתב ממש פסק להתיר, **אך מי שיעיין יראה שהנתונים שבאו לפנינו לגבי דת ההינדו היו שגויים רמה אחת מעל כולם**.

ו. כאשר התוודענו לכך שהנתונים שבאו לפני המתירים היו שגויים, החלטנו ללמוד את הסוגיות בעיון, מתוך דיבוק חברים וליבון הדברים לפני גדולי ההוראה, **ולבדוק האם דברי המתירים קיימים אף כנגד הנתונים האמיתיים**. סיבה נוספת המריצה אותנו לגשת למלאכה, שחלק מהמתירים הודיעו ברורות שחייבים להישען על איזה היתר, אף אם הוא קלוש, כיון שאין ברירה. **כלומר, חבישת מטפחת אינה בשיקול אצלם**. בשלב זה הבנו שאנו כבני תורה היודעים שאם הפאה אסורה משום תקרובת, או חשש תקרובת, יש אפשרות ללבוש מטפחת, הרי שמוטל עלינו לבדוק את הטענות שלהם להיתר, **האם יש בהם כדי סמיכה לפי כללי הפסיקה**. וכן מטו משמיה דהגר"י קרליץ שליט"א: "ושמענו שכאשר הרצו את הדברים לפני הגר"י קרליץ שליט"א, אמר כי על פי הלכה אין ראוי לסמוך על היתרים של שעת הדחק בנושא זה, כיון שניתן לכסות את הראש במטפחת או בכסוי ראש אחר וכו" (ספר 'דברי שלום' עמ' קיט).

ז. כאמור, התשובות דלהלן על דברי המתירים נכתבו ע"י קבוצת ת"ח, מתוך עיון בסוגיות הדק היטב, **וחלק ניכר מהדברים הובא לפני גדולי ההוראה שליט"א**.

ח. התשובות נכתבו מתוך מבט ברור, שאילו תמצא **טענה אחת** שיש בה כדי סמיכה, נמשוך ידינו מן הענין, **כיון שאין רצוננו להתנצח כלל**. ומשלא מצאנו שום טענה אחת שיש בה כדי סמיכה, התאמצנו להביא את הדברים בפני הציבור למען ידעון את אשר יעשון, ולא יטמאו חלילה בעוון הנורא של הנאה מתקרובת ע"ז.

ט. מי שיעבור על תשובת המתירים, ויראה טענה להיתר שלא התייחסנו אליה, לא ימהר להסיק מסקנות (כפי שנתבאר, הם חשו חובה להתיר כיון שאין ברירה... וממילא נמצא בדבריהם טענות להיתר שאינם לפי כללי הפסיקה, כפי שיראה המעיין), אלא יבדוק את הדברים בסוגיות עצמם וילבן עם ת"ח כדרכה של תורה. יש לציין, שחלק מהטענות להיתר לא הובאו כאן (והובאו בקונטרס הקודם), כיון שעיון קל במקור הדברים מראה שנפלה טעות אצל המתיר. כגון הטענה להיתר מהמני"ח מצוה ר"ח, ועוד.

י. **חשוב לדעת** שבניגוד לכל ויכוח הלכתי, בענין היתר השיער של הודו אין למתירים **מידע אחד ברור** שעל פיו הם בונים את ההיתר. אלא כל אחד מודה לנתון עובדתי מסויים וחולק על נתון אחר. למשל, יש המודה כי השיער מונח אחר הגזיזה בכלי ההונדי, ולא מודה שרוב השיער בעולם הוא מהודו. ויש להיפך. וכן הלאה.

במילים אחרות, אילו נצרף את כל הנתונים 'לחומרא' **שהמתירים עצמם כותבים**, אין אף אחד שיתיר!!

א"כ המחלוקת של סיעת המתירים מול סיעת האוסרים **אינה ככל מחלוקת אחרת בהלכה!** רוב המחלוקות ההלכתיות, ממוסדות על נתונים ברורים, והמחלוקת היא בפיענוח הסגויות. בנידו"ד אין הדבר כך, אלא כל רב שמתיר בונה לו היתר **על סמך נתון עובדתי שגוי שבא לפניו**. נמצא שהרב המתיר כתב היתר לפי מה שהוא שמע, אלא שהוא לא לקח בשיקול כמה נקודות חשובות בנידון, כדלהלן:

1. אמר לנו סוחר שיער ותיק, שהוא יודע **בידיעה גמורה** על סוחרים שאמרו לרבנים נתונים המתאימים לאינטרסים שלהם, ולא למציאות בשטח.

2. כמרי דת ההינדו הבאים במגע עם אנשי המערב, **מטשטשים עובדות כדי לייפות את דת ההינדו בעיניהם**, וכן שלא ייראו לפנייהם כשוטים, בפרט שהם נתמכים על ידם בסיוע כספי לא מבוטל. ומלבד העובדה שהם עצמם לא מתגלחים ולא מאמינים בעקרונות ההינדו כנ"ל, אין להם שום חשק לאבד את הלקוחות היהודים שהם 7% מכלל הלקוחות [ולפי חשבון של מחיר, השוק החרדי הוא כ-15% מכיון שהם מתעסקים בפאות היקרות יותר] כמו"כ חלק נכבד מהנוצרים מסתייגים משיער שגילחיהו עבור אליל, (רא' קובץ מס' 80).

3. יש מגזר מסויים בציבור הדתי, שהרבה מהם נלחמים בקנאות על כך שהשיער אינו תקרובת ע"ז, אף אם תתן להם נתונים ברורים מהשטח, זה לא יזיז אותם מאומה. ויש לנו סמך לכך שהם לא בוחלים בשום אמצעי כדי להוכיח לרבנים שזה לא ע"ז, **גם ע"י נתינת 'עדויות' שקריות**.

נמצא שאין אפשרות לאיש להקל בזה, אלא אחרי שלמד את דברי המתירים, ובדק היטב כי הנתונים שהיו בידם, מתאימים לנתונים המוסמכים - שנמצאים עתה לאחר חודשים של חקירות ובדיקות ע"י דוברי אנגלית והודית.

- רשימת הרבנים המתירים שהתייחסנו לטענותיהם הלא המה: הגר"י בעלסקי זצ"ל, הגר"ח"ד וייס שליט"א, הגר"מ קליין זצ"ל, הגר"ב"צ ואזנר שליט"א, הגר"מ רייטפארט שליט"א, הגר"י לנדא (בשם דודו הגר"ד לנדא) שליט"א, ועוד טענות אברכים שהובאו בקבצים שונים.

פתיחה

עם ישראל נצטוו להקריב קרבנות לה', וזה נקרא **'עבודה'**. להבדיל, 'עבודה זרה' פירושה, 'לעבוד' אל אחר. ברוב המקרים גם בע"ז מדובר על **הקרבת קרבן**, אלא שלא דוקא בעל חי. יכול אדם להקריב לע"ז אבן או מקל או צואה וכו', אם כך חוק עבודתה.

דת ההינדו המרוכזת בעיקר במדינת הודו, כוללת בתוכה **'עבודה'** המצווה את סוגדיה לגלח את ראשם עבור האליל בלאנג'י (נכתב בשינוי, משום 'לא ישמע על פיד') לפחות פעם בחיים. השיער ניתן על כלי הגשה הנקרא 'הונדי'. אחר שהשיער הונח

שם איזה זמן, מגיע כומר ולקוח מעט מהשיער, ומקטיר אותו במזבח של האליל - שם יש אש הדולקת תמיד (רא' קובץ מס' 76). אח"כ השיער נלקח לשריפה, או לקבורה, ובשישים שנה האחרונות השיער נלקח למכירה.

אף שהשיער נלקח מה'הונדי' למכירה, אין זה גורע מאומה מה'הקרבה', כיון **שההקרבה נעשתה בעת הנחתו בכלי**.

למעשה השיער נעשה ל'תקרובת' כבר **בעת הגילוח**, כיון שהשיער גולח עבור האליל, ובכה"ג הוי תקרובת מיד כמו השוחט לחמה וללבנה. כך כמבואר בראשוי ע"ז לב ע"ב, במחלוקת רבנן ור"א, שר"א ס"ל סתם מחשבת נכרי לע"ז, ורבנן סברי רק אם יש רגליים לדבר, כגון ששוחט בתחום הע"ז, או **שמודיע** ששוחט עבור הע"ז, אז הוי תקרובת - אף שעדיין לא הוכנס לאליל. וכן מבואר להדיא ברשב"א ע"ז דף נ"א, ועוד. על כן בנידון דידן השיער נעשה לתקרובת כבר בעת הגילוח, כיון שהם מודיעים בעת הגילוח שזה עבור האליל. הם חוזרים על שם האליל שוב ושוב לאורך כל הגילוח, רא' קובץ 64.

כאשר הם הניחו את השיער בכלי ההונדי, מבחינתם הם **נתנו** את השיער לאליל, **והאליל לקח את המנחה**. ומה שגשמיות השיער נותרה כאן, לא גורע מאומה. בדיוק כפי שהם מגישים לו זהב על כלי ההונדי - שהוי הקרבה גמורה, אף שאח"כ נלקח ע"י הכמרים. כך גם מבאר הרשב"א בע"ז דף נ"א, לגבי כיכרות הנקראות 'אובליאש', שכיון שהיו מונחות לפני האליל איזה רגעים, הם נעשה לתקרובת גמורה, אף שנלקח אח"כ ע"י הכמרים לאכילה.

להבדיל אא"ה גם בקרבן המוקרב לה' ע"ג המזבח - עיקר ההקרבה היא זריקת הדם, ומכאן ואילך יצא המקריב יד"ח. ושם הרי הדם מתנקה אח"כ, ואינו נספג או נקטר ע"ג המזבח. וכן שיירי הדם שנשפכו ליסוד יורדים לאמה ויוצאים חוץ למקדש. גם קרבן ביכורים אינו קרב ע"ג מזבח, אלא מוגש בצד המזבח וניתן אח"כ לכהנים לאכילה - ובכ"ז הוי קרבן, ונקרא שניתן לגבוה, ועוד כיו"ב.

עד כאן הפתיחה, ומעתה ניגש לעצם הטענות שכתבו המתירים, ומה יש להשיב עליהן.

פרק א' - טענות להיתר הקשורות לגילוח

טענה א - הגילוח אינו בפני האליל

יש הטוענים להיתר, מכיון שגילוח השיער לא נעשה בפני הע"ז, ולא הוי תקרובת.

ביאור הטענה: מובא בגמ' שאם שחט בהמה חוץ לוילון של הע"ז, לחכמים דר"א לא הוי תקרובת, כיון שאין ראיה שכוונתו לע"ז. א"כ גם בנידו"ד, כיון שהם מגלחים לא בפני הע"ז, אין להחשיב זאת לתקרובת, כיון שאין הוכחה שעושים זאת עבור הע"ז.

בטמפל המרכזי שבטירופטי, ואומרת לה שהם **מכופפים את הראש לאליל בעת הגילוח**, כנ"ל. באולמות הגילוח אין צלם נגד כל מתגלח, אלא יש צלם על אחד מקירות האולם, ולטענתם המקום כולו 'קדוש' בטומאת האליל, ומקריבים שם לאליל את השיער בכלי ההונדי - כלי הגשה לאליל.

לגבי אולמות הגילוח הסמוכים לטמפל המרכזי שבטירופטי, היה מי שאמר שאין שם צלמים, ונסתרו דבריו מתמונות וסירטונים שבידינו המראים שגם באולמות אלו יש צלמים של האליל ההוא. זאת ועוד, יש

תשובה:

כפי הנתונים שבידינו בכל אלפי המקדשים של דת ההינדו, שבהודו ומחוצה לה, יש פסלים וצלמים, תחריטים ותמונות, כדמות אותו אליל 'הגדול' שבטירופטי. ניתן לראות בתמונות איך המתגלח היושב מול הצלם **מתכופף אליו לאורך כל הגילוח** (וגם כשמגלח לו את העורף, המתגלח לא מסתובב אל הספר, אלא מתכופף עוד ועוד, כדי להישאר תמיד מול הצלם). יש על כך תמונות וסירטונים לרוב (וכן מוקלטת שיחה של אשה מארה"ב המראיית פקידה

ביקדושה', ומורידים נעליים וגרביים טרם כניסתם אליו, ואסור לצלם שם וכו'. וכמ"ש הגר"מ שטרנבוך שליט"א במכתבו (רא' לעיל ח"ב פ"א), שכל המקום ההוא הוא 'בפניה'. וכך נקט הגר"ש אלישיב זצ"ל בקובץ תשובות ח"ג קי"ח.

בידינו סירטון המתעד חניכת אולם גילוח, ובמרכזו צלם גדול במיוחד, ומקריבים לפניו בננות וקוקוס וכו'. רא' קובץ 63.

אך גם אם דבריו היו נכונים, הלא כל המקום ההוא 'קדושי' ושייך לאליל ההוא (לטענתם) והם מתנהגים בו

טענה ב' (1) - הגילוח הוא הכנעה ולא פולחן

יש הטוענים להיתר משום שהגילוח לא נעשה עבור נתינה לאליל, אלא הכנעה והיטהרות טרם כניסתם לבית הע"ז ששם הם עובדים אותו בעבודות אחרות. נמצא שאין השיער ניתן לאליל כלל, ואדרבה השיער נקרא מאוס ואסור לתיתו לאליל, לכן אין לו שם תקרובת כלל.

תשובה:

ג. מדוע לא כל אחד מתקבל להיות מגלח? מדוע רק משבט "הבהאים" [לשיטתם הם מיוחסים לאברהם אבינו] מותרים לעשות את הגילוח? מדוע לא יקום אחד מיציע הקהל שמחכים בתור, לעזור לספרים בעומס בחינם וללא תשלום? וגם אם הוא ספר במקצועו, הוא לא יקום לעמדת הגילוח! אם הוא יעשה זאת, הוא יושלך מיידית לכלא (כך שמענו. ויש מי שהתבטא שהוא מסתכן בנפשו. לסבר את האוזן, להוי ידוע כי הפרה היא קדושה אצלם, ויש חוק ממשלתי בהודו שהשוחט פרה נידון בעונש מוות) ולכאוף היה להם להודות לו על עזרתו. שיאמר להם: "הרי זה לא דין של עבודת גילוח", אלא 'הורדת שיער עבור הכנעה' גרידא, **א"כ גם אם אני אוריד להם את השיער זה יוביל אותם להכנעה!** משמע שיש כאן 'עבודה', ואת זה המאמינים רוצים, ומוכנים לסבול כ"כ הרבה בכדי לעשות עבודה זו.

ד. מדוע אלו שלא יכולים להגיע ומתגלחים בביתם ולא מסביב לטמפל, עושים זאת **מול פסל**? הרי זו רק פעולה טכנית? שיעשו זאת בחדר הרחצה.

אלא מוכח שהאמת היא כפי שהם אומרים בפה מלא, שהם מגלחים **עבור האליל כי האליל אוהב שיער**, לכן לאורך כל הגילוח הם אומרים **ללא הפסק** את שם האליל, כמובא בסרטונים (הם אומרים זאת כמו 'מנטרה' ובאדיקות רבה).

ומה שזה לא נעשה בתוך הטמפל הגדול, מבארים הכמרים שלהם (ניתן לראות בסירטון, קובץ מס' 65) כי בימים קדמונים **כולם גילחו בתוך הטמפל**, אלא שנתרבו סוגי דת ההינדו, ובנו להם אולמות סביב הטמפל 'הכל

עבודת הגילוח מובאת בספריהם, והיא 'עבודה' לכל דבר, כפי שהמתגלחים עצמם מעידים וכן הספרים והכמרים שם, רא' קובץ מס' 69.

מלבד זאת, אילו הגילוח הוא רק פעולה טכנית של "הכנעה" לפני העבודה ה'אמיתית', יש לשאול מספר שאלות:

א. מדוע הם מחכים בתור שעות רבות בצפיפות נוראה, לפעמים יממה שלימה, בחום הנורא השורר שם [כפי שתיארו השלוחים הגרא"ד דונר שליט"א ושליחו של החיד"א וייס - אמיר דרומין] בשביל הגילוח? אם זה רק פעולה טכנית של 'הכנעה' לפני ה'עבודה', כל אחד יגלח עצמו בביתו!

זאת ועוד, אודות ההמתנה בתור ניתן לראות ולשמוע תיאורים איומים של מריטת עצבים! נסו לדמיין 50,000 איש מחכים בתור... כמו כן, ההמתנה בתור מלווה לפעמים בשמיעת זעקות נוראיות מהמתגלחים (הגלחים שורטים את גולגולתם בסכין כמופיע בסירטונים) לאורך שעות רבות עד שמגיע תורם.

ב. מדוע הספרים מוסרים גוף ונפש על זה? הרי אין להם מנוחה רגע אחד בכל המשמרת שלהם, ונהרסים להם סחוסי הרגליים ושורשי הידיים [כפי המתואר בראיונות עם הספרים], **וזה לא מפריע להם - מרוב אדיקותם בטומאה זו**. למה? הרי זה רק פעולה טכנית של 'הכנעה' לפני העבודה... ראית מישהו שימסור נפש בשביל ליטול לחבירו ידיים טרם התפילה? (להבדיל).

אפי' שלא בפניה. ויסוד זה מבואר בכ"מ רא' רשב"א דף נא, ועוד. כך שהטענה שהגילוח אינו בפניה, אינו נכון מעיקרו, כיון שהם **אומרים בפירוש** את שם האליל שוב ושוב לאורך כל הגילוח כנ"ל).

לסיכום: הגילוח הוא ודאי **לשם האליל**, וכן הוא **בפניה** לגמרי. **בנוסף לכך: א.** הם נוסעים כמה ימים להגיע ל'מקום הקדוש השייך לאליל' (כלשונם) כדי להקריב לו את השיער, כך הם אומרים בפה מלא. ואם הם עושים זאת בבית או בבית המלון הסמוך - הם מקפידים לעשות זאת דוקא מול צלם האליל ההוא. **ב.** הם אומרים את **שם האליל** שוב ושוב לאורך כל הגילוח - ובכגון זה אף אם הגילוח לא היה בפניה, היה נחשב תקרובת משום **שעבודה זו מיוחדת לאליל**. **ג.** הם מאמינים שהאליל שלהם **צריך** את השיער שלהם, והוא אוהב אותו, שעל ידי כך הוא מחזיר לנסיכה זיבי (נכתב בשינוי משום לא ישמע על פיד) את השיער שהיא השתילה לו (מחמת שנתקרח בחלק מהראש ע"י שהגן על פרה 'הקדושה' מהכאת רועה). וכששואלים את הכמרים 'הרי השיער נמכר לתעשיית הפאות?' תשובתם היא 'כיון שהשיער היה מונח לפני האליל, הרי הוא קיבלו'.

מקומו של האליל, עכ"ל הטמא. להבדיל, גם השליח ב"ד אמיר דרומי העיד כן, רא' קובץ 65.

יש מהמתירים, שקיבלו את המידע הזה שיש באולמות אלו שסביב הטמפל צלמים כדמות אותו אליל, וחלקם יושבים מולו על הברכיים ומורידים את הראש כלפיו, ובכ"ז טוענים שעכ"פ זה לא 'בפניה' כיון שזה לא בטמפל...

הגע עצמך, אדם שיהיה בתוך מבנה שיש בו פסל קטן, ובסמוך יש מבנה ובו פסל גדול, האם נאמר שכאשר הוא משתחוה לפסל הקטן הוא לא עובד ע"ז - כיון שבסמוך לו יש פסל גדול יותר? אתמהה. (עוד צריך לדעת שההלכה של 'בפניה' אינו חוק ללא טעם, אלא הנקודה היא שאם אינו בפניה, אינך צריך לחוש שעשה זאת עבור האליל. כגון, גוי ששחט בהמה רחוק מהע"ז, ולא פירש שזה עבורה, אינך צריך לחוש שעשה זאת עבור האליל (לרבנן, ע"ז לב ע"ב). אך אם הוא **פירש** שזה עבורה, ודאי הוא תקרובת, דלא גרע משוחט לחמה וללבנה ולשם הרים. ורא' ע"ז לב ע"ב, ובראשו' שם, דלר"א אם שחט ולא נחר תלינן דעשה זאת עבור הע"ז **אפי' שלא פירש** ששחט עבורה. ולרבנן, שחיתה אין בה הכרח שכיוון לע"ז, אך אילו פירש ודאי הוא עבורה ואסור משום תקרובת,

טענה ב' (2) - כוונתם באומרים "קרבת" להקרבה עצמית

המושג קרבן כולל בתוכו גם הקרבה עצמית והתמסרות, כאדם האומר לחבירו "הקרבתני לך את כל כחותי וזמני", שאין כוונתו לקרבן ממש. כך גם כאן המילים שהם אומרים כששואלים אותם על דבר התגלחת אין תרגומה קרבן כפשוטו, אלא הקרבה עצמית והתמסרות - שמוריד את הנוי שלו לכבוד האליל, וא"כ אין השיער נאסר.

תשובה:

נמצא שהשיער הוא נתונה גמורה לאליל ככל קרבן אחר. ואף אם כוונתם גם להכנעה עצמית, אין זה בא 'במקום' הכוונה של נתנת השיער לאליל, אלא זה בא כ'תוספת'. הגע עצמך, גוי השוחט בהמה עבור האליל, וכששואלים אותו לסיבת הדבר הוא משיב ב' תשובות, האם בכוחינו 'להאמין' לתשובה אחת ולהחליט על התשובה השניה שאינה נכונה?... כלל הדבר, אין בכוחינו לשוות למעשיהם משמעות שונה ממה שהם עצמם אומרים, ללא ראייה.

כל זאת כתבנו בלי להתייחס לעובדה ששליח ב"ד, אמיר דרומי, העיד שראה שמגיע כומר ולוקח קומץ שערות מכלי ההונדי ומניח על ה'אש תמיד' (להבדיל אא"ה) הנמצאת בין אולם הגילוח לטמפל (רא' סירטון קובץ 76). ממילא מובן שזה קרבן גמור.

מאמיני ההינדו מגלחים את השיער עבור האליל, כמובא לעיל שהם אומרים את שמו לאורך כל הגילוח וכו'. נוסף לכך, הם נותנים את השיער לאליל בכך שהם מניחים אותו בכלי ההונדי (כלי הגשה לאליל) ממילא זו הקרבה גמורה פשוטה כמשמעה. כמו כן בסירטונים רבים שומעים אותם אומרים שזה offering לאליל, ומשמעותה 'מנחה'. וכן בהרבה ראיונות שנעשו עם המתגלחים והכמרים הם אומרים בבירור גמור שהשיער ניתן לאליל, וכן כתוב בספרי נימוסיהם.

מאמיני ההינדו אמונים על האגדה שהאליל שלהם אוהב שיער, וצריך שיער, והוא נותנו לנסיכה וכו' כנ"ל,

טענה ג' - השיער הולך למכירה ולא לאליל

אחת מטענות המתירים היא שאין כוונת העובדים להקריב לאליל את השיער, אלא רק מניחים את השיער בכלי ההגשה (הונדי) ע"מ שאח"כ השיער ילקח לשטיפה ולמכירה, א"כ אין כאן תקרובת כלל.

תשובה:

אא"ה, כמו ניסוך היין, שאף שלא עלה באש לה', הוי הקרבה לכל דבר. וכן הדם הנשפך ליסוד, נמכר אח"כ לגננים, ואין ריעותא בשם 'קרבן' של זה.

דנו הראשונים לגבי כיכרות שמניחים אותן לפני האליל ונאכלים אח"כ ע"י הכמרים. ביאור: יש ב' סוגי כיכרות הנאכלים ע"י הכמרים; **סוג א'** - הכיכרות ניתנים לאליל, אלא שאחר שהונח בפניו הוא נאכל ע"י הכמרים. דינם לכו"ע תקרובת גמורה. **סוג ב'** כיכרות המיועדים לכמרים, אלא שלפני אכילתם נותנים אותם בפני האליל 'לכבוד', בכיכרות אלו יש שיטה בראשונים להקל, משום שאין כוונתם לאליל כלל, וכן גויים בזמה"ז לאו עע"ז הם. הרשב"א (ע"ז נ"א) מביא שיטה זו ופליג, וס"ל דכיון שהיה מונח בפני האליל הוי תקרובת, אף שמעולם מטרת הכיכרות היתה עבור הכמרים.

לסיכום, אף לשיטה הנ"ל שהקלה בכיכרות, הרי שבנידו"ד השיער הוא תקרובת, משני טעמים: א. השיטה הזו נשענת על הקולא המובאת בש"ס ופוסקים שגויים בזמה"ז לאו עע"ז הם, וממילא אין לזה שייכות לנידו"ד שמאמיני ההינדו הם עע"ז גמורים כנ"ל. ב. בנידון דכיכרות שיטה זו הקלה משום שתכליתם עבור הכמרים, וההנחה בפני האליל היא לכבוד בעלמא, משא"כ בנידו"ד השיער גולח עבור האליל. ועם כל זאת חלקו הראשונים על שיטה זו, כיון ש"ס הונח לפני האליל כנ"ל.

ראשית חשוב לציין (הובא לעיל), את עדותו של שליח ביי"ד שראה כומר הלוקח מכלי ההונדי קבוצת שיער, ומקטיר אותם על האש תמיד' (להבדיל). רא' קובץ מס' 76. שנית, הם מאמינים שהשיער שלהם **ניתן לאליל ממש**. ואף אם השיער הונח רק דקה אחת בכלי ההונדי, מבחינתם האליל **'לקח'** לגמרי את המנחה! להבדיל אא"ה, כפי המובא במג"א (סי' ו' ס"ק ד, בשם הכוונות), ובמ"ב (שם סק"ו בשם הש"ה) שבאכילה הגוף ניזון מגשמיות המאכל, והנשמה ניזונת מרוחניות המאכל - גם להם, להבדיל, יש אחיזה בעניינים כעין אלו, וכמובן לא כתורה שלנו, אבל לפי מגוון הטעויות שלהם, הם בהחלט מאמינים שהאליל **לקח** את המנחה, גם אם 'חומר' השיער נשאר בכלי ואף הולך אח"כ למכירה.

הם מדברים **רבות** על חומר ורוח, חטאים, גיגולי נשמות וכו' [ניתן לראות ולשמע בראיונות שעשו איתם בכדי לברר את מהות הגילוח, בטל' 0527601197]. והתובנה הזו שהאליל 'לקח' את המנחה הזו, הוא דבר פשוט אצלם... (בספר 'יקם שעה לדממה' עמ' 30, מביא עדות מתחקיר המובא בספר 'מהודו ועד נאשוויל', ששאלו אשה אחת מהמתגלחות, וז"ל: "את אומרת שגזיזת שערותיך היא קרבן לאליל, אבל האם את יודעת שתוך זמן קצר מהתספורת ישלחו את שערותיך למכירה במרחק של חצי עולם מכאן"? והמתגלחת ענתה לה: "לכל מקום שהשער יגיע, הרי מבחינתי זהו עבור האליל").

לסיכום, אף שאחרי הנחת השיער בכלי ההינדו הוא הולך למכירה, מבחינתם הם **נתנו** זאת לאליל. להבדיל

טענה ד' - הגילוח הוא רק 'הכנה' לקראת הכניסה לטמפל

יש הטוענים שאין הגילוח 'עבודה', אלא רק 'הכנה' לקראת הכניסה לטמפל. וכן אולמות הגילוח אינם מקדשי הע"ז, אלא אדרבה הם מקומות של בזיון, כיון שהשערות לשיטתם הם טמאות ולא ניתן להגיע עמם לבית האליל.

תשובה:

בטמפל הוא מחוסר מקום, רא' קובץ 65, אך הגילוח הוא ע"ז גמורה. לכן במקומות רבים בהודו שאין בעיה של חוסר מקום, הגילוח נעשה בתוך הטמפל כפי שרואים בתמונות. רא' קובץ 84.

לפי המסמכים שבידינו אולמות הגילוח הם **מקום ע"ז** לכל דבר, על אף שהם לא נקראים 'טמפל' ממש. יש על כך עדויות וסירטונים לרוב. כאמור, הסיבה שלא מגלחים

כאן המקום לציין שבעל יקם שעה לדממה (עמי 30) נתקשה בזה, והשיב: "מתקבל הרושם שבחדרי תספורת פרטיים אלו פשוט לא טרחו מנהלי העיז להסיר את הפסלים..."

למה חשוב להם כ"כ לשים את השיער בכלי ההונדי?

למה מגיע כומר ומקטיר חלק מהשיער במזבח שלפני האולם של הפסל 'הגדולי'?

למה מי שאינו יכול לבוא למקדש לתגלחת - יכול להתגלח בבית מול פסל ולשלוח את השיער ע"י שליח שיניחנו בהונדי?

העידו שליחי בתי הדין שיש כאלה מהאדוקים שבהם שמכניסים את שערם ממש לפני הפסל הגדול (רא' תמונות קובץ 87), מדוע לא יסלקום הכמרים שהם מכניסים טומאה לפניו? אלא כאמור, הגילוח הוא עבודה לכל דבר, ולא 'הכנה' לעבודה אחרת.

ביאור מעשה הגילוח כ"הורדת הטומאה" ו"הכנה לפני הכניסה לטמפל", אינו נכון. הן מצד החומר שבידינו, והן מצד הסברא פשוטה. דהנה ביומיום רק מיעוט מהבאים לטמפל מתגלחים, והרוב עולים לבית העיז עם **שערותיהם**... מדוע הכמרים לא מסלקים אותם מהטמפל על שבאים בטומאתם אל האליל? יתירה מזאת, מדוע המאמינים עצמם שאינם מסתפרים בפעם הזאת שבאו לא חוששים לכך, הלא הם נסעו אל הטמפל הזה כמה ימים?! וכי אין רצונם לעובדו בצורה מלאה?

שמה תאמר, אולי לא כולם רוצים להכין עצמם לכבוד העיז... זה לא נכון. כיון שיש דבר שהוא כן כתוב בספריהם כ"הכנה" עבור הגעה לטמפל, וזה הטבילה בנהר **ואף אחד** לא מוותר על זה! בכל התחקירים מובא שאת זה **כולם עושים**. רא' קובץ 74.

מדוע הם עושים את התגלחת דוקא לפני האליל באולמות הגילוח? למה כאשר העשירים מתגלחים במלונות ליד הם מקפידים לשים צלם לפניהם?

פרק ב' - טענות להיתר הקשורות לדין התקרובת

טענה ה' - אין זה 'כעין פנים'

בפוסקים מבואר שתקרובת שהיא כעין פנים (היינו כעין עבודות הנעשות לפני ה' בבית המקדש) היא נאסרת תמיד, ועבודות שאינן כעין פנים צריך שיהיה בהם כעין זביחה, היינו 'חיתוך' עבור העיז - כדי שיאסר משום תקרובת. וכך נפסק ברמב"ם וטשו"ע. יש הטוענים כי הרמב"ן והרשב"א לא סוברים כך להלכה, אלא רק אם נעשה כעין פנים זה נאסר, ואם לא נעשה כעין פנים, לא נאסר. וא"כ ניתן לצרף שיטה זו להקל.

ביאור הטענה:

נקדים כי בנידון תקרובת עיז יש שלושה מושגים: א. תקרובת שהיא 'כעין פנים'. ב. תקרובת שהיא 'כעין זביחה' (או 'כעין זריקה המשתברת', ואינו נצרך עתה לענייננו). ג. תקרובת שהיא לא כעין זביחה ולא כעין פנים.

(לקמן נראה שאין כאן ג' מושגים אלא ב': 'כעין פנים', ו'לא כעין פנים'. והגדרת 'כעין פנים' נבחנת בכל יראת לפי חוק עבודתה. אך לא נקדים את המאוחר).

'כעין פנים' פירושו כל דבר שכמותו נכנס לביהמ"ק כקרבן.

'כעין זביחה' פירושו כל חיתוך שהוא (כך מבואר בדף נא ע"א בכ"מ, וכן הוא ברמב"ן, רשב"א, מאירי ועוד), גם אם לא נכנס לביהמ"ק כדוגמתו לקרבן.

'לא זה ולא זה' היינו שאין נכנס כדוגמתו לקרבן, וכן אין בו חיתוך. כמו אבני מרקוליס (נ ע"א).

טוען המתיר, שלכמה ראשונים תקרובת נאסרת רק אם היא כעין פנים. וגילוח השיער כיון שנעשה בו חיתוך, הוא רק כעין זביחה ולא כעין פנים, שהרי לא מקריבין שיער בביהמ"ק. ממילא לאותם ראשונים, השיער לא יאסר.

עוד נקדים: בדף נא ע"א "אמר ר"נ אמר רבה בר אבוה אמר רב, ע"ז שעובדין אותה במקל, שבר מקל בפניה חייב ונאסרת, זרק מקל לפניה חייב ואינה נאסרת".

בהמשך הגמ' (ולא קשר לדברי רב), אמר ר' יוחנן הזובח בהמה מחוסרת אבר לע"ז, פטור. בתוס' מבואר שמיירי באין דרכה בבהמה כלל, וממילא ר' יוחנן לא פליג על רב, שהם לא דיברו על אותו מקרה (דרב מיירי ביגילה במקל). הרשב"א וסיעתו נוקטים שר' יוחנן מיירי בע"ז שדרכה בבהמה שלימה, והוא בא עתה להקריב לה מחוסרת אבר. וממילא ר' יוחנן פליג על רב (ששניהם מדברים על רגילה בכך), ומצריך 'כעין פנים' ולא סגי ב'כעין זביחה'. לרמב"ם וסיעתו אפי' אם דרכה בבהמה שלימה, אין כאן מחלוקת - וגם רב יודה לר' יוחנן שפטור, דמחוסרת אבר גרע ממקל.

להלכה, יש שפסקו כר' יוחנן ויש שפסקו כרב (רוב הראשונים, רמב"ם וטושי"ע פסקו כרב, וכן פשטות הסוגיא דסנהדרין ס"ב). א"כ טוען המתיר הנ"ל, לאלו שפסקו כר' יוחנן, שיער אינו כעין פנים, וניתן לצרפם כסניף להקל.

תשובה:

רש"י ביבמות שם נתכוון לזה, ואיך שיהי הפי' ברש"י, ברור עכ"פ משם ומעוד כמה סוגיות דרש"י נוקט לדינא כהמחמירים. גם בתלמידי רבינו יונה פשיטא לי לאיסור בכל דבר המשתבר כעין פנים, ולא הזכירו כלל דעת ר' יוחנן דחולק. ועי' בפסקי הרי"ז (ע"ז פ"ד ה"א) דלא פליגי רב ור' יוחנן דשאני בהמה בעלת מוס, כיון שבהמה ראוי לגבוה, דבזה דוקא לא חייבה תורה אלא אם הוא כעין ממש שלגבוה, ולכן בשבירת מקל ושחיתת חגב פשיטא לי לדינא שחייבין כמ"ש רב.

ולענין דינא הלא סתם הטור לחומרא ולא הזכיר כלל דעה החולקת בשבירת מקל, וכן פסק המחבר בלא שום דעת החולק, ונמצא שדעת רוב הראשונים, הלא המה: רב אחאי גאון, רמב"ם, ראב"ד, רש"י, תוספות, רא"ש, מאירי, ס' השלמה, ראב"ה, תלמידי רבינו יונה, הרי"ז, וכן נקט הטור ושלחן ערוך, וגם הר"ן לא הכריע, וכי יעלה על הדעת להקל באיסור עבודה זרה החמור נגד כל הראשונים, ובפרט שהטור ושו"ע לא הזכירו כלל את דברי המקילים.

אחר כל זאת, צריך לדעת שהרמב"ן והרשב"א אכן למדו שר' יוחנן חולק על רב (והשובר מקל בפני ע"ז שעבודתה לקשקש לפניה במקל, אין המקל נאסר). אולם הם מדברים רק על אין עבודתה בכך!

ביאור קצר: מן הש"ס ופוסקים מתבאר יסוד אחד חשוב.

יש ג' קטגוריות בעבודה זרה: א. אין דרכה בכך. ב. דרכה בכך. ג. עבודתה בכך. ביאור:

ראשית נתייחס לדברי המתיר שכתב "המון ראשונים ס"ל לא כהשו"ע הלא המה הרמב"ן ותלמידיו והרא"ש והר"ן ועוד".

ובכן, במכ"ת אין זה נכון, דאף אם דעת הרמב"ן והרשב"א הוי כדבריו (לקמן נראה דאין זה כך), מ"מ דעת רוב הראשונים אינו כן, דהנה דעת הראב"ד הוא דאף דאיכא פלוגתא בין רב ור' יוחנן, נקטינן כרב. ודעת התוס' (נא ע"א) דליכא פלוגתא כלל, ר' יוחנן סובר כרב, אלא הוא דיבר בע"ז שאין דרכה בבהמה כלל. וכן דעת הרמב"ם דליכא מחלוקת בין רב לר' יוחנן, וגם ברא"ש מבואר דנוקט כרב לענין שבירת מקל, ואדרבה ממה שמחמיר במקל ואח"כ העתיק מימרא דר' יוחנן בבהמה בעלת מוס לכאוי משמע דס"ל כהרמב"ם דרק בבהמה בעלת מוס פוטר ר' יוחנן דגרע יותר (דאת זה הע"ז לא רוצה), אבל במקל מודה דחייב, ואפי' לא נאמר כן מ"מ זה ברור דבשבירת מקל נקט הרא"ש לדינא דחייב, וכן מ"ש שהר"ן נקט כר' יוחנן אינו נכון שהרי רק העתיק שני הדעות ולא הכריע, וכן במאירי חולק על דעת הרמב"ן כנ"ל, וכן בס' השלמה סתם לחומרא בשבירת מקל כרב. וכן היראים בס"י קא פסק כרב. ועוד יותר מצאנו כבר בשאלות דרב אחאי גאון פ' מצורע (שאלתא פ"ח) שיישב הא דאמר' במס' יבמות (דף קג:): בסנדל של תקרובת ע"ז שכבר הקשו הרמב"ן והרשב"א דבעינן כעין פנים ותירצו דמיירי שנשחט לע"ז וכו', ובשאלות הקשה קושיא זו ותירץ "כגון שקיצעו מתחלה לכך", הרי פשיטא לי דבכה"ג חייב, והראב"ה בע"ז כאן (נא ע"ב) העתיק דברי השאלות. ועי' בהעמק שאלה על השאלות שם (אות י"ט) דגם

שכשך לע"ז וכן בסתם יינן. אבל בשר ותרגול לבן ואצטרובילי וכיוצא בהן אין תקרובתן שלהן בנגיעה, אלא בשחיטה או בתקרובת ששוברין לפנייה או שמקריבין לפנייה מן הקלקלין ולמה נחוש בנגיעה שלהם בשלנו, עכ"ל.

חזינן דהתרגול הוי באיסור תקרובת, וקי' הא אינו לפנייה? - אלא כנ"ל, כל מה שהרשב"א דיבר בסוגיא דדף נ"א, זה לגבי הנלמדים מ'זובח לאלהים יחרס', (והתקרובת שלהם מוגבלת לכעין פנים ממש, כפי שחיוב על עצם העבודה בשלא כדרכה מוגבל לכעין פנים ממש), ולא לגבי הנלמדים מ'איכה יעבדו' (והתקרובת שלהם לא מוגבלת - אלא שתהא 'כעין זביחה', ממה דכשהוזכר תקרובת בכתוב, הוזכר בלשון 'זבח', כמ"ש 'זובח לאלהים', או 'ויאכלו זבחי מתים' כמבואר ברשב"א קידושין נח). אי"כ מהו שאמרו שצריך 'כעין פנים'? התשובה היא כך:

ה'אב' של תקרובת זה זביחה (כמ"ש 'זובח לאלהים יחרס' (רש"י), או ממש"כ 'ויאכלו זבחי מתים' (רשב"א, מאירי) - לשון זבח, כנ"ל). על כן, ירצה אשר חוק עבודתה הוא לחתוך עבודה תפוח, הרי החותך עבודה תפוח מתחייב על עובד ע"ז.

מה בנוגע לתפוח עצמו, האם הוא נאסר משום תקרובת? ת. אנו רואים את התפוח כבהמה של ע"ז זו (רמב"ן, ריטב"א, מאירי ועוד), ואם הוא חותך עבודה את התפוח, הרי זה נעשה ע"י כך תקרובת ונאסר. וזה נקרא כעין פנים! אף שאין תפוח קרב בפנים, אבל החיתוך הוא כעין ארבע עבודות הנעשות בפנים - וכאשר מדובר על תקרובת שהיא חוק עבודתה, זה מספיק בשביל להאסר.

כל מה שדיברו אותם ראשונים על 'כעין פנים ממש' - זהו רק בנוגע לירצה שאין דרכה באותו דבר, או אפילו דרכה באותו דבר, אך לא כן חוק עבודתה! שהיה מקום לומר שהזובח בהמה לפעור פטור, כיון שאין זו עבודתה והוי כזובח להנאתו - על זה בא הפסוק 'זובח לאלהים יחרס בלתי לה' לבדו, להזהיר על אותן עבודות השייכות לה' (זיבוח, השתחוואה, ניסוך וזריקה) דיש לעשותן רק לה', ולא לע"ז, אף שאין עבודתה בכך.

על כן, הרמב"ן והרשב"א ינקטו בדעת ר' יוחנן - שהזובח צבי לפעור פטור! כיון שאינו דרך עבודתה, וכן אינו כעין פנים ממש.

העומק בזה הוא, שאם הקריב לה צבי אין כאן 'עבודה', כיון שיראה זה לא רוצה צבי. אי"כ מדוע אילו שחט לה כבש זה כן עבודה? הרי 'פעור' רוצה צואה ולא כבש? י"ל מה שהאדון (הקב"ה) רוצה, ודאי שגם העבד (אלהים אחרים)

א. אין דרכה בכך - היינו שעובדה בדבר שאין דרכה בו. כגון שעובדה במקל, והיא דרכה בבהמה.

ב. דרכה בכך - היינו עובדה בדבר שרגילה בו. כגון שעובדה בזריקת מקל, ועבודתה בשבירת מקל.

ג. עבודתה בכך - היינו שעובדה כפי חוק עבודתה. כגון שעובדה בשבירת מקל, ועבודתה בשבירת מקל.

איסור תקרובת - תקרובת אסורה בהנאה ממש"כ 'ולא ידבק בידך מאומה מן החרס' (ע"ז יב ע"ב; לד ע"ב; מד ע"ב; רמב"ם ע"ז ז, ב). אי"כ למה משמש הפסוק 'ויאכלו זבחי מתים'? פסוק זה מלמד שני דברים: א. תקרובת שאינה קריבה בפנים, אינה נחשבת תקרובת אא"כ היא 'כעין זביחה' (כדלקמן). ב. שלא מועיל ביטול בתקרובת, אלא היא נשארת לעולם באיסורה כמת (ע"ז כט ע"ב) - שלא כהפסוק שאילו שיברה גוי פקע ממנו דין ע"ז. (וכן שעי"ז מטמא באהל [חולין יג ע"ב], או במגע, ולא נוגע לדידך).

ובכן, האם כל תקרובת שעבודתה בכך אסורה בהנאה? גם אם לא נעשה בה שום חיתוך? זו מחלוקת בדף נ ע"א לגבי אבני מרקוליס שביטולם נכרים וחיפו בהן דרכים. המתיר נוקט שמותר ללכת עליהן כיון שתקרובתן אינה 'כעין פנים'. וכך נפסק (רמב"ם ע"ז ח, יב).

מה הכוונה 'אינה כעין פנים'? האם הפשט שירצה אשר חוק עבודתה לשחוט לה תרגול (שאותו לא מקריבים במקדש), אין התרגול נעשה תקרובת כיון שאינו 'כעין פנים'?

(ואין לומר דאע"פ שאינו קרב לפנייה, הוי תקרובת, כיון דהוא זביחת בעל חי (כפרש"י), זה אינו, דאנן בשיטת הרשב"א קיימין השתא, ואיחיהו כתב בדף נא ע"ב, דחכמים הפוטרים בחגב, פטרי נמי בכל חיה ועוף שאין דוגמתם במזבח ע"י"ש. ואח"כ כתב דר' יוחנן דבעלת מום ורבנן דחגב, בחדא שיטה קיימי, וקיימ"ל כתרומיהו).

התשובה היא, ודאי שהתרגול נעשה תקרובת ונאסר בהנאה.

וכך מפורש בשו"ת הרשב"א ח"ג סי' שעה: מונטסון.

"שאלת מפני מה גזרו והחמירו במגיע (במגע) עכו"ם ביין שלנו מבשאר דברים שדרכן להקריב לע"ז, ולא חששו שמא דעתו של עכו"ם בנגיעתו בהן לתקרובת ע"ז?"

תשובה מה זו שאלה, היין נאסר בשכשוך, שכן דרכן לנסך בשכשוך לע"ז, ולפיכך גזרו בשלנו כל שנוגע שמא

רוצה. לכן כבש שקרב לגבוה, ודאי גם העבד ירצה ואסור. לעומת צבי אינו קרב לגבוה, ממילא גם העבד אינו רוצה זאת כל כמה שאין עבודתו בכך.

נמצא שטענת המתיר, לצרף את הרמב"ן והרשב"א כסניף להקל בנידו"ד, אינה נכונה! כיון שגילוח השיער של דת ההינדו - **דרך עבודתה בכך!** והוי תקרובת **לכל השיטות**, כפי שזובח תרנגול לבן לירצה **שכך חוק עבודתה**, דהוי תקרובת כמבואר בשו"ת הרשב"א הנ"ל.

כלל הדבר הוא (לרשב"א, בדעת ר' יוחנן), שאכן צריך 'כעין פנים' לכל תקרובת, **אלא שהגדרת 'כעין פנים' נבחנת אצל כל ירצה לפי חוק עבודתה**. ואם חוק עבודתה לעובדה בבצירת ענבים עבורה, אזי הענבים היא ה'בהמה' שלה, וממילא הבצירה הוי 'כעין פנים' דידה. ואם אין חוק עבודתה בבצירת ענבים, אז צריך כעין פנים ממש - **אפי' אם היא רגילה בענבים בענין אחר!**

א"כ במה חלקו רב ור' יוחנן (לראשונים אלו שנוקטים שיש ביניהם מחלוקת), ובמה לא נחלקו? **תשובה:**

א. בדבר שהוא חוק עבודתה, **לכ"ע** מספיק 'כעין זביחה'. (אמנם, צריך לדעת שסיעת הרשב"א נוקטים שר' יוחנן דבעלת מום ורבנן דחגב, ינקטו **שצריך חיתוך דוקא** אפי' בדבר שהוא חוק עבודתה! **ושבירה** לא מהני להחשיבו כעין זביחה. כך נראה מדבריהם בסוגיא דדף נב ע"א, ע"ש. ורא' רש"י בסוגיא דחגב, שנוקט שזו הסברא של רבנן דחגב, שפטרו, ששבירה אינה כעין זביחה, וכע"ז בריטב"א דף נ ע"ב, ואכמ"ל).

ב. בדבר ש'אינו דרכה', כלומר, שאינה רגילה באותו הדבר **אפי' בענין אחר** (כגון שאינה רגילה בענבים בשום ענין, והוא בוצר עבורה ענבים), **לכ"ע** צריך כעין פנים ממש (מלבד לשיטת הראב"ד בדעת רב, שלא צריך).

ג. בדבר שרגילה בו, אך אין זה חוק עבודתה - **בזה הם חלקו**. רב סובר מספיק 'כעין זביחה', כיון שאותו דבר רגילה בו, הרי הוא נעשה כמו בהמה שלה - ואיננו צריכים לפס' 'זובח לאלהים' כדי לאסור. ור' יוחנן (לסיעת הרשב"א) לא סובר סברא זו, אלא כל כמה שאין זה חוק עבודתה, צריכין אנו לפס' 'זובח לאלהים' כדי לחייבו על **עצם העבודה**, ורק אם הוא כעין פנים ממש, חייב, ואם לא, פטור. וממילא גם התקרובת כך, רק אם היא כעין פנים ממש הוי לה דין תקרובת כנ"ל.

מה הסיבה שבדבר שהוא חוק עבודתה, לא צריך כעין פנים אלא רק כעין זביחה?

תשובה: כדי להגביל את איסור תקרובת לכעין פנים ממש' בלבד, צריך פסוק לזה. כיון שכאשר אדם הקריב לפני ירצה מסויימת **דבר שהיא חפצה בו**, זה נעשה תקרובת **עבודה** ומאי שנא שזה לא קרב בפנים?

במילים אחרות, הטעם שצריך 'קרב בפנים' היא בכדי להיות בטוחים שהע"ז הזו **חפצה** בתקרובת זו, דאם האדון (הקב"ה) חפץ בזה, ק"ו העבד (אלהים אחרים) כנ"ל. א"כ המקריב לה דבר שהוא חוק עבודתה, הא קמן שהיא חפצה בזה, וודאי הוי תקרובת.

ש. א"כ למה צריך 'כעין זביחה'? פירוש, ע"ז שחוק עבודתה בזריקת מקל לפניה, מדוע המקל לא נאסר משום תקרובת, הרי זה מה שהיא רוצה? ת. כיון שכשמוזכר בכתוב 'תקרובת' הוא תמיד בלשון 'זבח', משמע שהיא של תקרובת הוא זביחה עבור הע"ז. וחז"ל למדו ש'זביחה' אין הכוונה זביחה דוקא, אלא גם כעין זביחה (והוא כל חיתוך עבורה, ולרב אף **שבירה** עבורה. ובסנהדרין ס"ב איתא שיחיתוך' הוא אב, ושבירה' היא תולדה) גורם להקרבה להחשב 'תקרובת'. ואם הקריב לאליל בזריקה וכדו', לא ע"י 'חיתוך', כגון שזרק אבן למרקוליס, אז הוא **עבד אותה, אבל לא 'הקריב' לה**, ולכן האבן לא נאסרת משום תקרובת.

לסיכום, עובד ע"ז בדבר שהוא **חוק עבודתה**, חיובו הוא מ'איכה יעבדו', והלימוד לאסור תקרובת הוא מ'לא ידבק בידד', וגדר מהו תקרובת נלמד מ'ויאכלו זבחי מתים' או 'זובח לאלהים' - לשון **זבח**. ממילא **אין הגבלה לתקרובת - מלבד מה שהיא צריכה להיות כעין זביחה**.

לעומת, עובד ע"ז בדבר שאינו חוק עבודתה, מנין שחייב על עצם העבודה, אולי הוא פטור? התשובה היא שאכן הפסוק אומר, שכל החיוב הוא **רק** אם עבד לע"ז אחת מארבע עבודות - שהיה צריך לעשותן לה', או שהקריב לפניו **רק** מה שקרב לה'.

משמע שהכתוב מיירי **רק בעבודות השייכות לה'**. ממילא לא שייך שתהא התקרובת אסורה ללא גדר של **'עבודה'** אילו היה בפנים. לכן, אם הוא כעין פנים, הוי עבודה, והתקרובת נאסר, ואם אינו כעין פנים, אין כאן עבודה והתקרובת לא נאסר.

הוכחה נוספת שב'חוק עבודתה' ר' יוחנן לא מצריך

כעין פנים ממש:

בדף נב ע"א (בסופו) "בעי מיניה ר' יוחנן מר' ינאי: תקרובת עבודת כוכבים של **אוכלים**, מהו? מי מהניא להו ביטול לטהרינהו מטומאה או לא?"

כמו כן, דבר זה מוכח ברשב"א דף נא ע"ב, וז"ל:
 "ואומר רבינו הרב נ"ר דהיינו טעמא דמתני' דשרי הני (ר"ל מעות וכלים שנמצאו על האליל דרך בזיון) אפי' למאן דאמר דאבני מרקוליס אסורין מדין תקרובת, ולא בעינן זריקה המשתברת, משום דמעות וכסות וכלים אינם בכלל תקרובת ואף על פי שדרכה בכך...".

מוכח שמילים 'דרכה בכך' אין הכוונה 'שכך חק עבודתה', דהמשנה מיירי במרקוליס (כמובא ברשב"א שם) ואין עבודתה במעות וכלים אלא באבנים. **אלא שכך דרכן להביא לה מעות וכלים**, אך עבודתה במשהו אחר!

מלבד כל הנ"ל - הא דהרשב"א נוקט ברי' יוחנן, שב'חוק עבודתה' די בכעין זביחה' הוא **מוכרח המציאות**. כיון שאין לרשב"א שום מקור לומר ברי' יוחנן שמותר תקרובת שאינה כעין פנים, **אם עבד אותה כחוק עבודתה**. כלומר, אין שום מקור להתיר תרנגול שנשחט לע"ז **שחוק עבודתה** בתרנגול! (מלבד שמפורש בשו"ת הרשב"א לאיסור כמובא לעיל, הרי שגם לולי זאת - לא היה ניתן ללמוד כך ברשב"א) כיון שרי' יוחנן דיבר באין דרכה בכך (מחוסרת אבר), וכן רבנן דר' יהודה (שוחט חגב) דיברו באין דרכה בכך, או עכ"פ אין חוק עבודתה בכך (רא' רש"י ותוס'), שהרי הם דיברו על **עצם העבודה** אם חייב או פטור, ואיך רבנן פטרי אחר שיש פסוק 'איכה יעבדו?' אלא ודאי שהם דיברו על אין עבודתה בכך כנ"ל. וכן כל המלמדים שהזכיר הרשב"א (מקל, צואה כו') **מיירו באין זה חוק עבודתה**. ומאבני מרקוליס ליכא למילף להיתר, בכל מה שהוא לא כעין פנים ממש, דשם אפי' אינו כעין זביחה. א"כ מנין יאמר הרשב"א בדעת ר' יוחנן שהזבח תרנגול לע"ז **שחוק עבודתה בזביחת תרנגול**, שאינו תקרובת?

אלא ודאי שמעולם לא עלה בדעת הרשב"א לומר כן ברי' יוחנן, וכנ"ל שכתב בשו"ת בהדיא שיש תקרובת בתרנגול, והיינו אם חוק עבודתה בכך, ופשוט.

גם מרש"י מוכח שמחלק בין 'דרכה בכך' לבין 'עבודתה בכך'

רש"י כתב בסוגיא דחגב, שמחלוקת ר"י וחכמים היא **גם בדרכה בכך**. והנה חכמים פטרו את שוחט החגב, מעצם העבודה (כלומר, שאינו חייב כעובד ע"ז!), וק' הא כל סוגי ע"ז חייב משום 'איכה יעבדו?' וכפי שזרק אבן למרקוליס חייב אפי' שאינו כעין זביחה?

אלא חזינן שחלוק 'דרכה בכך' מ'עבודתה בכך' (וכך מובא בהדיא בתוס' בדעת רש"י, ע"ש), ד'דרכה בכך'

פירוש, ר' יוחנן שואל דהנה ביטול של גוי לא מועיל להתיר תקרובת של **אוכלין**, האם הביטול יועיל עכ"פ לסלק הטומאה מתקרובת זו.

וק' אם דברי הרשב"א בדף נ"א הם כפשוטם, שרי' יוחנן נוקט **שכל** תקרובת אסורה רק אם היא כעין פנים **ממש**, אפי' אם הוא חוק עבודתה, מדוע שואל בלשון 'תקרובת של אוכלין', וכי מקריבין בפנים לגבוה דבר שאינו אוכלין? לימור בסתמא 'תקרובת' של עבודת כוכבים מי מהניא להו...? אלא מוכח שגם לרי' יוחנן יש **תקרובת שאינה אוכלין**, ואיזו היא? זו **שחוק עבודתה בתקרובת שאינה של אוכלין ואינו ע"י שבירה ככלים** (כנ"ל, דלרמב"ן נהרשב"א) ליתא לרי' יוחנן תולדה של זביחה האמורה בסנהדרין, שהיא שבירה) אלא ע"י חיתוך, כגון מעביר שערו לכמוש, או ע"י זריקה משתברת, כגון ספת צואה לע"ז **שכך** חוק עבודתה.

קושיא מדברי הרשב"א

כתב הרשב"א (נא ע"ב ד"ה 'ונראה לי'): "אבל אם שחט לפניו בהמה בעלת מום שחסרה אחד מאיבריה פטור, ואינה נאסרת דלאו כעין פנים היא... שנאמר 'זובח לאלהים יחרס' לא אסרה תורה אלא כעין פנים, ותקרובת שאינו כעין פנים ולא ראוי למזבח כגון אבנים ומקל וחגב וצואה וכיוצא בהן, אע"פ ששבר לפניו המקל או ששחט לה החגב וזרק לפניו הצואה והיא ליחה, דאיכא תקרובת המשתברת אע"פ **שדרכה בכך** הרי אלו מותרין, דכעין פנים ממש בעינן ולא כעין זביחה, דהלכתא כחכמים דפליגי עליה דר' יהודה בשחט לה חגב".

משמע דאף אם דרכה בכך, אין חייב אלא כעין פנים?

יישוב דברי הרשב"א

מה שכתב הרשב"א "אע"פ שדרכה בכך", אין כוונתו **שכך חק עבודתה**, אלא פירוש כפי המבואר בסוגיא **שדרכה באותו ענין** אבל הוא עבד בענין אחר - כגון שדרכה בהנחת ענבים והוא בצר עבודה ענבים. אבל אם עבודתה **לבצור עבודה ענבים**, ודאי הוי תקרובת אף דאינו כעין פנים, וכנ"ל.

דבר זה מוכח ממה שכתב באותו משפט "דהלכתא כחכמים דפליגי עליה דר' יהודה בשחט לה חגב" - והלא התם מיירי שאין זה חק עבודתה, דאם חוק עבודתה לשחוט לה חגב, ודאי שחייב, שהרי עבד ע"ז כדרכה, ומאי שנא מזורק אבן למרקוליס שחייב. (לא מדובר בסוגיא שם על תקרובת, אלא על **עצם העבודה** האם חייב או פטור).

דוגמא דידהו כלומר כעין זביחה כעין קטור כעין נסוך כעין זריקה, והיינו סברא דרב ומתניתא דבסמוך, והני מילי לענין חיוב דעובד, והוא הדין לענין איסור עבודה זרה עצמה או משמשיה או נויה, אבל לענין איסור תקרובת עבודה זרה דכולי עלמא אינו נאסר אלא כשהוא כעין פנים ממש או שדומה כעין ארבע עבודות ואף על פי שהוא עובדה ומקריב לה כדרכה, דאיסור תקרובת עבודה זרה לא נפקא לן אלא מדכתיב ויאכלו זבחי מתים".

נראה א"כ מדברי הריטב"א דתקרובת אף אם מקריב לה כדרכה, אינו חייב אלא כעין ארבע עבודות, ואולי כוונתו לזביחה ממש?

ישוב דברי הריטב"א

במילים 'והני מילי לענין חיוב דעובד' (ולא לענין תקרובת) חוזר הריטב"א על מה דאמר לפני"כ, שאם עובדה כדרכה, לא אכפת לן בהא דאינו כעין פנים או כארבע עבודות, על זה אומר הריטב"א 'הני מילי לגבי חיובו כעובד ע"ז'. כלומר, הריטב"א אומר לך, שאילו עובדה כדרכה ומגיש לה תקרובת שאינו כעין ארבע עבודות, חייב, אבל אינו תקרובת. לכן זורק אבן למרקוליס חייב, אפי' שאינו כעין פנים או כארבע עבודות, והאבן מותרת, כיון שאינו כעין פנים או כארבע עבודות. אבל ודאי אילו התקרובת תהא כעין ארבע עבודות, הוי תקרובת לכל דבר.

זה מוכח מהריטב"א בהמשך, שכתב "אבל לענין איסור תקרובת ע"ז דכולי עלמא אינו נאסר אלא כשהוא כעין פנים ממש או שדומה כעין ארבע עבודות ואף על פי שהוא עובדה ומקריב לה כדרכה", מה כוונת הריטב"א במש"כ 'כעין ארבע עבודות?' אם כוונתו לזביחה ממש, תמוה, הרי כתב 'דכולי עלמא אינו נאסר אלא...', והרי רב סובר שמספיק 'כעין זביחה', כפי שיכתוב הריטב"א לקמן בדיבור הסמוך, אז זה לא 'לכולי עלמא'?

אלא מוכח שאין כוונת הריטב"א על 'כעין זביחה', אלא כוונתו לאפוקי תקרובת שאין בה כעין זביחה, לומר שאין בה דין תקרובת אפילו אם עובדה כדרכה, כאבני מרקוליס. [ובביאור 'כעין זביחה' הנ"ל חלקו רב ור' יוחנן (לראשונים אלו) האם זה כולל גם 'שבירה' או לא, וכנ"ל].

לסיכום:

א. ההבדל של הרמב"ן הרשב"א מהאחרים הוא באין עבודתה בכך, אך בעבודתה בכך אין הבדל כלל. וכולם

הפירוש שדרכה של ע"ז בחפץ זה, אבל לא חוק עבודתה בכך וכנ"ל. וודאי רבנן מחייבים השוחט חגב לע"ז שחוק עבודתה בכך, דלא גרע מפעור ומרקוליס דחייב.

ראיה ליסוד הנ"ל שאם חוק עבודתה בכך גם רבי יוחנן

לא מצריך כעין פנים

איתא בע"ז כט ע"ב דאם היהודי נתן לנכרי חומץ, אין לחוש לתקרובת כמו דחיישי' במגע עכו"ם ביין, ד"שאני חומץ דלא מנסכיי". משמע דאילו היו מנסכים היה נעשה תקרובת. והא חומץ אינו כעין פנים!

ראיה ליסוד הנ"ל מתוס' ר"י הזקן (נשלח מהגרד"ש

פאלגער שליט"א)

בתוספות ר"י הזקן (הועתק בס' תוספות רבינו יהודה בן יצחק מפאריש) בסוגיא דף נב. וז"ל, "אלא פרכילי ענבים ועטרות של שבלים לאו כעין פנים איכא ולא זריקה המשתברת איכא. יש תימה מהו כעין פנים... כי משני הכי ק"ק מה תיקן, הא תינח לרב דמהני לאסור דהוי כעין פנים בהכי כבשבירת מקל, אלא לפי סברת התלמוד מי אלימא בצירה למיהוי כעין פנים טפי משחיטת חגב. וי"ל, דאירי בע"ז שדרכה לבצור לה מתחילה לכך, ומה שדרכה בכך חשיבי להיות כעין פנים, אע"ג דענבים ושבלים לא שייכי בפנים טפי ממקל וחגב", עכ"ל. והנה נכון שעיקר פירושו בבצירת ענבים הוא נגד דברי הראשונים שהבינו שאין זה דרך עבודתה, דקאי על מרקוליס, ולכן הקשו אפי' לרש"י בדעת רב דהכא גרע ממקל, והוצרכו לתרץ מכח בכורים וכו', ותוס' ר"י הזקן מפרש דאדרבה מיירי בע"ז שדרך עבודתה בכך ולכן הוה כעין פנים אפי' לר' יוחנן משום שכאשר עבודתה בכך - אף רבי יוחנן לא מצריך כעין פנים, כנ"ל.

קושיא מדברי הריטב"א

כתב הריטב"א (נ ע"ב): "אמר רב יהודה אמר רב ע"ז שעובדין אותה במקל כו'. כללא דכולה שמעתא דעובד ע"ז חייב באחד משני דברים, או בשעובד אותה כדרכה ואפילו דרך קלון כגון שפער עצמו לפעור, ונפקא לן מדכתיב איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם וגו' וילך ויעבוד וגו'. או כשעובד אותה שלא כדרכה, והוא שיהא כעין ארבע עבודות דפנים זבוח קטור נסוך השתחואה וכדתנן התם (סנהדרין ס' ב') העובד עבודה זרה אחד העובד ואחד המזבח והמקטר והמנסך והמשתחוה חייב, ואוקימנא בשלא כדרכה, אבל מקבל ומוליך ומביא [פטור], ומיהו בהאי כעין ארבע עבודות פליגי תנאי ואמוראי התם והכא, איכא דבעי כעין פנים ממש, ואיכא דסגי ליה בדאיכא

יונה, הריא"ז, טושי"ע, נוקטים בהדיא כרב שאף בלא דרכה בכך (אך דרכה להעבד באותו חפץ, כגון, שדרכה בקישקוש מקל, והוא שברו [ולהראב"ד אפי' זה לא צריך]), ועשה 'כעין זביחה', נאסר, אף שאינו 'כעין פנים'. (וכן סתמא דגמי' סנהדרין סב).

ה. יש הסוברים שרב ורי' יוחנן לא חולקים כלל. כגון הרמב"ם, התוס' והרא"ש, שפסקו גם את רב וגם את ר' יוחנן, ויש בזה ב' אפשרויות, או שס"ל שר' יוחנן דיבר על ע"ז שאין רגילה בבהמה כלל כמ"ש התוס'. או שלהקריב מחוסרת אבר גרע משובר מקל, כמ"ש הרשב"א, כיון שכשעבודתה לקשקש לפניו במקל והוא שובר את המקל, הוא לא עשה פעולה שהע"ז לא רוצה, אלא אדרבה הוא השתרש בחטא... שעבודתה בקשקוש מקל, והוא אף 'שברי' לה את המקל. משא"כ להקריב מחוסר אבר, את זה היא לא רוצה, ואיך שייך להחשיב זאת תקרובת מחמת שהוא 'כעין זביחה'. וכך נוקט החת"ס (ח"ז סי' מ) שרבי יוחנן לא חולק על רב (ולכן נקיט שהלכה כרבי יוחנן במחוסרת אבר, ובשבירת מקל כרב, דמביא את הרמב"ם ע"ש).

שויס שמספיק כעין זביחה כנ"ל. ולכן בנידו"ד שהגילוח הוא חוק עבודתה, הוי כעין זביחה ונאסר.

ב. הרמב"ן והרשב"א נקטי דר' יוחנן פליג על רב האם 'שבריה' נחשב 'כעין זביחה' או לא, אפי' במידי שהוא חוק עבודתה! ראיות: א. הרמב"ן בדף נא, כתב דליתא לר' יוחנן הגמי' דסנהדרין סב ע"א שחייב על שבירה בפניה משום תולדה של זביחה. ב. כך משמע מדבריהם בדף נב ע"א בסופו, ששבירה לא הוי כעין זביחה, אפי' במידי שהוא חוק עבודתה, ע"ש. [היינו דבפרט הזה הרמב"ן והרשב"א נקטי כרש"י והריטב"א].

ג. לרמב"ן והרשב"א, המחלוקת בין ר' יוחנן לרב היא האם אמרינן שדבר שרגילה בו נעשה 'בהמה' שלה, או לא. כגון ע"ז שחוק עבודתה בזריקת תפוח, והוא חתכו לפניו. לר' יוחנן לא אמרינן האי סברא, ולכן אף שרגילה בתפוח, אינו חייב אם חותכו. לרב, כיון שרגילה בתפוח, הרי שהתפוח נעשה 'בהמה' דידה, וממילא אם חותכו עבורה הוי כשוחט בהמה שלה.

ד. רב אחאי גאון, רמב"ם, ראב"ד, רש"י, תוספות, רא"ש, מאירי, יראים, ס' השלמה, ראב"ה, תלמידי רבינו

טענה ו' - אין מקטירים את שערותיהם לפני האליל

יש הטוענים להתיר שיער הבא ממקדשי הודו, מחמת שאינם מקטירים באש את השיער לאליל, וממילא אין זה תקרובת.

תשובה:

כיון שהניחו לפני האליל נעשה תקרובת, ואין שום צורך במעשה הקטרה להחשיבו לתקרובת, והוא פשוט.

(זאת מלבד מה דהובא לעיל ששליח ב"יד העיד שנכנס כומר ולקח מכלי ההונדי קבוצת שערות, והניחם על היאש תמידי המוצבת בין האולם לטמפל, להקטירו לאליל. ר' קובץ 76).

כדי שהשיער יהא תקרובת לא צריך להקטירו לע"ז. ד"ז מבואר לאורך מסכת ע"ז. דוגמא לדבר, בשר הנכנס לפניו מן הקלקלין (וילון לכבוד הע"ז הבזויה), הוא בדין תקרובת אפילו אם הגוי הוציאו לחוץ מיד (ע"ז כט ע"ב),

טענה ז' - אולי הנאה מתקרובת אסורה רק מדרבנן

יש הנוקטים שאיסור הנאה מתקרובת ע"ז אינה אלא דרבנן, ובהצטרף ספיקות נוספים יהיה ניתן להקל. המקורות שכתבו המתירים לכך הם: א. תוס' ב"ק דף ע"ב. ב. רשב"א בקידושין נח ע"א. ג. ראשוניים נוספים'.

תשובה:

ב. הרשב"א בקידושין נ"ח מביא יש אומרים' הסוברים כך (שאיסור הנאה מתקרובת הוא מדרבנן), ולא מחליט כך - אלא אדרבה הוא שואל על שיטה זו קושיות

א. התוס' בב"ק ע"ב לא סובר שאיסור הנאה מתקרובת הוא מדרבנן, אלא הוא מסתפק בכך.

ג. כתב רב אחד שליט"א לגבי איסור הנאה דתקרובת, שלשיטת התוס' בב"ק הוא רק מדרבנן (והערנו לעיל שהתוס' אינו סובר כך, אלא מסתפק בלבד) וכתב עוד "וכן סוברים עוד ראשונים". יש לשאול, מי הם? אחר שהתבוננתי ש"י ד' כתב על דברי הטור (התבוננתי למד בטור דס"ל איסור הנאה מתקרובת הוא דרבנן [נאין זה מוכרח בטור, עיי"ש]) "ומי יודע באיזה פוסקים מצא הטור כדבריהם דהנאה דרבנן הוא, והיקל בספיקו", כלומר, לא ברור לתבוננתי היכן מצא הטור ראשונים הנוקטים שאיסור הנאה מתקרובת הוא דרבנן...

מגמרות מפורשות, ומיישב את דבריהם בדוחק. עכ"פ זה ודאי שאין שם ראייה שכך הוא נוקט להלכה.

זאת ועוד, הגר"מ שטרנבוך (יתשובות והנהגות ח"ב, סי' תיד) הוכיח **מגמרות מפורשות**, שכל הצד לומר שאיסור הנאה מתקרובת יהא מדרבנן, זהו רק במידי דאכילה. אך בדבר שאינו אכילה **אין צד כזה**, ומלבד שהוא פשוט בסברא (דכיון שאינו מידי דאכילה, לכ"כ חל בו שם תקרובת מצד עצמותו ואכמ"ל), יש לו הכרחים ברורים עיי"ש.

טענה ח' - הגילוח הוא עבור כסף

יש הטוענים שהם מתקבצים בהמוניהם להתגלח בטמפל, לא לשם עבודה, אלא שהכמרים הסיתו אותם לאמונה טפילה, וכוונת הכמרים אינה אלא לתמורה הכספית היוצאת מן הגילוח. ואין זה 'דרך עבודתה' כיון שהכמרים כוונתם לכסף בלבד.

תשובה:

אחרת יחד, אין זה גורע מדין תקרובת. (ורק אם כוונתם לתכלית אחרת **בלבד**, כגון כיכרות לאכילת הכמרים, והם מניחים אותם לפני כפני האליל לכבוד בעלמא, יש בזה שיטות כנ"ל, כיון דגויים בזמנה"ז לאו עיי"ז הם, שאינם מאמינים בכוחו של אליל וכו', ואין זה נוגע לדין שמאמיני ההינדו עיי"ז גמורים הם לכל דבר, והשיער נגזז עבור האליל ולא עבור הכמרים).

לסיכום, הגילוח היום הוא על אותה מתכונת בדיוק כמו כמו לפני שנת 1960 (שהשיער היה הולך לשריפה), והינו המשך לגילוח של אלפי שנים, שמאמיני ההינדו באים ממקומות רחוקים עיי"ז נסיעה של כמה ימים, ומחכים בתור שעות על שעות או יממה, ומגלחים תוך קריאת שם האליל שוב ושוב, ממילא השיער בדין תקרובת גמור כפי שהיה בעבר. ומה שנתווסף עתה התמורה הכספית למנהלי הטמפל, אין זה גורע מאומה משם תקרובת.

לא מובן מה שייך לומר 'הגלחים הסיתו אותם לאמונה טפילה', הלא הם עובדי עיי"ז מאבות אבותיהם 3,500 שנה (רא' קובץ 90), הם מאמינים בה בכל ליבם ואף מתים עבורה. וא"כ ביטלת כל עיי"ז שבעולם, תאמר הכמרים הסיתום באמונה טפילה! ודאי שזו אמונה טפילה - **ואמונה טפילה זו הקב"ה אמר שהיא עיי"ז!**

ומה שייך לטעון שכוונת הכמרים עבור התמורה הכספית, **הרי עד שנת 1960 השיער היה הולך לשריפה או קבורה**, ומנין לנו לחדש שעם תקנת המכירה הם הפסיקו לחשוב עבור האליל, וחושבים רק על הכסף? יתירה מזאת, אף אם נתווסף להם עתה כוונה עבור הכסף, הלא מבואר בראשונים (עיי"ז נא עיי"א) דגם אם כוונתם לאליל ולתכלית

פרק ג' - טענות להיתר הקשורות למגלחים

טענה ט' - גויים בזה"ז לאו עובדי עיי"ז הם

יש הטוענים שגויים בזמן הזה לאו עובדי עיי"ז הם, ולכן אין על השיער דין תקרובת עיי"ז בזה"ז.

ביאור הטענה:

מובא בשו"ע (יו"ד קכג, קכד, ועוד) כמה קולות בזמן הזה, לגבי צלמים וכדו' אם הגיעו לידי יהודי האם רשאי למוכרן, או שהם אסורים בהנאה. משום שגויים בזמן הזה אינם עובדים עיי"ז, שאין בהם כישוף, ואינם מאמינים בכוחו של אליל,

וממילא כשהם תולים בשרשרת שלהם צלם, הם אף פעם לא השתחוו לזה, אלא נושאים זאת איתם משום 'מעשה אבותיהם בידיהם'. אי"כ אולי גם מאמיני דת ההינדו אינם עובדי ע"ז, אלא מעשה אבותיהם בידיהם.

תשובה:

ראשית יש להבהיר שהמימרא 'גויים בזה"ז לאו עע"ז הם', אין הכוונה שאם תמצא היום גוי שעובד ע"ז - לא יהא לו דין עובד ע"ז! וז"ל הש"ך (יו"ד קנה, סקט"ו) על דברי הרמ"א שמותר להתרפאות בין של גוי בזמן הזה: "בזמן הזה. כלומר, דעובדי כוכבים בזמן הזה לאו עובדי כוכבים הן וכדלעיל סימן קכ"ג וקכ"ד וכמה דוכתי, והרשב"א דאוסר בתשובה (והביאו ב"י ר"ס קכ"ג) לעשות מרחץ מסתם יינם, מיירי לדין הש"ס, וכ"כ הריב"ש סי' נ"ה, דסתם יינם דינו כדין עצי עבודת כוכבים והיינו לדין הש"ס, ונ"מ במקום שהגויים שם עובדי עבודת כוכבים הן", עכ"ל.

כלומר, כל הנידון של הש"ס ופוסקים להקל בכמה עניינים השייכים לע"ז, הוא רק במקום שהגויים לא עובדי ע"ז, אך לא עלה בדעתם לומר שבזמן הזה כל הגויים לא עובדי ע"ז (ורא' בינת אדם שער איסור והיתר סי' ע, סעי' פט).

נמצא שהפוסקים מדברים על מציאות הקיימת במקומם, שעם השנים נשתנה המציאות, והגויים כבר אינם עובדי ע"ז, ולא מצינו מי שיִשְׁכַּשְׁךְ יין לע"ז. יותר מזה אפי' אם תאמר לגוי 'תשכשך יין זה לע"ז', הוא לא יידע על מה אתה מדבר.

אך כל זה אינו נוגע לדידן, כיון שמאמיני ההינדו עובדי ע"ז במוצהר! על זה יאמרו הפוסקים 'מנהג אבותיהם בידיהם'! א"כ על מה חז"ל דיברו, אם לא על כגון זה?

האם ההלכה בשו"ע שהזוקף לבנה ומקבל אותה עליו באלוה, ומשתחוה לה חייב מיתה, אינה קיימת בזה"ז?

במילים אחרות, האם משום שגויים בזה"ז אינם עע"ז, יהא ניתן למחוק את מסכת ע"ז מהש"ס? ודאי שלא. כל כוונת הפוסקים היא להבדיל בין מנהגי הגויים הנמצאים איתנו שאינם עע"ז, לבין מנהגי הגויים בתקופה ההיא שהיו עע"ז (והנפק"מ, להתיר סתם יינם בהנאה לרמ"א יו"ד סי' קכג, א. או שניתן להקל בספק תקרובת, בהנאה, בהפסד מרובה לתבו"ש סי' ד סק"ח, כיון שאינם עע"ז, ולא מאמינים בכח אליל, וממילא התקרובת אינה בדין גמור של תקרובת. כמו"כ להתיר בהנאה כלים של נכרים שיש עליהם צורות של ע"ז [אך לא ישהה אצלו] דתלינן שלא עובדים להם כלל, אלא לזכר בעלמא נעשו, שו"ע יו"ד קמ"א ובש"ך שם סק"ו, ועוד כה"ג). ממילא אין זה נוגע מאומה לגבי הגויים הנמצאים

בהודו שהם עובדי ע"ז לכל דבר, הם מאמינים בכוחו של האליל שלהם (בראיונות שעשו עם המתגלחים ועובדי הטמפל, הם מציינים את העובדה שהאליל נותן להם הצלחה, רפואה, פרנסה וכו'), ויש בהם כישוף ושאר מרעין בישינ לרוב - בדיוק כבעבר. רא' ספר 'המהפך' ח"א עמ' 284-280, שעל ידי כישוף טומנים ראשם באדמה זמן רב ללא חמצן, מעופפים באויר וכיו"ב הרבה, ונכתבו על כך ספרים שלמים כנודע (הם כ"כ מלאים בכישוף וטומאת אלילים, עד שהם מציעים שירותי כישוף לציבור הרחב...).

זאת ועוד, בדת ההינדו יש הרבה עשירים שנותנים את כל כספם וזהבם עבור האליל שלהם, ונשארים עניים מרודים הגרים בפחי ברזל!

על כגון אלו לא חשב אדם מעולם לומר 'מעשה אבותיהם בידיהם'. הגע עצמך, איזה הבדל יש בין אלו לעע"ז שהיה בזמן חז"ל? וכי משום שעברו שנים רבות מאז שהתחילו ע"ז זו, היא כבר קיבלה הכשר של 'מעשה אבותיהם בידיהם'? הלא גם לפני אלפי שנה עבדו ע"ז דור אחר דור, והיא נשארה ע"ז לכל דבר, ולא התירוה עם הזמן משום 'מנהג אבותיהם בידיהם'...

'מעשה אבותיהם בידיהם' ניתן לומר על גוי ששם על צוארו שרשרת, והתליון שלו הוא עשוי 'שתי וערב'. אז אתה דן ואומר, הוא לא עע"ז כלל, ולא מאמין בכוחה, ממילא יש להניח שהוא לא השתחוה לזה אף לא פעם אחת. אז יתכן לדון האם שרשרת זו תהא מותרת בהנאה (רא' שו"ע יו"ד קמ"א סי"א ובש"ך שם סק"ו), כיון שאין כאן ע"ז אלא זכר בעלמא למעשה אבותיהם - על זה, ורק על זה אמרו 'מעשה אבותיהם בידיהם'. אבל בנידו"ד, שהם עובדים את אליל ההינדו בכל ליבם ונפשם, ונותנים עבורו את כל היקר להם, עד שנעשים עניים גמורים, והרבה מהם הולכים בסוף חייהם לכוומר שישחט אותם לאליל ויזרוק גופם לנהר ה'מיוחס' לאליל, על זה נאמר 'מעשה אבותיהם בידיהם'!

להוי ידוע עוד שהם מאמינים שכל הקשור לפרה קדוש - לכן הם שותים את נוזלי השתן שלה כסגולה לפרנסה, כמו"כ בכמה טמפלים ההודים צמים כ- 50 יום לפני הגילוח, ואח"כ נועצים בעצמם עשרות שיפודים בגב ובחזה, וקושרים על ידם את הע"ז לגופם להראות את

טומאת האליל, ועוד כהנה וכהנה דברים אשר תיסמרנה שערות הראש.

המסירות שלהם אליה. חלקם מתים מכך, רא' תמונות בקובץ 77.

האדיקות שלהם לאליל כ"כ גדולה, עד שהולך בן עם אביו הזקן אל הכומר, והלה שורף את אביו חי לכבוד

טענה י' - מסייע אין בו ממש

יש הטוענים להתיר משום שגם אם כוונת המתגלח לע"ז, מחשבתו אינה עיקר כיון שמסייע אין בו ממש, והכל הולך אחר כוונת הספר.

תשובה:

וד"ה ואותן) דכל שא"א להביא מן השוק אלא צריך לבוצרן לשם ע"ז או ללוש לשם ע"ז חשיב תקרובת, אע"פ שעיקר הפולחן הוא בהבאה לפניה, והבצירה והלישה הוי מעשה לשמה גרידא, אפי"ה נאסר מדין תקרובת ע"ז, א"כ ק"ו במעשה הגילוח שהספר עושה לשם ע"ז.

ועוד דגם במעשה הטיית הראש של המתגלח לעבודה זרה נאסר השערות מדין מסייע כאילו היה מגלח בעצמו, ואף לפי הרבה פוסקים דס"ל דבכל התורה כולה [מלבד בפיאות הראש] מסייע אין בו ממש, ע"י נקודת הכסף יו"ד סי' קצח ס"כ ומג"א ריש סימן ש"מ ומ"ב ס"ק ג' ובסי' שכ"ח (ס"ק י"א), כיון שהעושה המלאכה יכול לעשותו גם לולי הסיוע שלו, ע"י מג"א סי' שכ"ח (סקט"ז) ומ"ב (ס"ק מ), מ"מ לגבי עבודה זרה קי"ל דאפילו בשניים שוחטין ואי מהם מסייע שאין בו ממש ומתכוין לע"ז נאסרה הבהמה מדין תקרובת, כמבואר בתבואות שור (שמלה חדשה סי' ד' סעיף ט"ו) וטעם הדבר משום דבשוחט לע"ז אפילו במעשה כל דהו נאסר, וכ"ש לפי שיטת הט"ז והחכ"צ (סי' פב) דס"ל שגם בכל התורה כולה אמרינן דגם בסיוע של הטיית הראש או הושטת אצבעו הוי כעושה מעשה בעצמו ואסור, (וע"י חת"ס סי' שכה וסי' שמ) שנשאר בצ"ע אי קי"ל כהט"ז או כהנקה"כ).

לא רק כוונת המתגלחים היא לשם ע"ז, אלא גם כוונת המגלחים היא לשם לע"ז. הם אומרים ביחד את שם האליל לאורך כל התגלחת, הם חוזרים על שמו הטמא שוב ושוב, ממש כמו מנטרה עד שקשה לשמוע זאת. רא' סירטון בקובץ 68. ורא' דברי הגרי"ש אלישיב בתשובתו לגר"י בעלסקי וז"ל "הלא גם הם (ר"ל הספרים) מאלה הטמאים הרואים בזה פולחן לע"ז, ובכה"ג הדבר פשוט שאומרים בזה סתם עכו"ם לע"ז (ע"י חולין י"ג) שהרי עצם מטרת המתגלחים היא לע"ז" (קובץ תשובות ח"ג, קיח).

וכ"כ הגר"מ שטרנבוך שליט"א במכתבו, וז"ל "והנה גם הספר שמגלח השערות הוא אי מהכת הטמאים ושייך לדתם, ומאמין באמונתם הטפילה, ובודאי נהנה כשמספרים לכבוד האליל ומתכוין לע"ז, וכיון שהוא עושה מעשה ההתגלחות שזהו הקרבן לעבודה זרה, א"כ הוא הוא העושה עיקר העבודה להאליל והוי תקרובת ע"ז, ועוד שבתקרובת ע"ז כל שעושה מעשה לשם ע"ז אף כשאינו עיקר הפולחן, חשיב תקרובת ע"ז, וכמבואר בגמ' ע"ז (נ"א) דבצירת פרכילי ענבים נאסר משעת בצירה, כיון שבצרן מתחילה לכך, וכמבואר ברשב"א (ד"ה פרכילי

טענה י"א - המגלחים אינם כמרים

יש הטוענים: "המגלחים אינם כמרים, רק ספרים אומנים, ואדרבה הם מהשפלים באומה זו".

תשובה:

לפי חז"ל פירוש 'כומר' הוא מי שאדוק בע"ז ופועל בשבילה! (רא' בית אדם שער איסור והיתר סי' ע, סעי' פט) ולאן דוקא זה שלבוש בגלימא ומקטורן... אלא מה שפועל בשבילה באדיקות נקרא 'כומר' לע"ז. רא' בב"ב קט ע"ב "ראיתם בן פוטי זה שפיטם עגלים לע"ז", ומפני כך נקרא

טענה זו תמוהה במיוחד, הלא מי נותן את השם כומר? האם מנהל הטמפל, או מה שנקרא 'כומר' לפי גדרי חז"ל? ודאי לפי גדרי חז"ל.

זאת ועוד, עד כמה שגילוח השיער חשיב עבודת האליל, **הרי שהמגלח הוא משרת את האליל בזה**. א"כ מה הפרש בין הגלח שמגלח לאליל ההינדו, לבין המגיש את היין לפני הפסל, **זה וזה משרתים את האליל** וחשיבי 'כמרים' משום כד.

יש להעיר: הרב הנ"ל רצה להתיר משום שהגלחים הם לא הכמרים ואדרבה הם 'מהשפלים שבאומה'. אמנם להוי ידוע, שדוקא תואר זה שנתן להם, הוא לחומרא ולא לקולא. דאילו שפלים אלו לא היו מגלחים, אלא 'הנבחרים שבאומה' היו מגלחים - היינו הסטונדטים שבהם, היה מקום לדון דאולי לכמה שיטות לא הוי תקרובת (או הוי ספק תקרובת), כיון שחלק מהסטונדטים לא מאמינים בכוחו של אליל, והם כלל לא אדוקים בו! (ולכן הם עצמם לא באים להתגלח). אך דוקא משום שהמגלחים הם 'השפלים שבאומה', הם עובדים את האליל בכל ליבם ומאודם, מאמינים בכוחו ומוסרים לו את חייהם כנ"ל, והגילוח הוי ע"ז גמורה לכל הדעות.

כומר. כמובא ברשב"ם שם שהוא "פוטפרע כהן און". ואין לך מי שפועל בשביל הע"ז יותר מן הגלחים.

נעיין מעט בחייהם של הגלחים. ראשית, לא מורשה להיות ספר אלא מן שבט ה'ברהמנים' [המיוחסים לשיטתם לאברהם]. וכל אלה מגלחים ראשם בגיל 3-5 כמו כולם, ואח"כ פעם נוספת בגיל 12-13 שאז הם נכנסים לכמורה הטמאה שלהם.

ועוד כל גלח במשמרתו אין לו מנוחה, לא מנוחה פיזית ולא מנוחה נפשית. כאמור, לא כל אחד מתקבל להיות גלח בטמפל, ואפי' שמככים שעות רבות בתור (לפעמים יממה שלימה), לא יוצא מישוהו מקהל הממתנינים להצטרף אל הגלחים להקל מעליהם את העומס - **גם אם הוא ספר במקצועו**. זה עובר מאב לבן בלבד, והם אדוקים מאד בעבודתם **עד שלא נרתעים מכך שסחוסים הרגליים שלהם נשחקים וכואבים, ושורשי כפות ידיהם נהרסים**. ודאי שזה נחשב אדוק לע"ז, וממילא חשיב כומר, ופשוט.

טענה י"ב - אין אדם אוסר דבר שאינו שלו

אחת הטענות היא: "שם תקרובת שייך רק מצד מעשה של הספרים, והרי כתב הרמב"ם בריש פ"ח מהלכ' ע"ז דאין אדם אוסר דבר שאינו שלו". רוצה לומר דבנידו"ד, הספר המגלח אינו יכול לאסור את השערות של המתגלח, כיון שאינם שלו.

למגלח את ראשו שיגלחנו עבור האליל, נמצא שעושה על פי ציוויו. ובכגון זאת לא אמרי' אין אדם אוסר דבר שאינו שלו.

הגע עצמך, האם יעלה על הדעת שאדם ייגש לבית ע"ז, יתן לכומר שמנים וסלתות להקריב עבור האליל, וזה לא יהא תקרובת משום שאין הכומר יכול לאסור דבר שאינו שלו? אלא ודאי כל כמה שהכומר עושה על פי ציוויו הוי תקרובת גמורה, ופשוט.

יש להעיר: המעיין בסוגיא דשם רואה שטעם הסובר אין אדם אוסר דבר שאינו שלו (אף ע"י מעשה) זה משום שאומר לו "לאו כל כמינך דאסרת לדידי". פירוש, השופך חלב לתוך תבשיל בשר של חבירו, אין חולק שהתבשיל נאסר. כיון שהאיסור נוצר ממציאיות התבשיל ללא שייכות לכוונת המבשל. לעומ"ז בע"ז צריך את כוונת העובד. ומכיון שהחפץ אינו שלו, אין כוונתו פועלת איסור בחפץ, אף אם עשה בו מעשה, אך בנידו"ד הרי המתגלח מוסר

פרק ד' - טענות להיתר הקשורות למקור השיער

טענה י"ג - רק מיעוט מגיע מהמקדשים

יש הטוענים כי רוב השיער בעולם אינו מגיע מהמקדשים, וממילא ניתן לקנות פאה משום 'כל דפריש מרובא פריש'.

אסור משום 'כל קבוע כמחצה על מחצה דמי', כמובא ב'דברי חיים' (יו"ד ח"ב סי' נג).

תשובה:

א. כתב הגריש"א זצ"ל (קובץ תשובותי ח"ג סי' קיח) דאף אם מיעוט היה מגיע מהמקדשים, כל השיער היה

הודי **נשבע** לו שהשיער שמביא לו הוא מרחבי הודו ולא מהמקדשים, ואח"כ נתברר לר' אהרון שזה היה רק מהמקדשים!

ואמר לנו ר' אהרון שאין לו שום טענה על אותו הודי, משום שאין לו ברירה! למה? "כיון שהתחרות היא באפס סיכויים, דהרי אם מנהל טמפל מוכר קוקו ב \$5 אז הוא הרויח \$5!! אם כן מי יכול להתחרות איתו? הלא בכמה שתשיג קוקו אחר, המנהל הטמפל ימכור לך בפחות!!"

וז"ל ר' אהרון (ניתן לדבר איתו או עם אשתו. לפרטים ניתן לפנות למערכת):

שאלה: הרבנים כתבו: "אי אפשר לדעת אם רוב הפאות מהודו", האם לפי הידע שלך זה נכון?

תשובה: "ההיגיון והמציאות בשטח אומרים ששיער באופן מסחרי שטוב לביזנס, אפשר להשיג רק בהודו. ולכן פשוט שרוב השיער שנמצא במפעלים בסין מקורו מהודו. אני אגיד לך עוד משהו: כולם מודים שבהודו יש גזיזה מתמדת של כשמונים עד מאה אלף ראשים ביום!! ואף שערה לא נזרקת, הכל נמכר!! אז בבקשה אם זה רק מיעוט קטן מכל העולם, תביא לי עוד מפלצת אחת כזו בגלובוס!! איזו מדינה מתקרבת לזה? למה אני וכל החברים שלי לא מכירים עוד מפלצת שמקיא שיער בכמות כזו... ולא ברבע כמות מזה... אז רק הרב שלך מכיר... שיגיד לי איפה... אני סוחר בשיער כשמתקשרים אלי ומבקשים ממני: "אהרון אני צריך דחוף 400 קילו שיער אירופאי, אני אומר לו "אין דבר כזה!! צריך לחפש בנרות עד שמוצאים ומגרדים. אבל אם מתקשר מישהו ושואל אותי: אני צריך 400 קילו שיער הודי איכותי מה שנקרא מהמקדשים, אני אומר לו: יש כמה שתרצה אפילו 4 טון. אז ברור לך כבר מה זה הודו", עכ"ל.

טענה י"ד - השיער מותר משום 'תערובת שניה'

יש הטוענים שרוב השיער בעולם אינו מהודו, ואם תחוש לדין קבוע, הא עכ"פ השיער נמכר מהסוחר למפעל, ובמפעל יש שיער מקומי, נמצא שהשיער שקנה מהסוחר מתערב עם שיער המקום והוי 'תערובת שניה', ונפסק ברמב"ם (ע"ז ז, י) שמיעוט תקרובת לא בטל בתערובת ראשונה, אך בתערובת שניה בטל. כיון שתולים שהאיסור נשאר ברוב. (השו"ע יו"ד קמ, מצריך תערובת שלישית, אך הש"ך השיג בזה עי"ש).

כוכבים אסור ספק ספיקה מותר, כיצד כוס של עבודת כוכבים שנפל באוצר מלא כוסות כולן אסורים מפני שעבודת כוכבים וכל משמשיה אוסרין בכל שהן, פירש כוס אחד מן התערובת ונפל לכוסות שנים הרי אלו מותרין, טבעת של עבודת כוכבים שנתערבה בכמה טבעות, ונפלו

ב. לפי עדויות ותחקירים רבים מאוד, הבלתי תלויים ובלתי נגועים, למעלה מ- 98% משיער הפאות בעולם מקורו מהטמפלים שבהודו. ראי' קובץ 62.

כמו כן בדו"חות האו"ם לענף השיער רואים בבירור שכל העולם סוחר בשיער ההודי, הסיבה לכך היא שרק בהודו עומדים בתור להתגלח (בממוצע 100,000 אנשים ביום), מה שאינו קיים בשום מקום בעולם שיעמדו בתור לגלח (אפילו לא 2 נשים...).

ג. לגבי מה שרב אחד עשה חשבון על פי הדיווח מהשלטון ההודי בשנת תשס"ד, שרק 75% משיער היוצא מהודו הוא מהטמפלים - אין זה נכון עובדתית, כיון שנודע בוודאות גמורה, שמנהלי הטמפלים, והסוחרים הקונים מהם יודעים שהיהודים מסתייגים משיער של ע"ז! [וכבר בזמן הפולמוס בתשס"ד השליחים סיפרו שהסוחרים ידעו לשקר בנידון, כדלקמן] על כן הם מוכרים את השיער כאילו מקורו מנשים עניות שבכפרים...

ד. מעיד השליח ב"ד אמיר דרומי, שבזמן הסערה הגדולה בתשס"ד, הוא שאל את הסוחר שיער הגדול בהודו שנקרא 'גופטה' (m.m. gopta), למקור השיער שלו, והשיב לו 'שיער מסרקים' (שאוספים ממסרקים של נשים, ממה שנשר מהן בעת סירוקן). לאחר מכן, השליח הני"ל נכנס למתחם העי"ז, וכששאל שם מי הוא 'גופטה', השיבו לו 'הוא אחד הקליינטים הגדולים ביותר שלנו' (ראי' קובץ מס' 78). כמו כן מובא, ב'תל תלפיות' של 'חניכי הישיבות' (סב, עמ' 356-355) שהם גילו שגופטה שיקר על מקור השיער שלו, מחשש להפסיד את הלקוחות היהודים.

ה. מעיד ר' אהרון, סוחר שיער ותיק של שיער, שהיה לו חבר הודי שהיה לו כמו אח ממש, (ר' אהרון הלווה להודי \$1000 ללא ערבים, והלה הרגיש שחייב לו את חיו) ואותו

תשובה:

כתב הרמב"ם הלכות עבודה זרה פ"ז ה"י (מה שבכתב מוקטן, הוא חלק מהמקור אלא שאינו נצרך לעניינינו): "ספק עבודת

מועיל חלוקה של השיער לרוב ומיעוט. (זה נגד המציאות, כיון שהסוחרים מלבד הקיטלוג הראשוני שהם עושים חלוקה לפי טיב השיער, הם מקטלגים את השיער לפי אורך. ובהחלט יתכן שיניחו באותה גומיא שיער אירופאי [אם יש להם כזה] ושיער הודי בטיב שוה ובאורך שוה).

ג. הסחורה של גופטה נחלקה לרוב ומיעוט.

ד. גופטה מכר למפעל בספרד את אותה קבוצה של מיעוט שיער הנ"ל.

ה. המפעל בספרד יש לו שיער כשר לגמרי ללא כל תערובת של שיער הודי (כאמור, דבר זה הוא נגד המציאות).

ו. המפעל לוקח את השיער מגופטה ומניח אותו בתוך השיער הכשר לחלוטין.

ז. השיער הכשר הנ"ל שהיה למפעל טרם הקניה מגופטה - הוא הרוב, ואילו השיער שנקנה מגופטה הוא מיעוט.

ובכן, אם אחת מהתקריות לא התממשה, יש לפנך תערובת ראשונה בלבד. לעניינינו, מי שחקר קצת את ענף השיער יאמר לך שרצף ההנחות הנ"ל אינו מעשי משום בחינה.

בטבעות של ע"ז הנ"ל אמרו, שכיון דשישים טבעות נחלקו לצד אחד, תלינן שהאיסור הוא שם והם אסורות לעולם. אך אם הכל הפקר, ואין 'מיעוט' או 'רוב', אלא כולם באים אל התערובת, מה שייך לדון את שיער המפעל כ'תערובת שניה'? הרי הרוב נמכר כמו המיעוט בדיוק... (ואם לא תאמר כך, ביטלת כל איסורי תערובת [כהנ"ל, שהיתרן בא רק ע"י תערובת שניה], כיון שתמיד תחלק בדמיונך את התערובת לרוב ומיעוט, והספק הוא על התערובת השניה...).

כל זאת מלבד דברי אברהם שלזינגר, נותן ההכשר, שאמר שבפאה אחת מעורב שיער של 50 ראשים (רא' קובץ 85), דע"י כך אפילו ספק אחד אין לך. דמספיק שיהא שיער אחת של תקרובת והפאה אסורה.

זאת ועוד, כתב הגר"מ שטרנבוך שליט"א (על פי יו"ד קיח, י, ועוד) דלא שייך לדון ביכל דפרישי' כאשר יש סיבה דוקא לקחת את המיעוט. לדוגמא, גוי שקנה בשר, ואיננו יודעים אם קנה טרף או כשר, ויש רוב חנויות כשרות, אך הטרף יותר זול, - כאשר בשר זה מגיע לידי של יהודי, אינו יכול לדון עליו ביכל דפרישי', כיון שלגוי היה סיבה לקנות את הטרף משום שהוא יותר זול.

כך נמי בדידן, הרי גם אם השיער ההודי היה המיעוט בשוק, יש לבעלי המפעלים אינטרס לקנות אותו, כיון

שתיים מהן לים הגדול הותרו כולן שאני אומר אותה הטבעת היתה בכלל השתים, נתערבה במאה, ונתחלקו ארבעים למקום אחד, וששים למקום אחר, ונפלו הארבעים כולן לטבעות אחרות, כלן מותרות, שאני אומר אותה הטבעת האסורה ברוב היא. נפלו הששים לטבעות אחרות כולן אסורות".

(מבאר הכס"מ דבנפלו לים הגדול אפשר לתלות כיון שנאבדו מן העולם ושמה האיסור אינו בעולם, ממילא אתה יכול לנהוג בספיקו ככל שאר איסורים, משא"כ בנפלו לחבית אחרת שהאיסור נמצא, ומכיון שהוא ע"ז צריך אתה להחמיר בספיקו, יותר משאר איסורים)

נמצא - מה שהותרו אלו שנתערבו פעם שניה, זהו באופן שנחלקו המיעוט מן התערובת (40 טבעות) לצד אחד, והרוב (60 טבעות) לצד אחר, ורק אחרי שהמיעוט (40 טבעות) יפלו לתוך חבית אחרת של היתר (שמכילה יותר מ 40 טבעות), אז כיון שפעמיים יש רוב כנגד האיסור - פעם א' בתוך החבית הראשונה של המאה טבעות, ופעם ב' בחבית האחרת, אז החבית השניה מותרת, כיון שכל טבעת יש עליה ב' ספיקות. והחבית הראשונה שיש בה 60 טבעות אסורה לעולם.

ולנידו"ד - ניקח למשל את מ.מ. גופטה - סוחר שיער הודי, ונעייין במסחרו. הוא קונה שיער מהמכירה הפומבית המתבצעת בטירופטי אחת ל - ג' חודשים. שיער זה מתערב עם שיער כשר שיש לו (אין לנו ידיעה כזו שיש לגופטה שיער כשר, אך לצורך ההמחשה נניח כך) עתה הוא מוכר למפעל בספרד שיער, ונניח שהמפעל מחזיק גם שיער כשר. טוען הרב המתיר שהשיער ההודי התערב אצל גופטה פעם אחת, ועתה הוא מתערב פעם שניה במפעל בספרד.

עתה נעייין בהלכה מה נקרא 'מתערב פעם שניה'.

נפלה טבעת לחבית של מאה טבעות, כל החבית אסורה. נפלו ארבעים טבעות לחבית אחרת של מאה טבעות, החבית האחרת מותרת. כיון שכל טבעת שאתה מוציא יש עליה שתי ספיקות: א. אולי אין זו טבעת מהחבית ראשונה. ב. אף אם היא מחבית ראשונה, אולי היא לא הטבעת האסורה.

עתה ננסה להעתיק את המקרה של הטבעות לנידו"ד. ונראה כמה נקודות הנחה שרירותיות אנו צריכים להניח כדי שהצירים יהיו דומים. צריך להניח ש:

א. יש לגופטא רוב שיער כשר, ועל גבי זה הוא קונה מיעוט שיער הודי.

ב. גופטא לא עירב את השערות אלו באלו, כי אם הוא עירב, יוצא שבכל קוקו יכול להיות שיער הודי, ושוב לא

ההודי הזול והטוב כעדיפות ראשונה, ואזיל דין תלייה ד'איסורא ברובא איתא', כיון שיש לגוי רצון במיעוט.

שהוא יותר זול (הגוי מרויח פי 10 אם יקח לפאות שיער הודי ולא אירופאי, ראי קובץ 82). מלבד מה שהוא טוב מאד לפאות (ראי קובץ 86), ודאי אית לן למתלי שהם רוצים את השיער

טענה ט"ו - שיער ההודי אינו טוב

יש הטוענים ששיער ההודי אינו טוב לפאות, והוא ראוי רק לראשי השחורים בלבד, ממילא אין לחוש בפאות הנמכרות בשוק שמקורן מהודו.

תשובה:

נמצא שלא ניתן לדעת האם השיער עבר עיבוד, וכן הצבע אינו משקף שאינו מהודו, דיתכן שהוא בהיר מחמת העיבוד הנ"ל.

זאת ועוד, גם אם הסוחר מבחין בין שיער הודי לשיער אחר, אין זה מועיל עבור הקונה. בכל הדוגמאות בשו"ע העוסקות בקניית מוצר שאם הסוחר ישקר, עלול הקונה להיכשל באיסור תורה - מובא שהבחנה של הסוחר בין המותר לאסור לא רלוונטית, צריך שהקונה יוכל להבחין, וע"י זה הסוחר 'מירתת לשקר'. לכן אילו ביצי עורב היו נראים כביצי יונה, לא נאמן הצייד לומר אלו ביצי יונה, כיון שהוא לא מירתת שאי אפשר לבדוקו (שו"ע יו"ד פו, א, ובנו"כ), וכן המוכר דגים טמאים יחד עם דגים טהורים באופן שגם לטהורים אין קשקשת (ראי שו"ע יו"ד קיד, ז), לא מועיל שהמוכר יאמר 'אלו דגים טמאים ואלו טהורים', אלא מכיון שהקונה לא יכול להבחין, אסור. ועוד כיו"ב. כך גם בזה, אף אם הסוחר יכול להבחין מהו שיער הודי ומה לא, אין לו נאמנות כלפי הקונה - כל כמה שהקונה לא יכול להבחין, כיון שחשוד להחליף עבור רווח ממון.

כל סוחרי השיער מעידים באופן ברור, ששיער ההודי הוא מעולה לפאות, ראי קובץ 62. יש חברת שיער גדולה במיוחד "Great Lengths" עם סניפים בכל העולם, שבאופן מוצהר השיער שלהם נרכש מהטמפל בטירופטי - והם מציעים למכירה שיער מעולה. ראי קובץ 88. וכן מעידים רבים מהסוחרים ההודים שבשנת תשס"ד ההפסדים שנגרמו להם מהאיסור של היהודים על קניית שיער הודי מסתכם בהון רב. משמע שהשיער שלהם טוב לפאות...

ובענין צבע השיער ההודי, ראשית יש לציין שישנם עשרות מליוני מאמינים של דת הינדו ברחבי העולם (גם ביבשות שצבע השיער בהיר. למשל בבריטניה יש 1.2 מליון מאמיני דת הינדו), והרבה מהם מגלחים שערם בטירופטי, או שולחים שערם לשם אחר גילוח בטמפל מקומי. שנית, ישנה שיטת עיבוד חדשנית שאינה מחמצנת את השיער ואינה מורידה לו את הסיבים הקטנטנים היוצאים מן השערה (בלשונם זה נקרא 'קשקשת') השומרים על איכותו, אלא השיער נכנס לאמבטיה עם כימיקלים (אוסמוזה) שמורידים לו את הפיגמנטים בלבד, ונעשה לצבע הרצוי, חום בהיר, בלונדיני, לבן - הכל לפי זמן שהייתו של השיער בכימיקלים, וציפוי הסיבים הנ"ל לא נפגע כלל, והשיער נשאר במראה גולמי. ראי קובץ 83.

פרק ה' - טענות להיתר הקשורות לגוי ולאלי

טענה ט"ז - הבאת השערות היא העבודה, ולא הגילוח עצמו

יש הטוענים להתיר ממה שיש להסתפק על עצם הגילוח האם הוא 'עבודה', דאולי העבודה מתחילה בנתינת השיער לאלי ע"י הנחתו בכלי ההונדי, ולא בעצם הגילוח. ואם כן, אין כאן 'כעין זביחה' והשיער לא נאסר.

ביאור הטענה:

לא כל מה שמוגש לע"ז נאסר משום תקרובת, אלא רק דבר שהוא 'כעין פנים' (דהיינו כעין מה שמוגש בביהמ"ק), ואם זה לא כעין פנים, צריך שיהא בזה מעשה 'כעין זביחה' (חיתוך או שבירה), או 'כעין זריקה המשתברת' (דבר לח), ועל כן הזורק מקל לע"ז, אף שעבודתה בכך, אין המקל נאסר. א"כ הכא נמי, נימא שגילוח השיער אינו 'עבודה', אלא רק 'הבאת השיער', וממילא השיער לא יאסר.

הרב המתיר הביא ראיה לחילוק זה מהרמב"ן, וכתב המתיר כך: "הרמב"ן בדף נ"א דן בנרות שעוה שהדליקום לפני ע"ז האם יאסרו מדין תקרובת, דהדלקתן זו היא שבירתן, ויש בהם כעין זביחה. וכתב הרמב"ן לדחות דאינו דומה לענבים שבצרון, דהתם מתכוון לעבודה באותה בצירה והוי כשבר מקל לפניו, אבל בנרות אין מעשה הדלקה **עבודה**, אלא ההדלקה רק לתכלית שיאירו הנרות לכבוד הע"ז (הבזויה), ולמדנו א"כ דבעי שמעשה השבירה - הזביחה יעשה בתורת עבודה לע"ז, וא"כ עלינו לדון בגילוח השיער **דאפי' שתכליתו לע"ז** אך שמא העבודה היא בהנחת השיער לפני הפסל, והגילוח נעשה למטרה זו, **אבל אין הגילוח עצמו עבודה לשם ע"ז**", ע"כ דברי המתיר.

תשובה:

אנו דנין את קריעת העור לשם כך כעבודה, כל כמה שלא ידוע לן אחרת.

כן הדין בכל שוחט בהמה לע"ז, כל הבהמה נעשית 'תקרובת' על אף שלוקח חלק מהבשר עבור הע"ז.

כמו כן בשבר מקל לע"ז שעבודתה במקל, שאמר רב (נא ע"א) דהוי עבודה והמקל נאסר, לא מספקינן "אולי התכלית שלו היא להביא בפני הע"ז שתי חתיכות מקל, אך עצם השבירה אינה עבודה" ... (ואז המקל לא יאסר), אלא חשבינן את מעשה השבירה או הזביחה 'עבודה', **כל כמה שאין ראיה לא כך**.

בפרט בנידו"ד שהם אומרים שוב ושוב (בצורה מאד אדוקה, ר' קובץ 64) את שם האליל **לאורך כל התגלחת**, והם אומרים בפה מלא שהגילוח נעשה עבור האליל, ולא עבור הורדת האגו (אם כי חלק מהמתגלחים הזכירו ענין זה - אך ציינו זאת **כדבר נלווה**, ולא שזה הסיבה שנסעו כמה ימים לכאן, וחיכו לתגלחת 10 שעות או יממה וכו', דבשביל הורדת האגו היה מספיק לגלח בבית).

וניתן לומר שלהבדיל אא"ה, גם אדם המקריב קרבן לה' - מבואר במהר"ל (דרשת שבת הגדול) ועוד, שענינו של הקרבן הוא 'הכנעה', כמו שאמר הכתוב "זבחי אלוקים רוח נשברה". ועם כל זאת אין הדבר סותר לכך שהבהמה נחשבת **קרובן לה'**.

ברמב"ן שם לא מדובר שרוצה לעבודה ע"י אש או הדלקת נר, אלא הוא מדליק את הנר להאיר, והרמב"ן שואל מדוע אינו תקרובת מצד מה שעושה זאת **עבודה** בפניה, ומשיב שמעשה ההדלקה אינה עבודה, כנ"ל. אולם בענין גילוח השיער, הלא הרב המתיר בעצמו כתב שאחר הגילוח הם מניחים את השיער בפני הצלם, א"כ **הסתמא** הוא שזה עבודה, ואין לנו לספוקי שמא הגילוח אינה עבודה - ללא ראיה לכך.

במילים אחרות, במדליק נר אצל הע"ז התכלית **הסתמית** של הנר היא להאיר, ולא לשם עבודה כתקרובת. משא"כ בשיער, התכלית הסתמית היא נתינה עבור האליל, כפי שנמצא בספריהם ובעדויות המתגלחים והספרים, שהאליל שלהם לוקח את השיער שהם נותנים לו ומביא את זה לנסיכה שהשתילה לו שיער משלה, **א"כ בכגון זה אין לעמוד ולחקור 'שמא אינו עושה זאת לשם עבודה'**, ללא שיש בסיס לחשוב כך.

וכך הוא בכוליה דש"ס, כגון בההיא דעורות לבובין (ע"ז כט), דמבואר שם **שכל** הבהמה אסורה בהנאה משום תקרובת! ולפי הנ"ל אין לאסור את כל הבהמה, כיון דאמנם הלב ניתן כתקרובת עבור היראה, אך מי מעיד לן שקריעת העור היתה בשביל **'מעשה עבודה'**? התשובה היא, דכיון שקרע את העור עבור הוצאת הלב להקטירו,

טענה י"ז - אולי אליל ההינדו אינו ע"ז

יש הטוענים שלפי החזו"א יש לפקפק האם הסוגד להינדו הוא עובד ע"ז, וז"ל הרב המתיר שליט"א (הסוגרים במקור): "ויש כאן עוד ספק על פי מש"כ החזו"א (סי' סב סקכ"א וסקכ"ב) שאין ע"ז אלא דווקא בעובד נברא באמת, אבל אם צייר בנפשו כח נברא כזב ועובדו אינו אלא מינות. ושוב כתב דבעובד לתמונה (פי' פסל) באמונה שהכח הנברא (כגון כוכב או שר)

משפיע עליה כח, וודאי הוי ע"ז ואם זה רק לזכרונה צ"ע יעש"ה, ולמדנו דהעובד פסל חשוב ע"ז רק בכה"ג שמאמין שהפסל עצמו הוא כח או שיש לו השפעה מכח נברא, אבל עובד כח כזב וכן עובד פסל שמושפע לדעתו מכח שהוא כזב אי"ז ע"ז".

תשובה:

תוך אמונה שמשפיע כח כזב על הפסל, ודאי הוי ע"ז! וז"ל החזו"א שם "ומיהו אם הכוונה למשפיע על התמונה הזאת שפע וכח, ודאי הוא ע"ז עצמה". (ומש"כ שם "וצ"ע", זה קאי על החידוש שכתב בסמוך לזה, ולא על המשפט הזה, דהרי זה גדר ע"ז כנ"ל, ולא שייך להסתפק בכך).

לסיכום, היכן החזו"א כתב שהעובד פסל שמושפע לדעתו מכח שהוא כזב אי"ז ע"ז? - אם זה לא ע"ז, אז מה זה ע"ז? כל הגריעותא ביכח כזב, זה לגבי העובד כח ללא פסל ותמונה, אלא רק מציירה בנפשו, בזה מחדש החזו"א שהוא ימין ולא עובד ע"ז, ופשוט.

ויתרה מזאת, מהיכן ברור לרב המתיר שליט"א שחכ זה המשפיע על התמונה, הוא כח כזב יותר ממרקוליס ופעור, הרי ישנם שדים ורוחות רעות ללא מספר, "וכל חד וחד מינן אלפא מימניה ורבבתא משמאליה" (ברכות ו ע"א), ואם אתה רואה את ההודים הללו מגיעים לרמות מפלצתיות כל כך של כישוף ונישוף (עד שנכתבו על כך ספרים!), אין לך אלא להבין שהם עובדים את הכח שלשיטתם הפסל מסמל אותו.

במכ"ת החזו"א שם לא אומר זאת כלל. החזו"א שם אומר כך: אם אדם מצייר בנפשו כח נברא ועובדו זה מינות. אך אם הוא עובד נברא שמת, הוי ע"ז כיון שהנשמה קיימת. מוסיף החזו"א ספק מקורי כדרכו המיוחדת: עד עתה אנו יודעים על שני דמויות: א. עובד. ב. נעבד. מה יהיה אילו נכניס דמות שלישית? היינו: א. עובד. ב. תמונה שעשו לזכרון איזה נפש, כגון תמונה של אותו האיש (יש"ו). ג. יראת המצנה לעובדה. אם כן כך: המקטיר לתמונה, הוא לא עובד אותה בעצם, כיון שאילו היראה תתבטל, הוא יזרוק את התמונה לפח (כיון שהוא לא מאמין בשום כח כזב המשפיע עליה). אי"כ הוא עובד לתמונה מחמת היראה המצווה אותו על כך. אך מאידך, גם את היראה הוא לא עובד, הוא לא מקטיר לפניו, אלא לפני התמונה הנ"ל! - על זה מסתפק החזו"א לומר אולי זה רק משמשי ע"ז, שהוא משמש את היראה המצווה אותו להקטיר לתמונה. או מכיון שהוא מקטיר לתמונה ע"פ ציוויה של היראה, הרי הוא עובד את היראה, והוי ע"ז. זה הספק של החזו"א. אך זה ברור שאילו עובד לפסל

טענה י"ח - הגוי מכוון לקבל ברכות ושפע

יש הטוענים שאין כאן 'עבודה' מכיון שהגוי מכוון על ידי הגילוח לאליל, לקבל בתמורה שפע והצלחה בכל ענייניו.

תשובה:

את הישועה אם לא בעבור שהוא הקטיר בפניה ועבד אותה? האם נאמר שא"כ ההקטרה הזו אינה 'עבודה' כיון שהוא רצה ישועה? ודאי שלא. ורא' רמב"ם הלכ' ע"ז א, ב, שענין הטבה והרעה של היראה הוא ממש בתוך גדר ע"ז, וז"ל: "והתחילו על דרך זו לעשות צורות בהיכלות ותחת האילנות ובראשי ההרים ועל הגבעות ומתקבצין ומשתחווים להם ואומרים לכל העם שזו הצורה מטיבה ומריעה וראוי לעובדה וליראה ממנה, וכהניהם אומרים להם שבעבודה זו תרבו ותצליחו ועשו כך כך ואל תעשו כך וכך...".

ולהבדיל אא"ה, המביא מנחת ביכורים לה' מתפלל "השקיפה וגוי וברך את עמך את ישראל ואת האדמה אשר נתת לנו וגו'". והדברים פשוטים.

ראשית, יש בידינו עדויות רבות על אנשי עסקים הודים עשירים במיוחד, שמרוב האדיקות שלהם באליל הטמא, הם נתנו לו את כל הונם ועושרם, ונשאר עניים מרודים הגרים בפחוני ברזל! אי"כ מה שייך לומר שכל מטרת עבודתם היא לקבל ממנו שפע - אם המציאות היא שהם נותנים לו את כל השפע שבידם, ולא נהנים ממנו כלל.

זאת ועוד, אף אלו שכוונתם לקבל ממנו שפע, מה זה סותר שזה עבודה לאליל? וכי יש איזה גמר' או מדרש האומר שעובד ע"ז המצפה לישועה עקב עבודתו אין זה ע"ז? האם לא כתוב בפרק 'לפני אידיהן' עשרות פעמים שהגוי הולך ומודה בפני הע"ז עבור הישועה שעשתה עבורו? הרי לפי הבנתו של אותו גוי - למה היא עשתה לו

טענה י"ט - הכמרים טוענים שזה רק להורדת היופי

יש הטוענים שדיברו עם כמה כמרים (בעיקר בארה"ב) והם הודיעו להם שאין הגילוח עבודה כלל, רק ענין של היטהרות והכנעת הגאווה טרם שנכנסים לפני האליל. ממילא אין על השיער דין תקרובת ע"ז. הערה: לעיל הובאה טענה זו מצד עצמותה - שמא כוונת המתגלחים להכנעה בלבד, ועתה באה טענה זו מצד שהכמרים טוענים כך. כלומר, אף אם נקבל שכוונת המתגלחים היא עבור האליל, אולם אם הכמרים לא אווזים כך, היה מקום לדון שמא אינו ע"ז.

תשובה:

כפי שהקדמנו, כמרי ארה"ב כופרים כמעט בכל עקרונות דת ההינדו. ואם הנידון היה על השיער שלהם, בהחלט היה מקום להקל (אלא שהם אינם מתגלחים...), כדי לדעת מה דין השיער הנגזז בטמפלים שבהודו, יש לשאול את הכמרים/ספרים/מתגלחים שבהודו!

ואכן צוות מטעמינו חקר את הדבר אצל פקידי הטמפל המרכזי (רא' להלן), ללא שרמזו שהם יהודים, אלא הציגו עצמם כסטונדט העושה עבודת דוקטורט, ונצרך לדעת כמה פרטים.

כמו כן ערכנו (ע"י צוות הודים גויים [אחד מהם בתהליך גיור] וכן ע"י צוות חוקרים מארה"ב) ראיונות עם כמרים ועובדים שבטמפלים (רא' קובץ 69), וכולם ענו פה אחד ש"האליל שלהם אוהב שיער" ועל כן הם מגלחים עבורו את השיער, ושמים אותו בכלי ההונדי (כלי הגשה לאליל), ויש שהזכירו גם את ענין הכניעה לאליל. (חשוב לציין כי ניתן למצוא גם בהודו סטודנטים וכדו' שמסבירים את הגילוח רק ככניעה או כאמצעי בריאותי לקבלת ויטמין D וכיו"ב, אך סטודנטים אלו דומים לכמרי המערב, אינם מאמינים בכוחו של אליל, וגם הם לא מתגלחים וכו' כנ"ל, על כן, כדי לדעת מה דין השיער הנגזז בטרופטי יש לשאול את הכמרים של הטמפל, הם הקובעים את רצון יראתם, כיון שהם אדוקים בה ומאמינים בכוחה (רא' רמב"ם הלכ' ע"ז א, ב).

להלן תרגום של ראיון שנערך ע"י אחת מנשות הצוות בארה"ב - עם פקידה בטרופטי (ניתן לשמוע באנגלית בטל' 9179798800 שלוחה 49)

פקידה: איזה מידע את רוצה גבירתי?

מראינת: רציתי לדעת דבר ראשון האם הם אומרים איזה מילים מיוחדות של דקלום לאלילים? פקידה: בזמן הגילוח? מראינת: כן, בזמן הגילוח

פקידה: "כוזיבנה" (נכתב בשינוי), אנחנו צריכים להתפלל לאליל "כוזיבנה" בזמן הגילוח. מראינת: הם אומרים "כוזיבנה"

פקידה: כן. מראינת: האם זה נחשב קרבן לאלילים כשגוזזים את השיער?

פקידה: כן גבירתי, אם אני מתפללת לאליל לעשות משהו בשבילי ואז הוא פתר את זה בשבילי. אז אחר כך אני נותנת את הגילוח שלי לאליל

מראינת: אז הם נותנים את השיער לאלילים

פקידה: אם יש לך בעיה מסויימת, ניסית מלא דברים, יש לך קשיים, את מתפללת לאליל "אם הבעיה הזאת תיפתר אני נותנת לך את השיער", אז אחר כך אני נותנת את הגילוח לאליל, אחרי פתרון הבעיה את נותנת את השיער לאליל. זה קרבן, את נותנת את השיער לאליל. מראינת: אז השיער זה קרבן לאליל? פקידה: כן

מראינת: האם הרבה נשים באות להתגלח או זה רק גברים. פקידה: שניהם עושים גילוח. מראינת: אוקיי, שניהם עושים הגילוח, תודה רבה. מראינת: האם נשים גם מגיעות או גברים או עוד נשים או שניהם

פקידה: כן, כל אחד יכול לעשות את זה אפילו ילדים.

מראינת: ההודים שמגיעים לגילוח האם הם מתפללים לאליל כשמגלחים את השיער? האם הם אומרים משהו "כוזיבנה"? פקידה: כן כן כוזיבנה. מראינת: מה פירוש כוזיבנה? פקידה: זה הלורד באלאנגגי (נכתב בשינוי). מראינת: אהה, אז הם מתפללים. הם אומרים כוזיבנה.

שתי השאלות האחרונות שלי הם חוץ מ"כוזיבנה" האם הם אומרים עוד איזה תיפלה או רק כוזיבנה?

פקידה: כל אחד מתפלל בדרך שלו.

מראינת: עוד שאלה אחת. למה ההודים וההודיות מגלחים את השיער? האם אתה יודע למה? פקידה: שיער זה היופי של היופי האנושי. האם אתה מאמין לזה.

מראינת: כן, זה בהחלט יפהפה. פקידה: כן, שיער זה בהחלט יופי של אנושות, ע"י נתינת הגילוח אנחנו נותנים את היופי שלנו ללורד. אנחנו מקריבים את היופי לברכת האליל. מראינת: אז אתם מקריבים את השיער.

פקידה: על ידי הקרבת השיער הכוונה "האליל אנחנו מוכנים לתת אפילו היופי שלנו לברכה שלך". מראינת: וואו, אז אתם מוותרים על היופי בשביל ברכת האליל. והאם השיער נחשב קרבן לאליל? האם זה הולך לאליל?

פקידה: כן זה היופי שלנו. השיער זה היופי, אנחנו מקריבים אפילו השיער לברכת האליל. מראינת: וזה הכל לברכות? פקידה: הכל ברכות מהאליל.

מראינת: ואיזה ברכות האליל נותן, כל מה שהבן אדם צריך? פקידה: כל או איזה שהוא ברכה, אם אנחנו חושבים לפני האליל אם זה יקרה, אנחנו מגלחים. אוקיי? אם תקבל קידום, או אתה רוצה רכב או כל דבר כזה, אם זה קורה אנחנו צריכים לגלח את השיער. זה שבועה. אליל אם אני אקבל את זה אני אגלח. או אם הילד בריא אם הוא נהיה בסדר באמצע בעיות בריאותיות.

מראינת: מתי הם אומרים כוזיבנה? לפני הגילוח או באמצע הגילוח?

פקידה: כל הזמן, "כוזיבנה" זה מן מלמול או מנטרה

מראינת: אה, זה מנטרה. האנשים אומרים כל הזמן בזמן הגילוח כוזיבנה

פקידה: כן גבירתי. מראינת: זה מאוד עוזר לנו, תודה רבה על כל העזרה. עכ"ל.

מראינת: אהה, כל אחד מתפלל בדרך משלו וזה מחשב מנחה לאליל או קרבן לאליל? כשהם גוזזים את השיער האם זה נחשב קרבן דתי?

פקידה: כן, גבירתי. מראינת: כשההודים וההודיות באים לגלח את השיער למה הם מקריבים את השיער לאליל?

פקידה: הם בתפלה, גבירתי, בדרך כלל כל אחד יש לו משקל בראש, הם מכופפים את הראש לפני האליל. הסרת השיער הכוונה שהם מכופפים את הראש לפני האליל, נכון? לפני האדם השני. מראינת: אהה, אז הכוונה שהם כורעים את הראש לפני האליל.

פקידה: כן כן גבירתי, הם מכופפים את הראש והסיבה של הגילוח [לא ברור המילה אחר כך]. מראינת: אבל השיער עצמו הוא מתנה לאליל? השיער עצמו. פקידה: כן כן גבירתי. מראינת: האם אתה יודע כמה אנשים מגיעים לטמפל כל יום. פקידה: כן בערך 80 אלף. מראינת: 80 אלף כל יום? פקידה: כן.

מראינת: והאם יש עוד הרבה טמפלים שעושים גילוח? האם זה היחיד? או האם יש עוד טמפלים שעושים גילוח. פקידה: יש הרבה, גבירתי.

מראינת: וואו, יש 80 אלף כל יום, זה לא יאומן. זה יהיה המון כל שנה.

פקידה: כן כן. מראינת: וכשהם מגלחים, האם הספרים גם אומרים כוזיבנה?

פקידה: כן גבירתי. מראינת אה, הם גם אומרים כוזיבנה וואו. פקידה: כן.

פרק ו' - אזלי בכל זאת

טענה כ' - גזירה שאין רוב הציבור יכולים לעמוד בה

יש שציידו להתיר וכתבו שצריך לעשות הכל כדי למצוא היתר, משום שלהחשיב את השיער לתקרובת היא גזירה שאין הציבור יכול לעמוד בה.

תשובה:

זאת ועוד, ישנם נשים רבות שאם יאמרו להן שהפאה שלהן היא באיסור תקרובת ע"ז, מיד הן יסירו את אלוהי הנכר מראשיהן (כפי שהיה בתשס"ד). ואם יאמרו להן שהסיבה שהרבנים מנסים בכ"ז להתיר, זה משום שלהבנתם הנשים לא מסוגלות להסיר את הפאה (הרבה רבנים אומרים זאת בפירוש. ראו קובץ 89) - והרי זה כמי שמצא איסור של 'תקרובת' באויר, אין רב שירצה להורות להפסיק לנשום... אלא כל אחד ינסה למצוא בכל הכח סיבה להתיר, כך גם בזה - וא"כ כיצד שייך להסתיר מהנשים את הדוחק הגדול שנשמכים עליו בכדי להתיר את התקרובת, תוך חריגה דראמטית מכל כללי הפסיקה. נמצא דאף אם היה שייך בזה 'גזירה שאין הציבור יכול לעמוד בה' (לעיל הבאנו שלא שייך כיון שזה נאמר על גדר וסייג, ונידו"ד הוא איסור גמור) על הרבנים להביא בפני הציבור את עוצם הדוחק ההלכתי שנקלעו אליו בכדי להתיר, ואז הם יווכחו לראות שזו גזירה שהציבור יכול לעמוד בה בהחלט.

הגע עצמך, הלא אשה חרדית כיום, כל חייה מושתתים על מסי"נ של ממש - מכל כיוון שמסתכלים על מעגל חייה, היא מכנעת רצונותיה עבור רצון ה'. א"כ מדוע להחליט במקומה שהיא תרצה להקל ראש באיסור תקרובת ע"ז?

טענה כ"א - הפסד שלום בית וממון רב

יש הטוענים שהדבר נוגע לשלום בתי ישראל ולהפסד ממון רב.

תשובה:

וכבר תמה על כך הגר"ש ואזנר זצ"ל, איך ניתן להכניס לבית דבר מאוס כזה, ועוד לתיתו על ראש האשה? ואמר 'מי יודע לכמה מקרים גופניים ונפשיים דבר זה גרם בבתי ישראל', רח"ל. כך שדוקא ההפקרות בתחום זה גורם נזקים בשלום בית, ולא להיפך.

לגבי הפסד ממון, יותר הפסד ממון יש בהתרת הפאה. וכבר שמענו על רבים וטובים שהפסיקו לתרום לקופות צדקה מסויימות, מחמת שבאופן מוצהר הם נותנים לכלה 10,000 ש' עבור קניית פאה. ולא לזה כוונתם בנתינת התרומה...

'גזירה שאין רוב הציבור יכולים לעמוד בה', נאמר על גדר וסייג שחכמי הדור רוצים לגדור. אולם כאן מדובר על איסור דאורייתא, ואינו נדחה אלא מפני פיקו"נ כמבואר בשו"ע יו"ד סי' קנז, ובנידו"ד שהוא תקרובת ע"ז יש בזה פרטים אם נדחה מפני פיקו"נ (ראו שו"ע יו"ד קנה, א-ב, ובש"ך סק"י).

לעצם הטענה, נניח שהיה שייך בזה 'גזירה שאין הציבור...', הרי רוב רובן של הנשים אומרות "אילו יצא פסק החלטי האוסר פאות, אין יותר טוב עבורי מזה. שהפאה אינה נוחה כמטפחת (לכן בבית האשה מסירה את הפאה וחובשת מטפחת) אבל עתה שאין פסק ברור - כל חברותי ממשיכות ללכת בפאה, והן תלעגנה לי אילו אלך במטפחת". מעטות הן הרוצות פאות גם כאשר כולן תלכנה במטפחת.

צא ובדוק, נשים חובשות פאה שנתקבלו לעבוד בבתי ספר המחייבים מטפחת, הן מסכימות ללכת במטפחת עבור כך. ואם עבור פרנסה כך, ק"ו שלא להיכשל באיסור תקרובת ע"ז.

אם יצא פסק יהיה שלום בעולם, וכולם יסכימו איתו. נוסף לכך, כפי שכמה מתירים בעצמם כתבו שפאה הנראית כשיער היא באיסור פריצות (והנה עד עתה לא הזכרנו את ענין הצניעות כלל בקונטרס, שאין זה מקומו. אולם עתה זה נוגע לטענת הרב המיקל משום 'שלום בית'), א"כ שלום הבית יושג דוקא ע"י ביטול הפאה, כפי שהעידו חז"ל 'זכו שכינה ביניהם', 'זכו' הוא מלשון זך, היינו, כאשר האיש ואשה נוהגים בקדושה, תשרה השכינה בביתם וממילא יהא להם שלום בית, ולא להיפך. גם הנסיון מעיד שכאשר פוגמים בקדושה 'עבורי' השלום בית, זה משיג את ההיפך, וד"ל.

טענה כ"ב - הרב אלישיב לא פסק לאיסור

יש הטוענים שיצא מהגר"ש זצ"ל רק 'קול קורא', ולא פסק. ממילא ניתן להמשיך לחבוש פאות.

אופניו. כלומר שהגריש"א אסרם והוא בא להשיב על טענות שנטענו כנגדו שאין לאסור!

וכן מעידים כל תלמידיו המובהקים כדוגמת הגרמ"מ קארפ והגר"י אפרתי ועוד.

ועוד שאם תאמר שפסקו של הרב אלישיב היה רק לחומרא בעלמא, פוק חזי מה שכתב הגר"י זילברשטיין (מובא בספר של בנו שו"ת אבני אש ח"ב סי' ז') ששאל את הגריש"א זצ"ל על דבר בחורה חולת סרטן שחבשה פאה להסתיר מחלתה, ונדע לה פסקו של הגרי"ש באמצע שיעור בכיתה, ובכוחות אל טבעיים היא פשטה את פאתה לעיני כל. שאל הגר"י זילברשטיין האם היתה צריכה לעשות כך - אחר ומעשה זה גורם לה בושה גדולה, וגם היא מגלה בכך לכולן שהיא חולת סרטן... השיב לו הגרי"ש אלישיב: "אין כל היתר לא להוריד את הפאה, משום שנאמר ולא ידבק בידך מאומה". מובן שאם פסקו היה רק לחומרא לא היה מורה כן.

תם ונשלם השבח לא-ל בורא עולם

הדברים אינם נכונים כלל כיון שיצא מהגריש"א זצ"ל פסק הלכה ברור. רא' ספר 'אגרות ריש"א דגלותא' סי' תלא, שבתחילה פורסם המכתב מאת הגר"י אפרתי, ובסוף דבריו נכתב בזה"ל: "לפיכך הורה מרן עט"ר הגרי"ש אלישיב שליט"א שאין להשתמש בפאות העשויות משיער אדם שמקורו בהודו."

ומחמת פקפוק כלשהו שיצא על נאמנות הדברים שנה דבריו הגריש"א וכתב בעצמו בזה"ל (מובא שם): "לבקשתם של כמה מחשובי הרבנים בגולת אמריקא, הנני שב לגלות דעתי כי לאור העובדות המעשיות שהביא הגרא"ד דינר שליט"א דין בלונדון, אין להשתמש בפיאות נכריות העשויות משיער אדם שהובא מהודו כפי שפורסם דעתי על ידי ידידי הגר"י אפרתי שליט"א ביום כ"א אייר תשס"ד".

זאת מלבד מכתבו להגר"י בעלסקי (מובא ב'אור ישראל' מאנסי שנה לו) ששם הוא מסכם את דברי הרב השואל וז"ל: "עברתי על מכתב כת"ר בענין הפאות ובו נאמר טענות א. על עצם האיסור על הפאות הבאות מהודו ב. גם אם נניח שיש בהם חשש תקרובת ע"ז אין לאסרם". ועל זה הוא דוחה את כל דבריו אחת לאחת דבר דבור על